

એક મહાન શોધ.

મરજી પ્રમાણેના બાલક

જોઇએ તો છોકરો કે છોકરી

તંદરોસ્ત, ખુબસુરત બુદ્ધિમાન બાળક પેદા કરવાની વિદ્યા.

લખનાર

બહમન સો. જાં. બનાજી.

જથ્થાબંધ તથા છુટક વેચનાર,

જહાંગીર બી. કરાણીના છોકરાઓ,

પારસી બજાર, કોટ, મુંબઇ.

કીમત ૧-૮-૦

૧૯૦૭.

૨.૨૨

મુંબઇ,
ફોર્ટ પ્રીંટીંગ પ્રેસમાં
ગણુપતરાવ રામાજીરાવે છાપ્યું છે.
નં. ૧. પારસી બજાર કોટ, મુંબઇ.

અર્પણ પત્ર.

મરહુમ શેઠ ફરામજી કાવસજી બનાજી

તે મારા પરોપકારી અને સખી વજુદ વડવા જેઓએ જયારે પાણી
મલતું ન હતું, ત્યારે જગેજગ કુવા અને તલાવો ખોડાવી દેશની
સેવા બજાવી હતી, આતશબેહરામ અને દોખમું બંધાવી
ધર્મ તરફની ફરજ બજાવી હતી, અને કુટુંબને સુખી
કરવા લખ્ખો રૂપીયાનું સાત ગામોનું મોટું પવાઇ
સ્ટેટ મુકી ગયા છે, એવા મારા સદગુણી અને
નામાંકીત વડવા, કે જેઓનું ઉમદા લોહી મારી
નેસમાં વહે છે અને મને પણ પરોપકારી
કામો કરવાને સુચવે છે, તેવણને ઘણાજ
માનથી અને અતીશ્યંત ઉપકારની
લાગણીથી આ પુસ્તક અર્પણ કરૂં છું,
અને દુવા ગુજારૂં છું કે એવોના
રૂહને હમેશની શાંતી
મલે !

નં. ૧.

એ બાબતના ભાષણ અને લખાણ વિષે છાપાના મતો.

ભાષણ વિષે "જામે જમશેદનું" મત.

સનીવાર તા૦ ૩૦ મી માર્ચ ૧૯૦૭.

"જ્ઞાન પ્રસારક મંડળી" કોઈ કોઈવાર જાહેર તખ્તા ઉપર સારા વકતાઓને રજુ કરી શકે છે. જેનો તાજો દાખલો ગયા મંગળવારે ફરામજી કાવસજી ઈન્સટીટયુટમાં એ મંડળી તરફથી રજુ થયલાં મી૦ બનાજીના ભાષણ ઉપરથી મલી આવે છે. મી૦ બહમન સોરાબજી બનાજી ભવીષ્યની સારી આશા આપનારા એક સ્વતંત્ર બોલનાર છે અને તેમનાં ઉપર જણાવેલાં છેલ્લાં ભાષણે તે અચ્છી રીતે પુરવાર કરી આપ્યું છે. "મનની ભેદી અસરોથી મરજી પ્રમાણેનાં ખુબસુરત અને બુધ્ધીમાન બાળકો પેદા કરવાની માનસીક શાસ્ત્રની મહાન શોધ" એ વીષયપર મી૦ બનાજીએ એક ભાષણ આપી જાહેર પ્રજાની એક જાતની તારીફ લાયક સેવા બજાવી છે. આ એક એવો ઉપયોગી વીષય છે. કે જેને તમામ આદમ જાત સાથ સબંધ છે. આપણે વીચાર કરવાનો છે કે તે મહા દયાળુ પરમેશ્વરે સૃષ્ટીની તમામ રચના માનવી માત્રને માટે કરેલી છે, તો માનવી માત્રની ઉતમ ઉત્પત્તી દુનીયાને દીપાવવાને એક સરવોપરી સાધન ભુત છે. જો એમજ છે તો આદમ જાતનું વંશ બની શકે તેટલું ઉત્તમ, ખુબસુરત અને બુધ્ધીમાન નીવડે તેટલા માટે જે જે પ્રયત્નો થાય તે સૃષ્ટીને એક આશીરવાદ સમાન છે. આપણે ગાય ઢોર અને ઘોડાઓની ઉત્તમ પેદાયશ માટે પ્રયત્નો કરીયે છોયે તો માણસ જાતના ઉત્તમ બીજ અને ઉત્તમ ફળ માટે કરેલો પ્રયત્ન વગર શકે ભગીરથ ગણાવો જોઈયે. મી૦ બનાજીએ માનસીક શાસ્ત્રની છેલ્લામાં છેલ્લી શોધોને આધારે આ ભાષણ જાહેર તખ્તાપર રજુ કર્યું છે. પરમેશ્વરની સરવોપરી રચના એક "માનવી" શબ્દમાં સમાયલી છે અને તે "માનવી"નું મુળ-બીજ કેમ સુધારવું, તેને ઉત્તમ ઉન્નતીના ચઢતા તબકાપર કેમ લાવવું, કયા ઉપાયોથી ઈનશાન બુધ્ધીમાન નીવડી શકે અને કુદરત જે પોતે "ખુબસુરતીનો ખંડ" છે, તેમાં માનવી રૂપી પુષ્પને ખુબસુરતીના બહારમાં કેમ દીપતાં કરવા, એ જે શાસ્ત્ર શીખવતું હોય ને શાસ્ત્ર, બધાં શાસ્ત્રોમાં વગર શકે સરવોપરી ગણાવું જોઈયે. મી૦ બનાજીએ પોતાના ભાષણમાં અનેક દાખલાઓ દખાડી સાબીત કર્યું છે કે એક હમેલદાર સ્ત્રી પોતાના હમેલની હાલતમાં જે પ્રકારના વીચારો કરે, જે પ્રકારનું વર્તન રાખે અને જે પ્રકારો તેની નજર સામે આવે, તે વીચાર, તે વર્તન અને દ્રષ્ટી ચીજને અનુસરતુ બાળક પેદા કરવાને સામર્થ્યવાન છે, ખચીત કુદરતની મહાન અજાયબી ગણાવી જોઈયે કે મનુષ્ય પોતે ઇચ્છે એવું ફળ માત્પ કરી શકવાને શકતીવાન છે? આજના શોધ-ખોળના જમાનામાં જે જે શોધો થવા પામી છે તેમાં વીજળીક બળનો અંશ પહેલો સમાય હોય છે, પણ મનુષ્ય જાતીની ઉતમ સંપતી મેળવવા માટે એક હમેલદાર સ્ત્રીનું વી[illegible] બળજ જો માત્ર કામ કરતું હોય તો તે વીજળીક-બળ કરતાં પણ ઘણે દરજ્જે ચઢીઆ[illegible] ગણાવું જોઈયે. જોકે એ વીદ્યાની શોધખોળ હજી બચગીમાં છે એમ કહેવું તેના [illegible] શોધકોને ગેરઈનસાફ કરનારૂં કહેવાશે નહી. તે છતાં બચગીમાંજ જો એ વીદ્ય[illegible] બધી રોશની ફેંકી શકવાને શકતીવાન થતી હોય તો તેનુ ભવિષ્ય બેશક ધા[illegible] નીવડે એમાં નવાઈ નથી.

અખબારે સોદાગરનું મત તા૦ ૧૪ મી સપ્ટે

મી૦ બનાજીનું આ લખાણ ખચીતજ ઘણું વીદવતા ભરયું તેમણે ખાસ અભયાસ કીધેલો લાગે છે. વીદ્યાની આ મહાન જોકે સારી પેઠ જણાયલી છે તો પણ હીંદમાં તે નવોસવી આ વીશય વાંચવા જોગ છે.

સાંકળીયું.

પ્રકરણ ૯ મું.

પ્રકરણ ૧૦ મું.

પ્રકરણ ૧૧ મું.

પ્રસતાવના.

ઇશ્વરની દરેક પેદાયશમાં માણસ જાત શ્રેષ્ટ ગણાય છે તેનું કારણ એજ કે આપણે ઉંચા પ્રકારનું મન ધરાવ્યે છીયે, તેથી માનવી તરીકેની આપણી પહેલી ફરજ આપણા મન વિષેનુ જ્ઞાન મેળવવાની છે. એમ વિચારી મેં માનસીક શાસ્ત્રનો (Psychology) નો અભ્યાસ કરવા માંડયો હતો. આપણા દરેક કાર્યમાં "મન કેવી રીતે પોતાનું કાર્ય કરે છે તે જાણવાની કોશેશ કરૂં છુ. આવી રીતે અભ્યાસ કરતાં આ સર્વથી અગત્યની બાબતપર મારૂ ધ્યાન કેમ ખેચાયુ અને શા આધારે આ પુસ્તક લખ્યું તે જણાવાની રજા લઉ છું. એમ કરતાં કાંઇ હુંપણુ માલમ પડે તો તેને માટે માફી ચાહુ છું.

ડા૦ સ્કોફીલ્ડની "Mind Force" એટલે "મનનું બળ" નામની ચોપડી મારા વાંચવામાં આવી તેમાંના થોડાક દાખલાઓએ મારૂ ધ્યાન બહુજ ખેંચ્યું હતું. આ દાખલાઓ આ પ્રમાણે હતાઃ—બચ્ચાંના બીજની ઉત્પન્તિ વખતે ઘોડા ઘોડી આગળ જે રંગનો પરડો અથવા ઘોડો ધરવામાં આવે તે રંગનુ ઘોડાનું બચ્ચું જન્મે છે. "બાઇબલ" માં પણુ એવોજ દાખલો જણાવવામાં આવ્યો છે કે લેબાને ઘેટાઓ આગળ જે રંગના ઝાડના સાંઠાઓ નજર આગળ ધરવામાં આવ્યા તેવા રંગના ઘેટાં જન્મયાં હતાં. એજ પ્રમાણે કેટલાંક કાળા માબાપને ત્યાં સફેદ બચ્ચાં જન્મે છે. આવા દાખલાઓ વાંચ્યા હતા, અને એ દાખલાઓપર રાત દીવસ વિચાર કીધો હતો કે આમ થવાનુ કારણ શું? આ દાખલાઓપર ખુબ વિચાર કરવા પછી એવા અનુમાનપર આવી શકાય છે કે ચોકસ વખતે માબાપના મનપર જેવા છાપ પડે તેવા બચ્ચાં જન્મે છે, એમ દાખલાઓપરથી સાબેત થાય છે. મનની અદભુત શક્તિઓનો અભ્યાસ કરતાં અને વિદ્વાન દારવીનના પુસ્તકમાં કેટલાક દાખલા વાંચ્યાથી જાનવરો અને પટંગીયાં પોતાની ઇચ્છા શકિતથી પોતાનો ઘાટઘટમ કેમ બનાવે છે, અને ઝાડના પાડદાના રંગ રૂપની બરાબર નકલ કેમ કરે છે. તે સમજ પડે છે. આવા દાખલાઓપર બહુજ ઉંડાનથી વિચાર કીધા પછી એવા અનુમાન પર આવી શકાય છે કે જાનવરો અને

માણસોનો ઘાટઘટમ રંગ રૂપ, અને જુદા જુદા અવ્યવો તેઓમાં સમાયલી મનશકિતને આધારે થાય છે. આવો ખુલાસો મલવા પછી માલમ પડે છે કે માબાપની મનની અસરથી મરજી પ્રમાણેનું બાળક પેદા કરી શકાય, અને જો એમ બની શકે તો મનુષ્ય જાતમાં કેટલો ફેરફાર થઇ જાય! અને આવી શોધો મનુષ્ય જાતને કેવી આશીરવાદ સમાન થઇ પડે! માણસ જાતની બેહતરીને માટે આ સવાલ ઘણો અગત્યનો છે એમ વિચારી રાત દીવસ એ બાબતનો ખુલાસો મેળવવા મારા મનને રોકયું હતું.

સઘળા દાખલાઓ વાંચ્યા હતા તે પછી પહેલો સવાલ મારામાં ઉત્પન્ન થયો તે એજ કે બાળકને મરજી પ્રમાણેનુ ખુબસુરત બનાવવું હોય તો કેમ બનાવી શકાય ?

મનની શરીરની ઉપર અસરોનુ શાસ્ત્ર (Psyco-physiology) ના આધારે એક સ્ત્રીના મનની જુદી જુદી સ્થિતિમાં ગર્ભસ્થાનપર શું શું અસરો થાય છે તે જાણી શકાય છે. હવે સ્ત્રીનું મન ગર્ભ ઉપર કેવી અસરો કરે છે તે જાણવાનુ હતું.

ગર્ભ સંબંધી શાસ્ત્ર (embryology) થી માલમ પડ્યું કે ગર્ભને ગર્ભસ્થાન સાથે બહુ નીકટ સંબંધ રહે છે. ગર્ભ પોતાનું સઘળું પોષણ માતાના લોહીમાંથી મેળવે છે. ગર્ભમાંથી જુદે જુદે મહીને જુદા જુદા અવ્યવો પ્રગટી નીકલે છે.

ડા. સ્કોફીલ્ડના પુસ્તકમાં કેટલાક દાખલા મલી આવે છે કે ગર્ભવાલી સ્ત્રીના મનપર જે જે છાપ પડે છે તેની ગર્ભપર અસર થાય છે, જેને એ તબીબ " psychological-imprints " કરીને જણાવે છે. એજ પુસ્તકમાં વલી એક દાખલો એવો મલે છે કે એક ગર્ભવાલી સ્ત્રીના બે આંગળાને ઇજા થઇ, તેથી બચ્ચાંના એવાંજ બે આગળાને પણ ઇજા થઇ હતી. આવા દાખલાપરથી ખુલાસો એમ થયો કે માતાના અવ્યવોને અને શરીરના ભાગોને પેટમાંના બચ્ચા સાથે નીકટ સંબંધ હોય છે, તેથી માતા જો હમેલની વખતે પોતાના અવ્યવને સારી હાલતમાં રાખે તો છોકરૂં સારા ઘાટઘટમનું પેદા થાય.

દુઝેનેક ઑફ્-બોલનનુ પુસ્તક વાંચવાથી માલમ પડે છે કે આંખ, કાન, નાખ, હોથ, અને બીજા ચેહેરાના માસ રજ્જુ જુદી જુદી મનની સ્થિતિમાં જુદો જુદો દેખાવ દે છે. ધીક્કારની વખતે ઉપલા હોથનો વચલો ભાગ ઉશકેરાય છે, તુંમાખી સ્વભાવની વખતે નાખનું ટીચકું ઉપર ચઢે છે, વગેરે, એવી રીતે કાનો, કપટ, ગુસ્સો, હવસ, જેવી દુરગુણી મનની સ્થિતિ માતાના ચેહેરામાં ફેરફાર કરી કદરૂપો બનાવે છે જેની અસર બચ્ચાંના ચેહેરાના બંધારણની વખતે થાય છે, તો બચ્ચું પણ કદરૂપુ બને છે; વળી કદરૂપા દેખાવો ચોકસ વખતે માબાપના જોવામાં આવે છે તો બચ્ચું કદરૂપુ જન્મે છે, માટે ખુબ-સુરત બચ્ચું પેદા કરવા માબાપે મનને સદગુણી અને ખુશ સ્થિતિમાં રાખવું જોઇયે અને ખુબસુરત ચીત્રો વડે, ખુબસુરત દેખાવો નજર આગળ રાખવા જોઇયે. આવી રીતે માબાપ મરજી પ્રમાણેનું ખુબસુરત બાળક પેદા કરી શકે એવા અનુમાનપર આવ્યો. તેથી મારો વિચાર થયો કે બાળકને મરજી પ્રમાણેનુ ખુબસુરત બનાવવાને માટે માબાપને એક ખુબ-સુરત બાળકનુ ચીત્ર આપવું અને તેની ખુબસુરતીનો છાપ મનપર માન-સિકશાસ્ત્ર (Psychology) ની વિદ્યાથી કેમ થસાવવો તે શીખવવું.

હવે બીજો સવાલ એ ઉત્પન્ન થયો કે બાળકને મરજી પ્રમાણેનુ તંદરોસ્ત કેમ પેદા કરવું ?

ગર્ભશાસ્ત્ર (embryology) ના અભ્યાસપરથી માલમ પડે છે કે પેટમાના બાળકનું પોષણ માતાના લોહીમાંથી મળે છે, માટે હમે-લની વખતે માતા પોતાનું લોહી સ્વચ્છ રાખે, થોડીક અંગ કસરત થી અને ઢીલા કપડાથી, અને ચોકસ રીતે શ્વાસ ક્રિયા કરવાથી લોહીની નીયમીત ફરહર પેટમાં કરવા દે તો બચ્ચાંને લોહીમાંથી સારૂ પોષણ મળે અને તંદરોસ્ત થાય.

માનસિક શાસ્ત્રના (Psychology) અભ્યાસપરથી જણાય છે કે દરેક ખરાબ મનની સ્થિતિ લોહીમાં ચોકસ જાતના ઝેહરો ઉત્પન્ન કરે છે, તેથી તંદરોસ્ત બાળક પેદા કરવાને માટે માતાએ હમેલની વખતે સદગુણી અને ખુશ સ્વભાવ રાખવો જોઇયે અને સઘળા દુરગુણોથી મનને ખરાબ કરવું નહી, પણ ઉમદા અને આનંદી સ્વભાવ રાખવો જેથી

પોતે પણ તંદરોસ્ત રહેશે અને બચ્ચું પણ તંદરોસ્ત બનશે. વલી પોતાના મનની અસરથી તંદરોસ્ત બચ્ચાંના ચીત્રોનો છાપ મનપર મજબુત થસાવવાથી બચ્ચું તંદરોસ્ત દેખાવનું કદાવર પેદા થશે, એટલુંજ નહી પણ હમેલ રહ્યા પછી જુદે જુદે મહીને, જુદા જુદા અવ્યવપર મનશકિત વાપરી બચ્ચાંના જુદા જુદા અવ્યવને તંદરોસ્ત બનાવી શકે.

હવે વલી બીજો સવાલ ઉત્પન્ન થયો તે એ કે બચ્ચાંને મરજી પ્રમાણેનું બુદ્ધિમાન કેમ બનાવી શકાય ? જો આપણને ફીલસુફ જેવું, ચીતારા જેવું, જોઇએ તેવું હુન્નરમંદ પેદા કરવું હોય તો કેવી રીતે થાય ?

એ સવાલનો નીવેડો લાવવાને મને ઘણી તકલીફ પડી નહી, કારણ હમેલવાળા જાનવરો પર ડા૦ નાઇટે કેટલાક પ્રયોગો કીધા હતા. તે ઉપરથી માલમ પડે છે, કે હમેલવાળા જાનવરો પાસે ચોકસ કાર્યો કરાવવામાં આવ્યાથી અને ચોકસ મનની વલાન આપવાથી, બચ્ચાં જન્મ્યાં તે વગર શીખવવે તેવીજ મનની વલાનના અને તેવાંજ કાર્યો કરવા લાગા. એ વતરોગે, ચાર્લસ કીંગ્સલીની માતાએ પોતાની સદ્ગુણી મનની અસરથી તેને સદ્ગુણી કેમ બનાવ્યો, મહાન લડવૈયો નેપોલ્યન પોતાની માતાની મનની અસરથી ચોકસ મનશકિત કેમ મેળવી હતી. એવા દાખલાઓ વાંચવાથી એવા અનુમાનપર આવ્યે છીયે કે હમેલની વખતે એક માતા જેવી મનશકિત વાપરવાની કોશેશ કરે તેવી મનશકિતવાલું છોકરૂં પેદા થાય. માટે હમેલવાલી સ્ત્રીએ જેવી મનશકિતવાલું બાલક પેદા કરવા માંગતી હોય તેવી મનશકિત વાપરવાની પોતે કોશેશ કરે તો બાળક જન્મથીજ તેવી મનની વલાણનું પેદા થાય.

આવી રીતે જે જે સવાલો મારા મનમાં ઉત્પન્ન થયા તે સવાલોનો બીજા શાસ્ત્રોથી ખુલાસો મેળવ્યો, અને સેવટે એવા અનુમાન પર આવ્યો કે માબાપો પોતાના મનની અદ્ભુત અસરોથી પોતાની મરજી પ્રમાણેનું બાળક પેદા કરી શકે. આવી રીતે એ બહુજ અગત્યની બાબદપર શોધ ચલાવતો હતો, તે વખતે મારા હાથમાં પશ્ચિમ તરફના વિદ્વાનોના એ બાબત પર ખાસ લખેલા પુસ્તકો આવ્યા ન

હતા; તેથી મને એમ લાગ્યું કે આ બાબતપર કાંઇ અજવાળું નાખવું એ એક મહાન શોધ કહેવાય. હવે મારી પુરતી ખાતરી થઇ હતી. કે મનની બળવાન અસરોથી મરજી પ્રમાણેના બાળકો પેદા કરી શકાય છે એવી શોધ મારા હાથમાં આવી છે, અને હજુર પશ્ચિમ તરફના લોકોનું ધ્યાન પુરતી રીતે ખેચાયું નથી તેથી એ બાબતપર અજવાળું નાખવાનું માન મને મલશે, આવો વિચાર પશ્ચિમ તરફના વિદ્વાનોની શોધોનું મારૂ અજ્ઞાનપણાને લીધે આવ્યો હતો. મેં મારા "મનને લગતી મહાન શોધો" ના જાહેર ભાષણની વખતે ઉતાવલે જાહેર કરી દીધું હતું કે મરજી પ્રમાણેનું બાળક પેદા કરવાની કેટલીક શોધો મેં કીધી છે જેથી એક સીદ્ધી પણ સફેદ બાળક પેદા કરી શકશે, આવું સાંભળી શ્રોતાજણો અજાયબ થયા હતા.

ત્યાર પછી સ્વતંત્રપણે મેં જે જે શોધો કીધી હતી તેના પુરાવાને માટે અભ્યાસ કરવા માંડ્યો અને એ બાબતપર કંઇ પુસ્તકો લખાયા છે કે નહી તેની તપાસ કીધી.

પેહેલું પુસ્તક મારા હાથમાં આવ્યું તે પ્રો. વીસમેનનુ "The Germ plasm" નામનું હતુ. આ વિદ્વાને બીજના જુદા જુદા તત્વો કેમ કાર્ય કરે છે અને ઓલાદમાં શરીરનું બંધારણ અને સ્વભાવો કેમ ઉતરે છે તેનો સર્વ વિદ્વાનો થાને ઉંડાન અભ્યાસ કીધો હતો. આ વિદ્વાના પુસ્તકોનો મેં ત્રણ મહીના લગણ અભ્યાસ કીધો હતો. મને એક બાબતની ઘણીજ નીરાશી ઉત્પન્ન થઇ હતી. એ વિદ્વાન મનની અસરથી મરજી પ્રમાણેનુ બાળક પેદા થાય એમ માનવા સાફ ના પડતો હતો. જોકે માતાના મન પર જે છાપ પડે છે તેની બચ્ચાંપર અસર થાય છે તેના દાખલા પોતાના પુસ્તકમાં આપે છે. પણ એમ જણાવે છે કે શરીરિકશાસ્ત્ર પ્રમાણે મનપર પડેલા છાપને બચ્ચાં સાથે શું સંબંધ? એવો સંબંધ માનવાને ના પાડે છે. તેથી મને બહુજ નીરાશી લાગી. કે આવો વિદ્વાન આવી શોધો ના પાડે છે તો મારી બધી મહેનત ફોકટ જવાની. પણ મેં જરા હીમત ધરી અને એ વિદ્વાનની દલીલો બહુ બારીકીથી તપાસ્વા માડી, તો માલમ પડ્યું કે એ વિદ્વાનનું બીજા શાસ્ત્રોનુ જ્ઞાન પુરતું

નહોવાથી આવી બાબતો હશી કાઢતો હતો. પોતાનુ અજાનપણું કબુલ કરવાને બદલે જે બાબત સમજણુ પડે નહી તે હશી કાઢવી એ ઉમદા સ્વભાવની કોતાહ દેખાડે છે. ત્યાર પછી મારા મીત્ર મી. દી. હોમીયાર પાસેથી ડા૦ કેલોગ અને ડા૦ ટ્રોલના પુસ્તકો મેલ્ઝ્યાં, જે મને બહુજ ઉપ્યોગી થઇ પડ્યાં હતાં. એ પુસ્તકો વાંચ્યાથી મને પાછી ધીરજ આવી. ડા, ટ્રોલની ચોપડીમાંથી ડા. સીકસ્ટના પ્રયોગો મલી આવ્યા જેમાં જે રંગનો છાપ માબાપના મનપર પડે છે તેવું બચ્ચું જન્મે છે તેના સંસલા પરનો પ્રયોગ મેં વાંચ્યો હતો. એ પ્રયોગથી શીખ્ખીને ત્યાં સફેદ છોકરૂં પેદા થાય તે વિષેની મારી શોધની સાબેટી મલી હતી. વલી ડા. કેલોગના પુસ્તકમાં એક કદરૂપા, બુન્ધા, ન્યાયધીસે ખુબસુરત પુટલાંની મદદથી, ખુબસુરત છોકરૂં કેમ પેદા કીધું તે જાણીને મારી ખુબસુરત બચ્ચાં પેદા કરવાની શોધ પણ ફતેમંદ નીવડેલી માલમ પડી. ત્યાર પછી ડા. ફાઉલરની ચોપડી મારા હાથમાં આવી જે વાંચી મને પુરતો સંતોષ મલ્યો હતો, કારણ કે જે શોધો સ્વતંત્રપણે મેં કીધી હતી તે ધણાક ખરા બનેલા દાખલા દલીલો સાથે આ વિદ્વાને સાબેત કીધી છે, એ પુસ્તક લગભગ એક હજાર ઉપર પાનાનું બનેલું છે અને ઘણુંજ ઉપ્યોગી છે. આ વખતે મારા એક મીત્રએ મને જણાવ્યું કે મા૦ દી. દી. જસાવાળાએ ૧૯૦૪ માં થીયોસોફીક સોસાયટીમાં એજ બાબતનું અંગ્રેજીમાં એક ભાષણ આપ્યું હતું, જેની નકલ એ મીત્ર પાસે મેળવી હતી. એ ભાષણ મેં જે ચોપડીઓ વાંચી હતી તે પરથી ઉપજાવી કાઢેલું હતું અને ઘણું અગત્યનું હતું. એ પછી ધણાક બીજા પુસ્તકો એ બાબતના વાંચ્યા અને મારી નોધપોથીમાં દરેક પુસ્તકોની નોંધ લેતો ગયો. સેવટે મારી નોધપોથીના ૧૨૦૦) પાના ભરાઇ ગયાં જેમાં દરેક વિદ્વાને આપેલા ખરા બનેલા દાખલાની સંખ્યા લગભગ ૧૦૦) ની થઇ હતી.

આવી રીતે એ બાબતનો પુરતો અભ્યાસ કીધા પછી પ્રજાના ઉપયોગને માટે "જ્ઞાન પ્રસારક મંડળી" તરફથી એક જાહેર ભાષણ આપ્યું હતું, જે કેટલાક નકશાથી અને મસ્તક રેખાની આકૃતિથી સમજાવવામાં આવ્યું હતું, જે સર્વને બહુજ ઉપ્યોગી માલમ પડયું હતું.

ભાષણમાં આ બહોળી બાબતને પુરતી રીતે ખુલાસાથી સમજાવાને પુરતો વખત નહી મળવાથી એ બાબતનું ખુલાસેવાર પુસ્તક લખવાનો વિચાર કીધો.

જો કોઇ વાંચનારની નજર આગળ મનની અસરથી પેદા થતા બાળકોના બનાવ બન્યા હોય તો પુરતી સાબેતી સાથે મને જણાવશે તો બહુજ ઉપકાર થશે, કારણ એ બાબતની વધુ શોધ થઇ શકશે, અથવા તો આ પુસ્તકમાં જણાવેલી રીતોથી પોતાની કોશેશ ફતેહમંદ નીવડે તે પણ જણાવવાની મહેરબાની કરવી.

આ પુસ્તક એવી મતલબથી બહાર પાડું છું કે આપણા હીંદીઓ આ બાબત કેટલી અગત્યની છે અને બનવાજોગ છે તેનો કાંઇ ખ્યાલ કરે. હીંદી લોકોનો મોટો ભાગ નસીબની ઉપર આધાર રાખી આળસુ જીંદગી ગુજારે છે પણ આવા મહાન સવાલોનો ભેદ સમજવાની કોશેશ કરતા નથી પણ કુદરતની ઉપર સોંપી દે છે, એવાજ ખ્યાલો આપણા હીંદુસ્થાનને એવી દલીદ્રતામાં લાવી મુક્યું છે. માણસ જાતને ઇશ્વરે મહાન મનશકિત આપી છે. જેઓ ખરા ભકિતભાવથી, સાફ અંતકરણથી અને બિનસ્વાર્થી લાગણીથી કોશેશ કરે છે, તેઓને **સર્વ શકતિ-માન ઈશ્વર** પોતાનો ભેદ જણાવે છે. માટે આપણી ફરજ છે જે એવા ભકિતભાવથી કુદરતના ભેદ જાણવાની કોશેશ કરવી જોઇયે અને મનુષ્ય જાતને તેનો લાભ આપવો જોઇયે.

બાળકોની ઉત્પતિનો સવાલ મનુષ્ય જાતની બહેતરીને માટે કેટલો અગત્યનો છે તેનો બે ઘડી પ્રિય વાચનાર ખ્યાલ કર! મરજી પ્રમાણેના બાળકો પેદા કરવાની શોધો માણસ જાતને કેટલી ફાયદાકારક થઇ પડે તેની ઉપર મનન કર! આવી શોધો ખરેખર, સર્વ શોધો થાને શ્રેષ્ટ ગણાવી જોઇયે. કારણ એવી શોધો ઈશ્વરે મનુષ્ય જાતને જે નેમથી પેદા કીધા છે, તે મહાન નેમની સેવટની ટોંચે આપણે ચઢી જવાનો સેહેલો રસતો આપણી બાજુ ખુલ્લો કરી નાખે છે. આવી શોધોથી માણસ જાતમાં ઉત્તમ ખુબસુરતી, ખરા સદગુણો અને ઉમદા બુધ્ધિબળ ઉત્પન્ન કરી શકશું. માટે પ્રિય વાંચનાર તુંને આગ્રહ કરું છું કે આ પુસ્તક વાંચી પુરતુ ગોહર કરજે કે આ બાબત જેમ હલકી મનશકિતવાળા

માણસો શરમ ભરેલી સમજે છે તેમ નથી, પણ એ બાબત મનુષ્યજાતની બેહતરીને માટે એટલીતો અગત્યની છે કે જેને વિષે જેટલું લખ્યે એટલું થોડું છે. માટે પ્રિય વાંચનાર એ બાબતપર પવિત્ર મનથી મનન કરજે, અને મનુષ્ય જાત તરફની, તારા દેશ તરફની અને ઇશ્વર તરફની ફરજ છે તે આ પુસ્તકમાં આપેલા જ્ઞાનથી અદા કરજે !

તા૦ ૧૦ મી અકટોબર ૧૯૦૭,
૩, ખંબાલા હીલ. મુંબઇ,

બ. શો. બનાજી.

એક

મહાન શોધ

મરજી પ્રમાણેના બાલક.

પ્રકરણ ૧ લું.

સર્વથી શ્રેષ્ટ શોધ.

આજ જમાના થયાં મનુષ્ય જાતનો મોટો ભાગ એમજ માને છે કે બચ્ચાંનું પેદા થવું ફક્ત કુદરતનાજ હાથમાં છે, અને આપણે કુદરતનો એ ભેદ સમજી શકયે નહીં. પણ આમ કહેવું આપણું અજ્ઞાન-પણું દેખાડી આપે છે. જે વિદ્વાનો હાલની શોધોનો અભ્યાસ કરી, પોતાની કેળવાયલી મનશક્તિ ચાલુ ખંતથી કુદરતના કાયદાઓ સમજવાને વાપરે છે તેઓથી કુદરતનો પરદો રફતે રફતે દુર થાય છે અને તેઓથી આપણે કુદરતનો ભેદ સમજવાને શક્તિવાન થઈએ છીએ. કુદરતનાં દરેક કાર્યો ચોકસ નિયમોથી અથવા કાયદાથી થાય છે અને જ્યારે માણસ તે કાયદાની શોધ કરે છે ત્યારે તે બાબતમાં કાબુ મેળવી પોતાની મરજી પ્રમાણેનું કાર્ય કરવાને શક્તિવાન થાય છે. કોઇ અજ્ઞાન માણસને કહેવામાં આવે કે હું પાણી બનાવી શકું છું તો તે માનશે નહી પણ હાલનો મેટ્રીક્યુલેશન જેટલું શીખેલો છોકરો રસાયણ શાસ્ત્ર (Chemistry) ના સાધારણ અભ્યાસથી તમને બે

ભાગ "હાઇડ્રોજન" અને એક ભાગ "ઓકસીજન" નામની ગ્યાસો સાથે મેળવી પાણી બનાવી આપશે. કારણ રસાયણશાસ્ત્રએ પાણી ઉત્પન કરવાનો કાયદો શોધી કાઢયો છે, જેથી જો કોઇ બાબતનો કુદરતનો કાયદો શોધી કાઢવામાં આવે તો તેની ઉત્પન્તી કરવાને આપણે શકિતવાન થઇએ છીયે.

હવે બચ્ચાંની ઉત્પન્તી પણ ચોકસ કાયદાથીજ થાય છે. જે કાયદાઓ હાલ જણાયલા નહીં હોવાથી આપણે બચ્ચાની ઉત્પન્તીને વિષે જ્ઞાન ધરાવતા નથી. પણ હાલ કેટલાક વિદ્વાનોએ બચ્ચાંની ઉત્પન્તી કયા કાયદાઓથી થાય છે તેનો ચાલુ ખંતથી અભ્યાસ કરી કેટલાક પ્રયોગો કરી એ બાબતના થોડાક કાયદાઓની શોધ કરી છે, જેથી બચ્ચાંની ઉત્પન્તી કયા નિયમોથી થાય છે તેનું જ્ઞાન મેળવવાને આપણે શકિતવાન થયા છે, જેથી આપણી ઓલાદને મરજી પ્રમાણે સુધારી શકીશું.

હાલ જાનવરો ઉછેરનારાઓ સુંદર જાનવરો ઉછેરવા માટે કેટલાક નીયમો શોધી કાઢયા છે જેથી સુંદર જાનવરો ઉછેરી શકે છે. પણ કમનસીબે માણસની ઓલાદ સુધારવાને બહુજ જુજ વિદ્વાનો કોશેશ કરે છે.

જ્યારે જાનવરો ઉછેરનારાઓ સુંદર જાનવર ઉછેરી હજારો રૂપીયા મેળવે છે, પણ આપણે હાલ થોડોજ ખ્યાલ આવે છે કે મનુષ્ય જાતની ઓલાદ સુધારવાના નિયમો શોધી કાઢયા પછી આપણને કેટલો અમુલ્ય લાભ થશે.

હાલની જેબી કાંઇ શોધો થઈ છે, તેમાં મનુષ્ય જાતની ઉત્પન્તી અને સુખને માટે સર્વથી શ્રેષ્ટ શોધ સદગુણી અને બુધ્ધિમાન બચ્ચાં ઉત્પન્ન કરવાની છે. કારણ મનુષ્ય જાતમાં માલમ પડતાં દરેક દુરગુણો, બદીઓ, કંગાલ્યત, અનીતિથી અને અજ્ઞાનપણાથી છોકરાં ઉત્પન્ન કરવાથી થાય છે જે દાખલા દલીલ સાથે આગળ ચાલતા તપાસીશું. ત્યારે એવી કોઇ શોધો આપણને માલમ પડે કે જેથી હવે પછી સઘળા નીતિમાન અને બુધ્ધિમાન છોકરાં ઉત્પન્ન કરી શકયે તો દુનયા-

માંથી દુરગુણો જલદી નાબુદ થાય અને જેમ આપણા પેગમબરો અને કવીઓએ આગાહી કીધી છે તેમ તે જમાનો નજદીક આવી લાગેકે જ્યારે મનુષ્ય જાતમાંથી સર્વ દુરગુણો દુર થશે અને ઈશ્વરી સ્વરૂપ ખરેખર આપણામાં પ્રકાશશે.

કેટલાકો એ બાબતમાં અજ્ઞાન છે તેઓ કહે છે કે મનુષ્ય જાતની ઉન્નતી યાને બેહતરીને માટે કેળવણીજ (education) ફક્ત અગત્યનું છે. જે જાતી ગુણો બચ્ચાંએ માબાપ તરફથી મેળવયા હોય તે ખીલવવાનેજ કેળવણી જરૂરની છે, જે પ્રમાણે એક બીજને એક ઝાડ જેવું થવા, ખાતર, પાણી, જમીન વિગેરે અવશ્યના છે પણ જો બીજ હલકા પ્રકારનું હોય તો તેને ગમે તેવી સારી જમીન અને ખાતર પાણીથી એક ફળદ્રુપ ઝાડ બનાવી શકાય નહી, તેજ પ્રમાણે એક બચ્ચાનું બીજ માબાપના દૂરગુણોથી ખરાબ થયું હોય તો એવા બચ્ચાંને ઉંચી કેળવણી પણ પુરતી રીતે સુધારી શકિત નથી. જેઓ ઉંચા પ્રકારની કેળવણી લીધા છતાં દુરગુણી માલમ પડે છે તેનું મૂખ્ય કારણ એજ છે કે તેઓને દુરગુણમાં પેદા કરવામાં આવ્યા છે. કેટલાક બાળકો માબાપના આ બાબતમાં અજ્ઞાનપણાને લીધે બેવકુફ (idiot) અથવા તો બહુજ હલકા પ્રકારની મનશકિત ધરાવનારાં હોય છે. તેઓને ગમે તેવી કેળવણી આપ્યા છતાં કાંઈપણ ફાયદો થતો નથી, માટે માબાપો જો પોતાના છોકરાંને વિદ્વાન અને સદ્દગુણી બનાવવા હોય તો ફક્ત કેળવણીપર આધાર રાખવો ન જોઈયે પણ આ બાબતનો અભ્યાસ કરી તેને જન્મથીજ ઉંચા પ્રકારનું ભેજું બનાવી આપવું જોઈએ જેથી તેઓ મનમાનતાં હોશીયાર થશે. આપણે થોડા વખતમાં દાખલા દલીલ સાથે જાણશું કે ચોક્સ વખતે માબાપની જેવી મનની સ્થિતિ હોય છે, તેવી મનશકિત ધરાવનારૂં બાળક જન્મે છે. પ્રો. ફાઉલર એ વિષે લખે છે કે "Teach mankind how to parent and then how to educate humanity and you transform the world.—" "તમે માબાપ કેમ થવું તે માણસને શીખવો અને ત્યાર પછીજ દરેકને કેળવણી આપો જેથી તમે દુન્યામાં સુધારો કરી શકશો"

હાલના કેટલાક વિદ્વાનોનું એવું મત છે કે જે પ્રમાણે બીજાં શાસ્ત્રો અને વિદ્યાઓ (sciences) નો અભ્યાસ આપણા જુવાનયાઓને કરાવવામાં આવે છે તેજ પ્રમાણેનો આ બાબતનો અભ્યાસ કરાવવાની બહુજ જરૂર છે. ઉંચા પ્રકારની કેળવણી આપી એક માણસને ગ્રહસ્થ અને સારો શહેરી બનાવવાની કોશેશ કરવામાં આવે છે, પણ ઓલાદની ઉન્નતી યાને બેહતરીનો અભ્યાસ એક માણસને ફાયદો કરે છે એટલુંજ નહીં પણ આખી ઓલાદને ફાયદો કરે છે. આપણે આગળ ચાલતાં દાખલા દલીલ સાથે તપાસીશું કે અજ્ઞાનપણાં અને દુરગુણોથી બચ્ચાંને પેદા કરવાથી કેટલીક વખતે તે માણસની આખી ઓલાદ ખરાબ નીકળે છે, માટે એ બાબતનો અભ્યાસ કરવાની દરેક માણસની ફરજ છે.

પ્રકરણ ૨ જું.

બચ્ચાંમાં ઓલાદથી ઉતરતા ગુણો (Heredity).

Heredity યાને ઓલાદથી ઉતરતા ગુણો એટલે દરેક જીવવાળી ચીજ પોતામાંથી પોતા જેવીજ બીજી ચીજ ઉત્પન્ન કરે છે તે, એક બચ્ચું માબાપને મળતું આવે છે તે આજ નીયમથી; જો કે કેટલીક વખતે બચ્ચું તદ્દન માબાપને મળતું આવતું નથી તે છતાં શરીરે અને શરીરોના કાર્યમાં માબાપને મળતું આવે છે.

કુદરત તરફ નજર ફેંકતાં માલમ પડે છે કે ઝાડપાન પોતાનાં જેવાં બીજમાંથી ઝાડ પેદા કરે છે, જાનવરો જે ખાસીયતના હોય છે તેવી ખાસીયતના જાનવરો પેદા કરે છે. એક બીલાડી જન્મથીજ એક ઉંદરને મારી નાખતાં શીખે છે. માછલાં પાણીમાં તરતાં જન્મથીજ શીખે છે, બટક અને દેડકા જન્મથીજ પાણીમાં રહેવાનું પસંદ કરે છે. એ સઘલું માબાપ તરફથી વારસામાં લીધેલી ખાસિયતના બળથીજ થાય છે.

પ્રૉ. ફ્રાઉલર એ વિષે લખે છે કે "The adage–It is education forms the common mind, belies and is belied by all Nature, for generation alone gives all innate specialities and instincts.—આપણામાં એવું કહેવું છે કે કેળવણી મનનું બંધારણ કરે છે એ તમામ કુદરત ખોટું પાડે છે, કારણ પ્રેરણાબુધ્ધિ અને જાતીસ્વભાવ ફકત ઓલાથીજ મલે છે.

જેમ ઝાડપાન પોતાના જેવાં બીજમાંથી ઝાડપાણ ઉત્પન્ન કરે છે તેમ જાનવરો પણ પોતાના જેવાંજ જાનવરો પેદા કરે છે, અને મનુષ્ય જાતમાં પણ જુદી જુદી જાત પોતાના જેવાંજ બચ્ચાંનો જન્મ આપે છે; એક ચીનો અથવા આફ્રીકન પોતાની જાત જેવુંજ બચ્ચું ઉત્પન્ન કરે છે. દરેક જુદી જુદી જાતો પોતાના બચ્ચાં પોતાના જાતનો ચેહરો અને ખાસિયતો આપે છે, જેથી આપણે એક પારસી, મુસલમાન, હીંદુ, ચીના, આફ્રીકન વગેરેને એકી નજરે ઓલખી શકયે છીયે.

દરેક કોમ અથવા જાત વારસામાં ચહેરાનુ મળતાપણુ આપે છે એટલુંજ નહી પણ તે કોમનો સ્વભાવ અને ગુણ પણ તેઓની ઓલાંદમાં આવે છે. આર્ઠરીશમેનો પોતાના બાપદાદા ગુસ્સાવાળા હોવાથી ગુસ્સાવાળા હોય છે, અંગ્રેજો મગરૂર હોય છે, જરમનો પ્રમાણીક હોય છે, ફ્રેંચમેનો લોભી અને મળતાવડા સ્વભાવના હોય છે, ઇતાલીયનો ગાયનમાં કુશળતા ધરાવે છે, પારસીઓ ચંચલ અને ઉદાર દીલના હોય છે, મુશલમાન ધર્મ તરફ જાનફીદા કરનાર હોય છે, હીંદુઓ પોચા અને સંતોશી હોય છે.

ડા. ગ્રેગરી જણાવે છે કે માબાપો પોતાના છોકરાંમાં પાછી જીંદગી ગુજારે છે, કારણ છોકરાંઓ માબાપને આબેહુબ મળતાં આવે છે. ફકત ચહેરામા અને શરીરના બંધારણમાં એટલુંજ નહીં પણ સાધારણ મનની વળાણો અને સદગુણો અને દુરગુણો બન્નેમાં, પણ આપણે સાધારણ રીતે તપાસ્યું છે કે કેટલાંક માને મળતાં આવે છે, કેટલાંક બાપને મલતા આવે છે, ત્યાંસુધી કે જો માબાપને ચોકસ મોહપર ડાગ અથવા ખાડો હોય છે તો છોકરાંને પણ તેમજ હોય છે.

હું કેટલીક વખતે પારસી કુટુંબમાં તપાસું છું તો જોઉ છું કે એક કુટુંબના સઘળાં માણસોનાં નાખ લાંબા હોય છે, બીજું કુટુંબ જોઉ છું તેમાં ઘણાં ખરાં સઘળાં માણસોનાં આગલા બે દાંત મોટા હોય છે, તેમજ જુદા જુદા કુટુંબમાં જુદા જુદા સ્વભાવો અને

ખાસિયતો ઓલાદથી ઉતરતી રહે છે. રોમ શેહેરમાનું એક અહંકારી, ઘાટકી અને જુલમગાર કલોડીયસ નામના કુટંબમાં તાઈબીરીયસ નામનો દયાહીન, ધીક્કારવા લાયક માંણુસ પેદા પડયો, અને છસો વરસમાં જ્યારે એ કુટુંબનો અંત આવ્યો તેટલામાં કેલીગુલા, કલોડીયસ, અને અગ્રીપીના નામનાં ખુનીઓ પેદા કીધા અને સેવટે નીરો નામનો રાક્ષસ પેદા કીધો.

આગલ ચાલતા આપણે બીજા ઘણા દાખલા તપાસીશું જેમાં માબાપના સ્વભાવ બચ્ચાંમાં કેમ ઉતરે છે તે પુરતી રીતે જાણીશું.

સ્વભાવો ઓલાદમાં ઉતરે છે. એટલુંજ નહીં પણ દરદો પણ ઓલાદમાં ઉતરે છે, ખસી, ફીકરૂં ઘેલાપણું, નાસુર, સંધીવા વગેરે ઓલાદમાં ઉતરે છે. માટે એવા દરદીઓએ પરણતી વખતે સંભાલ રાખવી જોઇયે અને તંદરોસ્ત સાથી સાથે પરણવું જોઈયે.

લાંબી જીંદગી પણ ઓલાદમાં ઉતરે છે. કેટલાક કુટુંબમાં લાંબી જીંદગી હોય છે, જે કુટુંબમા બાપદાદા લાંબી જીંદગી ભોગવી ગયા હોય એવા બે કુટુંબમાં લગન થયા હોય તો તેઓના બચ્ચાં બહુ લાંબી જીંદગી ભોગવે છે, આવીજ રીતે કેટલાંક કુટુંબના માણસો ૮૦) વરશ અને ૧૦૦) ઉપર જીંદગી ગુજારવાને શકિતવાન થાય છે.

પાંચમી અથબા છઠી પેહડી પછી નીકળી આવતા ઓલાદના ગુણો.

કેટલીક વખતે એવું બને છે કે ચોક્કસ શરીર અને ચહેરાનું મળતાપણું અથવા તો મનની વળાણો પાંચમી અથવા છઠ્ઠી પેઢી પછી એકદમ નિકળી આવે છે જેને "Reversion" "રીવરઝન" કરીને અંગ્રેજીમાં કહે છે. આવા "રીવરઝનના" દાખલાપરથી એક માણસની, ઝાડપાણની અથવા જાનવરની પહેલી ઓલાદ કેવી હતી તે જાણવાનું બની આવે છે. કેટલાંક ખચ્ચર (Mules) ના આગલા પગપર અને ખભાંપર ઝેબરા (Zebra) ના જેવા પટા હોય છે, જેથી માલમ પડે છે કે એઓ 'zebra' ઝેબરાં જેવા જાનવરોપરથી ઉતરી આવેલા છે. આવાજ નીયમથી કેટલા ઝાડો પોતાના ફુલ કોઇ કોઈ વખતે તદન જુદાજ રંગના આપે છે.

એક સફેદ માબાપને ત્યાં સામળા બચ્ચાંનો જન્મ થયો. (Mullatto) એટલે કે સીધણુ મા અથવા બાપ, અને ગોરો બાપ અથવા માને પેટે સીધી જેવા બચ્ચાં જન્મે છે તેવુ બચ્ચું જન્મ્યું. પેલા ભરથારે પોતાની બાઇડીની પતિવૃતા વિષે શક ઉત્પન્ન થયો. પણ પેલી બાઈડીએ પોતાની પવિત્રાઇને માટે સોગંદ ખાધા આથી તેણાનો ભરથાર ફ્રાન્સમાં પોતાના બાપદાદાનાં ઘરમાં તપાસ કરવા ગયો જયાં પાંચમી પેઢીનો બાપદાદો એક આફ્રીકન હતો એમ માલમ પડયું. અને તેથી પાંચમી પેઢી પછી છોકરૂં કાળુ જન્મ્યું પણ તે આગમજની ચાર પેઢી સુધી સઘળાં બચ્ચાં ગોરાં જન્મ્યાં હતાં.

મીસીસ. હન્ટ નામની સ્ત્રીને લાલ બાલ હતા. તે છતાં તેણીના અગીયાર છોકરાં અને તેઓનાં બચ્ચાં પણ કાળા બાળવાલાં જન્મ્યાં ફકત એકજ પોતાનાં છોકરાંનુ બચ્ચું લાલ બાલવાળુ જન્મ્યું હતું. પણ તેણીની ત્રીજી પેઢીનાં બચ્ચાંનો મોટો ભાગ લાલ બાલવાળાં હતા. કેટલાંકો આ મોતાં મોતાંમાયનાં લાલ બાલ વિષે અંજાણ્યાં હતા તેઓ અજાયેબ થતાં હતાં કે માબાપ બેઉનાં કાળા બાલ છતાં છોકરાંના લાલ બાલ કેમ થયા હશે? પણ ખરૂં કારણ તો પેલાં મોતા મોતામાયેના લાલ બાલે ત્રીજી પેઢીમાં ફકત દેખાવ દીધો હતો. કેટલીક વખતે આપણે જોઇયે છીએ કે કેટલાંક માબાપ અભણુ હોય છે, તે છતાં તેઓના છોકરાં બુધ્ધિમાન નિકળે છે, તેનું કેટલીક વખતે આ પણ કારણ હોય છે કે એ છોકરાંનો પાંચમી છઠ્ઠી પેઢીનો વડવો કોઇ વિદ્વાન હોય છે. આ દાખલાપરથી માલમ પડે છે કે કેટલીક વખત ઓલાદથી ઉતરતા ઘાટઘટમ અને સ્વભાવો માણસના શરીરમાં ગુપ્ત રહે છે અને ઓલાદમાં ગુપ્ત રીતે ઉતરયા કરે છે પણ કાંઇ સંજોગોએ ટક મળે છે તો પાંચમી છઠ્ઠી પેઢીએ પણ દેખાવ દે છે.

હાલમાં પારસી ટોળો જે ચંચળાઈ દેખાડે છે તે કાંઇ માત્ર હાલની કેળવણીનેજ આભારી નથી પણ અગાઉનાં કયાની ઇરાની લોહીને આભારી છે.

પ્રો. ફાઉલરના બોલમાં બોલ્યે તો "માબાપે જાણવું જોઇયે અને અને યાદ રાખવુ જોઇયે કે તેઓના ભવિષ્યનાં છોકરાં તેઓનાજ સ્વરૂપ થશે અને તેઓના જેવીજ લાગણી અને ચાલ ચલણનાં પ્રતિબિંબ પાડતાં, તેઓના જેવીજ ખસિયતો વારસામાં મેલાવતાં, તેઓના જેવાજ જુસ્સાથી દોરવાતાં, તેઓના જેવાંજ વિચાર આચાર ગ્રહણ કરતાં, તેઓના જેવાજ દુરગુણોથી હલકાં પડતાં, તેઓના જેવાંજ સદગુણોથી શ્રેષ્ટ બનતાં, તેઓના જેવીજ સ્વભાવિક ઉત્તપતાથી તાથી શોભા પામતા, તેઓના જેવીજ શક્તિઓ ધરાવતાં અને તેઓ જે હાલતમાં હોય તેવાં સારા અથવા માંઠા, સુખી અથવા દુખી બનતાં" થશે. આગળ ચાલતાં એ સઘળી બાબતનાં ખરા બનેલા દાખલા સાથે તપાસ કરશું.

શરીરીશાસ્ત્રીઓએ (Physiologists) ઓએ એમ પુરવાર કીધું છે કે એક બચ્ચાંનું બંધારણ એક તસુ અથવા ઇંચના ૨૦૦) માં ભાગ જેટલાં મનુષ્ય જાતના બીજમાંથી થાય છે.

હવે સવાલ એ ઉત્પન્ન થાય છે કે આવા બારીક બીજમાં બચ્ચાંના તમામ શરીરના અવ્યવના બંધારણને માટે જોઇતો પદાર્થ અને વળી ઓલાદથી ઉતરી આવતી સઘલી ખાસિયતો અને ગુણો આમાં કેમ સમાયા હશે ?

એ સવાલ પુરતી રીતે સમજવાને માટે પહેલા બીજમાંથી બચ્ચું કેમ ઉત્પન્ન થાય છે તે પ્રથમ જાણવું અવશ્યનું છે. માટે બચ્ચું સામાથી પેદા થાય છે અને કેમ મોટુ થાય છે તે સવાલ પહેલાં હાથ ધર્યે.

પ્રકરણ ૩ જું.

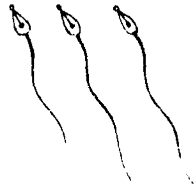
બચ્ચાંની ઉત્પત્તી.

ઘણાજ પ્રાચીન કાળમાં નર અને નારી જાતી કાંઇ જુદા હતા નહીં પણ બેઉ જાતી એકજ માણસમાં સમાયલી હતી. પણ પાછળથી જુદી પડી હતી. બચ્ચાંની ઉત્પત્તિનું કાર્ય એ બે જાતી જ્યારે એક એકમાં ગળી જાય છે ત્યારે થાય છે. આવી બે જાતીના એક એકના સમાગમ આવ્યાથી જે પદાર્થ ઉતન્ન થાય છે તે પદાર્થમાંથી બચ્ચું પેદા થાય છે. માટે દરેક જાતીનો પદાર્થ શું ગુણ ધરાવે છે અને કયા અવ્યવ વડે એ પદાર્થની ઉત્પત્તિ થાય છે તે જાણવું જરૂરનું છે. શુક્ષ્મદર્શક યંત્ર વડે એ બેઉ જાતીના પદાર્થનું અવલોકણ કરતાં માલમ પડે છે કે એ બેઉ પદાર્થો સરખા નથી પન જુદા જુદા ગુણો અને આકારો ધરાવે છે.

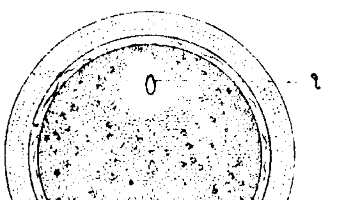
બચ્ચાંની ઉત્પત્તિને માટે પુરૂષ અથવા નરજાતીનો પદાર્થ તેના બે ગોળી જેવા અવ્યવમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. ચીત્ર (નં ૧) તરફ નજર ફેંકતા માલમ પડશે કે પુરૂપ પદાર્થ નાના નાના કીડા જેવા જીવડાનો બનેલો છે. કેટલાક જાણીતા તબીબો એ પદાર્થમાં આવા જીવતા જીવડા છે એમ જણાવે છે. એ ચીત્રપરથી માલમ પડશે કે પુરૂષનું વીર્ય (Semen) જીવડાઓથી ભરપુર છે અને તેઓને મોઢ અને પુછડી માલમ પડે છે.

મોરટન (Morton's Anatomy) ની શરીરના અવયવની રચનાનાં પુસ્તકમાં એ જીવડા વિષે જણાવે છે કે પુરૂષનુ વીર્ય નાના જીવડાઓથી ભરપુર હોય છે. એ જીવડા જીવતા હોય તેમ ખુબ હીલ-

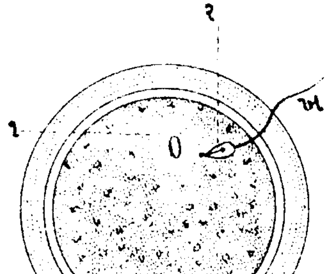
નં૦ ૧.

નં૦ ૨.

નં૦ ૩.

ચાલ કરતા માલમ પડે છે. કોલીકર (Kolliker) ના કહેવા પ્રમાણે એ જીવડા $\frac{1}{600}$ ઈંચ જેટલા બારીક હોય છે, જે સાધારણ આંખે આપણે બરાબર જોઈ પણ શકતા નથી. મી૦ પ્રોચેટ (Prouchet) કે જેણે એ જીવડાની રચના તપાસવાને ખુબ અભ્યાસ કીધો છે તે જણાવે છે "they have rudimental heads, thoracis structures and Skins. એ જીવડાઓને અપૂર્ણ માથું, ગળું અને ચામડી માલમ પડે છે તે પરથી જણાય છે કે તેઓને અવયવ પણ છે હીલચાલ કરે છે તેથી માસરજજુ અને જ્ઞાનતંતુ પણ હોવા જોઇયે. જે ઉપરથી એમ માલમ પડે છે કે પુરૂષના વીર્યમાં આવા જીવતા જીવડા હોવાથી ભવીષ્યનાં બચ્ચાંના દરેક ભાગો અને અવયવ દરેક જીવડામાં હોવા જોઈયે.

પ્રો. ડૉ. ફાઉલર લખે છે કે "The entire organic machinery of life is thus created in embryo, and each organ located, relatvely to all the other organs, before they leave the laboratory of the father." ગર્ભમાં જીંદગીને માટે જોઇતું સઘળા અવયવોનું સાંચાકામ આવી રીતે ઉત્પન્ન થાય છે અને બાપની પ્રયોગશાળામાંથી તેઓ બહાર પડે તેઅગાઉ સઘળા અવયવો (પુરૂષ પદાર્થમાં) પોતાની અમુક જગાઓપર ગોઠવાઇ રહેલા હોય છે.

પુરૂષ પદાર્થમાં આવા જીવતા જીવડા છે કે નહીં તે તબીબી મંડળમાં હાલ બહુ વાદવિવાદ ચાલે છે. કેટલાકો ના પાડે છે, કેટલાઓ હા પાડે છે પણ એ સવાલ એ તબીબોએ સેવટનો નક્કી કીધો નથી.

સ્ત્રી અથવા નારી જાતીનાં વીર્યનું (ovum) વર્ણન.

હવે સ્ત્રી અથવા નારી જાતીનાં પદાર્થમાં શું ગુણો સમાયલા છે તેની તપાસ કર્યે.

જે પ્રમાણે બચ્ચાંની ઉત્પતીને માટેનો પુરૂષપદાર્થ બે ગોળી જેવા અવયવમાંથી પેદા થાય છે તેજ પ્રમાણે સ્ત્રીનું વીર્ય પણ બે ગોળી જેવા અવયવ ગર્ભસ્થાનને એક જમની બાજુ અને બીજી ડાબી બાજું હોય છે તેમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે.

સ્રીનું વીર્ય જુઓ ચીત્ર (નં. ૨) માં જણાવ્યા મુજબ નાની ગોળ દડી જેવા આકારના અણુ (cell) થી પુર હોય છે. જેમાંનું એક રજકણ જેવું અણુ પાછલ ચીત્રમાં આપ્યું છે. આવું એક કોષ (cell) $\frac{1}{2500}$ ઈંચ જેટલું બારીક હોય છે. સૂક્ષ્મ દર્શકયંત્ર વડે તપાસતાં પાછલાં ચીત્ર (ન. ૨) માં દરશાવેલા અણુના જેવા સેંકડો ગોળ કોષ (cells) સ્રી પદાર્થમાં માલમ પડે છે. આવા એક અણુનો આકાર ઇડાંને ભાજીને અંદર જેવો દેખાવ હોય છે તેવો હોય છે. જે પ્રમાણે ઇંડાને દાળ અને સફેદી હોય છે તે પ્રમાણે એ કોષમાં પણ મુખ્ય બે ભાગ માલમ પડે છે.

પાછલાં ચીત્ર (નં. ૨) માં જુવો (૧) ભાગ ઇંડાની દાળ જેવો હોય છે જેને Nucleus "ન્યુક્લ્યસ" કરીને કહેવામાં આવે છે.

(૨) ભાગ જે ઇંડાની સફેદી જેવો હોય છે જેને "પ્રોટોપલેઝમ" (Protoplasm) કરીને કહેવામાં આવે છે.

એ બે ભાગોના જુદા જુદા ગુણો વિષે આગળ ચાલતાં ખુલાસાથે જાણીશું.

સ્રીનાં વીર્ય વીષે પણ તબીબી મંડળમાં બહુ વાદવિવાદ ચાલે છે. ડા. ફાઉલર જેવા કેટલાક તબીબોનું કહેવું એવું છે કે સ્રીનું વીર્ય કાંઇ બચ્ચાંની ઉત્પત્તી કરતું નથી, પણ પુરૂષ પદાર્થ જે ખરેખર બચ્ચાંની ઉત્પત્તી કરે છે તેને રક્ષણ અથવા પોષણ આપવાનેજ સ્રી પદાર્થ કામમાં આવે છે. જયારે કેટલાક તબીબો એમ કહે છે કે સ્રી અને પુરૂષ પદાર્થ બેઉ એક સરખો બચ્ચાંની ઉત્પત્તીમાં કામ લાગે છે. સ્રી અને પુરૂષનું વીર્ય ચેકકસ રીતે સાથે મળે છે તોજ ગર્ભ રહે છે જેથી ઉત્પત્તી થાય છે.

આપણે જાણ્યું છે તેમ બચ્ચાંની પત્પત્તીનાં કાર્યની વખતે સ્રી અને પુરૂષ પદાર્થ ગર્ભસ્થાન આગળ સાથે મળે છે તે વખતે આપણે તપાસી ગયા તેમ સ્રી અને પુરૂષ પદાર્થના હજારો કોષો (cells) ઉત્પન્ન થાય છે પણ એ સઘળા કામમાં આવતા નથી પણ સ્રીનાં વીર્યમાંની એક નાની રજકણ અથવા કોષો (cell) પુરૂષનાં વીર્યના એવાજ

કોષમાં આમેજ થાય છે ત્યારેજ ગર્ભ રહે છે, આ પરથી માલમ પડે છે કે બચ્ચાંની ઉત્પત્તિના કાર્યમાં જેટલો પદાર્થ ઉત્પન્ન થાય છે તે સઘલો કામ લાગતો નથી પણ પુરૂષનાં વીર્યમાંની નાની રજકણ, સ્ત્રીની તેવીજ નાની રજકરણ અથવા કોષ (cell) માં આમેજ થાય છે, ત્યારેજ થાય છે. એટલી નાની રજકરણુજ બચ્ચાનાં ગર્ભને માટે કામમાં આવે છે બાકીનો પદાર્થ વ્યર્થ જાય છે. આપણે જાણ્યું તેમ સ્ત્રીનાં વીર્યની નાની રજકણ અથવા કોષ જેને ઓવમ (ovam) કરીને કહેવામાં આવે તેમા પુરૂષના વીર્યની નાની રજકણ સ્પર્મ (sperm cell) આમેજ થાય છે ત્યારેજ ગર્ભ ઉત્પન્ન થાય છે માટે એ ગર્ભ કેમ ઉત્પન્ન થાય છે તે તપાસ્યે.

આ ચીત્ર (નં. ૩) માં (ક) બચ્ચાંની ઉત્પત્તિને માટે સ્ત્રીનાં વીર્યનું એક નાનું કોષ "ઓવમ" (ovam) પુરૂષનાં વીર્યનું એક નાનું કોષ (sperm-cell) "સ્પર્મ" કેમ એક એકમાં આમેજ થાય છે તે જણાવે છે (ખ) સ્પર્મ (sperm cell) અથવા પુરૂષના વીર્યનું એક નાનુ કોષ,(ક) છે તે સ્ત્રીના વીર્યનું નાનુ કોષ "ઓવમ" (ovam)માં આ રીતે દાખલ થાય છે. અને (૨) છે તેપુરૂષનો ઉત્પન્ન થયલાં વીર્યના નાના કોષનુ મોહ છે જેને "ન્યુકલ્સ" Neuclus કહેવામાં આવે છે તે સ્ત્રીના વીર્યના કોષ ઓવમ (ovam) નું ન્યુકલ્સ (Neuclus) (૧) માં સાથે મળી જાય છે ત્યારે બચ્ચાંનો ગર્ભ ઉત્પન્ન થાય છે. પણ જ્યારે એ બે કોષો સાથે મળી બચ્ચાનો ગર્ભ ઉત્પન્ન થાય છે, તે ગર્ભસ્થાની અંદર ચીટકી રહે છે ત્યારેજ હમેલ રહે છે પણ જો એ ગર્ભ ગર્ભસ્થાનમાં ચીટકી રહેતો નથી તો હમેલ રહેતા નથી પણ એ ગર્ભ બહાર નીકળી જાય છે. કેટલી સ્ત્રીઓને છોકરાં થતાં નથી તેના મુખ્ય કારણો એજ કે કેટલી વખતે આપણે જાણ્યું તેમ સ્ત્રી અને પુરૂષના વીર્યના નાના કોષો એક એકમાં આમેજ થતા નથી અથવા તો એક એકમાં આમેજ થાય છે તો ગર્ભસ્થાનની નબળાઇને લીધે તેમાં ચીટકી રહેતું નથી અને ગર્ભ બાહાર નિકળી જાય છે. ઘણીક વખતે આવી રીતે બરાબર ગર્ભ રહે છે તો સ્ત્રી પુરૂષની ફકત એકજ સંગતમાં હમેલ રહે છે.

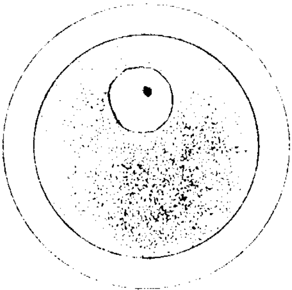
આપણે આગળ જાણ્યું તેમ બચ્ચાંની ઉત્પતીને માટેનું બીજ અથવા ગર્ભ ૧/૨૦૦ ઈન્ચ જેટલું બારીક હોય છે, ગયા ચીત્રમાં જણાવ્યા પ્રમાણે સ્ત્રી અને પુરૂષ પદાર્થનાં એક એક કોષ, એક એકમાં આમેજ થાય છે ત્યારે ગર્ભ રહે છે હવે એ ગર્ભ કેમ ખીલે છે તે તપાસ્યે. એ ગર્ભમાંથી એકદમ બચ્ચાંનો આકાર માલમ પડતો નથી પણ પાછલા ચીત્રો પ્રમાણે વધ થાય છે.

(નં૦ ૪)ચીત્ર પ્રમાણે બચ્ચાંનુ પાકટ બીજ જેવું થયું કે તુરત(નં૦ ૫) પચીત્ર પ્રમાણે એકના બે થઈ જાય છે પછી નં૦(૬)ચીત્ર પ્રમાણેબેના ચાર;થાય છે, પછી ચારના આંઠ થાય છે એ પ્રમાણે નં૦ (૭) માં ચીત્ર પ્રમાણે વધે છે પછીજ બચ્ચાંનો આકાર દેખાવ દે છે. ડૉ. ટ્રોલ (Trall) પ્રમાણે, હમેલ રહયાને બીજે અઠવાડગે બચ્ચાંનું બીજ વજનમાં એક ગ્રેન (Grain) જેટલું હોય છે. અને લંબાઈમાં ૧/૧૨ ઈંચ જેટલું હોય છે. ત્રીજું અઠવાડયું પુરૂં થતાં તેનું કાઇ અને આકાર એક મોતી કીડી અથવા મકોડાના જેવો અથવા તો બાજરીના દાના જેવો દેખાય છે. ત્રીસમે દીવસે બીજમાં બચ્ચાંના માથા તથા પગ તરફના ભાગો ઉત્પન્ન થતા જણાય છે; હવે લંબાઇ ૧/૩ ઇંચ જેટલી થાય છે અને થોડાક અવયવના બંધારણની પહેલ થતી જણાય છે. આશરે ચાલીસમે દિવસે બચ્ચાંનો આકાર ઉત્પન્ન થાય છે. શરીર સાથે સરખાવતાં માંથું બહુ મોટુ હોય છે, અને હાથ પગો ઠુંઠા જેવા તરકારીના સાખા જેવા લાગે છે હાથ પગના આંગલા અને પાટલી માલમ પડતાં નથી આંખ, નાખ, મોહ કાળા દાતા જેવા લાગે છે લંબાઈ (૧) ઈંચ જેટલી થાય છે.

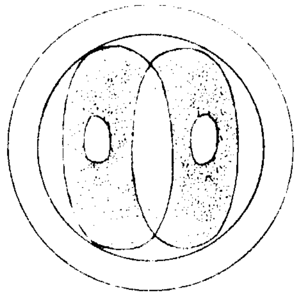
બીજે મહિને સઘલું ખુલ્લું પ્રગટી નિકલે છે. આખના પોપચાં બરાબર દેખાય છે નાખ બહાર નિકલે છે, મોઢું મોટું થાય છે અને ઉઘડેલું માલમ પડે છે, હાથ પગના આગલાં ખુલ્લાં માલમ પડે છે.

ત્રીજે મહીને આંખના પોપચાં તદન તૈયાર થાય છે અને બંધ રહે છે. નાખના શીદ્રરાં બરાબર દેખાય છે, હોય પણ બરાબર દેખાય છે, અને મોઢ બંધ માલમ પડે છે. આ મહિનામાં બચ્ચાં

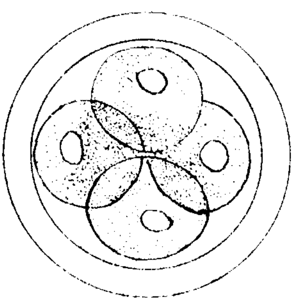
નં૰ ૪.

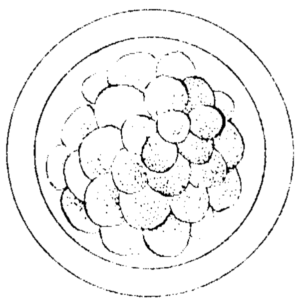
નં૰ ૫.

નં૰ ૬.

નં૰ ૭.

પેદા કરનારા અવ્યવ અથવા પીસાબના અવ્યવનું બંધારણ થાય છે અને ખીલેલા માલમ પડે છે. ભેજું થોડું ઘણું ખીલેલું માલમ પડે છે પણ બહુજ નરમ માવા જેવું હોય છે અને કમરના કાઠાંમાંના માવાનો ભાગ (Spinal cord) પણ એવોજ નરમ માલમ પડે છે. ફેફસાં બરાબર ખીલેલાં હોતાં નથી પણ કળેજું મોટું થયલું હોય છે. હૃદયનું ચાલવું પણ માલમ પડે છે. હાથ-પગ સંપૂર્ણ ખીલેલા માલમ પડે છે. હવે બચ્ચું ૩½ ઇંચ જેટલું મોતું હોય છે અને વજનમાં ૨½ આંઉસ જેટલું હોય છે.

ચોથે મહિને માથું અને કળેજું બીજા અવ્યવ કરતાં ઓછા વધે છે, સઘળા માસરજાુ બરાબર દેખાય છે અને થોડીક હીલચાલ માલમ પડે છે સાઢા ચાર મહીના પુરા થતા બચ્ચાંની લંબાઇ પાંચથી છ ઇંચ જેટલી થાય છે અને વજનમાં ચારથી પાંચ આંઉસ જેટલું હોય છે.

પાંચમાં મહિનામાં સઘળા માસરજાુ બરાબર દેખાય છે અને બચ્ચાંની હીલચાલ ચાલુ રહે છે, હજુ તક માથું શરીર સાથે સરખાવતાં મોટું લાગે છે અને તેની ઉપર નાના રૂપેરી બાલ ઉગે છે. લંબાઈ સાતથી નવ ઈંચ જેટલી હોય છે અને વજનમાં છ થી આઠ આઉંસ જેટલું હોય છે.

છઠ્ઠા મહીનામાં ચામડીના બે પડ બરાબર થયલા માલમ પડે છે. ચામડીનો રંગ રતાસપર હોય છે પણ બહુ નાજુક અને લીસો હોય છે અને જરા કરચલીવાળી હોય છે. નખ ઉગેલા હોય છે. લંબાઇ ૧૦ થી ૧૨ ઇંચ જેટલી અને વજનમાં લગભગ ૨) રતલ જેટલું હોય છે. જો આ મહીને બચ્ચું જન્મે છે તો થોડો વખત શ્વાસ લઈ શકે છે અને રડી શકે છે પણ જીવતું નથી.

સાતમાં મહીનામાં બચ્ચાંના સઘલા ભાગો બરાબર થાય છે. બચ્ચાંનું માથું હેઠે થાય છે એટલે બહાર નિકળવાની જગાપર હોય છે અને પગ ઉપર થાય છે. આંખના પોપચાં ખુલ્લાં થતા માલમ પડે છે. હવે ચરબી વધ્યાથી સઘળા આકાર ગોળ

લાગે છે. લંબાઇ આશરે ૧૪) ઈંચ જેટલી અને વજનમાં લગભગ ૩) રતલ જેટલું હોય છે.

આઠમે મહીને બચ્ચું લંબાઇ અને પહોલાઇમાં બરાબર વધે છે, અને એ મહીનામાં પોતે જીંદગી ગુજારી શકે છે નખ, પાસળી હાથ પગ સઘળું સપુર્ણ થયલું હોય છે. લંબાઇ ૧૬) ઈંચ અને વજન ૪) રતલથી ઉપર હોય છે.

નવમાં મહીના પછી બચ્ચું લંબાઈમાં સાધારણ રીતે ૧૮ થી ૨૦ ઇંચ જેટલું અને વજનમાં ૬ થી ૮ રતલ જેટલું હોય છે. આ મહીને બચ્ચું જનમ લેવાને તૈયાર હોય છે.

બચ્ચાંના પહેલા થોડાક મહીના માથું ઉપર અને પગ નીચે હોય છે પણ ૭ મહીના પછી બચ્ચાંનું માથું હેઠે બહાર નીકળવાની જગા પર થાય છે અને પગ ઉપર રહે છે તેનુ કારણ એ કે ૭ મહીના પછી ભેજાંનુ બંધારણ પુરતું થાય છે જેથી માથું કરતાં ભારી થવાથી ભારને લીધે હેઠે થાય છે.

આ પ્રકરણમાં બચ્ચાંની વધ ડૉ. ટ્રૉલ (Trall) પ્રમાણે જુદે જુદે મહીને કેમ થાય છે તે જણાવી છે, તે આગળ ચાલતાં આપણને ઘણી ઉપયોગી થઇ પડશે. આગળ ચાલતાં મનની અસરો જુદે જુદે મહીને બચ્ચાંના જુદા જુદા અવયો પર કેમ થાય છે તે તપાસીસું.

આપણે જાણી ગયા તેમ બચ્ચાંનું બીજ $\frac{1}{120}$ ઈંચ જેટલું નાંનું હોય છે અને તેમાંથી બચ્ચું મોટું થાય છે તેથી બચ્ચાંને કોઈબી રીતનું પોષણ મળવું જોઇએ. હવે બચ્ચાંને કેવી રીતે પોષણ મળે છે તે તપાસ્યે.

બચ્ચાંનું પોષણ માતામાંથી મલે છે અને મુખ્ય કરી બચ્ચાંના બે અવયવ વડે મળે છે એક તો ઓર (Placenta) અને એની સાથે સંબંધ ધરાવતું દોરી જેવુ અવયવ જેને નાલ્યું (Umbilical cord) કરીને કહે છે તેવડે થાય છે.

ઓર (Placenta) નરમ, સ્પંજ જેવું પહોળું ગોળ આકારનું હોય છે. એવડે માતામાંથી બચ્ચુ પોષણ લે છે, એ ઓર આસરે ૬) ઈંચ જેટલું મોટું હોય છે અને મધ્ય ભાગમાં ૧ થી ૧½ ઇંચ જેટલું જાડાઈમાં હોય છે વજનમાં આસરે એક રતલ જેટલું હોય છે. આની એક બાજુ ગર્ભસ્થાનને વળગી રહે છે જ્યારે બીજી બાજુ બચ્ચાં તરફ રહે છે. આમાંથી નાર ઝાડના સાંખાની માફક નિકળી બચ્ચાંની દુંટીમાં જાય છે. જેમ ઝાડના મુળમાંથી પાણી ઝાડના સાથામાં જઇ સઘળે પંથરાય છે તેજ પ્રમાણે ઓર જે મૂળ જેવું હોય છે તે માતામાંથી પોષણના તતવ ચુસી લેય છે. ત્યાર પછી એ પોષણનાં તત્વ નારમાંથી પસાર થઈ બચ્ચાંને દુંટી વડે બચ્ચાંને મળે છે.

હમેલ રહયા પછી બે મહીને ઓર બને છે. નાર બે ધોરી નસોનું અને એક સાધારણ નસનુ બનેલું છે અને જેટલી બચ્ચાંની લંબાઇ હોય છે એટલીજ એ નારની લંબાઇ થાય છે. માતાનું લોહી ઓરમાંથી પસાર થઇ નારની સાધારણ નશવડે બચ્ચાંમાં જાય છે જ્યારે બચ્ચાંનું ખરાબ થયલુ લોહી નારની ધોરી નસવડે ઓરમાં પાછું જાય છે. જે પ્રમાણે આપણા ફેફસાં લોહી આખાં શરીરમાં ખરાબ થયું હોય તેને સાફ કરવા, શ્વાસ લેવા અને ખોરાક પાચન કરવા કામ લાગે છે તેજ પ્રમાણે બચ્ચાંની ઓર પણ ઉપલાં કામો કરે છે. આપરથી માલમ પડે છે કે માતા અને બચ્ચાંનું લોહી એક એકમાં કેમ પસાર થાય છે. આપણે જાણ્યું છે કે બરાબર શ્વાસ અથવા દમ લીધાથી ફેફસાં મારફતે લોહી સાફ થાય છે તેથી હમેલવાલી સ્ત્રીએ બરાબર રીતે શ્વાસ લેવો જોઇયે. જો શરીરને સારી હીલચાલમાં રાખ્યું હોય અને સારી રીતે શરીરને અંગ કસરત મલ્યાથી શ્વાસ ક્રીયા જોસમાં ચાલે છે તો લોહી સાફ થાય છે પણ આખો વખત બેસી અથવા સુઇ રહેવાથી શ્વાસ ક્રીયા પુરતી ચાલતી નથી તેથી લોહીમાં બગાડો થાય છે. બીજું એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઇયે કે હમેલની વખતે સ્ત્રીઓએ

પેટનાં કપડાં ઢીલાં પહેરવાં જોઇયે. કારણ આપણે જાણએ છીયે કે માતાનું લોહી બચ્ચાંમાં પસાર થાય છે તેથી બચ્ચાંને પોષણ મળે છે પણ જો પેટનો પોશાક તંગ પહેરયો હોય અથવા પાટો બાંધ્યો હોય તો એ ભાગોપર લોહીનું ફરવું હરવું બરાબર થતું નથી, અને આખો વખત બેસી અથવા સુઇ રહેવાથી પણ લોહીનું ફરવું હરવું ધીમું પડી જાય છે જેથી બચ્ચાંનાં પોષણને માટે પુરતું સ્વચ્છ લોહી મળતું ન હોવાથી બચ્ચું નબળું અથવા ચામડીના દરદો, ફીર ખુજલીવાળું જન્મે છે અને કેટલાક બચ્ચાં મુવેલાં જનમે છે અથવા જલદી મરી જાય છે તેના એજ કારણો છે.

પ્રકરણ ૪ થું.

બચ્ચાંના શરીરના તત્વો અને ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતો ગર્ભમાં કેમ સમાય છે.

આપણે ગયાં પ્રકરણમાં જાણ્યું કે બચ્ચાંનું બીજ ફક્ત ૧/૨૮૦ ઇંચ જેટલુ બારીક હોય છે અને માતામાથી પોષણ મેળવી મોટું થાય છે. હવે સવાલ એ ઉત્પન્ન થાય છે કે આવા બારીક બીજમાં બચ્ચાંના શરીરના બંધારણને માટે જોઇતો દરેક તત્વો અને સઘળી ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતો, તેમજ શરીરના અને અવયવના ઘાટઘટમાં કેમ સમાતા હશે? એક પાણીના બારીક ટીપાંથી પણ બચ્ચાંનું બીજ નાનું હોય છે તેમાં આ બધી ચીજો કેમ સમાતી હશે!

વાંચનાર વિચાર કરશે તો ખબર પડશે કે એ બાબતની સમજણ મેળવવા કેટલું ઉંડાણમાં ઉતરવું પડશે. આ પ્રકરણ ઘણી કઠણ અને ફીલસુફી ભરી દલીલો રજુ કરવામાં આવશે તેથી જો કોઇ વાચનારને સમજ ન પડે તો ફીકર જેવું કાંઇ નથી, વાંચવુ છોડી દેવું નહી પણ ધીરજ રાખી વાચવું ચાલુજ રાખવું. સમજ ન પડે તો કાંઇ નહીં એ બાબત બચ્ચાં પેદા કરવામાં ઘણી ઉપયોગી નથી એ બાબતો ફક્ત બચ્ચાંની ઉત્પત્તીનાં મુળ કારણો શોધવાની છે. બચ્ચાં પેદા કરવાની શોધો હજુર આગળ ચાલતાં આવશે અને તે સહેલાઇથી સમજણ પડશે. આ પ્રકરણમાં આખું વાચવું એનો સાર તો સમજ પડયા વગર રહેશે નહી.

બચ્ચાંનાં બારીક બીજમાં ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતો અને બચ્ચાંનો ઘાટઘટમ અને શરીરનાં બંધારણને માટે જોઇતાં સઘળા તત્વો કેમ સમાતા હશે-એ વિષે બે જાતના સિધ્ધાંતો રજુ કરવામાં આવે છે

એકતો "evolution" or "preformation" નું સિધ્ધાંત જેમાં એમ જણાવવામાં આવે છે કે બીજમાં ઝાડપાણ અથવા મનુષ્ય જાતનાં બચ્ચાંનાં બંધારણના દરેક તત્વો બારીક રીતે અગાઉથી ગોઠવાઈ રહેલાં હોય છે, જ્યારે બીજું સિધ્ધાંત "Epigenesis" નું છે જેમાં એમ જણાવવામાં આવે છે કે સઘળા શરીરનાં ભાગો બીજમાં અગાઉથી ગોઠવાઇ રહેતા નથી પણ "Differentiation" થી રફતે રફતે શરીરના જુદા જુદા ભાગો ઉત્પન્ન થાય છે.

એ સિધ્ધાંતોને ટેકો આપતા ત્રણ નામાંકિત વિદ્વાનોની દલીલો ટુંકમાં તપાસ્શું. બાપદાદાથી ઉતરતું શરીર અને ખાસિયતોને વિષે હાલના જમાનામાં પહેલ વહેલી સિધ્ધાંત રૂપી સમજણ આપનાર હરબર્ટ સ્પેનસર નામનો જાણીતો ફીલસુફ હતો. જે પોતાની દલીલ આ મુજબ રજુ કરે છે. In all "Physiological units" there dwells the intrinsic aptitude to aggregate into the form of that species, just as in the atoms of a salt there dwells the intrinsic aptitude to crystallise દરેક શરીરી એકમ (Unit) અથવા કોષ (Cell) પોતાની જાતનો આકાર લેવાને જાતી ગુણ ધરાવે છે જે પ્રમાણે ચોકસ ખારો અથવા નિમક પોતાના જેવાંજ ચોકસ પાસા પાછા ઉત્પન્ન કરવાની શકિત ધરાવે છે તેમ આ ફીલસુફના કેહવા પ્રમાણે આખું શરીર આવા એકમો (Units) અથવા કોષો (Cells) નું બનેલું છે. આ સઘલા એકમો એકજ જાતના હોય છે. બીજમાં પણ આવા એકમો એકઠાં થાય છે. આ એકમો સઘળાં એક સરખાં છે પણ જ્યારે તેઓની જુદી જુદી રીતે ગોઠવણી થાય છે ત્યારે જુદા જુદા શરીરના ભાગો ઉત્પન્ન થાય છે. એ શરીરના એકમો જુદી જુદી રીતે ગોઠવાઇ જવાની શકિત ધરાવે છે જેથી જુદા જુદા શરીરના ભાગો ઉત્પન્ન થાય છે. જો શરીરનો કોઈ ભાગમાંથી થોડાંક એકમો અથવા શરીરનો થોડો ભાગ કાઢી નાખવામાં આવે છે (જેમ દરદોની વખતે વાઢકાપ કરવામાં આવે છે તેમ) તો પાછો તે ભાગ પોતાની મેલે સાજો થાય છે અને પોતાનો આકાર પાછો સંપૂર્ણ

બને છે. પણ આ ફીલસુફની દલીલ સંપુર્ણ માલમ પડતી નથી કારણ બીજમાં આ એકમો કયાં બળથી અથવા ગુણથી અને કેવી રીતે ગોઠવાઈ જાય છે તે પુરતી રીતે જણાવતો નથી ફક્ત શરીરી એકમો (physiological units") એવો ગુણ ધરાવે છે એમજ જણાવે છે અને ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતોને વિષે પણ આવા શરીરના એકમો વિષે જે થોડુ ઘણું જ્ઞાન આપ્યું છે અને પોતાનાં સિધ્ધાંતનો મુળ પાયો એ શરીરી એકમોથી રજુ કીધો છે તે વખાણવા જોગ છે કારણ એ ફીલસુફ પછીના બીજા ફીલસુફોએ શરીરી એકમોનો બારીક અભ્યાસ કરી એ દલીલને સંપુર્ણતામાં લાવવાની કોશેશ કીધી હતી.

જે પ્રમાણે હરબર્ટ સ્પેનસરે પોતાની " શરીરી એકમો" ની દલીલ રજુ કીધી તેજ પ્રમાણે થોડાં વરસ પછી જાણીતો વિદ્વાન દારવીન "The Variation of Animals and plants under Domestication" નામના ઘણાજ ઉપોગી પુસ્તકમાં "pan-genesis" નામની દલીલ રજુ કીધી છે.

દારવીન પોતાનું એવુ અનુમાન જણાવે છે કે શરીરના દરેક ભાગો પોતામાંથી અતિ સૂક્ષ્મ ભાગો જેને એ વિદ્વાન gemmules' કરી ઓળખાવે છે તેઓ બહાર કાઢે છે. આ અતિસૂક્ષ્મ અણું આખા શરીરમાં ફરહર કરે છે અને જો એવોને પુરતું પોષણ મળે છે તો પોતામાં એવાજ બીજા અણુઓ ઉત્પન્ન કરેછે અને તેમાંથી શરીરી કોષો (cells) ની ઉત્પત્તિ રફતે રફતે થાય છે. આ સઘલા બચ્ચાંમાં ઓલાદથી ઉતરે છે અને તેઓમાં પ્રગટી નીકળે છે. અથવા તો કેટલીક પેઢી વેર ગુમ પડી રહે છે અને ટક મળવે પ્રગટી નીકળે છે. શરીરની વૃધ્ધિની દરેક સ્થિતિમાં શરીરી કોષો (cells) એઓને ઉત્પન્ન કરે છે, આ અતિ સૂક્ષ્મ અણુઓ બીજમાં અથવા વીર્યમાં એકઠાં થવાનો જાતી ગુણ ધરાવે છે. એઓની વૃદ્ધિ એઓના જેવા એઓની અગાઉના અણુઓ સાથે મલી જવાથી થાય છે.

એ વિદ્વાન દારવીનના અનુમાનો કલ્પનારૂપી છે અને કાંઇ પ્રયોગોથી પુરવાર કીધા નથી.

હવે જાણીતો જરમનીનો પ્રૉ. વીસમેન પોતાની "germ-plasm" નામની દલીલ કેમ રજુ કરેછે તે તપાસ્યે એ વિદ્વાન જણાવે છે કે " The Germplasm is composed of vital units, each of equal value, but differing in character, containing all the primary constituents of an individual. This substance (germ-plasm) can never be formed anew; it can only grow, multiply and be transmitted from one generation to another"—બચ્ચું ઉત્પન્ન કરનાર બીજ જીવનરક્ષક એકમો અથવા અણુઓનું બનેલું છે જે અણુઓ સઘળા સરખી રીતના હોય છે પણ જુદા જુદા ગુણો ધરાવે છે અને માણસના બંધારણને માટેના દરેક તત્વોવાળું હોય છે. આ પદાર્થ અથવા બીજ દર વખતે નવો બનતો નથી, પણ એની વૃધ્ધિ થાય છે, પોતામાં બીજો પદાર્થ ઉત્પન્ન કરે છે અને પેઢી દર પેઢી ઓલાદમાં ઉતર્યા કરે છે"

હવે આ વિદ્વાન કેટલાક પ્રયોગો કરી બચ્ચાંના બીજમાં જુદા જુદા ગુણ ધરાવનારા જુદા જુદા ભાગો રજુ કરે છે કે જેમાં શરીરના બંધારણને લગતા તત્વો તેમજ ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતોને લગતાં તત્વો કેમ સમાયલા હોય છે તે કેવી રીતે જણાવે છે તે તપાસ્યે.

બચ્ચાંની ઉત્પત્તિ એટલે શું અથવા ઉત્પત્તિ થવાનું કારણ શું.

Hackel was probably the first to describe reproduction as an overgrowth of the individual and he attempted to explain heredity as a simple continutiy of growth. બચ્ચાં ઉત્પન્ન થવાનું કારણ દરશાવનાર તરીકે વિદ્વાન હેકકલ પહેલોજ હોય એમ લાગે છે, એના કહેવા પ્રમાણે જ્યારે એક માણસમાં જોઇયે તેના કરતા વધુ વધે થાય છે ત્યારે તેમાંથી તેના જેવી ચીજ બહાર પડે છે. આ એનું અનુમાન એક કોષ (cell) ધરાવનારાં સાધારણ આંખથી ન જણાય તેવા બારીક જીવજંતુ (Unicellular organisms) જેવાં કે "એ મીબા" "ઇન્ફ્યુસોરીયા"

વીગેરેને લાગુ પડે છે. આ જીવજંતુઓની ચોક્કસ વય થાય છે પછી તેઓના બે ભાગ થઇ જાય છે જે બેઉ એક એકને એવાંતો મલતાં આવે છે કે કીયો ભાગ મોટી અથવા નાની વયનો છે તે પારખી શકાતો નથી અને બેઉ જુદા જુદા જીવડા તરીકે જીંદગી ગુજારે છે, એવોની વળી પાછી ચોક્કસ વય થાય છે. પાછા બે જીવડામાં વેહચાઇ જાય છે, એ પ્રમાણે એ જીવડા અમર જીવે છે. આવા બારીક એકજ કોષ ધરાવનારા જીવજંતુ પરથી ખુલ્લી રીતે જણાય છે કે બચ્ચું તો મા બાપનો એક ભાગ છે.

આ જીવડાઓ અરધા ભાગમાં વેહચાઇ બીજા જીવડા પેદા કરે છે. પણ મોટા જાનવરો અને માણસો બે જાતી નર અને નારી સાથે મલ્યા વગર બચ્ચાં ઉત્પન્ન કરી શકતા નથી, એઓમાં બચ્ચાંની ઉત્પત્તિ કેમ થાય છે તે તપાસવું જોઇયે.

ઉપલાં જીવજંતુ ફક્ત એકજ કોષ (cell) ના બનેલા છે જયારે સઘળા જાનવરો અને મનુષ્ય જાતનું શરીર એવા કરોડો કોષો (cells) નું બનેલું છે. આપણું શરીર ઘણાજ બારીક રજકણો અથવા કોષો (cells) નુ બનેલુ છે.

હવે એમ જણાવવામાં આવે છે કે આપણા શરીરમાં બે જાતના કોષો હોય છે, એક જાતના કોષોથી આપણા શરીરનુ બંધારણ થાય છે જે કોષો રોજના હજારો મરણ પામે છે અને ખોરાકથી પાછા ઉત્પન્ન થાય છે અને બીજી જાતના કોષો આપણા શરીરમાં છે તે મરણ પામતાં નથી પણ પેઢી દર પેઢી આપણા શરીરમાં ઓલાદથી ઉતર્યા કરે છે એ કોષોથી બચ્ચાનુ બીજ થાય છે જેમાંથી બીજુ બચ્ચું પેદા થાય છે.

હવે એ બે જાતના કોષો (Cells) કેવી રીતે આપણામાં ઉત્પન્ન થયા તે તપાસયે. પ્રથમ જીવજંતુ એકજ કોષ (Cell) વાળા છે જે ખોરાક મેલવી ચોક્કસ રીતે મોટા થઇ બે ભાગમાં વેહચાઇ જઇ બીજું પોતાનુ જેવુ જીવજંતું પેદા કરે છે આવી રીતે પેદા કરતાં કેટલાંક પ્રથમ જીવજંતુ બે ભાગમાં વહેચાઇ ગયા છતા એક એકથી

છુટા પડયાં નહીં પણ એક એક સાથે રહયાં એમ સાથે રહયા પછી તેઓએ પોત પોતામાં જુદું જુદું કામ વહેંચી લીધું તેમાં એક ભાગે ખોરાકમાંથી પોતાનું પોષણ મેળવી જીવન રક્ષણ શોધવાનું કામ માથે લીધું જ્યારે બીજા ભાગે પોતામાંથી પોતા જેવું પેદા કરવાનું કામ કરવા માંડયું આવી રીતે આપણામાં બે જાતના કોષો (Cells) ઉત્પન્ન થયા છે. શરીરનું રક્ષણ કરનાર અને બંધારણ રાખનાર કોષોને પ્રૉ. વીસમેન Sometic Cells, અને વૃદ્ધિ કરનાર કોષો જે બચ્ચાંના બીજને માટે હોય છે તેને germ-cells કરી ઓળખાવે છે. આવા વૃદ્ધિ કરનાર કોષો પોતામાંથી બીજા કોષો કેમ ઉત્પન્ન કરે છે કેમ નાશ પામતાં નથી અને ઓલાદમાં તમામ ખાસિયતો લઇ કેમ ઊતરે છે તેની હવે તપાસ કર્યે.

આપણે જાણ્યું તેમ બચ્ચાંનું બીજ નર જાતી અને નારી જાતીનું આખુ એકેક કોષ સાથ મલી એક એકમાં આમેજ થાય છે અને પાછુ એકજ કોષ બને છે જ્યારેજ થાય છે. ત્યારે હવે પહેલ વહેલાં બચ્ચાંનું બીજ અથવા આવા કોષનું બંધારણ તપાસ્યે બચ્ચાંની ઉત્પતીનું બીજ ફકત આવા એક નાના કોષનુ બનેલું છે જે એક ઇંચના બસોમાં ભાગ જેટલુ બારીક હોય છે. એ બીજ અથવા કોષ (Cell) ના મુખ્ય બે ભાગ દેખાડવામાં આવ્યા છે. બરાબર વચમાંના સઉથી નાના ભાગને (૧) "નયુકલસ" કરી કહેવામાં આવે છે જ્યારે તેની આસપાસના ભાગને (૨) "પ્રોતોપલેઝમ" કરી કહેવામાં આવે છે.

આખા કોષનુ મધ્ય મીંડું અને આખા કોષ (cell) નુ અથવા બીજનો મુખ્ય ભાગ જેમાંથી એના જેવા બીજા કોષો થવા એના ભાગ પડી જાય છે તે આ "ન્યુકલસ" છે. પ્રૉ. વીસમેને કેટલાક પ્રયોગો કરી પૂરવાર કીધું છે કે બચ્ચાંની ઉત્પત્તીને માટે જોઇતા મૂખ્ય તત્વો અને ઓલાદથી ઉતરતી હરેક ખાસિયતો આ ભાગમાં હોય છે. એમાં કેટલી જાતના ખારો અને પદાર્થ સમાયલા છે.

આ બીજનો બીજો ભાગ જેને "પ્રોટોપલેઝમ" કરી કહેવામાં આવે છે જે વડે બીજ પોતાનું રક્ષણ મેળવે છે. એ ભાગ પહેલો

પોષણનો તત્વ ખેંચી લે છે અને બીજાને પોષણ આપે છે. એ ભાગમાં આખો વખત હીલચાલ થાય છે.

આપણે આગળ ચાલતાં તપાસસુ કે હવા પાણી ઋતુ, જુદી જુદી મનશકિત એ બીજપર અસર કરી બચ્ચાંના ઘાટ ઘટમમાં ફેરફાર કરે છે. પ્રૉ. હેન્સલોના કહેવા પ્રમાણે બચ્ચું માબાપથી જે જે પ્રકારે જુદું પડે છે તે એ "પ્રોટોપલેઝમ" ની ઉપર જુદી જુદી અસર થવાથી થાય છે. એ વિદ્વાનના કહેવા પ્રમાણે "પ્રૉટોપલેઝમ" ના "responsive power" એટલે બહારના ફેરફારોની પોતાપર અસરો લેવાની શકિતથી થાય છે.

આપણે આગળ જાણ્યું તેમ બીજમાં "ન્યુકલ્સ" ના ભાગમાંજ બચ્ચાંના બંધારણને માટે અને આલાદથી ઉતરતી ખાસિયતો રહે છે એ કેમ પુરવાર થયું છે તેનો એક પ્રયોગ હયાં રજુ કરૂં છું. આપણે જાણ્યું તેમ મનુષ્ય બીજ અને મરઘીનું ઈંડુ બન્ને તદન સરખાં છે ઈંડુ મોટું છે જયારે બીજ બહુજ નાનું છે. બચ્ચાનાં બીજમાં જેમ મુખ્ય બે ભાગ છે તેમ ઈંડા ભાંજીને જોતાં તેમાં પણ બે ભાગ હોય છે. એક ઈંડાની દાળ જેને પણ "ન્યુકલ્સ" કહી શકાય, અને બીજો ભાગ સફેદી છે તેને "પ્રોટોપલેઝમ" કહી શકયે. હવે મનુષ્ય બીજ બહુજ નાનું હોય છે સહેલાઈથી મળી શકતું નથી તેથી તેપર પ્રયોગ કરવાને બની શકે નહીં તેથી જો મરઘીનાં ઈડાપર પ્રયોગો કરવામાં આવે તો તે મનુષ્ય બીજમાં કરવામાં આવેલા બરાબર કહેવાય. જરમનીનો એક વિદ્વાન બોવેરી (Boveri) એ 'ન્યુકલ્સ' માંજ એટલે ઈડાંની ડાળમાંજ સઘળા બચ્ચાના બંધારણને માટે જોઈતી ચીજ હોય છે અને બીજા ભાગમાં નથી હોતી તે પુરવાર કરવા નીચે પ્રમાણે એક પ્રયોગ કીધો હતો. તેને એક દરીયાઈ જાનવર (Sea-Urchin) નુ ઈંડુ લીધું અને તેમાંથી ચોકસ રીતે દાળ અથવા "ન્યુકલ્સ" કાઢી નાખી અને તેને બદલે બીજી જાતનું "ન્યુકલ્સ" તેમાં રેડયું તો તેને માલમ પડયું કે પેલી પહેલી જાતના ઈડામાંથી દાળ "ન્યુકલ્સ" કાઢી નાખેલી હોવાથી તેમાંથી તે જાતનુ બચ્ચું ઉત્પન્ન થયું નહીં પણ

તેને બદલે જે બીજી જાતનું "ન્યુક્લસ" પેલાં ઇંડામાં રહેવામાં આવતાં તેજ "ન્યુક્લસ"ની જાતનું બચ્ચું પેદા થયું, એ પરથી પુરવાર થાય છે કે "ન્યુક્લસ" માંજ બચ્ચાંના બંધારણને માટે જોઇતા તત્વો (Heredity) હોય છે જ્યારે "પ્રોટોપલેઝમ" તો બીજનાં પોષણને માટે હોય છે.

મનુષ્ય બીજ બહુજ નાનું હોય છે એક પાણીના ટીપાથી પણ બારીક હોય છે અને વળી તેમાંનો પણ બારીક ભાગ જેને "ન્યુક્લસ" તરીકે જાણ્યો છે તેમાં પેઢી દર પેઢીની ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતો અને બચ્ચાંના બંધારણને માટે જોઇતા દરેક તત્વ હોય છે. હવે સવાલ પાછો ઉભો થાય છે કે આવા બારીક ભાગમાં એ સઘળાં તત્વો કેમ સમાતાં હોશે અને એ તત્વો પોતે કેટલાં સૂક્ષ્મ તત્વોનાં બનેલા હોવા જોઇએ કાંઇ પણ પ્રકારનાં એ બીજમાં સૂક્ષ્મ તત્વો અથવા સૂક્ષ્મ આણદીઠ બળો હોવાં જોઇએ. પ્રૉ. વીસમેન એ બળોને કેવી રીતે ઓળખાવે છે તે તપાસ્યે. આપણે જાણ્યું તેમ "ન્યુક્લસ" માંજ ઓલાદથી ઉતરતું બંધારણ અને ખાસિયતો સમાય છે.

"ન્યુક્લસ' માં એ સઘળાં તત્વો કયા બળથી પોતાનું કાર્ય કરતા હશે તે જાણ્યે. એ બળને એ વિદ્વાન " Idioplasm" 'ઇડીયોપલેઝમ' નાં બળથી ઓલખાવે છે અને જણાવે છે કે એ બળ કાંઇ દરેક બીજમાં નવું બનતું નથી પણ એ બળ પેઢી દર પેઢી માણસનાં શરીરનાં બીજ ઉત્પન્ન કરનારા કોષમાંથી એકેક કોષ એકેક આપ્યા કરે છે જેથી બીજમાં બચ્ચાંની ઉત્પત્તીનાં દરેક તત્વો આ બળને આધારે બચ્ચાંનું બંધારણ કરે છે. આપણે જાણ્યું છે કે ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતો પેઢી દર પેઢી ઓલાદમાં ઉતર્યા કરે છે અને આપણે કેટલાક દાખલાથી જાણી ગયા છીએ કે ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતો કેટલીક વખતે ગુપ્ત રહે છે અને પાછળથી પાંચમી છઠ્ઠી પેઢીએ પ્રગટી નિકળે છે, બીજમાં એ બળને "Ids" ઇડસ તરીકે જણાવે છે. એ બળ બીજમાં કેટલી વખત ગુપ્ત રહે છે અને તક મળવે પ્રગટી નિકલે છે. એ બળ દરેક ઓલાદમાં પેઢી દર પેઢી ઉતર્યા કહે છે. બીજમાં

માબાપનાં શરીરના દરેક અવયવ ચોકસ રીતે ગોઠવાઇ રહેલા હોય છે જે જગાપર માબાપનો અવયવ હોય તેજ જગાપર બીજમાં પણ હોવો જોઇયે અને ચોકસ રીતેજ એક પછી એક અવયવ ખીલવા જોઇયે આ સઘળું કાર્ય બીજમા સમાયલા "determinent" "ડીટરમીન્ટ" નામના સૂક્ષ્મ પદાર્થથી થાય છે એ પદાર્થ જેવી રજકણોથી બચ્ચાંનુ બીજ નીયમીત ખીલતુ જાય છે. બીજના દરેક પરમાણુને તેની જાતના જાતી ગુણ આપનાર તેઓને જીવન શકિત આપનાર કાંઇ તત્વો હોવા જોઇયે એવા તત્વને Biaphors "બાયોફોર્સ" કરી ઓળખાવે છે એ "બાયોફોર્સ" ને લીધે બીજ જીવનશકિત ધરાવે છે અને પોતાની ઓલાદનો જાતી ગુણ ધરાવે છે. દરેક જાતોનાં બીજમાં જુદા જુદા પ્રકારના "બાયોફોર્સ" હોવાથી બચ્ચાંમાં તેઓના જાતના જુદા જુદા રંગ રૂપ ઉત્પન્ન થાય છે. એ "બાયોફોર્સ" છુટાં છુટાં પરમાણુના બનેલા નથી હોતા પણ થોડાક પરમાણુ સાથે મળી એક "બાયોફોર" બને છે. હવે જયારે પરમાણુઓ જુદી જુદી રીતે ગોઠવાઇ જાય છે ત્યારે "બાયોફોર" જુદા જુદા ગુણવાળા થાય છે. બીજનો બીજો ભાગ જેને આપણે "પ્રોટોપલેઝમ" તરીકે જાણ્યો છે એ "પ્રોટોપલેઝમ" "બાયોફોર્સ"થી બનેલો છે. જયારે "બાયોફોર" એક કોષ (cell) ના "ન્યુકલ્સ" ભાગમાં દાખલ થાય છે ત્યારે તે કોષને પોતાના જાતી ગુણમાં ફેરવી નાખે છે જે કોષમાં "બાયોફોર" દાખલ થાય છે તે કોષને પોતાના જેવા ગુણવાળો બનાવે છે.

આપણે ઉપર જણાવી ગયલા સઘળા સૂક્ષ્મ પદાર્થો એક ચોકસ આકારમાંજ કાર્ય કરવા જોઇયે, જે પ્રમાણે એક ઘર બાંધવું હોય તો પહેલા તે ઘર કયા પ્લેનપર બાંધવું છે અને તેનો આકાર કેવા હોવો જોઇયે તે નકકી કરવો જોઇયે પછી ચોકસ બળો અને માલ વાપરી ઘરનું બાંધકામ શરૂ કર્યે છીયે, તેજ પ્રમાણે બચ્ચાંના બીજમાં પહેલો ચોકસ આકાર ઉત્પન્ન થવો જોઇયે જેણે "Fixed Architecture" કરી કહેવામાં આવે છે યાને બીજમાં પહેલાં બચ્ચાંની ચોકસ રીતનીજ બાંધણી થવી જોઇયે તે નક્કી થાય છે ત્યાર પછી આપણે જાણી ગયા તેમ પેલાં સૂક્ષ્મ પદાર્થો અને તેમાં સમાયલા બળો બાંધણીનું કામ

શરૂ કરે છે, જેથી માંથું હાથ, પગ, અને દરેક અવયવનું પેલા ચોક્કસ આકારમાં નક્કી થયલું હોય છે તેજ પ્રમાણે તેજ જગોપર બંધારણ થાય છે. હવે એ સઘળા સૂક્ષ્મ પદાર્થ અને તેમાં સમાયળા બળો બચ્ચાંનુ બંધારણ કેમ કરે છે તે તપાસ્યે.

આપણે જાણી ગયા તેમ જ્યારે સ્ત્રી પદાર્થનો એક કોષ (cell) અથવા અણુ પુરૂષ પદાર્થમાં આમેજ થઈ જાય છે ત્યારે બીજ ઉત્પન્ન થાય છે અને કાર્ય સાધક થાય છે. એ બે કોષો સાથે આમેજ થઈ એક કોષ થઇ જાય છે. હવે એ બીજ આખું ને આખુ ખીળતું નથી પણ એ બીજના પહેલા બે ભાગ થાય છે પછી ચાર ભાગ થાય છે પછી આઠ ભાગ થાય છે એમ થઇને બીજ ખીળતુ જાય છે. હવે આપણે જાણી ગયા તેમ 'Ids' ઇડસ નામના સૂક્ષ્મ પદાર્થ બીજમાં ઘણા હોય છે. એ "ઇડસ" એટલે બાપ દાદાથી ઉતરી આવતી ઓળાદના અંશો એમાં હોય છે બાપદાદાના ઉતરી આવતા દરેક આકાર, ઘાટ ઘટમો, ખાશીયતો સઘળા એ "ઇડસ" માં સમાયળા હોય છે, હવે આપણે તો સઘલા બાપદાદાના અંઉશમાં એકજ બચ્ચાંને લગતો તત્વો મેળવવો છે તેથી જેમ બીજના ભાગ પડે છે એકમાંથી બે, બેમાંથી ચાર વગેરે થાય છે તેમ તેમ એ "ઇડસો" પણ વેહચાઇ જાય છે અને જે ઘણો પ્રબળ "ઇડ" હોય તે બાકી રહી જાય છે અને તે બચ્ચાંના બંધારણને માટે કામ લાગે છે. હવે પેળા "દીતરમીન્ટો" પણ ખુબ હોય છે જે અમુક અમુક અવયવના તત્વો છુટા પાડી અમુક અમુક અવયવનુ બંધારણ કરે છે એ "દીતરમીન્ટો" માંથી કેટલા "બાયો ફોરસ"મા બદલાઇ જાય છે. હવે "બાયોફોરસ" જે બીજના દરેક પ્રમાણુને જીવન રક્ષણ આવે છે અને ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતો તેમાં સમાવે એ "બાઇફોરસ" ખરેખર રીતે ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતો બીજના દરેક પ્રમાણુને આપે છે.

બીજના દરેક પ્રમાણુમાં આ "બાયોફોરસ" પેવસ થઇ જાય છે, અને ચોકસ ગુણ ધરાવતો "બાયોફોર" જે પ્રમાણુમાં દાખલ થયો કે તે પ્રમાણુનુ તેજ રીતનું બંધારણ કરે છે. પ્રો૦ વીસમેનની દલીલો ટુકમાં તપાસી ગયા છીયે અને જાણ્યું છે કે બીજમાં સૂક્ષ્મ પદાર્થો

અને તેમાં સમાયલા બલોથી બચ્ચાંનું બંધારણ થાય છે. પણ એ વિદ્વાન પોતાની શોધો હયાંજ ખતમ કરે છે, પણ એ શૂક્ષ્મ પદાર્થો અથવા બળો શાના બનેલા છે અથવા કેમ ઉત્પન્ન થાય છે તે જણાવવાને અશકત છે. અને વળી મનનો તત્વ સ્વિકારતો નથી. મેં જે જુદા જુદા શાસ્ત્રોનો અભિઆસ કીધો છે તે ઉપરથી એ વિદ્વાન જે બાબદમાં પોતાને અશક્ત જણાવે છે તે બાબતમાં મારૂં મત હું આ પ્રમાણે આપુ છું. જો કે બીજમાં સમાયલા જે સૂક્ષ્મ પદાર્થો અને તેમાં સમાયલા બળો પ્રૉ. વીસમેન આપણને જણાવે છે તે હુ સઘળાં કબુલ કરૂંછું અને માન્ય રાખું છું પણ સઘળા બળો શાંના બનેલા છે. તે વિષે મારી દલીલો રજુ કરૂં છું.

આપણે જાણ્યું તેમ મનુષ્ય બીજ ફકત એક પાણીના ટીપાંથી પણ બારીક હોય છે, અને લગભગ એક ઈંચના બસોમાં ભાગ જેટલું બારીક હોય છે, તેમાં પેઢી દર પેઢી ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતો અને વળી બચ્ચાંના બંધારણને માટે જોઈતાં દરેક તત્વ આ બારીક બીજમાં સમાયલાં છે અને વળી એ બારીક બીજમાં તરેહવાર જાતનાં બળો હોય છે. માટે એ બીજમાં સમાયલા બધા પદાર્થો બહુ બારીક હોવા જોઈયે એટલા બારીક કે સૂક્ષ્મદરશક યંત્ર વડે પણ દેખાય નહીં. માટે આવા સૂક્ષ્મ પદાર્થ "ether" "ઈથર" નામના પદાર્થના બનેલા હોવા જોઈયે. આ "ઈથર" નામનો પદાર્થ બહુજ સૂક્ષ્મ હોય છે એટલો સૂક્ષ્મ કે નક્કરમમાં નક્કર પદાર્થ લોખંડ જેવામાંથી પણ આરપાર પસાર થઈ શકે તેમ છે. એ "ઈથર" ના પ્રમાણુઓ નકર પદાર્થની એક નાની રજકણમાં હજારો અને લખ્ખો સમાઈ જાય છે માટે બીજમાં એવા "ઈથર" ના પ્રમાણુઓ લખ્ખો જેટલા સમાયલા હોઈ શકે છે. માટે "ઈથર" નાં તત્વો એ બીજમાં હોવાં જોઈયે અને જે જે સૂક્ષ્મ પદાર્થ વિષે આપણે જાણી ગયા તે સઘલા મુખ્ય કરી આ "ઈથર" ના બનેલાં છે એમ હું માનું છું. હવે આ સૂક્ષ્મ પદાર્થ કેમ ઉપ્તન્ન થાય છે અને તેમાં બળ કેમ સમાય છે તે તપાસ્પે. મારા ધારવા પ્રમાણે બીજમાં આ સૂક્ષ્મ પદાર્થો આપણું મન ઉપ્તન્ન કરે છે. હાલની માનસિક શાસ્ત્રની શોધો પ્રમાણે મનમાંથી ઉત્પન્ન થતા વિચારો અને બીજી શકિતઓ આ

"ઇથર" ના બનેલાં હોય છે. દરેક વિચાર આપણા મનમાંથી બહાર પડે છે. તે "ઇથર" નામના તત્વોનો બનેલો હોય છે. દરેક વિચારો ચોકસ ચોકસ આકારો ઉત્પન્ન કરે છે પણ એ આકારો "ઇથર" જેવા સૂક્ષ્મ પદાર્થના બનેલા હોવાથી આપણે જોઈ શકતા નથી, પણ પૅરીસનો એક જાણીતો વિદ્વાન ડૉ. બરેડક ચોકસ પ્રયોગો કરી આપણા વિચારના આકારોના ફોટોગ્રાફ લીધા છે. (એ વિષે વધુ જાણવું હોય તો મારૂં **"ગુપ્ત મન શક્તિની મહાન શોધો"**નું પુસ્તક વાંચવું જરૂરનું છે) આ રીતે એક લશકરી અમલદાર પોતાનાં મનમાં એક ગરૂડ પક્ષીનો વિચાર કીધો, જેથી પેલી સબી પારવાના યંત્રની પ્લેટપર તે પક્ષીનો સુંદર આકાર જાહેર થયો. એ તબીબ વધુ જણાવે છે કે, એક માતા પોતાના મરણ પામેલાં બચ્ચાંનો વિચાર કરતી હતી તે તસ્વીરમાં પડ્યું હતું. માટે બચ્ચાંનો આકાર પહેલાં માંબાપના મનમાં ઉત્પન્ન થાય છે, અને તે "ઇથર" ના તત્વોનો બનેલો હોય છે એ તત્વો માતાનાં લોહીમાંથી પોષણ મેલવી જડ થાય છે અને બચ્ચાંનો આકારનું બંધારણ થાય છે. આપણે આગળ ચાળતાં કેટલાક દાખલા તપાસીશું જેમાં માબાપનાં મનપર જે છાપ અથવા દેખાવ પડે છે તે દેખાવનું બચ્ચું જન્મે છે તેનું કારણ પણ એજ છે. બચ્ચાંનાં બીજની ઉત્પત્તી વખતે માબાપના એક એક જ્ઞાન તંતુ, જેવંડ મન પોતાનું કાર્ય કરે છે, તે એટલાં તો તેજી બને છે કે બીજી સાધારણ મન શક્તિમાં કદી પણ આવા તેજી અને આનંદી બનતા નથી, અને આવી સ્થીતીને લીધેજ બીજ ઉત્પન્ન થાય છે. માટે આ સઘળા દાખલા દલીલો પરથી મારૂં કહેવું એ છે જે કે બીજ મનનાં બળથીજ ઉત્પન્ન થાય છે અને બીજમાં સમાયલા સૂક્ષ્મ પદાર્થો અને તેઓના બળો મનશક્તિના બનેળાં હોય છે. હવે મન એ બીજ પર અને બચ્ચાંના બંધારણપર કેવી અસર કરે છે તે ખુલાસાથી દાખલા દલીળ સાથે તપાસ્યે.

પ્રકરણ (૫) મું.

મનની ગર્ભપર અને બચ્ચાંના બંધારણપર થતી અસરો.

ગયાં પ્રકરણને છેડે બીજ મનથી ઉત્પન્ન થાય છે અને એ બીજમાં જે સુક્ષ્મ પદાર્થો છે તે "ઇથર"ના બનેલા છે અને તેમાં મનનાં તત્વ સમાયલા છે એમ આપણે જાણી ગયા છીએ, હવે આ પ્રકરણમાં મન, ગર્ભપર અને બચ્ચાંના બંધારણપર કેવી અસર કરે છે તે ખુલાસાવાર તપાસ્યે.

માનસિક શાસ્ત્રીઓ (Psychologists) એ બાબતપર શું દલીલો રજુ કરે છે તે તપાસયે. કેટલાક માનસિક શાસ્ત્રીઓનું એવું કહેવું છે, કે, એક ચીજનો આકાર બનવો અથવા એક અવયવ ઉત્પન્ન થવાનું મૂળ કારણ તેમાં સમાયલી ગુપ્ત મન શક્તિને આધારે છે. કેટલાંક જીવજંતુ અને જાનવરોપર આપણે પહેલાં નજર ફેંકશું તો માલમ પડશે, કે તેઓનો આકાર અને ઘાટઘટમ ચોકસ મનની અસરથીજ ઉત્પન્ન થાય છે, એક વાઘ અથવા વરૂ એ પોતાનો વીક્રાળ દેખાવ ફાડી ખાનારાં કાર્યોથી બનાવેલો છે, જયારે એક બકરૂં અથવા ગાયે પોતાની શાંત રીતે જીંદગી ગુજારવાથી શાંત દેખાવ અખત્યાર કીધો છે.

જંગળમાં રહેતાં કેટલાક જાનવરો પોતાના બચાવને માટે ધાસ્તી રહેવાથી પોતાના મનની અસરથી શીંગડા ઉત્પન્ન કીધાં છે. એક જંગળી ગાયનાં શીંગડાં મોટાં હોય છે. પણ પાળેળી ગાયને શીંગડાંની થોડી જરૂર હોવાથી તેનાં શીંગડાં નાના હોય છે, જો એ પાળેલી ગાયને પાછી જંગળમાં રાખી હોય તો શીંગડાં પાછાં મોટાં થાય છે.

'કળીમાં પરળેકતા' (kallima parallecta) નામનુ પતંગિયું આબેહુબ ઝાડનાં પાદડાંને મળતું આવે છે. આ પતંગીયું ઝાડના પાદડાની એવી તો નકળ કરે છે, કે આપણે ઝાડ આગળ ઉભાં હોઇએ તો તદન તેને ઝાડનું પાંદડુંજ સમજયે તે ઝાડનું પાંદડું લઈ અને આ પતંગ્યાંની પાંખ લઇએ અને બહુ બારીક રીતે અવલોકન કરયે તો માલમ પડશે, કે ઝાડનાં પાંદડાંને જેટલી દોરા જેવી નસો હોય છે એટલીજ સંખ્યામાં આ પાંખપર પણ હોય છે. આવી આબેહુબ નકલ કરવાનું કારણ એટલુંજ કે એ પતંગીયાંને બીજાં પક્ષીઓ ખાઇ જાય છે, તેથી પોતાના બચાવને માટે પાંદડાંની નકલ કરી ઝાડપર બેસે છે, જેથી પક્ષીઓ પાંદડાં સમજે છે. કેટલાક પક્ષીઓ આવા પતંગીયાંને પોતાના ખોરાકને માટે પાદડાંમાંથી શોધી કાઢવા પોતાની આંખ તેજ બનાવે છે, કારણ જેઓની આંખ વધારે તેજ હોય છે તેઓ પોતાનું ગુજરાણ વધારે સારી રીતે કરે છે. કેટલાંક પક્ષીઓને બીજાં પક્ષીઓ મારી નાખે છે તેથી નાસી જવા ઉડવાની ઝડપ મેળવે છે. કેટલાંક જીવજંતુ અને ફુલો પોતાનાં રક્ષણ માટે પોતાના ઘાટઘરમમાં ફેરફાર કરે છે. આવીજ રીતે કોરોલાસ (corollas) નામના ફુલે પોતાની નલી (tube)લાંબી બનાવી છે, તેથી કેટલાક જીવજંતુઓએ પોતાની જીભ એ ફુલોમાંથી મધ ચુસવા લાંબી બનાવી છે, પહેલાં એ ફુલોને લાંબી નળી હતી નહીં તેથી એ ફુલમાંનું મધ બહાર રેહેતું અને સહેલાઇથી જીવ-જંતુથી ચુસાઈ લેવાતું હતું. આવી રીતે બીન ઉપયોગી જીવજંતુ બધું મધ ચુસી લેતાં તેથી ફુલે પોતાનાં રૂક્ષણને માટે પોતાની નળી લાંબી કીધી જેથી મધ છેક અંદર રહેવા લાગું. આથી જીવજંતુઓ પોતાની જીભ લાંબી કરવા માંડી કે જેથી અંદરનું મધ ચુસી લેવાય.

કેટલાંક જીવજંતુ ફુલોની નકલ કરે છે જેથી બીજા જીવજંતુઓને લલચાવે છે અને તેઓનો ભક્ષ કરે છે.

અમેરીકામાં ઈલોપસ (Elops) નામના ઝેરી સાંપો ઘણા હોય છે. એઓને બહુ ખેંચાણકારક રંગો હોય છે. આ સાંપો ઝેરી હોવાથી સાપ ખાનારાં પક્ષીઓ તેને ખાતા નથી. બીજે સાંપ ઈરીથ્રોલેમપ્રસ

(Erythrolamprus) નામનો છે જે ઝેરી નથી હોતો. એ સાંપ પેલું પક્ષી ખાઇ નહીં જાય કરી પોતાનાં રક્ષણને માટે પેલા ઈલીપસની આબેહુબ રંગ રૂપની નકલ કરે છે. કેટલાંક પેટે ચાલનારાં જીવજંતુઓને પોતાની સલામતીને માટે પગની જરૂર પડે છે ત્યારે પગ પેદા થાય છે, જેથી જીવવાલી વસ્તુને પોતાનાં ગુજરાણ અને રક્ષણને માટે ચોક્કસ અવયવની જરૂર પડે છે અને તે મેળવવાની ઇચ્છા ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે રફ્તે રફ્તે તે અવયવો ઉત્પન્ન થાય છે અને જે જ્યારે જુદીજ સ્થિતીમાં આવે છે ત્યારે ચોક્કસ અવયવની જરૂર પડતી નથી ત્યારે તે અવયવ નિકળી જાય છે. પુરાણી દટાઇ ગયલી ચીજો હાલ ખોદકામ કરી જે શોધો કરવામાં આવે છે તેમાંથી બાર પગનો ઘોડો માલમ પડયો હતો, જેથી એ શાસ્ત્રીઓ એવા અનુમાનપર આવ્યા છે કે અગાઉ ઘોડાને બાર પગ હતા પણ રફ્તે રફ્તે ચાર પગ થયા છે, આવીજ રીતે મનના બળથી આપણે જાનવરી અવસ્થામાંથી ઉંચી જીંદગી ગુજારવાને જે જે અવયવની જરૂર પડી તે મેળવી બીન જરૂરી અવયવ કાઢી નાખી આપણા શરીરનું બંધારણ આ રીતે કીધું છે. આ દાખલાઓ પરથી માલમ પડે છે, કે મનનાં કાર્યોથીજ અને ઇચ્છાથીજ શરીરનાં ઘાટઘટમ અને આકારો ઉત્પન્ન થાય છે.

મન બચ્ચાંની ઉત્પત્તીમાં કેટલાક દરજ્જાવેર અસર કરે છેતે તપાસ્યે.

બચ્ચાં પેદા કરનારાં અવયવ મનની અસરથીજ પોતાનું કાર્ય કરે છે. એ વિષે જાણીતો પ્રો. ડૉ. કલાઉસ્ટન આ પ્રમાણે લખે છે :—The whole of the function of reproduction and sex is quite as much mental as bodily. It relates as much to the brain cortex and the mind as to the organs of sex and generation.– બચ્ચાંની ઉત્પત્તીનાં સઘળાં કાર્યોની અને જાતીની બાબદ જેટલી શરીરને લગતી છે એટલીજ મનને લગતી છે. એ બાબત જેટલી જાતીનાં અવયવો અને વૃદ્ધિ સાથે સંબંધ ધરાવે છે તેટલીજ ભેજાંના ઉપલા ભાગ અને મન સાથે સંબંધ ધરાવે છે. ડૉ. સ્કોફીલ્ડ જણાવે છે કે—Turning to

uterine diseases, we may couple the action of the mind with the growth of fibroids, with abortion and premature labour, with conception and its products, both in their mental and physical characters. ગર્ભ સંબંધી દરદો જેવાંકે માંસના રેસાનું જમાવ થવું, અધુરે મહીને બચ્ચું પડવું, વખત અગાઉ જન્મ આપવો, ગર્ભ રહેવો અને તેની ઉત્પત્તી એ સર્વની શરીરી અને મનની યોગ્યતાંમાં મનનાં કાર્યનો સંબંધ રજુ કરી શકયે. ડા. ટ્રાલ (Trall) જન્મ આપતી વખતની ગર્ભસ્થાનની સ્થિતિ વિષે લખે છે કે So true, so admirable, and so energetic are the manifestations of the vital instincts of the uterus on this occasion, that they seem almost like intelligences. આ વખતે (જન્મ આપતી વખતે) ગર્ભસ્થાનની અગત્યની પ્રેણાબુધ્ધિઓ એવી તો વખાણવા લાયક રીતે દેખાડે છે, કે તેઓ બુધ્ધિબળ જેવાંજ લાગે છે. ત્યારે આપણે ઉપલા દાખલાઓથી

જાણ્યું છે કે મનનીજ અસ રથી પેદા કરનારાં અવયવ પોતાનું કાર્ય કરી શકે છે.

હવે આપણે દાખલા દલીલ સાથે તપાસીશું, કે બચ્ચાંનો ઘાટ ઘટમ, રંગરૂપ અને ચાલચલણ માબાપનાં મનની અસરથીજ થાય છે.

કાળા માબાપ છતાં સફેદ રંગનુ બચ્ચું મનની અસરથી કેમ પેદા કરી શકાય?

પહેલાં બચ્ચાંનો સફેદ અથવા કાળો રંગ મનની અસરથી કેમ થાય છે તે તપાસ્યે. સ્પેન દેશની એક ઉમરાવજાદીના સુવાના ઓરડામાં એક ઇથેપીયન (Ethiopian) નુ ચીત્ર ટાંગેલુ હતું, પેલી ઉમરાવજાદીનાં મનપર આ ચીત્રની અસર થવાથી એ ચીત્રના જેવુંજ કાળું બચ્ચુ જન્મયું.

એક બીજી યુરોપિયન બાનુને ત્યાં સીધીનું ચીત્ર હતું, જેના કરચળીવાળા બાળ પેલી બાનુને બહુજ પસંદ પડતા હતા, જેથી કરચળીવાળા બાળનાં બચ્ચાંનો જન્મ થયો. એક ઇથોપીયન રાણીને ત્યાં સફેદ

છોકરાંનો જન્મ થયો; કારણ તેણી રાત દીવસ સફેદ રંગપર પોતાનું ધ્યાન રાખતી હતી. ઘણાક દાખળા મળી આવે છે, જેમાં માબાપના મગજપર સફેદ અથવા કાળા રંગનો છાપ પડે છે તેવા રંગનું બચ્ચું પેદા થાય છે. જાનવરોપર પણ એવા રંગોની અસર બચ્ચાપર શું થાય છે તેના પ્રયોગો કીધા છે. કેટલીક વખતે લશકરમાં સઘળા કાળા અથવા લાલ ઘોડા જોઈયે છીએ ત્યારે ઘોડા ઉછેરનારા બચ્ચાંનાં બીજની ઉત્પત્તીને વખતે ઘોડા ઘોડીની આગળ કાળા અથવા લાલ રંગનો પરદો આંખ આગળ ધરવાથી અથવા તો કાળો અથવા લાલ ઘોડો એ વખતે તેઓની નજર આગળ રાખવાથી કાળા અથવા લાલ ઘોડા જન્મે છે. ખ્રીસ્તીઓની ધર્મપોથી "બાઈબલ"માં પણ એ બાબેનો ઇસારો કીધો છે, જેકબે (Jacob) જુદા જુદા રંગના ઝાડના સાખાથી ધાબાં ધાબાંવાળા ઘેટાં પેદા કીધા એ વાત જાણીતી છે. લૅબન (Laban) એ સઘળાં ઘેટામાંથી સઘળા ડાઘા ડાઘાવાળું ઘેટું જન્મે તે જેકબે લેવા. આવી કબુલાતથી જેકબનુ ભવિષ્ય સુધરે એમ લાગતું હતું નહીં, કારણ ઘેટાંના ટોલામાં કોઇબી ઘેટાં ડાઘા અથવા ધાબાંવાળાં હતાં નહીં તેથી ધાબાવાળાં બચ્ચાં લેવા બનવા જોગ હતાં નહીં. જેકબે જોયું કે સઘળા જોરાવર ઘેટાં પાણી પીવાની જગાપર સાથે મળી વૃદ્ધિનું કાર્ય અથવા બચ્ચાં પેદા કરવાનું કાર્ય કરતા હતા તેથી તેને એક યુક્તિ રચી. તેને થોડાક સફેદ અને થોડાક લીલા રંગના સાંઠાઓ લીધા અને એક સફેદ અને એક લીલો એમ એક પછી એક ગોઠવ્યા અને એક ઢગ બનાવ્યો, હવે જયાં જોરાવર ઘેટાં પાણીના ઝરા આગળ આવતા ત્યાં પુષ્કળ ખોરાક એકઠો કીધો, જયારે ઘેટાંએ એક એક સાથ બચ્ચાં પેદા કરવા સંગત કરતા ત્યારે તુરત તેઓની નજર આગળ જુદા જુદા રંગના સાંઠાનો ઢગ ધરતો જેથી સઘળા બચ્ચાં જન્મયાં તે પેલા સાંઠાના જુદા જુદા રંગના ધાબાં હતા તે પ્રમાણેના ડાઘા ડાઘાવાળાં જન્મયાં, જોકે કોઇ પણ ઘેટાં ડાઘા ડાઘાવાળાં હતાં નહીં તે છતાં ડાઘા ડાઘાવાલી ચીજ બચ્ચાંના બીજની ઉત્પત્તી વખતે જોવાથી તેવા ડાઘા ડાઘાવાલા બચ્ચાં જન્મયાં હતા આવી યુક્તિથી જેકબ ઘણાં ઘેટાંનો ધણી થયો અને લૅબ-

નને ભાગે બહુજ થોડાં રહયાં હતાં. આવો દાખલો "બાઇબલ" માંથી વાંચી ડા. પી. એફ. સીક્ષ્ટ. એમ. ડી. (P. F. Sixt M. D.) એ એક એવોજ અખતરો અજમાવી જોયો. તેનાં ઘરમાં કેટલાંક પાળેલાં સસલાં હતાં, તેઓનું જયાં રહેઠાણ બનાવયું હતું તે ઓરડામાં સઘળે બળું રંગનુ કપડું પાંથર્યું હતું. જમીનપર "કારપેટ" પણ બળુ રંગનો પાંથરેલો હતો, જેપર સસલાં વારંવાર ચાલી જતાં હતાં. આ તબીબની મોટી અજોયલી વચ્ચે બે સસલાંનાં બચ્ચાં જન્મયાં તે તદન ઘેરા-બલુ રંગનાં હતાં અને જયારે તેઓનાં બચ્ચાં જન્મયાં તે પણ બલુ રંગના જન્મયાં. આ સઘળા દાખલા પરથી માલમ પડે છે, કે જો ચોકસ વખતે માબાપનાં મગજપર સફેદ રંગનો છાપ મજબુત પાડવામાં આવે તો **સીધી જેવાં માબાપને ત્યાં પણ સફેદ બચ્ચાં જન્મી શકે** છે. એવાં સીધીઓના દાખલા પણ જાણમાં આવેલા છે.

વિદ્વાન દારવીન (Darwin) પણ જણાવે છે કે ફુલો તેમજ જાનવરોમાં "સફદ" રંગ ઓળાદમાં સહેલાઇથી ઉતરે છે જો સફેદ રંગના માણસો કાલા રંગના માણસો સાથે સંગત કરે છે તો બચ્ચાં મોટે ભાગે "સફેદ" રંગના જન્મે છે. કારણ સફેદ રંગ માણસ જાતનાં મન પર વધારે ખેંચાણ કરે છે.

મનની અસરથી એક સફેદ માબાપને ત્યાં કાળા બચ્ચાંનો જન્મ થયો.–તેનો દાખલો ડા. ફાઉલર આ પ્રમાણે આપે છે. એક ઘણો હવસી માણસ એક બહુજ ગરીબ બાઇડી સાથે પરણયો અને તેણીની સાથે એવો કોલકરાર કીધો કે તે તેણીને કોઇબી રીતનું દુઃખ દેશે નહીં પણ તેની મરજી પડે તે પારકી સ્ત્રી સાથે સુખ ભોગવે. એક વખતે તેની પડોશના ભથીયાર ખાનાની ચાકરડીને પોતાને ત્યાં આયા તરીકે રાખી, પણ ખરી રીતે એક રાખેલી સ્ત્રી તરીકે રાખવા ખુબ સમજાવ્યું પણ પેલી સ્ત્રી પાકદામાનની હતી તેથી તેની આ હલકી માગણી સાફ ના પાડી. હવે પેલા નીચ માણસે જોયું કે તેણીને સમજાવ્યાથી નથી માનતી તેથી તેણીનો કોઇબી રીતે હવસ ઉસકેરવાની તજવીજ કીધી, પણ પેલી સ્ત્રી પવિત્ર મનની હોવાથી આ નીચ કોશશમાં પણ નીશફળ નીવડયો. એક સાંજે બહુ મોડેથી પેલી સ્ત્રીનો

હવસ ઉસકેરવા ખુબ હળકા દેખાવો તેને કીધા પણ તેણીએ તેને ત્યાંથી કાઢી મુકયો પણ તેણીનો હવસ ઉસકેરવા જે કોશેશો કીધી તેથી તેનો પોતાનો હવસ એટલો તો ઉસકેરાયો કે ઘરે જઇ પોતાની બાઇડી સાથે સંગત કરી પોતાનો હવસ તૃપ્ત કરયા વગર તેનેથી રહેવાયું નહીં, આવી રીતે સંગત કીધાથી તેની બાઈડીને ગર્ભ રહયો. તેઓને ત્યાં છોકરી આવી તે કાળા રંગની, પેળી ભથયારખાનાની સ્ત્રીને બરાબર મળતી હતી, એટલા સુધી કે અજાણયા માણુસો પેલા ભથયારખાનાની સ્ત્રીને તે બચ્ચાંની માતા તરીકે માનતા. આ બેઉ, માબાપો ગોરાં હતા તે છતાં બચ્ચું કાળું જન્મયું તેનું કારણ એટલુંજ કે પેલા ભ-રથારે જે પેલી ભથયારખાનાની સ્ત્રીનો હવસ ઉશકેરવાની કોશેશ કીધી હતી, તેથી તેણીના ઘાટઘટમનો છાપ પેળા માણુસના મનપર બહુજ મજબુત પડેલો અને તેનો હવસ ઉસકેરતાં પોતાનો હવસ ઉસકેરાયો અને આવી મનની સ્થિતિમાં પોતાની બાઈડી સાથે સંગત કીધી જેથી બચ્ચાંનો આકાર તેનાં બીજની ઉત્પત્તીને વખતે જે પેલી ભથયારખા-નાની સ્ત્રીનો છાપા પેલા બાપનાં મનમાં હતો તેજ દેખાવનો થયો.

ડા. લો (Lowe) ઉપલા દાખલાને મળતો એક દાખલો આ પ્રમાણે આપે છે—એક ખુબસુરત સોનેરી બાળવાલા અંગ્રેજ એક બ્રાઝેલીયન સ્ત્રી સાથે પરણ્યો પણ છોકરાં થયાં નહી. આ બ્રાઝેલીયન સ્ત્રી સામળા રંગની અને કાળા બાલવાળી હતી. વીસ વરસ પછી પેલા અંગ્રેજ એક અંગ્રેજી બાનુ સાથે પરણ્યો. તેઓને ત્યાં છોકરો જન્મયો તે પેલી વીસ વરશ અગાઉ મરી ગયલી તેણી બાઈડીનાં જેવો સામલા રંગનો અને કાળા બાલવાળો બ્રાઝેલીયન લોકોના જેવા ઘાટઘટ-મનો હતો. આ છોકરાના માબાપ અંગ્રેજ છતાં છોકરૂં બ્રાઝેલીયન જેવું જન્મયુ તેનું કારણ એજ કે પેલો અગ્રેજ પોતાની પહેલી મહોરદાર જે વીસ વરસ અગાઉ મરણ પામી હતી તેણીને બહુ ચહાતો હતો અને વીસ વરસ વેર તેનાં મનપર એ બ્રાઝીલીયન બાઇડીનો છાપ મજબુત પડેલો હોવાથી અને હાલની અંગ્રેજ બાઇડી સાથે બચ્ચાંના બીજની ઉત્પત્તીની વખતે પેહેલી પોતાની પ્યારી મહોરદારની યાદ વારં-વાર થવાથી આ છોકરૂં બ્રાઝીલીયનનાં જેવું જન્મયું હતું.

આ દાખલાઓથી ખુલ્લે ખુલ્લું માલમ પડે છે કે મા-બાપ સફેદ હોય અથવા કાળાં હોય પણ તેઓના મનપર સફેદ અથવા કાળા રંગનો છાપ મજબુત પડે છે તો બચ્ચું તેવાજ રંગનું પેદા થાય છે.

હવે આ સફેદ અથવા કાળો રંગ કેવી રીતે ઉત્પન્ન થતો હશે ? અને ઓળાદમાં એ રંગો કેમ ઉતરે છે તે ઉંડાણથી તપાસ્યે.

ડા. લો (Lowe) (British Medical Journal October 11. 1896) ૧૮૯૬ ના અક્ટોબર મહીનાના "બ્રીટીશ મેડીકલ જરનલ' ' નામના ચોપન્યામાં પોતે કરેલા અખતરાઓ આ પ્રમાણે રજુ કરે છે—

(૧) એ તબીબે સફેદ રંગની કુકરી લીધી અને તેને બ્રકરીયર કુકર સાથે મુકી તેઓથી બચ્ચાં પેદા થયાં તે કાલા અને સફેદ રંગના હતા. હવે આ સફેદ કુકરીને પાછી લાલ રંગના તૉમવર્થ કુકર સાથે મુકી જો કે હવે આ જોડાંમાં કોઇનો પણ કાળો રંગ હતો નહી. તે છતાં બચ્ચાં પેદા થયા તે કેટલાંક કાળા, રાતાં અને સફેદ હતાં, કેટલાક પર કાળા ધાબાં બહુ અચાણકારક હતાં.

(૨) એક કાળી કુકરી લીધી અને તેને એક કુકર સાથે મુકી તો બચ્ચાં સઘળાં કાળા રંગના પેદા થયાં. હવે આ કુકરને પહેલીજ વખત એક સફેદ કુકરી સાથે મુક્યું. બે મહીના રહીને પાછો પેલી કાળી કુકરી સાથે રાખ્યો જેઓથી સફેદ અને કાળા રંગના બચ્ચાં પેદા થયાં. જો કે માબાપમાં સફેદ રંગ હતો નહીં તે છતાં બચ્ચાં સફેદ રંગના પેદા થયા.

(૩) એક નાના સીંગડાવાળી ગાય અને ઓળદરણી (Alderney) ગોધાથી જે વાછરડો પેદા થયો તે અરધો ઓળદરણી ગોધા જેવો પેદા થયો- આ પછી એજ ગાયને પાછી નાના સીંગડાવાળા બીજા ગોધા આગલ રાખી જેઓથી વાછરડો પેદા થયો તે હજુણ થોડેક ભાગે પેલાં ઓળદરની ગોધા જેવો હતો.

(૪) એક સુંવાળા બાલવાલા ફોક્સ તેરીયર (fox-terrier) જાતની કુતરીને ખડબચરા બાલવાલા સ્કોચ-ટેરીયર (Scotch-terrier) જાતના કુતરા સાથે રાખવાથી બચ્ચાં થયાં તે સઘલાં ખડબચરા બાલ-વાલા હતાં. હવે એજ કુતરીને પાછી સુંવાલા બાળવાળા કુતરા ફોક્સ ટેરીયર સાથે રાખવા છતાં બચ્ચા થયાં તેમાંના ઘણા ખડબચરા બાલ-વાલા હતાં જો કે તેઓના હાલનાં માબાપના બેઉના સુવાલા બાળ હતા. પણ પેળી કુતરી પહેલાં ખડબચરા બાળવાલા સાથે રહી હતી તેનો મન પર છાપ રહેલો હોવાથી પાછલથી સુવાલા બાલવાલા સાથે મુકયા છતાં પેલો પહેલો મનપરનો ખદભચરા બાલનો છાપ પ્રમાણેના બચ્ચાં પેદા થયાં.

(૫) એક પુછડી વગરના બીલાડાને વેલાતી બીલાડી સાથે રાખ-વાથી બચ્ચાં થયા તેમાંના કેટલાંક પુછડી વગરના હતા અને કેટલાને બહુ નાની પુછડી હતી. જો કે આ બીલાડો થોડાક વરસ થયાં મરી ગયો હતો તે છતા પેલી બીલાડીથી બચ્ચાં થતા તેમાના કેટલાંક પુછડી વગરનાં જન્મે છે.

(૬) આપણે પેલા અંગ્રેજ બાપ પેહેલા પ્રાઝેલીયન બાનુ સાથે પરણ્યો અને પાછલથી ૨૦) વરસ પછી અંગ્રેજી બાનુ સાથે પરણ્યો તે છતા પ્રાઝેલીયન બાનુના જેવું છોકરૂ જન્મયુ તે દાખલો આપણે તપાસી ગયા છીએ.

આ સઘલા ડા. લો (Lowe) એ આપેલા દાખલા પરથી મા-લમ પડે છે કે માબાપનાં મનપર જેવા રંગનો અથવા ઘાટઘટમનો છાપ પડે છે તેવા બચ્ચાં પેદા થાય છે.

હવે સવાલ એ ઉત્પન્ન થાય છે કે માબાપ કરતાં છોક-રામાં જુદાજ રંગ કેમ ઉત્પન્ન થતો હશે? માબાપના મનપર જે રંગનો છાપ પડે છે તે રંગનું બચ્ચું કેમ પેદા થતું હશે ?

હાલના ઘણાક શરીરી શાસ્ત્રીઓ (Physiologist) અને બીજી બાબતોના શાસ્ત્રીઓ આ સવાળોનું કારણ આપી શકતા નથી, અને

કેટલાકો પોતાનાં શાસ્ત્રના આધારે આમ ફેરફાર થવાનું કારણ સમજી શકતા નથી ત્યારે આવા ફેરફારો બની શકે એમ માનવા સાફ ના પાડે છે. પોતાનું અજ્ઞાનપણું કબુલ કરવાને બદલે દાખલા દલીલો તપાસ્યા છતાં ના પાડવું એ ઉમદા સ્વભાવની ખોટાઇ દેખાડે છે.

પહેલાં રંગ એટલે શું? અથવા રંગ આપણી નજરે કેમ દેખાય છે તે જાણવું જોઇયે. હાલની શાસ્ત્ર વિદયા પ્રમાણે રંગ એ કાંઇ નહી પણ ચોકસ જાતની ધ્રુજરી (Vibration) છે. દરેક જુદા જુદા રંગો જુદી જુદી ધ્રુજરી કરે છે જેથી જુદા જુદા રંગ ઉત્પન્ન થાય છે. એક ચોકસ રંગ જેવો કે સફેદ રંગની ચોકસ ધ્રુજરી આખની ઉપર પડે છે ત્યારે આખના જ્ઞાન તંતુ (nerves) ને તે રીતની ધ્રુજરી આપે છે જેથી આપણે તે રંગ જોઇ શકયે છીયે. એક સફેદ ગોળ આકારનું જાડું કાગલ લેઓ અને તેના થોડા થોડા ભાગો જુદા જુદા રંગોથી રંગવા ત્યાર પછી એ દરેક રંગથી રંગેલુ કાગળને એક ચક્કર સાથે ચોંટાડી ચક્કરને ખુબ જોસથી ફેરવ્યાથી માલમ પડશે કે પેલા કાગલ પરના જુદા જુદા રંગ માલમ પડશે નહીં. કાગલ સફેદ રંગનું હોય તેમ માલમ પડશે આવી રીતે દેખાવાનું કારણ શું? કારણ એટલુંજ કે જે રંગો ચોકસ ધ્રુજરીના બનેલા છે તે ધ્રુજરી સરખી રીતે આંખના જ્ઞાનતંતુ પર પડી શકતા નથી કારણ એ કાગલ ગોળ ગોળ ફર્યાથી જુદી ગતી મળે છે તેથીજ સફેદ રંગ દેખાય છે. હવે રંગ બચ્ચાંના બીજપર કેવી અસર કરે છે તે તપાસ્યે. કાળા રંગ કરતાં સફેદ રંગ માણસને બહુ પસંદ પડે છે કારણ સફેદ રંગની ધ્રુજરી ચોકસ રીતની હોવાથી તે બહુ સારી ધ્રુજરી કરે છે. બચ્ચાંનાં બીજની ઉત્પત્તી વખતે માબાપનાં આખા શરીરના જ્ઞાનતંતુ બહુ તેજી અને આનંદી રીતે ઉસકેરાયલા હોય છે, આવા વખતે સફેદ અથવા બીજા રંગની ધ્રુજરી જ્ઞાનતંતુ ને મળે છે તો તે ધ્રુજરી વડે બચ્ચાંનું બીજ ઉત્પન્ન થાય છે તેથી બીજને તે ધ્રુજરીની ગતી મળવાથી બીજનું બંધારણ ચોકસ રીતનું થાય છે. હમેળ રહયા પછી પણ એ બીજમાં રંગનો ફેરફાર કરી શકાય છે. હમેળવાલી સ્ત્રી એક સફેદ રંગના બચ્ચાંપર અથવા તો આવા બચ્ચાંના ચીત્રપર બહુ ઉલટ અને હોંશથી રોજ જોયા

કરે છે તો બીજનો જે ભાગ ચામડી બનાવવામાં કામ લાગે છે તે ભાગને તેવો રંગ પેદા કરવાની ગતી આપે છે તેથી તેવોજ રંગ પેદા થાય છે.

મનની અસરથી બચ્ચાંનો સફેદ રંગ પેદા કરવાની રીત.

આપણે ઉપલાં લખાણ પરથી દાખલા દલીલ સાથે તપાસ્યું છે કે માબાપના મનપર જે રંગનો છાપ મજબુત પડે છે તે રંગનું બચ્ચું પેદા થાય છે. હવે સફેદ રંગનો છાપ મનપર કેમ મજબુત રીતે ધસાવવો તેની રીત જાણવી જોઇયે. જો માબાપ કાલા રંગના હોય છે તો બચ્ચાં કાલા રંગનાં પેદા થાય છે તેમાં તો કાંઇ શક છેજ નહી. કેટલીક વખતે ભરથાર સામળા રંગનો હોય છે અને તેની બાઈડી સફેદ રંગની હોય છે અને તેઓનાં બચ્ચાં તપાસવામાં આવતા માલમ પડે છે કે તેઓના થોડા બચ્ચાં સફેદ રંગના હોય છે અને થોડાં બચ્ચાં સામળા રંગના હોય છે. કારણ કેટલીક વખતે ભરથાર પોતાની સફેદ બાઇડીને બહુ પ્યારથી ચાહે છે તેથી તેનું મન બીજપર વધારે બળવાન કરે છે તેથી બચ્ચું સફેદ રંગનું થાય છે. પણ વળી કેટલીક વખતે મહોરદારનો પ્યાર પોતાના સામળા ભરથાર પર બહુ હોય છે, પણ ભરથારનો સામળો રંગ બહુ પસંદ પડતો ન હોવાથી તે પર મહોરદારનું મન તો વારંવાર રોકાય છે તો મનનું બળ વધે છે અને આવાં મનનું બળ બીજને સામળા રંગની ગતી આપે છે તેથી બચ્ચુ સાંમળું, બાપના જેવું જન્મે છે. ત્યારે ધ્યાનમાં રાખવાનું એટલુંજ કે જો ભરથાર અથવા મહોરદારનો રંગ સામળો હોય તો એ સામળા રંગપર ધ્યાન રોકવું નહીં અથવા "સેવનનો રંગ સામળો છે" એમ વારંવાર વિચાર કરવો નહીં પણ જયારે એવા વિચાર આવે ત્યારે કોઇ સફેદ બચ્ચાંનો આકાર ધ્યાનમાં રાખવો અથવા તો સફેદ બચ્ચાંનું ચીત્ર ખરીદીને ચીત્રના સફેદ રંગપર દરરોજ વારંવાર ખુબ ધ્યાન રોકવું જેથી સફેદ રંગનો છાપ મનપર મજબુત બેસશે.

હવે મન દરેક રીતના છાપ સહેલાઇથી કયા વખતે લઈ શકે છે? જયારે મન શાંત હોય છે ત્યારે રાતના સુતી વખતે જયાંવેર મન શાંત થતું નથી ત્યાં વેર ઉંઘ આવતી નથી. માટે એ વખતે મન શાંત થાય છે ત્યારે એ વખતે સફેદ રંગના બચ્ચાંનાં ચીત્રપર ખુબ નજર ફેંકી સફેદ

રંગનો છાપ મનપર ખુબ થસાવી શાંતીથી ઉંઘાઇ જવું. ઉંઘમાં આવી રીતે શું શું ફેરફાર થઇ શકે છે તે મારી ચોપડી " ગુપ્ત મન શકિતની મહાન શોધો " નુ પાનું ૩૦ જુવો એ પુસ્તક વાંચવાની બહુ જરૂર છે.

સવારના ઉઠતાં પણ મન શાંત હોય છે અને ઉંઘથી તાજગી ધરાવે છે આવા વખતે જે પહેલો છાપ મનપર થસે તે છાપ આખો વખત મનમાં કાર્ય કરે છે માટે સવારના ઉઠતી વખતે પણ આ ચીત્રને ખુબ જોઈ મનપર થસાવવું. ભરથાર અને બાઇડી સાથે મળી બીજની ઉત્પત્તિ કરે છે તે વખતે મન ઘણુંજ તેજ હોય છે કારણ સઘળાં જ્ઞાનતંતુ આનંદથી પુર સાંતીમાં હોય છે આવી મનની સ્થિતિ થાય તે વખતે અને તે વખતની અગાઉ પેલાં ચીત્રને નજર આગળ રાખી તેના સફેદ રંગપર મનને ખુબ રોકવાથી બીજપર સફેદ રંગની અસર થાય છે. સફેદ રંગના છાપ મનપર એવી રીતે થસાવવો જોઇએ કે આંખ બંધ કરીયે તો પણ સફેદ રંગના બચ્ચાંનો આકાર જોઈ શકીયે આવી રીતે સફેદ રંગ મનપર થસાવવો જોઇયે, સફેદ સુંદર ફુલોપર ધ્યાન રાખવું, દરેક ખુબસુરત સફેદ ચીજપર મન રોકવું, બચ્ચાંનાં બીજની ઉત્પત્તિને વખતે ઓરડો પણ સફેદ રંગના ચુનાનો હોવો જોઇયે કપડાં પણ સફેદ રંગના હોવાં જોઇયે.

આ બધી રીતો અમલમાં મુકવી બહુ કંટાળા ભરેલી લાગશે પણ બધી રીતો અમલમાં ન મુકાય તે છતાં એ બાબતનુ ફકત જ્ઞાન મેળવ્યાથીજ કેટલો ફાયદો થાય છે અને તેમાંથી થોડીક રીતો અમલમાં મુકવાની કુદરતી રીતે ઉલટ થાય છે. અને થોડી રીતો પણ અમલમાં મુકવાથી થોડી ઘણી સારી અસર થયા વગર રહેશેજ નહીં.

પ્રકરણ ૬ થું.

ખુબસુરત બચ્ચાં કેમ પેદા કરવાં!

ખુબસુરતી પર માબાપનું ધ્યાન રહેવાથી બચ્ચું ખુબસુરત જન્મે છે. ખુબસુરત ચીજો નીહાલવાથી, માણસ જાતમાં સામાયલી દરેક ખુબસુરતીપર લાંબો વખત ધ્યાન રોકવાથી કુદરતમાં સમાયલા સઘળા ખુબસુરત દેખાવોનું બારીકીથી અવલોકન કરવાથી દરેક સુંદર ચીત્રો ચીતારેલી માણુસની ખુબસુરતીનો બારીકીથી અભ્યાસ કરવાથી એક માણસ પોતે ખુબસુરત બની શકે છે એટલુંજ નહીં પણ ખુબસુરત બચ્ચાં પેદા કરી શકે છે. એ બાબદને લગતા થોડાક દાખલા તપાસયે.

ડા. કેલોગ (Kelogg) એક દાખલો આ પ્રમાણે આપે છે–રોમ શેહેરનો એક ન્યાયધીશ નાના કદનો કદરૂપો અને ખુંધો હતો. તેને ત્યાં બચ્ચું જનમ્યું તે તેનાં જેવુંજ કદરૂપું અને ઇસોપ (Aesop) ના પુતળાં જેવું આબેહુબ હતું. આ ધાસ્તી ઉપજાવે તેવા નાના રાક્ષસના દેખાવથી પેલા બાપને ભય ઉત્પન થયો, કે તેની આખી ઓલાદ આવી કદરૂપી જનમશે તેથી એક બહુજ વખણાયલા દાકટર ગેલન (Galen) ની સલાહ લેવા ગયો. ડાકટરે સલાહ આપી, કે તેઓનાં બીછાણાંની આસપાસ ત્રણ નાના ખુબસુરત પુતળાં રાખવાં, એક પગ આગળ અને એક જમણા હાથ તરફ અને બીજું ડાબા હાથ તરફ, કે જેથી તેણી મહોરદાર જયાંબી નજર ફેંકે ત્યાં આ ખુબસુરત પુતળાં તેણીની નજરે પડે. પેલા કદરૂપા નયાયાધીશે પેલા ડાકટરની સલાહ પ્રમાણે બરાબર અમલ કીધો, અને એવું સાબેત થયું છે, કે, જે બચ્ચું જનમ્યું તે તેનો ધારણાથી પણ વધારે ખુબસુરત હતું.

એક જવાન મહોરદાર અને તેણીનો ભરથાર એક ઘણુંજ ખુબસુરત બચ્ચાંનું ચીત્ર ખરીદવા આખાં બોસતન (Bostan) શેહેરમાં મુસાફરી કરી આખરે એવુંજ ચીત્ર ખરીદી પોતાની મોહોરદારની આંખો તે ચીત્રપર પડયા કરે તેમ દીવાલપર ટાંગ્યું, કે જેથી કરી તે ખુબસુરત બચ્ચાંના ચેહેરાનો ખ્યાલ કરે અને પોતાનાં ભવીષ્યનાં બચ્ચાંના ચહેરાની ખુબસુરતી બનાવે. થોડા વખતમાં જયારે તેઓને ત્યાં બચ્ચું જનમયું તે આબેહુબ પેલાં ચીત્રમાં દરશાવેલા ચહેરા જેવુંજ ખુબસુરતીમાં અને સ્વભાવમાં એટલાં વેગ, કે તેઓને ત્યાં પહરોણાંઓ આવતાં તેઓ જયારે પેલું ચીત્ર જોતાં ત્યારે પેલાં બચ્ચાંનું ચીત્ર છે એમ માનતાં હતાં.

આવીજ રીતે માબાપનાં મનપર કદરૂપા દેખાવો પડે છે, ત્યારે કદરૂપાં બચ્ચાં જનમે છે.

હીંદુઓમાં કેટલીક વખત બચ્ચાં જનમે છે, જેને ચાર હાથ હોય છે આંખો કપાલપર ઉગેલી હોય છે. આવા બચ્ચાં જનમવાનું કારણ એ છે, કે, હીંદુ ઓંઓ હમેલની વખતે આવી કદરૂપી મુરતીની પુંજા કરવાથી થાય છે. માટે માબાપે કદરૂપી ચીજપર ધ્યાન આપવું નહી, એવા દેખાવનો છાપ મનપર પડવા દેવો નહી, ઝટ કાઢી નાંખવો. ડાકટર ટ્રાલ (Trall) ખુબસુરત બચ્ચાં વિષે લખે છે, કે જયારે મનની અને શરીરની સ્થિતિ સઉથી સારી હાલતમાં હોય છે ત્યારે બચ્ચું ખુબસુરત જન્મે છે, સંપુર્ણ ખુબસુરતી એમ જણાવે છે, કે શરીરનાં દરેક ભાગો અને અવયવ સમતોલ હાલતમાં છે. આવું પરીણાંમ ઉત્પન કરવા મન અને શરીર માબાપોએ સારી હાલતમાં રાખવાં જોઇયે. હોજરીમાં એકદમ ખોરાક ભરવો નહીં, કલેજાંને સાફ રાખવું રાખવું જોઈયે ચામડી પર મેલ બાજવો ન જોઇયે. ટુંકમાં સર્વ કાર્ય નીયમીત થવાં જોઈયે.

જે માણુસના શરીરના અવયવ અને બંધારણ સંગીન હોય છે. તેઓ સંપુર્ણ તંદરોસ્ત હોય છે, અને જેઓ સંપુર્ણ તંદરોસ્ત હોય છે તેઓ સંપુર્ણ ખુબસુરતી ધરાવી શકે છે. આપરથી માલમ પડે છે કે

માબાપે પોતાની તંદરોસ્તી સંભાળવી જોઇયે શરીરને બગાડી નાખે એવી ખરાબ ટેવોથી દુર રહેવું જોઇયે અને જીંદગી નીયમીત ગુજારવી જોઈયે.

ડાકટર ટ્રોલ (Trall) લખે છે કે "Parents who are in comparatively good condition when they cohabit for reproduction, will frequently have children more beautiful than themselves; while on the other hand parents who are in their worst condition when they beget children are represented in the next generation by specimens of the *genus homo* more illlooking than they are themselves."

માબાપો જ્યારે બચ્ચાંનાં બીજ ઉત્પન્ન કરવાની સંગતની વખતે શરીરે અને મને સારી હાલતમાં હોય છે ત્યારે ઘણીક વખતે બચ્ચાં ખુબસુરત-પેદા થાય છે. એથી ઉલટું જ્યારે તેઓ બચ્ચાં પેદા કરવાની સંગત વખતે ખરાબ હાલતમાં હોય છે ત્યારે તેઓની આખી ઓલાદ તેઓ કરતાં વધુ કદરૂપી પેદા થાય છે.

એક ભરથાર અને મહોરદાર વચ્ચેનો પ્યાર તેઓને શરીરે અને મને સઉથી ઉત્તમ સ્થિતિમાં રાખે છે અને પ્યારથી પેદા થયલા બચ્ચાં ખુબસુરત અને બુધ્ધિમાન હોય છે, માટે પ્યાર બચ્ચાંની ઉત્પત્તીપર કેવી અસર કરે છે તે બીજા પ્રકરણમાં દાખલા દલીલો સાથે તપાસ કર્યે. અને ત્યાર પછી જુદી જુદી માબાપોની મનની સ્થિતિ બચ્ચાંપર કેવી કેવી અસર કરે તે તપાસીશું.

પ્યારથી પેદા થતા ઉત્તમ બાળકો.

એક ઝાડનુ સારી રીતે પોખાવું સારી જમીનપર આધાર રાખે છે તેજ પ્રમાણે ખુબસુરત તંદરૌસ્ત અને સદગુણી બચ્ચાંની ઉત્પતી સારાં મનની અસરથીજ થાય છે.

પ્યાર ભરથાર અને મહોરદારને મને અને શરીરે એવીતો ઉતમ સ્થિતિમાં રાખે છે, કે આવી મનની સ્થિસ્તિમાં સઉથી સરસ બચ્ચાં પેદા થાય છે. ત્યારે પ્યાર બચ્ચાંપર કેવી રીતે અસર કરે છે તે તપાસ્યે.

છેક પ્રાચીન કાળના વખતમાં નર અને નારી જાતી જુદાં હતાં નહી, પણ બેઉ જાતી એકજ જાતીમાં હતી. (hermaphrodite state). જેમ હાલ કેટલાંક ઝાડપાનમાં હોય છે તેમ, પણ પાછળથી કુદરતે ઉત્તમ બચ્ચાંની ઉત્પત્તિને માટે અને પ્યાર જેવી ઉત્તમ મનશકિતને ખીલવવા માટે એ બે જાતીને જુદી પાડી છે. પણ બચ્ચાંની ઉત્પત્તિનાં કાર્યમાં એ બે જાતી પાછી એક થાય છે કે જેથી બેઉ જાતીઓ પોતાની સ્વભાવીક અસર બચ્ચાંની ઉત્પત્તિમાં સાથેજ આમેજ કરે. ત્યારે જેટલા દરજજામાં બેઉ જાતી તને અને મને એક થઈ જાય છે, તેટલા દરજજામાં બચ્ચાંની શ્રેષ્ટાઇ વધે છે. બચ્ચાંની ઉત્પત્તિના કાર્યમાં તેઓના વિચારો અને કાર્યો એક એકમાં હળીમળી રહેવાં જોઈએ.

આ બે જુદી જુદી જાતીને અઐકયાતામાં લાવનાર અને એક એકમાં આમેજ કરી નાખનાર કાંઇજ નહી પણ સાચો પ્યાર છે, અને થોડા વખતમાં આપણે જાણશું, કે પ્યારજ બચ્ચાંના બંધારણને માટે જોઇતાં તત્વ ઉત્પન્ન કરાવે છે તેમજ બચ્ચાંને ખુબસુરત તંદરોસ્ત અને બુધ્ધિમાન બનાવે છે.

એક વખતે ડા૦ ફ્રાઉલર અને તેની મહોરદાર સાથે ફરતાં હતાં તેવામાં તેની બાયડીની નજર બે ઘણાંજ સુંદર સ્વભાવના બચ્ચાંપર પડી. આ બચ્ચાં એવા તો સુંદર અને ખુશ મીજાજી અને તંદરોસ્ત હતાં, કે પેલી ડા૦ ફ્રાઉલરની મહોરદારે તે બચ્ચાંના માબાપો કેવા હશે તે જાણવા બહુજ આતુર થઇ. તેણીએ તે બચ્ચાંના માબાપનું નામ નીશાન લખી લીધું કે જેથી તેઓ કેવાં હશે તેની તપાસ થાય. તપાસ કરતાં માલમ પડયું, કે માબાપ કોઈબી રીતે સુંદરતાં ધરાવતાં નહતાં, પણ તે માબાપમાં એક બીજાપર એવોતો પ્યાર હતો કે તેઓએ એક બીજાને એક પણ સખત બોલ કહયો ન હતો, અને તેઓ એકેકમાં હળીમળી રહયાં હતાં.

હવે સવાલ એ ઉત્પન્ન થાય છે કે પ્યાર શા વડે અને કેવી રીતે બચ્ચાંના બંધારણપર, ખુબસુરતીપર, તંદરોસ્તીપર, અને જુદી

જુદી મનશક્તિ ઉત્પન્ન કરવામાં શું શું અસર કરી શકે છે ? પ્યાર એ કેવી શકિત છે, શાની બનેલી છે, પ્યારનુ રહેથાન કયાં છે ? તે તપાસ્યે.

પ્યારનું રહેઠાણ.

પ્યાર એ મનની એક શકિત છે. હવે એ મનશકિત ભેજાં મારફતે કેમ ઉત્પન્ન થાય છે તેની તપાસ કર્યે. શરીરી શાસ્રીઓએ (Physiologists) હાલ પુરવાર કીધું છે કે ભેજાના જુદા જુદા ભાગો જુદા જુદા માસ રજ્જુ અને અવ્યવપર કાબુ ધરાવે છે અને એ ભાગોથીજ જુદા જુદા માસ રજ્જુ અને અવ્યવ પોતાનુ કાર્ય કરી શકે છે. મસતક વિધ્યા (Phrenology) (એટલે માણસનું મસ્તક તપાસી તે શું શું મનશકિત ધરાવે છે તે જાણવાની વિધ્યા) એમ પુરવાર કરે છે કે ભેજાંના જુદા જુદા ભાગોમાં જુદી જુદી મન શકિતનું રહેઠાણ હોય છે અને ભેજાંનો જે ભાગ ખીલી તે બહારના મસ્તકના ભાગને ખીલવે છે. જેથી માથું તપાસી તેપર જે જે ખીલેલા અને ઉપસી આવેલા ભાગો તપાસી એક માણસમાં શું શું મન શકિત ખીલેલી છે તે જાણી શકાય છે.

આંખના ભવાથી તે અરધા કપાલ વેરના ભાગમાં જુદી જુદી અવલોકન કરવાની શકિત ચાલેલી છે એ ભાગ ખીલેલો હોય છે તે માણસમાં અવલોકન કરવા અથવા દરેક ચીજ ખુબ બારીકીથી નીહાલવાની શકિત હોય છે. એ પછીના અરધા કપાલથી તે માથાના બાલ શરૂ થાય છે તે ભાગમાં બુધ્ધિબલની તર્ક કરવાની, કારણ શોધવાની શકિતઓ આવેલી હોય છે. એ પછીના માથાનાં ઉપલા ભાગમાં સઘલા સદગુણો ધર્મ તરફનું યકીન, ભકિતભાવ દ્રઢતા વગેરે હોય છે. માથાના ભાગમાં દરેક રીતના પ્યારની શકિતઓ આવેલી છે જેવી કે દેશ પાડોશી તરફનો પ્યાર, માબાપ તરફનો પ્યાર, મીત્ર તરફનો પ્યાર, કુટુંબ તરફનો પ્યાર, છોકરા તરફનો પ્યાર અને એ ભાગને છેક નાકે સ્રી તરફનો પ્યાર આવેલો હોય છે.

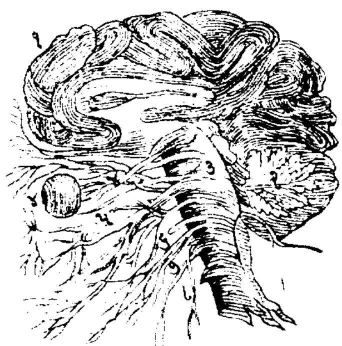
આપણે આગલ ચાલતા કેટલાક ખરા બનેલા દાખલાઓ ઉપરથી સાબેત કરશું કે ચોકસ વખતે માબાપના જે જે મસતકના

ભાગો અથવા મનશક્તિઓ ઉસકેરાયલી હોય છે તેજ મનશક્તિ બચ્ચાંમાં પણ ખીલેલી માલમ પડે છે. આપણે હાલ તુરત તો જાણ્યું છે કે પ્યારનું રહેઠાન માથાના પછવાડેના હેઠળના ભાગપર આવેલું છે. હવે પ્યાર કેમ ઉત્પન્ન થાય છે અને શરીરપર શું અસર કરે છે તે તપાસ્યે.

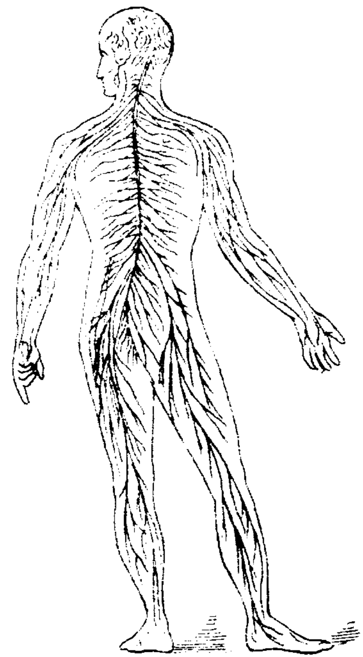
ચીત્ર ના૦ ૮૦ આપણા ભેજાનુ છે (૧) ભેજાના આગલો ભાગ cerebrum કપાળનો છે, (૨) ભેજાનો પાછલો ભાગ cerebellum જયાં પ્યારની શક્તિનું રહેઠાન છે તે. એ ભેજાંનો પાછલો ભાગ છે તે શરીરને સમતોલ રાખે છે. એક છાકટ માણસ ખુબ દારૂ પીયે છે ત્યારે તેને ફેર આવે છે અને બરાબર ચાલી શકતો નથી પણ ડોલા ખાય છે અને લડરપડર થાય છે તેનું કારણ એજ કે દારૂ એ ભાગ (૨)ની ઉપર બહુ ખરાબ અસર કરે છે અને તેને પોતાનુ કાર્ય કરવા દેતું નથી તેથી માણસ સમતોલપણું ખોઈ દે છે. (૩) ભાગ જે છે તેને મેડયુલા ઓબલેંગેટા છે. જે સઉથી અગત્યનો ભેજાંનો ભાગ છે એમાંથી ૪, ૫, ૬, ૭, વગેરે બીજા ઘણા જ્ઞાનતંતુઓ નીકળે છે જેવડે આપણે જોઇ, સાંભલી અને બોલી શકીયે છીયે, ચહેરાનાં માસ રજ્જુ દરેક રીતની હીલચાલ કરે છે તે પણ એજ જ્ઞાનતંતુ વડે અને શરીરના મુખ્ય અવયવો પણ એજ જ્ઞાનતંતુથી પોતાનુ કાર્ય કરી શકે છે. એ જ્ઞાનતંતુ કાંઇ નસો નેથી પણ દોરા યા રેસા જેવા હોય છે.

ભેંજાની પાસેના બીજા ચીત્ર ના૦ ૯ પરથી માલમ પડશે કે ભેજાનાં છેડેનો ભાગ "મેડયુલા ઓબલેંગેટા" કમરની કરોડમાંથી પસાર થાય છે અને તેમાંથી બારીક જ્ઞાનતંતુઓ નીકળી આખા શરીરમાં વ્યાપી રહેલાં છે. શરીરના બારીક ભાગમાં એ જ્ઞાનતંતુ વ્યાપી રહેલા છે. એ જ્ઞાનતંતુ વડેજ આપણને દરેક રીતની લાગણી થાય છે અને સુખ અને દુખ માલમ પડે છે. હવે આપણે પ્યાર કેમ ઉત્પન્ન થાય અને શરીર પર કેવી અસર કરે છે તે તપાસી શકીશું.

١٥٦.

١٥٧.

પ્યાર કેમ ઉત્પન્ન થાય છે ?

જ્યારે પણ કાંઈ ખુબસુરત ચીજ જોઇયે છીયે અથવા તો આપણાં મનને આનંદમાં રાખે યા પસંદ પડે એવી ચીજ આપણી નજર આગળ આવે છે ત્યારે પ્યાર ઉત્પન્ન થાય છે. પહેલાં ભેજાંના ચીત્ર તરફ નજર કરો, એક ખુબસુરત દેખાવ (નં ૪) આંખ વડે ઉપર પડે છે ત્યારે (નં. ૪) આંખનું જ્ઞાનતંતુ છે તેને આનંદી રીતે તેજી બનાવે છે. હવે એ જ્ઞાનતંતુને (નં. ૩) "મેડયુલાઓબલાંગગેટા" સાથે સંબંધ હોવાથી તે આખો ભાગ તેજી બને છે (નં. ૫, ૬, ૭, ૮, વગેરે) જ્ઞાનતંતુ જે ચહેરાના જુદા જુદા માસરજ્જુ ઉપર કાબુ ધરાવે છે તેથી તે સઘળા માસરજ્જુ એવા તો આનંદી બને છે કે ચહેરો બહુજ ખુબસુરત એ વખતે દેખાય છે અને પ્યાર ચેહેરા પર અને ચળકતી આંખો વડે પ્રગતી નીકલે છે. એ ભેજાંની પાસેના શરીરના તમામ જ્ઞાનતંતુના ચીત્ર તરફ નજર ફેંકતાં માલમ પડશે કે માણસના શરીરમાં જ્ઞાનતંતુ એક ઝાડના ડાલા ડાલી માફક વ્યાપી રહેલાં છે અને એ ઝાડનું મુળ પ્યારના રહેઠાનની જગા પર હોય એમ લાગે છે, જેમ ઝાડના મુળમાં પાણી નાખ્યે છીયે ત્યારે આખું ઝાડ પાણીથી પુર થઇ આનંદી દેખાવ આપે છે, તેજ પ્રમાણે શરીરનાં આખા જ્ઞાનતંતુનું મુળ ભેજાંના નીચલા ભાગ જેમાં પ્યારનું રહેઠાન આવેલું છે તે ભાગ જયારે પ્યારની લાગણીથી તેજી બને છે ત્યારે આખું શરીર આનંદી બને છે. આવી આનંદી સ્થિતિમાં ભરથાર અને મહોરદાર બચ્ચાંનું બીજ ઉત્પન્ન કરે છે તો તે બીજ બહુજ ઉત્તમ પ્રકારનું હોય છે. તે આખા શરીરના જ્ઞાનતંતુ આવી રીતે તેજી બનવાથી બચ્ચાં ઉત્પન્ન કરવાને માટેના સઘળા તત્વો એ બીજમાં સમાય છે તેથીજ ડા. ફાઉલર કહે છે, કે પ્યારથીજ બચ્ચાંનાં બંધારણને માટે જોઇતી ચીજ ઉત્પન્ન થાય છે.

એક ઘણુંજ ખુબસુરત બચ્ચું હોય અને તે એક સ્ત્રીના જોવામાં આવે છે ત્યારે તેણીનો ચહેરો તેણીની લાગણી તપાસતા માલમ પડે છે, કે તે બચ્ચાંનો ખુબસુરત દેખાવ આંખોનાં જ્ઞાનતંતુવડે થઇ પ્યારની

શકિતનાં રહેઠાણુપર અસર કરે છે કે, તુરત તેણીનો ચહેરો કેવો ખુમસુરત માલમ પડે છે. તેણીની આંખ કેવી તેજી લાગે છે. તેણી તે બચ્ચાંને ગોદમાં લે છે અને તેને "કીસ" કરે છે. આવીજ રીતે એક ભરથાર અને મહોરદારનો પ્યાર હોય છે. આપણે જાણ્યું તેમ જ્ઞાનતંતુ આખા શરીરમાં બ્યાપી રહેલાં છે, પ્યારનું રહેઠાણ જ્ઞાનતંતુનાં મુળ આગળ આવેલુ છે જેથી પ્યાર ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે આખા શરીરના જ્ઞાનતંતુ તેજી બને છે, આનંદમાં આવે છે અને વીજળી જેવી શકિત ઉત્પન્ન થાય છે, જે ચળકતી આંખોમાંથી માલમ પડે છે અને હોઠવડે પોતાની પ્યારી ચીજને તે શકિત આપે છે.

માણસના ચહેરાપરથી માણસના ગુણો પારખવાની વિદયા (Physiognomy) પ્રમાણે જે માણસના ઉપલા હોઠનો વચલો ભાગ મોટો હોય છે તેમાં પ્યાર ઘણોજ હોય છે.

પ્યારની શકિત શાની બનેલી છે ?

પ્યાર એ એક મનશકિત છે, દરેક મનશકિત બળ (force) ધરાવે છે, તેથી પ્યાર પણ એક જાતનું બળ અથવા શકતિ છે જે વીજળી કરતાં પણ વધુ બળવાન છે. (મનશકતિ કેવું ચપળ બળ ધરાવે છે તે વિષે મારા પુસ્તક "ગુપ્ત મન શકિતની મહાન શોધો" નુ પાનુ ૧૧ મું જુવો). જયારે બે જુવાન્યા વચ્ચે પ્યાર બાજે છે ત્યારે આપણને માલમ પડે છે કે તેઓને એક એક તરફ કેટલું આકર્ષણ હોય છે. તેઓના બેઉના શરીરમાં લોહચુંબીક શકિત એટલી બધી વધી જાય છે કે તેઓને એક બીજા તરફ ચાલુ આકર્ષણ થયા કરે છે અને જયારે તેઓ એક બીજા નજદીક હોય છે ત્યારેજ તેઓને આનંદ થાય છે. એ પ્યારની શકિત કેટલી બળવાન હોય છે તે આપણે જાણુયે છીએ, રાજાઓ એ શકિતને માટે રાજપાટની દરકાર કર્યા વગર એ શકિતને આધીન થયા છે, મોટી મોટી લડાઇઓ થઇ છે. પોતાની પ્યારી પ્રિયાને મેળવવા કેટલાક જુવાન્યાઓ પોતાના જીવનો ભોગ આપ્યો છે. આપણે જાણયું તેમ પ્યારજ એ બે જુદી પડેલી જાતીને સાથે મેળવે છે. જયારે એ બે જાતીમાં પ્યાર ઉત્પન્ન

થાય છે ત્યારે એ પ્યાર આકર્ષણનું બળ એટલુ બધું વધી જાય છે કે તેઓને એક એકમાં આમેજ કરી નાખે છે અને પછી બચ્ચાંના બીજની ઉત્પત્તી થાય છે. પ્યાર એ એક વીજળી જેવું બળ એક માણસમાં ઉત્પન્ન કરે છે. જયારે વીજળી તારમાંથી પસાર થતી હોય છે ત્યારે જો કોઈ માણુસ એ તારને હાથ લગાડે છે તો તેને જોસમાં ઝટકો લાગે છે, અને તેમાં વીજળી પસાર થાય છે. તેજ પ્રમાણે પ્યારમાં પડેલું એક જોડું જયારે એક એકના શરીરને હાથ લગાડે છે ત્યારે તેઓમાં વીજળી જેવો પ્રવાહ આખા શરીરમાં પસાર થતો માલમ પડે છે. ત્યારે આ સઘળા દાખલાઓપરથી માલમ પડે છે કે પ્યાર એ એક બળ છે અને તે વીજળી કરતાં પણ વધુ ચપળ છે.

પ્યારથીજ માબાપનું શરીર બચ્ચાંમાં ઉતરે છે.

ડા. ફ્રાઉિલર પ્યારને વિષે લખે છે કે " Love is a transmitting agent" એટલે પ્યારથીજ માબાપનું શરીર બચ્ચાંમાં ઉતરે છે. એ વિષે પોતાની દલીલ આ પ્રમાણે રજુ કરે છે: પ્યારનું રહેઠાણુ શરીરના જીવનશકિતનાં રહેઠાણ આગલ આવે છે. આપણા શરીરને જીવનશકિત મલે છે તેનું રહેઠાણ હોવું જોઈયે. એ જીવનશકિતનું રહેઠાણ શરીરનાં એવા ભાગમાં હોવું જોઇયે કે જ્યાં શરીરનાં તમામ અવયવનું મુળ હોવું જોઇયે, જે મુળ શરીરપર કાબુ મેલવતું હોવું જોઈયે, જે મુળ ભેંજામા હોવું જોઇયે પણ ભેંજાના મધ્ય ભાગમાં અને કમરની કરોડમાંથી પસાર થતાં જ્ઞાનતંતુની ઉપર હોવું જોઇયે. (ભેંજાનું ચીત્ર જુવો) ભેજાનો પાછલો ભાગ (૨) અને તેની સાથે જોડાયલો ભાગ (૩) એ ભાગોમાંથી જીવનશકિતનું તેમજ પ્યારનું રહેઠાણુ છે.

(૧) શરીરના દરેક અવયવ અને માસ રજજુઓ જીવે છે અને પોતાનું કાર્ય કરે છે કારણુ તેઓ દરેકને ભેંજા સાથે સંબંધ છે. (૨) શરીરમાં વ્યાપી રહેલા તમામ જ્ઞાનતંતુ બરડાના કરોડમાં સાથે મલે છે ભેંજામાં એકઠા થાય છે, (૩) ભેજાંનો પાછલો નીચલો ભાગ આ કમરની કરોડને મથાલે આવેલો છે. (૪) પ્યારનું રહેઠાણુ એજ

ભેજાના પાછલા નીચલા ભાગમાં આવેલું છે કે જે ભાગ શરીરના તમામ અવ્યવ અને માસરજ્જુ સાથે સંબંધ ધરાવે છે તેથી પ્યાર શરીરના દરેક ભાગ પર કાબુ ધરાવે છે. (૫) દરેક ઇંદ્રીઓના જ્ઞાનતંતુ- ઓ જેવાં કે જોવાના, સાંભળવાના, સુંઘવાના, બોલવાના વગેરે પ્યારના રહેઠાણ આગળના ભાગમાંથી ઉત્પન્ત થાય છે. ત્યા પ્યારનું રહેથાણ શરીરના દરેક અવ્યવના, જીવનશકિત, જ્ઞાનતંતુના, દરેક ઇંદ્રીના, માસ રજ્જુના મુળ આગળ આવેલુ છે. જેથી પ્યાર શરીરના બારીકમાં બારીક ભાગ સાથે સંબધ ધરાવી શકે છે અને તેથી પ્યાર બચ્ચાંનાં શરીરના બંધારણને માટે જોઇતા દરેક તત્વો બીજમાં ઉત્પન્ત કરે છે. બચ્ચાંના બીજની ઉત્પન્તી વખતે બેઉ જાતીમાં અત્યંત પ્યાર ઉત્પન્ન થાય છે જે પ્યાર મારફતે બચ્ચાંના શરીરના બંધારણના તતવો ઉત્પન્ન થાય છે. ત્યારે આ દલીલ પરથી માલમ પડે છે કે બચ્ચાના બીજમાં શરીરના બંધારણને માટે જોઈતા દરેક તત્વો, બારીકમાં બારીક રીતે સમાય છે.

આપણે આગળ દાખલો જોઇ ગયા કે એક માબાપના બે બચ્ચાં બહુજ સુંદર સારા સ્વભાવના હતાં કારણ તેઓના માબાપવચ્ચે બહુજ પ્યાર હતો. જો એક ભરથાર અને મહોરદાર વચ્ચે બહુજ પ્યાર હોય છે તો બચ્ચું ખુબસુરત પેદા થાય છે. આપણે આગળ જાણ્યું તેમ ખુબસુરતી એટલે શરીરના દરેક ભાગો બધા સમતોલ હોય અને ધાટઘટમનુ સારી રીતે બંધારણ થયું હોય તે છે. આપણે હમણા જાણ્યું છે કે પ્યારજ એ બંધારણને માટે જોઇતો દરેક તત્વ ઉત્પન્ન કરે છે તેથી જો પ્યાર ભરથાર અને મહોરદારમાં બહુજ હોય છે તો બચ્ચાંને માટે જોઇતા તત્વો બહુ સારી રીતે ઉત્પન્ન થાય છે. પ્યાર ખુદ માબાપોના શરીરને એટલું આનંદી બનાવે છે અને દરેક શરીરના જ્ઞાનતંતુ અને અવયવને એટલા તેજી બનાવે છે કે આવા વખતમાં બચ્ચાંનું બીજ ઉત્પન્ન થાય છે તો તે બીજ ઉત્તમ તત્વનું બને છે જેથી બચ્ચું તંદરોસ્ત અને ખુબસુરત બને છે. જ્યારે પ્યાર મા- બાપના ચહેરાપર પ્રકાશેછે ત્યારે તેઓનોજ ચેહેરો કેટલો ખુબસુરત દેખાય છે, જાણે પ્યાર શરીરમા સમાયલી ખુબસુરતીને બહાર કાઢતું

હોય તેમ લાગે છે. પ્યાર ખુદ માબાપને ખુબસુરતીમા ફેરવી નાખે છે તો આવી મનની સ્થિતિમાં બચ્ચુ કાં નહી ખુબસુરત પેદા થાય ? વળી પ્યાર દરેક અવ્યવ અને જ્ઞાનતંતુપર કાબુ ધરાવે છે. પ્યાર માબાપના શરીરના દરેક અવ્યવ અને જ્ઞાનતંતુને બહુ તેજી અને આનંદી બનાવે છે. માબાપ પોતે પ્યારની શકિતથી તંદરોસ્ત બને છે, આવી માબાપની શરીરી તંદરોસ્તી અને આનંદમાં બચ્ચાંના બીજની ઉત્પત્તી થાંય છે તો જરૂર બચ્ચું તંદરોસ્ત પેદા થાય છે.

પ્યાર ઉત્તમ મનશકિત ધરાવતું બચ્ચું પેદા કરે છે.

હવે માબાપના એકેક તરફના સાચા પ્યારથી સદગુણી અને ઉમદા સ્વભાવનું બચ્ચું કેમ પેદા થાય છે તે તપાસ્યે. આપણે જાણ્યુ તેમ પ્યારનું રહેઠાણ ભેજાંના મુળમાં હોવાથી, અને ભેજાંના જુદા જુદા ભાગમાં જુદી જુદી મનશકિતનુ રહેઠાણ હોવાથી પ્યાર મનની જુદી જુદી શકિતીઓને સામટી રીતે ઉશકેરે છે. પ્યારમાં પડેલા જોડાંની મનની સ્થિતિનું બરાબર અવલોકન કર્યે તો માલમ પડશે, કે તેઓનું મન કેવું શાંત અને હળીમળી રહેલું હોય છે. સાચ્ચો પ્યાર તેઓનાં મનને એવું તો શાંત અને પવિત્ર બનાવે છે તેઓમા તમામ દુરગુણો નિકળી જાય છે, આવી મનની સ્થિતિમાં તેઓએ એક પણ દુરગુણી શકિત વાપરતાં નથી, આવી રીતે સાચો પ્યાર તેઓનાં મનને પવિત્ર બનાવે છે. ત્યારે પ્યારનો આનંદ એટલો તો વધી જાય છે કે તેઓને એમ લાગે છે કે તેઓ આ દુન્યામાં હસ્તી ભોગવતા નથી પણ પેલી દુન્યાના બહેસ્તમાં આવી મનની સ્થિતીમાં ઇશ્વરી આનંદ અથવા દેવતાઈ આનંદ કેવો હોય છે તેનો કાંઇ અનુભવ મેળવી શકે છે. આવા આનંદને માટે તેઓ ઈશ્વરને આભારની લાગણીથી ઉભાઈ જતું હરૃદયે વડે ઈશ્વરને યાદ કરે છે. માટે સાચો પ્યાર તેઓના ભકિતભાવ અને ઇશ્વર તરફની આભારની શકિત જે મસતક-રેખા. આ પ્રમાણે માથાની બરોબર વચમાં આવેલી છે તે ખીલે છે. પ્યાર તેઓની અવલોકન કરવાની શકિત ખીલવે છે તેઓ એક ચીતારાની માફક પોતાના દરેક દરેક ભાગની ખુબસુરતીનું અવલોકન

કરે છે. તેઓની કવિતા જોડવાની શકિત અને સુંદર ભાષામાં બોલવાની શકિત ખીલે છે. જે શકિત આંખ આગળ આવેલી છે. શું આપણે જાણતા નથી કે જેઓ સાચા પ્યારમાં હોય છે તેઓ એક એકને વિષે કવિતા જોડે છે, એક એકને વિષે ઉત્તમ શબ્દો બોલે છે જે બોલો તેઓના મનની સાધારણ સ્થિતિમાં કદી પણ તેઓના મોહમાં આવતા નથી. તેઓ તમામ કુદરતની ખુબસુરતીને એક કવિ અથવા તો ચીતારાની આંખો વડે જોય છે અને કુદરતની ખુબસુરતીથી ઉત્પન્ન થતો આનંદ ભોગવવાને નસીબવાન બને છે. આવી રીતી પ્યાર અવલોકન કરવાની શકિત કલ્પના કરવાની શકિત તેજ ખુબસુરતીની પીછાણ કરવાની શકિત ખીલવે છે.

પ્યારમાં પડેલાં જોડાંને ઘરબાર તરફનો પ્યાર પણ વધે છે જેવડે તેઓ ઘરને સણગારે છે, એક એકમાં ગાયણનો શોખ ઉત્પન્ન કરે છે, એક એકમાં સ્વભોગ વધારે છે, જેથી તેઓ પોતાના સાથી ને ખુશી રાખવાં, તેની સેવા બજાવવા પોતાના સુખનો ભોગ આપવા કેવા તૈયાર થાય છે, તેઓ પોતાનું સ્વમાન અને ઇજ્જત કેવી જાલવે છે, પોતાના સાથીને સુખ આપવા દરેક કાર્યો કેવાં હીમતથી, ખંતથી, દ્રઢતાથી કરે છે, ભવિષ્યને માટે કેવી ઉમદા આશાઓ મનમાં રાખે છે, અને ઉદ્યોગી અને ઉંમગી બને છે! ટુંકમાં કહીયે તો પ્યાર ઉમદા સદ્દગુણો અને ગુપ્ત રહેલી મનની શકિતને ખીલવે છે. પ્રિય વાંચક, વિચાર કર કે આવી ઉમદા મનની સ્થિતિમાં માબાપ બચ્ચાંનું બીજ ઉત્પન્ન કરે તો શું બચ્ચાં ઉમદા સ્વભાવનાં, તંદરોસ્ત, ખુબસુરત અને બુદ્ધિમાન પેદા નહીં થાય? ખચીતજ થાય. એવા દાખલા આપણે તપાસી ગયા છીયે અને આગલ ચાલતાં વધુ દાખલા તપાસીશું જેથી આપણી પુરતી ખાતરી થશે. જે મહાન કવીઓ ચીતારાઓ થયાં છે, તેઓના માબાપની આવી ઉમદા પ્યારની શકિતઓ વડેજ. જો કે તેઓના માબાપ કવિઓ અને ચીતારાઓ ન હોય પણ તેઓ જયારે પોતાના સાથી સાથે પ્યારમાં હોય છે, ત્યારે જુદી જુદી ગુપ્ત રહેલી શકિત એટલી જોસમાં તેજી બને છે કે થોડો વખત આવી મનની

સ્થિતિથી કવિના કવિ અને ચીતારાના ચીતારા બને છે, આવી મનની સ્થિતીમાં બચ્ચાંનુ બીજ ઉત્પન્ન થાય છે તો બીજમાં તેવી શકિત ઉતરે છે. માટે જેઓ બહેસ્ત જેવો આનંદ મેળવવા માંગતા હોય અને ઉત્તમ છોકરાંની ખાહેશ રાખતાં હોય તો પરણેલી જીંદગીમાં પ્યાર જેટલો ખીલવાય એટલો ખીલવવો. જો એક ભરથાર પોતાની મહોરદારને પ્યાર આપે નહીં અને તેની મહોરદાર પોતાના ભરથારને ખરા જીગરથી ચાહે નહી તો જાણવું, કે બીજી કોઇબી ચીજપર પ્યાર રાખી શકે નહીં, અને તેઓ કદી પણ પોતાના સદગુણો વાપરી શકેજ નહીં. તેઓને દુરગુણી માનવા જોઈયે. પ્યાર જેવી મીનોઇ અથવા દેવતાઈ શકિત જે એક માણસમાંથી સઘળા દુરગુણો કાહાડી નાખે છે, તેવી ઉમદા શકિત ખીલવવાને ઇશ્વરે બે જાતી પેદા કીધી છે અને એ ઉમદા શકિત પરણેલી જીંદગીમાં સારી રીતે ખીલે છે અને ઉત્તમ ઓલાદ પેદા થાય છે તેથી ડૉ૦ ફાઉલર વાસત્તીક રીતે લખે છે કે "Those who love in spirit should unite in person." એટલે જેઓ આત્મીક પ્યારથી એકેકને ચહાતાં હોય તેઓએજ એક બીજા સાથે જોડાણ કરવું અથવા પરણવું જોઇયે.

કેટલીક વખને આપણે જોઈયે છીયે કે એક ભરથાર પોતાની મહોરદારને ખરા પ્યારથી ચાહે છે ત્યારે મહોરદાર વધારે નખરાંખોર થાય છે, અને જરા જરામાં નાખનું ટીચકું ચહડાવે છે, કેટલીક સ્ત્રીઓની આવીજ નખરાંખોર ખાસિયત હોય છે, જે ભરથારને તેમજ બચ્ચાંને બહુજ નુકશાનકારક છે કારણ પ્યાર એ એક જાતની દરેક જ્ઞાનતંતુઓમાંથી નિકળતી વિજળી જેવી શકિત છે. હવે જયારે ભરથાર આવી શકિત પ્યારથી પોતાની મહોરદારને આપે અને તેના બદલામાં મહોરદાર પોતાના પ્યારની એવીજ શકિત પાછી નહી આપે તો ભરથારની શકિત ઓછી થતી જાય અને શરીરે નબળો પડે જ્યાંવેર ભરથાર અને મહોરદાર એકેકને સરખી રીતે પ્યાર કરે નહી ત્યાંવેર સંપુર્ણ બચ્ચાં જન્મે નહીં. એક માણસમાં સ્ત્રી તેમજ પુરૂષના સદગુણો આમેજ થયા હોય ત્યારેજ તે માણુસ ઉમદા સ્વભાવનો બને છે. એ તરફના પ્યારથી એકજ તરફની ખાસિયતો ઉતરે છે, જેથી તે

બચ્ચું એક જાતીની ખાસિયત દેખાડે છે અને ઉમદા અને ફતેહમંદ જીંદગી ગુજારી શકતો નથી. આપણે જાણ્યું તેમ પ્યાર બે જાતીને એક એકમાં આમેજ કરે છે જેથી બચ્ચાંની પેદાશ થાય છે માટે જેટલા પ્રમાણમાં આ બે જાતી એક એકમાં આમેજ થઇ જાય છે એટલા પ્રમાણમાં બચ્ચું ઉત્તમ પેદા થાય છે.

ડૉ૦ ફાઉલર એક દાખલો આપે છે કે એક શરીરે અને મને મજબુત તંદરોસ્ત અને ખુબસુરત સ્ત્રી, પણ સામી જાતી તરફ પ્યાર પુરતો ધરાવતી નહતી. તેણી પોતાના ચઉદ વરશના નાજુક વહેલાં જેવાં છોકરાંને એક ડાકટર આગલ લઈ આવી કે ડાકટર એ છોકરાની બરાબર તપાસ કરે, કે તેમા પુરતી અકલ કે હોશ છે કે નહીં. આ છોકરો નહીં કાંઈ શીખતો હતો કે નહી કાંઇ મસતી કરતો. પણ બુબખની માફક ફકત બેસી રહેતો તેનું શરીર તવાઇ ગયલું અને માંથું બચ્ચાં જેવુ નાનું હતું. ડા. ફાઉલરે પેલી માતા અને છોકરાંને બારીકીથી તપાસતાં માલમ પડયું કે પેલી માતા આત્રી શરીરે મજબુત અને ખુબસુરત હતી પણ તેણીમાં સામી જાતી તરફના પ્યારની શકિત પુરતી રીતે ખીલેલી નહતી જેથી બચ્ચાંનો ઉપરભાવ સારો થયો ન હતો. આવા દાખલાપરથી માલમ પડે છે કે માબાપ ગમે તેવાં મજબુત કે તંદરોસ્ત હોય પણ તેઓમાં પ્યારની શકિત પુરતી ખીલેલી નહીં હોય તો તેઓનાં છોકરાં માંદાં, તવાઇ ગયેલાં અને બુબખ જેવાં પેદા પડે છે. એથી ઉલટું જો માબાપો ઘણાંજ ખુબસુરત અને તંદરોસ્ત નથી હોતા તે છતાં જો તેઓમાં પ્યાર વધુ પ્રમાણમાં હોય છે તો તેઓના છોકરાં તંદરોસ્ત અને સુંદર પેદા થાય છે. નબળાઇ ધરાવતો પ્યાર બચ્ચાંનાં માસરજ્જુ ઢીલા બનાવે છે કારણ માબાપના માસરજ્જુ પણ તે વખતે ઢીલાં હોય છે. પણ જુસ્સાવાળો પ્યાર બચ્ચાંના માસરજ્જુ મજબુત બનાવે છે અને છોકરૂં બહુ તેજી બને છે, માટે પ્યારનો જુસ્સો જેટલો બને એટલો વાપરવો જોઇયે જેથી બચ્ચું હીંમતવાન અને મજબુત માંસરજ્જુવાલું જનમશે. આવા દાખલાઓપરથી આપણને માલમ પડે છે કે ભરથાર અને મહોરદારે એક એકપર બહુજ પ્યારથી રહેવું, જેથી

તેઓની તંદરોસ્તી સુધરશે, તેઓનાં ઘરને બહેસ્ત જેવું બનાવશે અને અને ઉત્તમ બચ્ચાં પેદા થશે, જેઓ તેઓને ઘડપણ વેર સુખ આપશે

જો એક ભરથાર અને મહોરદારને અકેકનો પ્યાર હશે નહીં અને અકેક સાથે કજ્યો કરતાં હશે, તો બચ્ચાં માબાપ તરફ કદી પણ પ્યારથી વરતશે નહી. આવી માબાપની મનની સ્થિતિમાં બચ્ચાંની ઉત્પતિ થવાથી બચ્ચાં માબાપ તરફ માન ધરાવતાં નથી, નાફરમાન હોય છે, કજ્યો કંકાસ કરે છે, ગુસ્સાવાલા પેદા પડે છે, અને ખુશ મીજાજી હોતા નથી પણ બરચલ સ્વભાવનાં હોય છે, અને વળી ખુબસુરત પણ હોતા નથી. આવા બચ્ચાં દુ:ખ ખમી શકતાં નથી. પ્યાર વગરના માબાપના છોકરાં કેવા હોય છે તેનો એક બીજો દાખલો નીચે આપ્યો છે. એક મને અને તને મજબુત માતા પોતાની ૧૬) વરશની છોકરીને ડૉ. ફાઉલર આગળ લઇ આવી અને કહેવા લાગી કે " આ છોકરીને જરા પણ કાંઇ વાંકને માટે કહેવામાં આવે છે કે તુરત રડી પડે છે. હમેશ દલગીર અને ગમગીન રહે છે, અને આખો વખત ધર્મનાં પુસ્તક વાંચે છે.

ડૉ. ફાઉલર મસતક વિદયા જાણતો હોવાથી તેનું મસતક તપાસ્યું તેમા દ્રઢ સ્વભાવ (firmness) પ્યાર, અને અવલોકન કરવાની શકિતઓ એકદમ ગેરહાજર દેખાઈ. આ તબીબે કુદરતી રીતે તેણીની મા તે પેટમાં હતી તે વખતે કેવી મનની સ્થિતિમાં હતી તે જાણવા માંગ્યું જેથી પેલી માતાએ આ પ્રમાણે પોતાનો હેવાલ રજુ કીધો કે " હું મારા મીત્રોના સમજાવ્યા છતાં એક ખરાબ સ્વભાવના માણસ સાથે પરણી કમનસીબે લગન થયા પછી અમારી કબાતની કુચી મારા પીતાના ઘરમાં વીસરી આવી. મારા ભરથારની બેહેનો મને કહેવા લાગી કે એનો સ્વભાવ બહુ ખરાબ છે ને ગુસ્સો કરશે અને પેટી ભાંજી નાખશે તેથી ભરથારને એ વિષે જણાવવું નહીં. સહવાર પડતાં મારા ભરથારે મને ગુસ્સા સાથે બોલાવી અને ઉઠનાં વાર લાગી તેથી બહુ ગુસ્સો થયો અને ગાળો દેવા લાગ્યો. હવે આવા

સાથે લગન કરવાની મારી ભુલ મને સમજ પડી. હું મારા ભરથારના બાપની સાથે રહેતી હોવાથી અને તે દરીયાની ચાકરીએ જતો હોવાથી મારૂં મન બીજી ચીજમાં રોકવાને બની શક્યું નહીં, તેથી દીલગીરી અને નીરાશીમાં બેસી રહેતી અને મારા મીત્રની સલાહ નહીં માની તેથી હમેશ વીલાપ કરતી હતી અને "બાઇબલ" વાંચવા અને રડવા શિવાય બીજું આખો દીવસ કાંઈ કરતી હતી નહીં. આવી મનની સ્થિતિમાં આ છોકરીનું બીજ ઉત્પન્ન થયું અને તેની વૃધ્ધિ થઇ. આ છોકરીને જો કાંઇ કહેવામાં આવે અથવા તો ગુસ્સાથી જોવામાં આવે તો કલાકોના કલાકો સુધી રડી પડે છે. જો સહવારે કાંઇ ગુસ્સાથી કહેવામાં આવે તો રાત્રે સુવા જાય ત્યાં વેર દચકાં ખાઇ રડયા કરે છે, ને જયારથી પાંચ વરસની થઇ ત્યારથી 'બાઇબલ'ને પોતાના તકિયા હેઠે મુકી રાખે છે અથવા તો પોતાની છાતીપર દાબી રાખે છે"—આ દાખલાપરથી માલમ પડે છે કે જે બચ્ચાં આખો વખત રડયા કરે છે અને ગમગીનીમાં રહે છે તેનું કારણ એ છે કે તેઓનાં માબાપ વચ્ચે પ્યાર હોતો નથી અને કજિયો કંકાસમાં રહેતાં હોવાં જોઇયે.

ખરો પ્યાર તેમજ હવસની બચ્ચાંપર અસરો.

હવે ખરો પ્યાર અને હવસમાં કેટલો તફાવત છે, અને તેની અસર બચ્ચાંપર કેવી થાય છે તે તપાસ્યે. આપણે જાણ્યું તેમ પ્યાર એ એક મનની શકિત છે અને મનના ઉમદા ગુણો અને ગુપ્ત રહેલી શકિત ખીલવે છે, અને શરીરને તંદરોસ્ત અને આનંદી બનાવે છે અને એ શકિતવડે તંદરોસ્ત, ખુબસુરત બુધ્ધિમાન અને ખુશ સ્વભાવના બચ્ચાં પેદા થાય છે. જ્યારે હવસ એ એક શરીરનો જાનવરી જુસ્સો છે, જે આખ્ખાં શરીરને ઉશ્કેરે છે અને માણસ જાનવર જેવો લાગે છે, તેના શરીરમાં શાંતી, અથવા આનંદ માલમ પડતા નથી, જુસ્સા અને ઝનુન માલમ પડે છે, શરીરનો ઘાટઘટમ કદરૂપો બને છે અને ફકત એ જુસ્સો તૃપ્ત કરવાને ખાતરજ એ જુસ્સો ઉસકેરાય છે, આવા હવસથી માબાપનું શરીર બગડે છે પ્યાર જયારે શરીરનાં એક એક જ્ઞાનતંતુ આનંદી અને તેજી બનાવે છે.

ત્યારે હવસ તેઓને ઉશ્કેરે છે. આવી રીતે જ્ઞાનતંતુઓ ઉશ્કેરાયાથી શરીરમાં બગાડો થાય છે. હવસથી ભરથાર અને મ્હોરદારને આનંદ અથવા સંતોસ મલતો નથી તેથી તેઓ વારંવાર એકએકની સંગત કરે છે જેથી પેલો ભરથાર શરીરને જીવન શકિત આપતો પદાર્થ ફોકટમાં શરીરમાંથી કાઢી નાખે છે જેથી શરીર બહુજ નબલું પડે છે, ચહેરો ફીકકો થઇ જાય છે, પાંચનશકિત બગડે છે અને કલેજાંને પણ બગાડે છે. આવો હવસ શરીરને એટલું તો નબલું કરી નાખે છે કે પોતાનો ધંધો રોજગાર પણ કરી શકતો નથી. જે પ્રમાણે દારૂ પીનાર આદમીને દારૂ કાંઇ સવાદ લાગતો નથી પણ દારૂ પીવાની તલબ થાય છે અને એ તલબ મટાડવાજ તે દારૂ પીએ છે તેજ પ્રમાણે પેલા હવસી માણુસને પોતાનો વારંવાર હવસ તૃપ્ત કરવાની ટેવ પડે છે.

હવસથી તેની બાઇડીને પણ નુકસાન થાય છે. તેણીને ગર્ભસ્થાનના કેટલાંક દરદો લાગુ પડે છે અને જન્મ આપતી વખતે તે બહુજ કસ્તાય છે.

હવસી જોડાંને એક એક સાથ લાંબો વાર સલાહ અથવા પ્યાર રહેતો નથી, તેઓમાં એકેક સામે ધિક્કાર ઉત્પન્ન થાય છે અને ઘણીક વખતે આવા જોડાં એકેકથી છુટાં પડે છે. જે ભરથાર અને તેની બાઇડીઓ કંકાસ કરી છુટાછેડા કરે છે તેઓનો મોટો ભાગ આવા હવસને લીધેજ. હવસથી એકેકમાં ધિક્કાર ઉત્પન્ન થાય છે, કજીયો કંકાસ ઉત્પન્ન થાય છે અને સેવટે એકેકથી છુટા પડે છે, જ્યારે પ્યાર એકેકનો ચાહ વધારે છે, પોતાના સાથીની હાજરીથી આનંદમાં આવે છે અને એકેકને પોતેજ સમજે છે જુદા સમજતા નથી. અને તેઓના ઘરમાં સાંતી અને આનંદ વ્યાપી રહેલો હોય છે.

ડા. ફાઉલર એ વિષે લખે છે કે "Forty years of specific observation compels this that excessive intercourse is the great cause of merital alienation"—ચાલીસ વરસના એ બાબતના મારા ખાસ અવલોકનથી મને જાહેર

કરવાની ફરજ પડે છે કે હવસી વારંવાર સંગતો પરણેલા જોડાને એકેકથી જુદા પાડે છે.

હવસ ભરથાર અને બાયડીને શરીરે અને મને આવી હાલતમાં લાવી મુકે છે એટલુંજ નહીં પણ તેઓને ખરાબ છોકરાંની વેદના પણ ખમવી પડે છે.

આપણે જાણ્યું તેમ પ્યારમાં દરેક સદ્ગુણો અને ઉત્તમ મનશક્તિ ખીલે છે, પણ હવસ તો મનને જાનવરી સ્થિતિમાં રાખે છે અને શરીરી જુસ્સા ઉશ્કેરે છે તેથી બચ્ચાં જનુની, ઘાતકી, અને જાનવર જેવાં પેદા થાય છે તેઓમાં ખુશ મીજાજ દયા, મમતા અને સારી રીતભાત માલમ પડતી નથી પણ ગુસ્સો, જનુંન અને નિર્દય-પણું માલમ પડે છે અને કેટલીક વખતે તો બેવકુફ 'ઇડીયટ' જેવા પેદા થાય છે કારણ હવસથી જયારે બચ્ચાનું બી ઉત્પન્ન થાય છે તે વખતે માબાપ ઉશ્કેરાયલાં અને જનુની ગુસ્સાવાલા હોય છે તેથી બીજને તેવીજ ગતી મળે છે.

હવસથી ઉત્પન્ન થતાં બચ્ચાં કદરૂપા અને દુઃખી દરદી પેદા થાય છે કારણ હવસ સઘળા જ્ઞાનતંતુને ઉશ્કેરે છે અને તેઓને નિયમીત કામકાજ કરવા દેતું નથી, હવસથી માબાપના માસરજણુમાં એવું તો અનિયમીત રીતે ખેંચ તાણ થાય છે કે તેઓનો દેખાવજ જાનવરી લાગે છે અને આવો તેઓનો દેખાવ હોવાથી બચ્ચાંનો ઘાટ-ઘટમ પણ કદરૂપો બને છે કારણ બચ્ચાંનો ઘાટઘટમ તેઓનાં બીજની ઉત્પતી વખતે માબાપના ઘાટઘટમના દેખાવપર આધાર રાખે છે.

હવે હવસથી ઉત્પન્ન થતાં બચ્ચાંના દાખલા તપાસ્યે. "૧૭૨૦ ના સાલમાં એક ૬૫ વરસનો માણસ એક હવસી સ્ત્રી સાથે નાહસી ગયો કે જે વખતે તેની ચાર બાઈડીઓ હયાત હતી. આ હવસી માણસની ઓલાદ કેવી દુરગુણી પેદા પડી તે તપાસ્યે. તેની પાંચમી પેઢીનો માણસ એક મોટો રાજદ્વારી માણસ હતો, પણ હજારો રૂપીયા ખરાબ સ્ત્રીઓમાં ખુવાર કરતો હતો. ૬૦) વરસની ઉમરે તો ખરાબ

સ્ત્રીઓનાં ઘરો રાખતો હતો. ચઉદ વરસની ઉમરે પોતાની ૧૩ વરસની કાકાની છોકરી સાથે પરણી બાપ થયો હતો. તેની સઘળી બેહનો પરણ્યા અગાઉ માતા થઇ હતી, અને તેઓના બાપદાદા અને બેરીઓ સઘળાં હવસી હતાં. તેના છોકરાનો છોકરો બંદીખાને પડ્યો હતો અને તે આગ લગાડતાં બળી મુવો હતો. આ દાખલા પરથી માલુમ પડે છે કે એક હવસી માબાપ પોતાની ઓલાદને પેઢી દર પેઢી કેવી રીતે દુરગુણી બનાવે છે ?

રોમ શહેરનો રાક્ષસ 'નીરો' કેમ પેદા થયો હતો? એ રાક્ષસ પોતાની માતા એગ્રીપીનાનો ઘાટઘટમ ઓલાદમાં લીધો હતો એટલુંજ નહીં પણ તેની મા જેવી દુરગુણી અને હવશી હતી તેવાજ દુરગુણો તેનામાં હતાં. નીરોનો બાપ અહીનોબારબસ પણ દરેક રીતનો ગુનેહગાર હતો. એ બાપે ખુનો કીધા હતા, મા બેન સાથે જનાકારી કીધી હતી. અને જબરો હવસી હતો. તેથી સેવટે પેલો રાક્ષસ નીરો જન્મયો. નીરોમાં જે જે દુરગુણો અને હવસો હતા તે બાપદાદાની ઓલાદથી ઉતરી આવેલા હતા. જો એક કુટંબ દુરગુણમાંજ રહે અને ઓલાદ આવીજ રીતે પેદા થાય તો એવા કુટંબો સેવટે રાક્ષસો અને ખુનીઓ પેદા કરે છે.

આ કીસમના દાખલાઓ પરથી સાબેત થાય છે કે એક પરણેલા જોડાંએ સાચો પ્યાર એક એકમાં વધારવો અને હવસથી દુર રહેવું. સાચ્ચા પ્યારવાળું જોડું સુખી અને તંદરોસ્ત થશે. અને સદગુણી બચ્ચાથી ભાગ્યશાળી બનશે, જ્યારે હવસી અને પ્યાર વગરનું અને કલેસકંકાસ કરનાર જોડું પોતાનાં ઘરને દોજખ જેવું બનાવશે, શરીરે અને મને દુખી થશે, અને દુઃખી દરદી અને દુરગુણી બચ્ચાથી અત્યંત દુઃખી થશે.

પ્રકણ ૭ મું

માબાપના મનની જુદી જુદી સ્થિતિની બચ્ચાંની ઉત્પન્તી પર તેવીજ અસરો.

આપણે ગયાં પ્રકરણમાં દાખલા દલીલ સાથે તપાસ્યુ કે પ્યારથી ઉત્તમ બચ્ચાં પેદા થાય છે અને હવસથી દુરગુણી બચ્ચાં પેદા થાય છે. માટે સારાં બચ્ચાં પેદા કરવાને બચ્ચાંનું બીજ ઉત્પન્ન કરતી વખતે મનની સારી અને આનંદી સ્થિતિ હોવી જોઇયે. જયારે શરીર તંદરોસ્ત હોય, મન શાંત હોય તેમજ સાચ્ચા પ્યારથી હલી મલી રહયું હોય ત્યારેજ સંગત કરી બચ્ચાંના બીજની ઉત્પત્તિ કરવી સજાવાર છે, નહીં તો બચ્ચુ દુ:ખી દરદી, ઇડયટ જેવું અને બેવકુફ જન્મે છે. જયારે મન શાંત ન હોય પણ તરેહવાર રીતે મનોવીકારમાં હોય તે વખતે બચ્ચાં કેવા ખરાબ પેદા થાય છે તેના દાખલા તપાસ્યે.

માતાની ગમગીનીથી બચ્ચાંના માથામાં પાણી ભરાવાનું દરદ (Dropsy of the brain) થાય છે.

ડૉ. ફ્રાઉલરના કહેવા પ્રમાણે જો એક માતા મુખ્ય કરી હમેલની વખતે આખો વખત દલગીર યા ગમગીનીમાં રહેતી હોય તો તેણીના બચ્ચાંનાં માથાંમાં પાણી ભરાય છે (Dropsy of the brain). એવાં બચ્ચાંનું માથું બહુજ મોટું હોય છે અને નબળી મનશકિતનું હોય છે. જો એક ચાર વરસના બચ્ચાંનું માથું ૨૦॥) ઇંચથી વધુ હોય તો ઘણુંખરૂં તેનાં માથામાં પાણી ભરાયલું હોય છે. આવાં બચ્ચાંનું માથું ગોળ આકારનું નથી હોતું પણ એ માથાના

કેટલાક ભાગ બહુ ઉપસી આવેલા હોય છે, જે ભાગ ઉપસી આવેલો હોય છે તેમાં પાણી ભરાયલું હોય છે, ઉંઘની વખતે માથામાંથી બહુજ પરસેવો થાય છે, જેવડે કુદરત તેના માથામાંથી પાણી બહાર કાઢવાની કોશેશ કરે છે. કોઇ વખતે આવું બચ્ચું બહુ હુશીયારી દેખાડે છે ને કોઇ વખતે "ઈડયટ" જેવું હોય છે. એવાં બચ્ચાંને અભ્યાસનો બોજો વધુ આપવો નહીં. પણ મોટી ઉમરે શીખવવું જોઇયે. એજ તબીબ જણાવે છે કે મેં માથામાં પાણી ભરાયલાં હજારો બચ્ચાં તપાસ્યાં અને મને માલમ પડ્યું કે તેઓની માતાની ગમગીનીની અસરથી થાય છે. એ ગમગીની કાંઈ તેઓના વાહલાંના મરણથી અથવા તો કોઈની ભયભીત માંદગીથી અથવા તો કોઇ સંસારી આફતોથી થાય છે. માતા જયારે બહુજ ગમગીની અને દલગીરીમાં હોય છે, ત્યારે તેણીનું માથું તાવથી ગરમ થાય છે. આપણે સાધારણ રીતે તપાસ્યે છીયે કે જ્યારે એક માણસ બહુજ ગમગીન અથવા દલગીર થાય છે ત્યારે તેનું માથુ ગરમ થાય છે અને તે વારંવાર માથાને થંડા પાણીથી થંડુ કરવાની કોશેશ કરે છે. આવી સ્થિતિમાં માતાનુ મસ્તક ગરમ થાય છે, તાવ આવે છે જેની ગરમીથી માથાંમાંનું પાણી બહાર નિકળે છે. આવી વખતે જયારે પેટમાં બચ્ચું હોય છે તો તેના માથાંને અસર થાય છે કારણ આપણે કેટલાક દાખલાઓથી તપાસ્યું છે અને હવે પછી પણ કેટલા વધુ દાખલા તપાસીશું, જેમાં પોતાના શરીરના જેણી ભાગને દુઃખ દરદ થાય છે તેવાજ બચ્ચાંના તે ભાગોની ઉપર અસર થાય છે. તેથી માતાની ગમગીનીથી જયારે તેણીના માથાંમાં પાણી ભરાય છે ત્યારે બચ્ચાંના માથામાં પણ તેવીજ અસર થાય છે. કેટલીક વખતે માતાની ફીકર અને ગમગીનીથી બચ્ચાં કવખતે મરણ પામે છે.

એક ખુશમીજાજી માતા 'બૉલ'માં જવાની હતી તેથી પોતાનાં અઢાર માસનું બાળક કંટાળો ન આપે તેથી ઊંઘમાં રાખવાની દવા આપી પણ કમનસીબે દવાનો ભાગ મોટો આપવાથી તે બચ્ચાંનુ પોતાની ભુલથી મરણ નીપજયું. પોતાના ઘણુંજ ખુબસુરત અને વાહલાં બચ્ચાંનુ પોતાની ભુલથી મોત નીપજેલું જોઇ પેલી માતા

બહુજ ગમગીનીમાં રહેતી હતી. આવા ગમગીનીનાં વખતમાં બીજા બચ્ચાંની વૃદ્ધિ થઈ, પણ માતાની ગમગીનીની અસરથી આ બચ્ચું પણ બે વરસની ઉમરે ભેજાંની તાવથી મરણ પામ્યું, તેણીની ગમગીની બહુજ વધતી જતી હતી તેવામાં વળી ત્રીજા બચ્ચાંનું પેદા થવું થયું જેના ભેજાંમાં પાણી ભરાયલું હતું. કારણ બીજાં બચ્ચાંના મરણથી માતા બહુજ દલગીરીમાં રહેતી હતી. આ બચ્ચું બહુજ ચીરડાઉ, જીદ્દી, અને કોઇનાથી આંકોશમાં રહી ન શકે તેવું હતું. તે દાંત ફુટવાની વેદનામાં મરણ પાંમ્યું. આ બચ્ચાંના મરણથી વળી નીરાશ અને દલગીરીમાં પેલી માતા રહેતી હતી તેવામાં ચોથાં બચ્ચાંનું પેદા થવું થયું, જે બહુજ નબળું અને ભેજાંમાં પાણી ભરાયલું જન્મયું હતું. સઘળી સંભાળ છતાં બે વરશનું થાય એટલાં મરણ પામ્યું. આવી દલગીરી અને નીરાશીમાં પેલી માતા પણ મરણ પામી. આ સઘળાં બચ્ચાંના મરણનું કારણ પેલાં પહેલાં બચ્ચાંનાં મરણથી માને જે દલગીરી ઊત્પન્ન થઈ હતી તેનું કારણ હતું. કેટલીક માતાનાં બચ્ચાં જીવતાં નથી તેનું કારણ તેઓની માતાની દલગીરીભરી સ્થિતિજ હોય છે. જે આ દાખલા પરથી સાબેત થાય છે.

એક જુવાન પરણેલાં જોડાંએ એક જયોર્જ આગળનાં જંગલમાં પોતાનું રહેઠાણ કીધું હતું. આવી જંગલ જેવી જગામાં તેઓની આસપાસ કોઈ રહેતું હતું નહીં. પેહેલુ વરસ હોવાથી અનાજ હજુર ઉગેલું હતું નહીં જેથી તેઓને ગુજરાણને માટે ખોરાકી પુરતી હતી નહીં તેથી તેઓ માનમાન ઝાડના મૂળ્યાં અને છાલો કાપી કાઢી પોતાનું જેમ તેમ ગુજરાણ કરતાં હતાં. આવી ભુખે મરતી હાલતમાં તેઓને ત્યાં છોકરૂં પેદા થયું તે માબાપની મુસીબતને લીધે શરીરે અને મને નબળું, નીરાશ દેખાવનું બરીયલ અને બદહજમીથી પીડાતું હતું. બીજે વરસે ત્યાં ઘણા લોકો રહેવા આવ્યાં અને તેઓને ત્યાં અનાજનો પાક પણ બહુ સારો નીકલ્યો જે વેચવાથી ૩૦૦૦) ડૉલરનો નફો થયો અને તેઓને ત્યાં દરેક રીતની આબાદી અને સુખ થયું,

આવી સુખી હાલતમાં તેઓને ત્યાં બીજું છોકરૂં પેદા થયું જે ખુબ-સુરત, ઉમદા દેખાવનું, જોરેમંદ, ચાલાક અને બુદ્ધિમાન થયું, અને દરેક કામ એ છોકરો માથે લેતો તે ફતેહમંદીથી પાર ઉતારતો. તેની માતા તેના વડા ભાઇની બીમાર હાલતનું ઉપલું કારણ તેને જણાવ્યું હતું, અને જ્યારે તેણી મરવા સુતી હતી, ત્યારે પોતાના નાના સુખી છોકરાને પેલા બીમાર વડા છોકરાંની સંભાળ લેવાને માટે સોંપી ગઇ.

આગલ ચાલતાં આપણે બીજા ઘણા દાખલા તપાસીશું :—

"Children begotten during the horrors of the French Revolution are weakly nervous and irritable in mind, extremely susceptible, and liable to be thrown by the least excitement into absolute insanity"—

Esqurol.

આ લખનાર એમ જણાવે છે કે ફ્રાન્સ દેશની રાજદ્વારી ઉડલ-પાઠલના ભયાનક વરસમાં જે બચ્ચાં પેદાં થયાં હતા તે બચ્ચાં નબળાં જ્ઞાનતંતુના, ચીરડાઉ મનના, બહુજ તીક્ષણ લાગણીના, અને તેઓને જરા પણ ગુસ્સે કરવામાં આવે તો ઘેલા દેવાના બની જાય તેવાં હતાં.

જાણીતો કવી શેકસપીયર પણ એક ઠેકાણે એ વિષે પોતાનો વિચાર કવીતામાં આ પ્રમાણે જાહેર કરે છે.

"Come on, ye cowards; ye were got in fear."

"હૈયાં આવો, હે હીચકારાઓ, તમે ધાસ્તીમાં પેદા થયા હતાં."

ડૉ. ફાઉલર લખે છે કે "ખરાબ સ્વભાવના છોકરાં પેદા થવાનું એક મોટું કારણ તેઓની માતાનો ચીરડાઉ સ્વભાવ છે. જે કદરૂપો છોકરો હમેશાં પોતાની બહેનોને ખીજવે છે, પોતાના મીત્રો સાથે મારા મારી કરે છે, પોતાની માતાને અપમાન કરે છે, જાનવરોને ઘાટકી રીતે દુ:ખ દે છે, ગાળો દે છે અને કજીયો કંકાસ કરે છે તે જેટલો

ખરાબ છે તેટલોજ આપણી દયાને પણ લાયકનો છે, જેટલા પ્રમાણમાં સફેદ કોર અથવા કૅનસર નામનુ દરદ વારસામાં મેળવે તેટલોજ દયાજનક છે. તે પોતાની માને પજવે છે તો શું થઇ ગયું, તેણી જે ખરાબ સ્વભાવને માટે તે છોકરાને શીક્ષા કરે છે તેવાજ ખરાબ સ્વભાવથી તેણીએ શું તેને પેદા કીધો નથી? જે ગરમ કપડાંને તેણીએ પોતાને હાથે પાકટ રંગ ચઢાવ્યો તેને ખાનડી બતા વડે છુડી કાઢી નાખવાથી શું ફાયદો ? તે બચ્ચું તો તેના ખરાબ સ્વભાવનો ભોગ થઇ પડયું છે, તેણી તેનો કર્તા છે. તેથી તેણીએ પોતાને શીક્ષા કરવી જોઈયે અથવા તેણીએ સહન શકિત વાપરી તે બચ્ચાં સાથે દયાથી વર્તવું જોઈયે."

હાલના જવાન્યાઓ બહુ આપઘાત કરે છે તેનું કારણ શું?

ઉપલા દાખલાપરથી માલમ પડે છે કે જો માબાપ ચીરડાઉ સ્વભાવનાં હોય છે અથવા દલગીરી અને ગમગીનીમાં બચ્ચાં પેદા કરે છે તો બચ્ચાં ચીરડાઉ સ્વભાવનાં, ગુસ્સાવાલાં, અને જરા પણ દુ:ખ ખમી ન શકે તેવા પેદા થાય છે. હાલમાં દીનપરદીન ગરીબી વધે છે, ગુજરાણના સાધનો ઘટે છે તેમાં વળી સ્ત્રીઓ પોશાકમાં વધારે ખરચાલું બની છે, અને સારો પોશાક મળતો નથી તો વધારે ચીરડાઉ બને છે. ગુજરાણનાં સાધનો બહુ મુશકેલીથી મળતા હોવાથી માબાપોને ફીકર ચીંતામાં રહેવું પડે છે એવા તંગીના વખતમાં જે છોકરાં પેદા થાય છે તે ચીરડાઉ સ્વભાવના, અને શરીરે અને મને નબળા હોય છે તેમાં વલી અભ્યાસના બોજા હેઠે કચડવામાં આવે છે જેથી આ બચ્ચાં કેટલું દુ:ખ વેઠી શકે ! તેઓ નબળાં શરીરે અને મને દુ:ખ સહન કરી શકતા નથી, તેથી દીવાના બને છે અથવા અપઘાત કરે છે. માબાપો આવી ગમગીન અને ફીકર ચીંતાના વખતમાં દલગીર મનથી બચ્ચાં પેદા કરે છે તેથી બચ્ચાં શરીરે અને મને નબળાં પેદા થાય છે અને તેથી જીંદગીની લડતમાં વધારે દુ:ખ સહેવાની શકિત ધરાવતા ન હોવાથી આપઘાત કરે છે.

માટે માબાપની ફરજ છે જે બચ્ચાંને પેદા કરતી વખતે અને તેની

વૃદ્ધિને વખતે મનને શાંત તેમજ ફીકર ચીંતાથી વેગળું રાખવું. ગમગીની વખતે અને પૈસા ટકાની મુસીબતોની વખતે બચ્ચાં પેદા કરવાં સમાચાર નથી. આવા વખતમાં શરીરે અને મને નબળાં બચ્ચાં પેદા કરી પોતાનાં દુઃખમાં ઉમેરો કરે છે. જો બચ્ચાં પેદા કરવાં હોય તો ફીકર ચીંતાથી દૂર રહેવું, મનપર કાબુ રાખી તેને આનંદમાં રાખવાની કોશેશ કરવી. એ બાબત વિષે બીજા વધુ દાખલાઓ તપાસયે.

એક બાપની ચોકસ વખતે મનની ખરાબ સ્થિતિથી બચ્ચાની ઉતપત્તીપર કેવી ખરાબ અસર કરે છે?

એક બચ્ચાંની ઉત્પત્તી એક બાપ થોડીક પળમાં કરી શકે છે. ત્યારે બચ્ચાંની ઊત્પત્તિનાં કાર્યમાં બાપ થોડી મીનીટનો હીસ્સો આપે છે જ્યારે એક માતા તો નવ મહીના બચ્ચાંને પેટમાં પોષણ આપે છે તે છતાં બાપના મનની અસર બચ્ચાંની ઊત્પત્તિપર દરેક રીતે ઘણી બળવાન હોય છે જેના થોડાક દાખલા તપાસયે.

એક વહાણનો નાખુદા (captain) કોઇ પણ દીવસ દારૂ પીતો ન હતો, પણ પોતાનાં લગનના દીવસે પોતાનો બુઝર્ગ કાકો જે તેને પાળતો હતો તેણે જીદ કરી આ જવાનને દારૂ પાયો જે પીવાની ફરજ પડી. થોડા વખતમાં આ જવાનને દારૂ ચઢવા માંડયો અને ખુશાલીમાં નાચવા કુદવા મંડયો આવી મનની સ્થિતિમાં બચ્ચાંનાં બીજની ઉત્પત્તિ થઇ અને બીજી સહવારે વહાણ સાથે ઉપડી ગયો. નવ મહીના પછી તેને ત્યાં છોકરી આવી જે વારંવાર જે પ્રમાણે તેનો બાપ લગનને દીવસે કરતો હતો તેજ પ્રમાણે કાંઇપણ કારણ વગર નાચવા કુદવા માંડતી અને ખુશાલીના પોકાર કરતી. આ સદગુણી બાપે પેલા કાકાના કહેવાથી દારૂ પીધો અને થોડો વખત આવી સ્થિતિમાં રહયો તેવી સ્થિતિમાં તેની છોકરી આખી જીંદગી સુધી રહી. ચોકસ વખતની માબાપની મનની ખરાબ સ્થિતિ બચ્ચાંને આખી જીંદગી સુધી તેવી સ્થિતિમાં રાખે છે. કેટલાંક માબાપનું પહેલું છોકરૂ "ઇડીયટ" જેવું બેઅકલી પેદા પડે છે તેનું કારણ એજ કે લગનને દીવસે દારૂ પી ખુબ ખાઇ બહુ ખુશાલીમાં આવી

જાય છે અને પોતાના મનનો આંકોશ રાખી શકતા નથી અને મનની આ સ્થિતિમાં બચ્ચાનુ બીજ ઉત્પન્ન કરવાથી બચ્ચું છકટ જેવું બેવકુફ જન્મે છે. અને આખી જીંદગી સુધી માબાપને વેદના ખમવી પડે છે; માટે લગન જેવા ખુશાલીના વખતે ખાવાપીવામાં મીતાહારીપણું રાખી મનનો આંકોશ ખોઈ દેવો નહી! આપણે ઉપલા દાખલા પરથી જાણ્યું કે દારૂથી અથવા બદહજમી થાય તેવું ખાઈ બચ્ચાંના બીજની ઉત્પત્તિ કરવામાં આવે છે તો છોકરાં દીવાના અને બેઅક્કલી પેદા પડે છે માટે આવી હાલતમાં છોકરાને પેદા કરવું નહી બચ્ચાં પણ ખરાબ જન્મે છે અને માબાપની તંદરોસ્તી પણ બગડે છે.

દાયોજીનીસ (Diogenes) નામનો ફીલસુફ એક વખતે એક ચકદોલ, બેવકુફ માણસને કહેતો કે "Thy father begot thee when drunk" તારા બાપે છાકટ હાલતમાં તને પેદા કીધેલો લાગે છે.

વિદ્વાન પ્લુતાર્ક (Plutarch) લખે છે કે "I give this advice, given by my predecessors, that no man should unite with his wife for issue except when sober; for those begotten while their parents are drunk more usually prove wine bibbers and drunkards."

મને મારા બાપદાદાથી જે શીખામણ મળી છે તે શિખામણ હું આપું છું કે કોઈબી પુરૂષ જ્યાવેર સાવધ મનના હોય નહીં ત્યાં વેર બચ્ચાં પેદા કરવા પોતાની બાઇડીની સંગત કરવી નહીં કારણ માબાપે દારૂ પીધા હોય તે વખતે છોકરાં પેદા કરવાથી તેઓ દારૂ પીનાર અને છાકટ પેદા થાય છે.

કોઈ ગુનાહ ભરેલુ પાપી અથવા અપ્રમાણિક કામ કીધું હોય અને અંતકરણ ડંખતું હોય તે વખતે બચ્ચાંના બીજને પેદા કરવું નહીં નહીં તો બચ્ચાં ગુનેગાર અને પાપી પેદા પડે છે.

એક ગ્રહસ્થ બેંકમાં મોટા ઓધાપર હતો અને તેનુ કુટુંબ બહુ સારૂં માન પામેલું હતું. પાછળથી આ માણસને ધંધામાં બહુજ નુકસાનીમાં આવવું પડયું આવા વખતમાં તેને સદંતર પાયમાલ થવું અથવા તો ખોટી સહી કરી બેંકમાંથી રૂપિયા વાપરવા એવા સંજોગમા આવી પડયો. પોતાનાં પ્યારા કુટુંબને સારી હાલતમાંથી પોતાની ભુલથી પાયામાલીમાં રાખવાને તેને ઠીક વિચાર્યું નહીં અને તેથી ખોટી સહીઓ કરી રૂપીયા મેલવી ગુજરાન કરતો હતો, તેનો બેંકમાં મોટો ઓધો હોવાથી તેનો આ ગુનાહ કોઇને જણાયો ન હતો. આ ગુનાહ ભરેલાં મન અને ડંખેલ અંતઃકરણની વેદનામાં આ બાપે એક બચ્ચાંને પેદા કીધું. આ છોકરાને નિશાળે મુકયું ત્યારે નિશાળમાં કાંઇ શીખે નહીં અને છોકરાઓના પૈસા અને ચોપડીઓ ચોરી જાય તેથી તેના માસતરે કંટાળીને તેના બાપને બોલાવી મંગાવી સઘળી વાત કહી. તેના બાપે પોતાની આંખમાં આંસુ સાથે પોતાના બેંકમાં કીધેલા ગુનાહ ભરેલાં કામની સઘળી વાત કહી અને બોલ્યો 'મારો આ ગુનાહ આજ સુધી કોઇ જાણતું નથી, પણ ઈનસાફી ખુદાએ મારાં પાપનો બદલો આ બચ્ચાંમાં આપ્યો છે, જેની શીક્ષા હું હવે ખમું છું. મારી આખી જીંદગી પ્રમાણીક-પણે કાહડી હતી, પણ માઠા સંજોગથી આમ કરવાની ફરજ પડી હતી. મારી પ્રમાણીક મનની સ્થિતિના વખતનો મારો પહેલો છોકરો કેવો હુશીયાર અને સદગુણી છે જ્યારે પાપી અંતઃકરણની વખતે આ બીજા છોકરાને પેદા કીધાથી કેવો દુરગુણી નિવડયો? એ કુદરતનો ઇનસાફ છે અને હું ખમું છું.

ઓલબર્ટ ઓલસતોન પોતાના પુસ્તક ('Mind power' P. 169) માં લખે છે કે તેના એક મીત્રે માબાપોના પાપો ઓલાદમાં કેમ ઉતરે છે તેની એક ખરી બનેલી વાત નીચે પ્રમાણે કીધી હતી

તેના મીત્રના એક વડવાએ પરણ્યા પછી તેઓને પેટે કાઇ બી છોકરાં હતાં નહીં તે વખતે, પોતાની બાઇડીને વાહાણમાંથી દરયામાં નાંખી દેઈ ડુબાડી દેવાની કોશેશ કીધી. તેણીને દરયામાં નાખી દીધી કે તુરત તેણી વહાણની કીનારી પોતાના હાથોનાં આંગળાં વડે

પકડી રાખી. પેલા ખુની ભરથારે તેણીના સઘળાં આંગળા કાપી નાખ્યાં. તે છતાં તેણીને બીજાઓએ બચાવી લીધી. ત્યાર પછી તેઓને પાછી સલાહ થઈ અને કેટલાંક છોકરાં તેઓને ત્યાં જન્મયાં. આશ્ચર્ય જેવું એ હતું કે તેઓનાં જેટલા છોકરા જન્મયાં તેટલા બધાંના હાથના આંગળાં હતાં નહીં જયારે છોકરીઓને સંપુર્ણ હાથો હતા. ત્રણ પેઢીવેર કોઇબી છોકરો આંગળાંવાળો જનમયો નહીં જયારે દરેક છોકરીને સંપુર્ણ હાથો હતા. છોકરાના છોકરાઓ વિષે મારો મીત્ર જણાવે છે કે એજ પ્રમાણે તેઓનાં ચાર છોકરાં આગલાં વગરના પેદા થયાં હતાં.

ગુનાહ ભરેલાં કામની યાદ ઓલાદમાં કેવી ઉતરે છે? એ યાદ દરેક છોકરાના બીજમાં કેવી અસર કીધી હતી, મનુષ્ય જાત જે જે પાપો કરે છે તેની સજા આવી રીતે થાય છે. કોઇ સજા કરવા આવતું નથી પણ આપણુંજ પાપી અંતઃકરણ ઓલાદ અને બીજી બાબદોમાં સીક્ષા કરે છે. માટે કાંઇ ગુનાહ થયો હોય અને અંતઃકરણ ડંખતું હોય તે વખતે છોકરાંને પેદા કરવા નહી, પણ મન શાંત અને આનંદમાં રાખી બચ્ચાં પેદા કરવાં.

બાપની જુદી જુદી મન શક્તિ ઉશ્કેરાયલી હોય તો તે બચ્ચાંમાં પણ ખીલેલી માલમ પડે છે તેના દાખલા તપાસ્યે.

એક ફીલાડેલફયાના લુહારને ત્યાં ઘણીજ બુધ્ધિમાન અને હુશીયાર છોકરી હતી જેનો બાપ આ છોકરીને પેદા કરતી વખતે કેવી મનની સ્થિતિમાં હતો તે નીચે પ્રમાણે જણાવે છેઃ—આ છોકરીના જન્મની એક વરશ અગાઉ વરાળથી ચાલતું એક વહાણ બનાવવાને તે ખંતથી રોકાયો હતો. આ વહાણની યોજના રચવા અને બનાવવાને ભેજાંને એટલુ બધું ઉશ્કેરવું પડતું હતું, કે કપાળ અને લવણું (temple) જયાં મસતકરેખાની વિદ્યા પ્રમાણે યોજના કરવાની અને કારણ શોધવાની શકિતઓ (Construction and Causality) નુ રહેઠાણ છે તે ભાગો એટલા તો ગરમ થઇ જતા કે ઠંડા કરવા એ ભાગોપર વારંવાર પાણી

લગાડવું પડતું હતું. આવી મનશકિત ઉશકેરાયલી હતી તે વખતે પેલા બાપે પેલી છોકરીનું બીજ પેદા કીધું. આ છોકરી ઉમરે પુગી ત્યારે તેણીનું માથું ૨૩ ઈંચ જેટલું મોટું હતું અને કપાળ અને લવણુ (temple) નો ભાગ જે પેલા બાપે મનશકિત ખુબ વાપરવાથી ગરમ થયા હતા, તેજ ભાગો આ છોકરીમાં વધારે ખીલેલા માલમ પડતા હતા. આ દાખલા પરથી માલમ પડે છે કે બચ્ચાંના બીજને પેદા કરતી વખતે બાપની જે મનશકિત ખુબ ઉશકેરાયલી હોય તે બચ્ચામાં ખીલેલી માલમ પડે છે.

સુથાર લુહારોને ત્યાં વિદ્વાન છોકરા કેમ પેદા થાય છે ?

આપણે ઘણીક વખતે જોઈયે છીએ કે કેટલાક વિદ્વાન પુરૂષો સુથાર, લુહારો અથવા તો ખેડુતોના છોકરા હોય છે. તવારીખમાં એવા દાખલાઓ ઘણા માલમ પડે છે. આવા હલકા ધંધા કરનારને ત્યાં આવા ફીલશુફો અને શોધકો પેદા પડવાનું કારણ શું ? આપણે હમણાજ પેલા લુહારને ત્યાં જે અદ્દભુત મનશકિત ધરાવનારી છોકરી પેદા થઈ તે વિષે જાણી ગયા છીયે. આ કીસમના દાખલા પરથી માલમ પડે છે કે કેટલીક વખત સુથાર, લુહારને નવા દાગીના બનાવવાને માટે ચોકસ મનશકિતઓ જેવી કે યોજના કરવાની, કારણ શોધવાની, અવલોકણ કરવાની, સંપૂર્ણ અને સુંદર બનાવવાની વેગેરે શકિત ખુબ વાપરવી પડે છે. આવી રીતે જ્યારે આવી મનશકિતઓ ખુબ ઉશ્કેરાયલી હોય અને તેવામાં સંગતથી બચ્ચાંનું બીજ ઉત્પન્ન કીધું હોય તો તે બચ્ચાંમાં આ શકિતઓ જન્મથી બહુજ ખીલેલી હોય છે અને જો થોડી પણ ટક મલે છે તો એ શકિત સારી રીતે ખીલે છે અને તે બચ્ચું મોટું થતાં વિદ્વાન થાય છે અથવા મોટો શોધક થાય છે. આવીજ રીતે આપણા કેટલાક મહાન નરો સુથાર, લુહાર વગેરેને ત્યાં પેદા થાય છે.

પ્રકરણ ૮ મું.

હમેલવાલી સ્ત્રીના શરીર અને મનની બચ્ચાંપર અસરો.
હમેલવાલી સ્ત્રી મરજી પ્રમાણેનું બુદ્ધિમાન બાળક પેદા કરી શકે છે.

જોસેફ કુક (Joseph Cook's "Heredity" P. 167) લખે છે કે—"A form of heredity which may be called pre-natal is observed where good or bad, fortunate or unfortunate influences which have powerfully affected the mother as such, are exhibited in good or bad results of the greatest importance in the life of the offspring,—આનો સાર એ છે કે જ્યારે બચ્ચું પેટમાં હોય છે ત્યારે જો માતાની ઉપર નસીબવંત અથવા કમનસીબ બનાવો ખુબ અસર કરે છે તો તે સારા અથવા માંથાં પરીણામ તરીકે બચ્ચાંની જીંદગીમાં બહુ અગત્યનો ભાગ બજાવે છે.

હમેલ રહ્યા પછી એક માતાના મનની અને શરીરની જેવી સ્થિતિ હોય છે તેવીજ બચ્ચાંપર અસર કરે છે જેના થોડાક દાખલા હાલ તુરત તપાસીશું. એ વખતે બચ્ચાંના એક પછી એક અવયવનું બંધારણ થતું હોય તે વખતે ધાસ્તી અથવા ગુસ્સો થાય તો તે અવયવ નબળો અને કદરૂપો બને છે, અને શાંત રીતે જો બચ્ચાંનું બંધારણ થાય છે તો બચ્ચાંનો ઘાટઘટમ સારો થાય છે અને તંદરોસ્ત બને છે.

હમેલવાળી સ્ત્રીનું મન એટલું તીક્ષ્ણ હોય છે કે કોઈપણ કીસમના દેખાવોનો છાપ તેણીનાં મનપર પડે છે તો તેનો બચ્ચાં-પર અસર કરે છે. હાલ તુરત થોડાક આવા દાખલા રજુ કરૂં છું ત્યાર પછી હમેલવાલી સ્ત્રીનું મન કેવી રીતે બચ્ચાંપર અસર કરી શકે છે તેના કારણોની દલીલો રજુ કરીશ.

ડા. ઓરમેરોદ (Ormerod) એક દાખલો આપે છે કે હમેલવાલી સ્ત્રીનાં જમના હાથનાં બે આંગળાંને ઇજા થઈ હતી તેથી જયારે બચ્ચું જનમ્યું ત્યારે તેના પણ તેજ બે આંગળાં અસંપુર્ણ માલમ પડયાં.

બોસટનમાં એક બચ્ચું વાંદરા જેવું જનમ્યું કારણ એટલુંજ કે તેની માતા હમેલવાલી હતી ત્યારે એક વાદરો તેણીની ઉપર કુદી આવ્યો જેથી ધાસ્તી ખાધી અને બચ્ચું વાંદરા જેવું જન્મયું.

ડા. ચેપીન એક સ્ત્રીને જન્મ આપતી વખતે એબીંગટનમાં હાજર હતો તે વખતે તેણે પેલી સ્ત્રીનાં બચ્ચાંને મૂર્તિનાં આકારનું જન્મેલું જોયું, કારણ તેની માતાએ એક મૂર્તિ ખુબ ધ્યાનથી જોઇ હતી જે છાપ તેણીનાં મગજપર બહુ મજબુત પડયો હતો.

એક હમેલવાલી સ્ત્રીએ પોતાના ભરથારનું એક આંગલું કુહાડી વડે કપાઈ જતું જોયું જેથી તેનાં મનપર એવી તો અસર થઈ કે જયારે બચ્ચું જનમ્યું ત્યારે તેનું એક આંગળુ છુટું પડેલું હતું.

એક હમેલવાલી સ્ત્રીએ તે મોસમનુ "ચેરી" નામનું ફળ ઝાડપરથી તોડવાની ઘણી તજવીજ કીધી પણ ઉંચે હોવાથી હાથમાં આવ્યું નહીં, પણ મોહ ઉપર રાખી આંખોવડે ટીકીને જોઈ પેલી "ચેરી"નું ફળ તોડવાની જે કોશેશ કીધી તે ચેરી બરાબર તેનીનાં કપાળ ઉપર હતી તેથી તેણીની છોકરી જનમી જેનાં કપાળપર પણ લાલ "ચેરી" નાં જેવોજ છાપ પડયો હતો વિદ્વાન એરીસટોટલ (Aristotle) ની ચોપડીમાં પણ રાક્ષસી બચ્ચાંના જન્મોના કેટલાક દાખલા આપ્યા છે જે હયાં રજુ કરૂં છું.

એક બચ્ચું જનમ્યું તે પગથી તે માથાસુધી બાળથી ભરેલું હતું. વધારે ભયભીત તો એ હતું કે આપણું જ્યા મોહ હોય છે ત્યાં તેની આંખ હતી અને હડપચી હોવી જોઈયે ત્યાં મોહ હતું. આ બચ્ચું નરે જાતીનું હતું અને આશરે ૧૫૯૭ નાં સાલમાં પ્રોવેન્સ (Provence) ના એક ગામડાં આરલીસ (Arles) માં જન્મ્યુ હતું. તે બચ્ચું થોડાક દીવસ જીવ્યું પછી મરણ પામ્યું. એ ગામડાંના કેટલાક વહેમી લોકો અપસગન તરીકે માનતા હતા અને જણાવતા કે પાછળથી જ્યારે તે દેશના રાજની ખાનાખરાબી થઇ તેની ચેતવણી તરીકે આ બચ્ચું જન્મયું હતું. આ બચ્ચું જનમવાનું કારણ આપ્યુ નથી પણ મને એમ લાગે છે કે આ બચ્ચાંની માતા હમેલની વખતે કોઈ બાલવાળું જાનવર, જેવું કે રીંછ.થી બહુ બીધી હોવી જોઇયે અથવા તો એવા રીંછનો છાપ મનપર કોઈબી રીતે બહુ મજબુત પડયો હોવો જોઇયે.

એવું કહેવામાં આવે છે કે ઇટલી (Italy) ના એક ગામડાં રાવેના (Ravenna) માં આશરે ૧૫૬૯ માં એક વિચીત્ર બચ્ચું જનમ્યું હતું જેને હાથની જગાએ પક્ષીઓની માફક બે પાંખ હતી. આવું બચ્ચું જનમવાનું કારણ મને એમ લાગે છે કે આપણે આગાઉના કેટલાંક ચીત્રો જોઇયે છીયે જેમાં ફીરેસ્તા અને પરીયાઓને પાંખવાલા ચીતારવામાં આવે છે, આવાં ચીત્રોનો છાપ કદાચ આ બચ્ચાંની માતાનાં મનપર હમેલની વખતે મજબુત પડયો હોય જેથી બચ્ચું પાંખવાલુ જન્મયું હોય. આપણે વારંવાર છાપામાં વાંચયે છીયે કે હીંદુઓમાં કેટલીક વખતે બચ્ચાં જન્મે છે તેને બે માથા, ચાર હાથ કપાલપર આંખો વગેરે હોય છે તેનું કારણ એ માલમ પડે છે કે હિંદુ સ્રીઓ હમેલની વખતે કેટલીક મુર્તીઓની પુજા કરે છે. જેથી તે મુર્તીના છાપનું બચ્ચું જન્મે છે.

આ સઘળા દાખલાઓ પરથી માલમ પડે છે કે હમેલની વખતે એક માતાનાં મનપર કાંઇબી છાપ અથવા વિચીત્ર દેખાવ મનપર ખુબ મજબુત અસર કરે છે તો બચ્ચાંપર પણ તેવીજ અસર થાય

છે. માટે હમેલવાલી સ્ત્રીએ કોઈ એવા વીચીત્ર અને ખરાબ દેખાવો જોવામાં આવે તો એ દેખાવની મનપર અસર થવા દેવી નહીં ઝટ કાહાડી નાખવા અને એવા દેખાવને બદલે તુરત કાંઈ સારા દેખાવો અને ચીત્રો જોવાં કે જેથી પેલા દેખાવ મનમાંથી નિકળી જાય અને સારા દેખાવો અને ચીત્રોની સારી અસર થાય.

એક હમેલવાલી સ્ત્રીને "જીન" દારૂ પીવાનો શોખ થઇ આવ્યો, પણ તેણીની આટલી બધી મરજી છતાં "જીન" દારૂ મળી શક્યો નહીં. તેણીનું બચ્ચું જનમ્યાં પછી ચાલુ છ અઠવાડીયાં વેર રડયા કીધું પણ જયારે તે બચ્ચાંને થોડોક "જીન" દારૂ આપવામાં આવ્યો કે તુરત રડતું મુગું રહયું અને તંદરોસ્ત બન્યું હતું. તેથી હમેલ-વાળી સ્ત્રીને ખાવાનો અથવા કાંઈબી રીતનો શોખ થાય તો તે પુરો પાડવો જોઈયે નહીં તો તેણીને અને તેના બચ્ચાંને હેરાન થવું પડે છે.

એક છાકટ માણુસની બાઈડી જણાવે છે કે મારા જુદા જુદા છોકરાંઓમાં જુદા જુદા સ્વભાવ અને ખાસિયતો છે તે હમેલની વખતે જે જે મારી મનની સ્થિતિ હતી તેવાં જનમ્યાં છે. જયારે મારૂં પહેલું બચ્ચું પેટમાં હતું ત્યારે હું ઘણી સુખી હતી અને તેથી મારૂં પહેલું બચ્ચું ખુબસુરત અને સારા મલતાવડા સ્વભાવનું જનમ્યું પણ જયારે મારૂં બીજું બચ્ચુ પેટમાં હતું તે વખતે મારો ભરથાર દારૂ પીવા લાગો જે મને પસંદ હતું નહી અને મને દલગીર અને ગમગીન બનાવી દીધી હતી. બીજું બચ્ચું તેવીજ મનની સ્થિતિ દેખાડે છે. ત્યારપછી મારા ભરતારનાં છાકટપણાથી પૈસાની તંગીમાં આવી પડી, તદન પૈસે ટકે નાચાર થઇ ગઈ જે સ્થિતિમાં મારો સ્વભાવ જે રમુજી હતો તેને બદલે ગમગીન, નીરાસ અને દલગીર થયો, જેવી સ્થિતિમાં બચ્ચું પેદા થયું તે એવીજ મનની ગમગીન સ્થિતિનો સ્વભાવ દેખાડે છે. જે જે બચ્ચાં મારાં પેટમાં હતાં તે વખતે જેવી મારાં મનની સ્થિતિ હતી તેવાજ સ્વભાવનાં મારા બચ્ચાં પેદા થયાં છે.

હમેલવાલી સ્ત્રીએ ગુસ્સે થવું નહીં. નહીં તો બચ્ચાં ઝનુની ખુની પેદા પડશે.

એક ઘણાજ નરમ અને મળતાવડા સ્વભાવનાં માબાપને ત્યાં ઝનુની અને ચીરડાઉ છોકરો પેદા પડ્યો, એટલા વડીક કે એક વખતે આ છોકરો ચીરડાયલો હોવાથી જમીનપર પડેલાં ખુરની જોડીને અને ભીંતને લાત મારતો હતો તેથી તેના ભાઇએ સમજાવી પતાવીને એમ કરવા ના કહ્યું, જેથી તેને એક લાત ઝારી કાઢી. આથી તેનો બાપ વચમાં પડ્યો; તેથી છોકરાએ બાપને મજબુત પકડી લાત મારવા લાગ્યો. આવો ચીરડાઉ પેદા પડવાનું કારણ પુછતાં તેનાં બાપે જણાવ્યું, કે જ્યારે એ માતાનાં પેટમાં હતો તે વખતે લી (Lee) નાં લશકરી શીપાઇઓ અમારાં ઘરપર હુમલો કરવા આવ્યા અને સઘળું લુટફાટ કરવા માંડ્યું. મારી બાઇડીને હમેલ હોવાથી તેણીએ લશકરી શીપાઇઓને તેણીને બચાવવાને બહુ સમજાવ્યા, પણ માન્યુ નહીં તેથી તેણી એવીતો ગુસ્સે થઇ કે પેલા સીપાઇઓને લાત મુકી સાથે મારવા લાગી. આવી મારામારી પછી થોડા દીવસમાં એ છોકરાનો જન્મ થયો પણ તેની માતાએ જે મુકીથી મારામારી કીધી હતી તેની અસરથી આ છોકરો આટલો ચીરડાઉ અને ઝનુની પેદા પડ્યો. આ છોકરાને "મસતક વિદ્યા"થી ડા. ફાઉલરે તપાસતાં માલમ પડ્યું હતું, કે તેનાં કાનની પછવાડેનો ઉપલો ભાગ જ્યાં નાશ કરનાર શકિતનું રહેઠાણ છે તે ઘણો ખીલેલો માલમ પડ્યો હતો. આ દાખલાપરથી માલમ પડે છે, કે હમેલવાલી સ્ત્રીએ ગુસ્સે થવું નહીં પણ શાંત મન રાખવું અને ખુશ સ્વભાવ રાખવો જોઇયે.

પેટમાં બચ્ચું હોય તે વખતે માતાએ ખુબ થાકવી નાંખે એવું વહીતરૂં કરવું નહીં, પણ થોડી આશાયશની જરૂર છે. એક જવાન વહાણ બાંધનારે પોતાના પહેલા છોકરાની વખતે પોતાની હમેલવાલી સ્ત્રીની પાસે પોતાનાં કામદારોને માટે ખુબ રંધાવ્યું એટલાં સુધી કે તેણી વારંવાર થાકથી સુસ્ત થઇ જઇ હતી. આવી હાલતમાં તેઓનો પહેલો છોકરો જન્મયો જે ફીક્કા ચહેરાનો, પાટલો, સુકાઇ ગયલો, બહુજ નબળો, ઘેલો, ગાંડો, ઇડયટ જેવો હતો, જયારે તેણીના બીજાં છોકરાં બહુજ જોરાવર અને હુસ્યાર જન્મયાં હતાં.

હમેલવાળી સ્ત્રીએ કોઇ બીમારની સારવાર કરવી નહી, કારણ હમેશા સીક માણસ બીજા તંદરોસ્ત માણસની પ્રાણશકિત (Magnetism) લઈ લે છે અને તેના બદલામાં પોતાની દરદી શકિત તેને આપે છે. એક માતાને એક નાજુક, ફીકકો પડેલો, બીમાર છોકરો હતો અને તેણીની છોકરી બહુજ હુસ્યાર, તંદરોસ્ત અને ખુશમીજાજી હતી. આ બે છોકરાંની જુદી જુદી હાલતને વિષે પુછતાં માલમ પડયું, કે પેલો છોકરો જયારે પેટમાં હતો ત્યારે તેણીનો સસરો બહુ બીમાર હતો. જેથી તેણીને રાત દીવસ તેની સારવાર કરવી પડતી હતી, જેથી આ છોકરો નબલો, ગમગીન અને ફીકકો જન્મયો. જયારે પેલી છોકરી પેટમાં હતી તે વખતે તેણી બહુ મજાહ અને આનંદમાં રહેતી હતી, જેથી તંદરોસ્ત હુશીયાર અને ખુશમીજાજી છોકરી પેદા થઇ હતી.

આ સઘળા દાખલાપરથી માલમ પડે છે કે હમેલવાલી સ્ત્રીએ તંદરોસ્તી બચ્ચાંને પેદા કરવા, ગુસ્સે થવું નહીં, શાંત સ્વભાવ રાખવો, રમત ગમતમાં ભાગ લેવો અને મનને જેમ બને તેમ ખુશ રાખવું. વારંવાર આપણે બોધ આપનારા નાટકોમાં જવું જેથી મન પણ શાંત થશે અને બચ્ચાંપર બોધકારક નાટકોથી સારી અસર થશે. માટે બોધકારક અને રસીલા નાટકોમાં હમેલવાળી સ્ત્રીએ વારંવાર જવું જોઇયે. અંગ કસરતની પણ જરૂર છે. સારી ઉંઘની પણ જરૂર છે. ઉંઘમાં વારંવાર ઉઠવું નહીં. ખુલ્લી હવામાં સાંજે ફરવા હરવાની તો બહુજ જરૂર છે. આગળ ચાલતાં વધુ સૂચના કરીશું.

હમેલવાલી સ્ત્રી, પોતાના મનની અસરથી મરજી પ્રમાણેનાં બુધ્ધિમાન બાલકો પેદા કરી શકે છે.

જો હમેલવાલી સ્ત્રી, પોતાના મનને પવિત્ર રાખે અને પોતાની જુદી જુદી મન શક્તિ જુદાં જુદાં અભ્યાસોથી અને અવલોકન કરવાથી ખીલવે તો બચ્ચાં તેવીજ મનશકિત ધરાવતાં માલમ પડે છે, આપણા કેટલાક મહાન નરો આવી માતાની મનની સ્થિતિથી જન્મ લીધા હતો, જેના દાખલા આપણે તપાસીશું. મી. નાઈટ રોયલ સોસા

કતીમાં એક નિબંધ વાંચ્યો હતો તેમાં એ વિદ્વાન જણાવે છે કે તેને કેટલાંક જાનવરો પર હમેલની વખતે પ્રયોગો કીધા હતા. ગર્ભવાલાં જાનવરો પાસે ચોકસ કાર્યો કરાવવામાં આવ્યાં અને તેઓને ચોકસ કળાઓ શિખવવામાં આવી તો માલમ પડયું કે તેઓનાં બચ્ચાં વગર શીખવવે તેઓની માતાનાં જેવા કાર્યો અને કળા વાપરવા લાગ્યાં. સર. એનટોની કાટલીસલી જણાવે છે કે મને એક બુઢ્ઢા અનુભવી સ્કુલ માસ્ટરે જણાવ્યું કે જે માબાપો તવારીખના અને અને ભાષાનો અભ્યાસ કીધેલો હોય છે તેઓના છોકરાં કરતાં જે માબાપોએ અંકગણિત અને હીસાબનો અભ્યાસ કીધો હોય તેઓના છોકરાં વધારે જલદી હીસાબ શીખે છે જ્યારે પેલા છોકરાં ભાષા સારી રીતે શીખે છે.

એક ભરથાર અને મહોરદારને ગણિતશાસ્ત્રપર બહુજ અભાવ હતો તેઓને કોઈબી બાબતની ગણત્રી કરવા ગમે નહીં, આ માણસ હીંદુસ્તાન, તરફ વેપાર કરવા આવ્યો, પણ તેમાં નિષ્ફળ નીવડયો તેથી પશ્ચિમ ભણી પાછો ગયો ત્યાં તેની આખો સુઝ આવી જેથી પોતાના વેપારનો હીસાબ રાખી શકયો નહીં પણ તેની બાઇડી લોભી હોવાથી તેણીએ પોતાના ભરથારને મદદ કરી તેનો વેપાર વધારવાની કોશેશ કીધી. જોકે તેણીને ગણિતશાસ્ત્ર પર અને હીસાબ પર અભાવ-હતો તે છતાં પોતાના ભરથારને મદદ કરવા વેપારનો સઘળો હીસાબ પોતે રાખતી કાગળોનો જવાબ પોતે લખતી અને સઘળું નામું પોતે રાખતી હતી. તેણીના ઉમંગથી વેપાર વધુ વધવા માંડયો, તેણીનો આખો વખત હીસાબ કરવામાં જતો હતો તેથી તેણીની ગણિત કરવાની મનની શકિત બહુ ખીલી હતી. આવી મનની સ્થિતિમાં તેણીને હમેલ રહયા હતા, અને થોડા વખતમાં એક સુંદર છોકરીનો જન્મ આપ્યો જે મોટી થતાં ગણિત શાસ્ત્રમાં અદભુત મન શકિત ધરાવતી થઇ. જો કે તેણીનાં માબાપ ગણિત શાસ્ત્ર તરફ અભાવ ધરાવતાં હતાં જેથી ગણત્રી કરી શકતો ન હતો પણ તેણીની માતા તેણી પેટમાં હતી તે વખતે વેપારને લગતા હીસાબ રાખવાની જે ઉમંગી કોશેશ કીધી હતી તેની અસરથી

આ છોકરી જન્મથી અંકગણિતમાં અદ્દભુત શકિત ધરાવતી થઈ હતી. તેણી નવ વરશની ઉમરે તો વખાણવા લાયક કાગળો લખતી હતી કારણ કે તેણીની માતા તેણી પેટમાં હતી તે વખ્તે વેપારને લગતાં સઘળાં કાગળોનો જવાબ તેણીજ લખતી હતી. આ છોકરીનું બુધ્ધિબળ તેણીના માબાપ કરતાં વધુ શ્રેષ્ટ હતું, કારણ હમેલની વખતે તેની માતાને પોતાના વેપારને વધારવા પોતાનું સઘળું બુધ્ધિ બળ વાપરવું પડતું હતું. તેણી હમેલની વખતે ગાયણ શીખતી હતી જેની અસરથી આ છોકરી બહુ ગાનાર થઈ અને પીયાનો પણ સારી રીતે વગાડતી હતી કયાં સુધી કે કાંઈબી અગાઉથી કોશેશ કરવા વગર એકદમ ગાયણો પોતાને હાથે જોડતી.

આ છોકરી પછી થોડા વખતમાં તેઓને ત્યાં છોકરો જન્મયો, જે પણ પેલી છોકરીના જેવીજ મનશકિત ધરાવતો હતો કારણ તેણી માતા હમેલની વખ્તે પેલી છોકરીના વખતના જેવીજ મનની સ્થિતિમાં રહેતી હતી. આ દાખલા પરથી ખુલ્લું માલમ પડે છે કે જો એક માતા હમેલની વખ્તે ચોક્કસ મન શકિત ખીલવવાની ખુબ કોશેશ કરે છે તો બચ્ચાંમાં તે મનશકિતનું અદ્દભુત બળ માલમ પડે છે. થોડાક વધુ દાખલા તપાસતાં આપણી વધારે ખાત્રી થશે.

ઝેરાહ કોલબરણ (Zerah Collburn) અંકગણિતમાં અદ્દભુત શકિત ધરાવતો હતો અને આ પોતાની અદ્દભુત શકિતથી સઘળાં ભણેલાં માણસોને છક કરી નાખ્યાં હતાં. એને મોંહડેથી ગણિત કરવાની નવી રૂધી શોધી કાઢી હતી. આ અદ્દભુત મનની શકિત તેણે પોતાની માતા તરફથી વારસામાં કેવી રીતે મેલવી હતી તે આપણે તપાસ્યે.

મીસીસ. ગ્રાંહમ્સ નામની સ્ત્રી આ પુર્વીણની માતાને સારી રીતે ઓળખતી હતી. તેણી જણાવે છે કે ઝેરાહ કોલબર્નની માતા કાપડ પર જુદી જુદી આકૃતી વણી પોતાનું ગુજરાન કરતી હતી. આ આકૃતી વણવાને બહુજ બારીકીથી ગણત્રી કરવી પડે છે. વારંવાર નવી નવી આકૃતિ પોતાના મનમાંથી ઉપજાવી કાઢતી હતી. તેણી પોતાનાં મન-

માંથી ઉપજાવી કાઢેલી આકૃતિ વણવા માગતી હતી. આકૃતી વણવા તાંતણાઓની બહુ બારીક ગણત્રી કરવી પડતી હતી. દીવસોના દીવસ તેણીએ આકૃતી વણવાને માટે ગણત્રી કીધી પણ સઘળી ફોકટ ગઇ એક દીવસ આખી રાત આ આકૃતી વણવાને માટે ગણત્રી કરી નીરાશ થઇ એ વણવાનુ છોડી દેવાની અણીપર હતી, તેવામાં તેણીના મનમાં નવી ગણત્રી એકદમ આવી, કે, જો, અમુક દોરા આવી રીતે વણવામાં આવે તો આ આકૃતી વણી શકાય. સવારે તેણીએ આ ગણત્રી પ્રમાણે વણવાથી મહેનત વગર પેલી આકૃતી વણી શકી. તેણી આકૃતી પાછળ આટલી ખંટથી જુદી જુદી ગણત્રી જયાં સુધી નીરાશ થઇ ગઇ ત્યાં સુધી કીધી, અને ગણત્રીની મનની શકિતને આટલી બધી ઉસ્કેરતી હતી તે વખતે તેણીને હમેલ હતા. પેલો ફરઝંદ તેણીના પેટમાં હતો. આ ફરઝંદ કોલબરન નવી ગણત્રીના શાસ્ત્રનો શોધક અને અદભુત મન શકિત ધરાવતો હતો તેનું કારણ એટલુંજ કે જયારે તે પેટમાં હતો ત્યારે તેની માતાએ ગણત્રીની ચોકશ આકૃતી વણવા હદ બહાર મનશકિત વાપરી હતી. આ પુર્વીણ જયારે ફકત ત્રણ વરસનો હતો ત્યારે ઉભો ઉભો પોતાના મનસે બબડતો હતો કે "આમાંનાં આટલા લઇયે અને પેલામાંનાં આટલાં લઇયે તો આટલા બીજા થાય" જે પ્રમાણે તેની માતા પેલી આકૃતી વણવાને દોરાની ગણત્રી કરતી હતી તેજ પ્રમાણે આ છોકરો નાની વયમાં ગણત્રી કરતો હતો.

આપણો મહાન લડવૈયો નેપોલીયન બોનાપાર્ટ કે જે દુન્યાને જીતવાની કોશેશ કીધી હતી તે કેમ પેદા થયો હતો? જોસફ કુક (Joseph Cook's "Heredity" P. 167) લખે છે કે "It is said that the Mother of Napoleon read Plutarch's Lives and heroic Literature and that her moods of mind were transfersed to her son." એવું કહેવાય છે કે નેપોલીયનની માતા પેલા યુનાન દેશના વખણાયલા વિદ્વાન, જેને કેટલાક બોધકારક અને નામાંકીત માણસોની જીંદગીના હેવાલો લખ્યા છે તેની ચોપડી અને બહાદુરી ભરેલાં કાર્યોનું સાહીત્ય હમેલની વખતે વાંચતી હતી જેની અસરથી નેપોલીયન મહાન બુધ્ધિવાળો અને લડવૈયો થયો હતો

પ્રો. ફ્રાઉલર નેપોલીયન મહાન લડવૈયો કેમ થયો હતો તે વિષે લખે છે કે—"Because of his mother's state all the time she was carrying him, in exersing queenly power over her spirited charger and the subordinates of husband, and co-mingly with the army. Had her state of mind nothing to do with his ruling Passion strong in death ?" નેપોલીયનની માતા જ્યારે તે પેટમાં હતો તે વખતે એક ઘણાજ મજબુત ઘોડાની ઉપર સવારી કરતી હતી અને આ ઘોડાપર અને તેણીના ભરથારના હાથ નીચેના માણસો ઉપર એક રાણી જેવો કાબુ ધરાવતી હતી. શું આવી તેણીની મનશકિત તેની (નેપોલીયનની) જીંદગીની મોટી નેમ પર અસર કીધી ન હશે ?

નેપોલીયનની ફતેહમંદ કારકીરદીની વખતે મીસીસ. એમ'સી (M'c) ને ત્યાં એક છોકરો જન્મયો જે મોટો થયો ત્યારે નેપોલીયનને ઘણોજ વખાણનારો થયો. આ મહાન લડવૈયાની જીંદગીના હેવાલો તેણી માતા જયારે હમેલવાલી હતી ત્યારે એટલા તો પસંદ પડતા હતા, કે, તેણીએ દરેક પુસ્તકખાનામાંથી નેપોલીયનને વીષે જેબી લખાણ થયાં હતાં તે વાંચતી હતી. તેણીનો છોકરો મોટો ફતેહમંદ ધારાશાસ્ત્રી અને સારો વકતા થયો હતો, અને લડાઇના કામમાં ઘણો ભાગ લેતો હતો, અને નેપોલ્યને ઘણાજ ઉમંગથી વખાણનારો હતો. તેણે પણ પોતાની માતાની માફક નેપોલ્યન વિષે જેબી પુસ્તકો લખાયાં હતાં તે વાંચ્યાં હતાં, તેના ઘરના દરેક ખુ-ણામાં નેપોલ્યનનાં ચીત્રો અને તેની લડાઈઓના ચીત્રો તાંગ્યાં હતાં. જેબી વાત કરતો તેમાં નેપોલીયન વિષે બોલ્યા વગર રહેતો હતો નહીં.

ચાર્લસ કીંગસ્લીની જીંદગીના હેવાલપરથી એમ માલમ પડે છે કે જ્યારે તે પોતાની માતાના પેટમાં હતો ત્યારે તેની માતાએ એવોજ વિચાર કીધો કે મારે દુન્યાની લાલચોથી દુર રહી પરહેજગારી રાખવી કે જેથી મારાં પેટમાંના બચ્ચાંપર પવિત્ર અસર થાય. એવા વિચારથી તેણી શેહેરમાંથી જતી રહી ડેવનશાયર નામના ગામડાંમાં રેહેવા ગઇ, અને ત્યાં આખો વખત કુદરતની ખુબસુરતી નીહાલવા

અને સર્વશક્તિમાન ઈશ્વરના કાર્ય અને કરામતના વખાણ કરવા લાગી, જેનું પરીણામ એ આવ્યું કે તેણીનો છોકરો જ્યારે મોટો થયો ત્યારે કુદરતની ખુબસુરતીની પીછાણને વિષે નામાંકીત પુસ્તક લખ્યું એટલુંજ નહી પણ માન પામેલો ધર્મગુરૂ થયો.

એક સ્રીએ મરજી પ્રમાણેના છોકરાં મનની અસરથી પેદા કરવાનું જ્ઞાન મેલવી તે પ્રમાણેનો અમલ કરી પોતાનાં ચાર છોકરાં મરજી પ્રમાણેનાં પેદા કીધાં હતાં. તેણી પોતાનો હેવાલ આપતાં જણાવે છે કે મારૂં પહેલું છોકરૂં જન્મે તેની એક મહીનો અગાઉ મનની અસરથી છોકરાં જેવાં ધાર્યે તેવાં થાય છે તે મારી જાણમાં આવ્યું. મારા પેહેલાં છોકરાંને જન્મવાનો વખત આવી પુગેલો હોવાથી પહેલા છોકરા પર પુરતી મનની અસર કરી શકી નહીં તેથી મારૂં પહેલું છોકરૂં સાધારણ બુધ્ધિનુ જન્મયું. બીજાં છોકરાની વખતે મેં વિચાર કીધો કે આ છોકરાને સારો છટાદાર બોલનાર બનાવવો તેથી આ છોકરો પેટમાં હતો તે વખતે સઘલાં છટાદાર બોલનારને સાંભળવા જતી હતી. છટાદાર બોલનારનાં લખાણો અને કવીતાઓ વાંચતી. આવી રીતે મેં મારા બીજા છોકરાને હુશીયાર છટાદાર બોલનાર બનાવ્યો. આ છોકરાનું મસ્તક તપાસતાં ડા. ફાઉલર કહે છે કે તેમાં કલ્પના શકિત (Ideality) દેખાવ દેવાની શકિત (Expression) નકલ કરવાની શકિત (imitation) રસીક બોલવુ (Wit) બુદ્ધી (Reason) અને યાદદાસ્ત શકિત (memory) મસ્તક પર બહુજ ખીલેલી માલમ પડતી હતી. ત્રીજું છોકરૂ પેટમાં હતું તે વખ્તે મારી મરજી થઇ કે આ છોકરાને એક નામાંકીત કારીગર અને ચીતારો બનાવવો એવી નેમથી ન્યુ યૉર્ક, બોસટન, ફીલેડેલફીયા, બાલટીમોર, મૉનટ્રીલ નામના ગામોમાં રહેતા દરેક "ચીતારાઓના સ્ટુડયા" માં જઇ ત્યાં દરેક ચીત્રોનો અભ્યાસ કરતી અને તેઓની કારીગરીની વખાણ કરતી હતી, જેથી મારા ચોથા છોકરાની અવલોકન કરવાની શકિતઓ (perceptives) યોજના કરવાની શકિત (constructive) અને દરેક કામ શીખી જવાની શકિત (acquition) બહુજ ખીલેલી છે. સઘળાં છોકરાંઓ મારા પેટમાં હતાં તે વખતની મારી મનની સ્થિતિ જેવી હતી તેવાંજ છોકરાં ઉત્પન્ન થયાં છે.

આ સઘળા દાખલાઓ પરથી સ્પષ્ટ માલમ પડે છે કે એક હમેલવાલી સ્ત્રી પોતાના મનની અસરથી પોતાની મરજી પ્રમાણેનું બુદ્ધિમાન બાળક પેદા કરી શકે.

હવે બીજો સવાલ એ ઉત્પન્ન થાય છે કે હમેલવાલી સ્ત્રીની મનની અસર કેવી રીતે અને શા વડે બચ્ચાં પર થતી હશે ? આપણે એ બહુ અગત્યના સવાલની તપાસ કરીએ.

ગર્ભવાલી સ્ત્રીની મનની અસર બચ્ચાંપર કેમ થાય છે તેની સમજણ.

આપણે આગલાં લખાણમાં પ્રૉ. ફાઉલર અને બીજા વિદ્વાનોએ આપેલા દાખલા તપાસી ગયા છીએ અને તેથી જાણ્યું છે કે હમેલ-વાલી સ્ત્રીનાં મનપર જે છાપ અથવા દેખાવ મજબુત રીતે પડે છે, તેની બચ્ચાંપર તેવીજ અસર થાય છે. વલી એથી વધુ એ જાણ્યું છે કે હમેલવાલી સ્ત્રી હમેલની વખતે જેવી મનશકિત ખીલવે છે અથવા તો કાંઇક સંજોગે જુદી જુદી મનશકિત ઉશ્કેરાય છે તો બચ્ચું મોટું થતાં એ મનશકિત ઉત્તમ પ્રકારની ધરાવતું થાય છે. આ સઘલા દાખલાપરથી માલમ પડે છે કે હમેલવાળી સ્ત્રીને તેણીના બચ્ચાં સાથે બહુ નીકટ સંબંધ હોય છે. હવે પેટમાંનાં બચ્ચાં સાથે હમેલવાલી સ્ત્રી શાવડે અને કેવી રીતે સંબંધ ધરાવે છે તે તપાસવાનું છે. પ્રકરણ (૩)જામાં આપણે જાણ્યું છે કે સ્ત્રી પદાર્થનું એક કોષ પુરૂષ પદાર્થના એક કોષ સાથે મળી જાય છે ત્યારે બચ્ચાંનુ બીજ ઉત્પન્ન થયલું કહેવાય છે અને જયારે એ બીજ ગર્ભસ્થાનની અંદર એક બાજુમાં ચીટકી રહે છે ત્યારેજ હમેલ રહે છે. જો ગર્ભસ્થાનમાં નબલાઇ હોય છે અથવા કોઇ રીતે શરીરને બહુજ રગડવું પડે અથવા તો બહુ વજન ઉંચકવો પડે એવું કામ કરવામાં આવે છે તો એ બીજ ગર્ભસ્થાનમાંથી દુર બેસવાની વખતે દસ્તાન મારફતે બાહાર નીકળી જાય છે અને હમેલ રહેતા નથી. તેથી એ બીજની ગર્ભસ્થાનમાં જડ લાગવી જોઇએ. હવે જયારે એ બીજની જડ ગર્ભ-સ્થાનમાં લાગે છે ત્યારે એ બીજ માતાના જ્ઞાનતંતુ જે ગર્ભસ્થાન

આજુબાજુ રહે છે તેના સંબંધમાં આવે છે અને એ બીજ ગર્ભસ્થાનોજ અથવા માતાના શરીરનોજ ભાગ હોય તેમ રહે છે. આપણે આગળ જાણી ગયા તેમ જ્ઞાનતંતુઓ ભેજામાંથી નીકળતા દોરા જેવા નેત્ર છે જે ભેજાં-માંથી નીકળી બરડાના કરોડમાંથી પસાર થાય છે અને એ કરોડની આજુ-બાજુથી બહાર નીકળી શરીરના દરેકે દરેક ભાગમાં વ્યાપી રહે છે. શરીરના બારીકમા બારીક ભાગમાં સોય ભોકવામાં આવે છે તો આપણને લાગણી થાય છે તેનું કારણ એજ કે શરીરના બારીકમાં બારીક ભાગમાં જ્ઞાનતંતુ આવેલાં છે, અને એ જ્ઞાનતંતુનું મુખ્ય કાર્ય એજ છે, જે શરીરમાં કાંઈપી થાય તેનો સંદેશો ભેજાંને પુગાડવો. જેમ તેલીફોનના તારવડે સંદેસા મોકલવામાં આવે છે તેજ પ્રમાણે આ જ્ઞાનતંતુ આપણા શરીરના બારીકમાં બારીક ભાગમાં કાંઈપી થાય છે તેનો સંદેસા આપણી ઉપર મોકલે છે. અને એજ પ્રમાણે આપણી મરજીનો સંદેસા શરીરના જુદા જુદા ભાગમાં લઈ જાય છે અને તેને આપણી મરજી પ્રમાણેનું કાર્ય કરાવે છે, ધારો કે આપણો હાથ આપણને હીલવવો છે એ આપણી મરજીનો સંદેશો ભેજામાંથી હાથના જ્ઞાનતંતુને મલે છે જેથી હાથના જ્ઞાનતંતુ એ ઉંચકવાનું કાર્ય કરે છે.

આ બાબદમાં વધુ ઉંડાણથી ઉતરવા માટે ઘણું લાંબુ થઈ જાય તેથી ટુકમાંજ સમજાવ્યું છે. મન, જ્ઞાનતંતુ, માસરજ્જુ, અવ્યવો, અને શરીર-માંથી ઉત્પન્ન થતાં જુદા જુદા પદાર્થ પર કેવી અસર કરે છે તે જાણવું હોય તો જુઓ મારૂ પુસ્તક " ગુપ્ત મનશકિતની મહાન શોધો " પાનું ૪૧ થી ૪૯. આપણે જાણ્યું છે તેમ શરીરના બારીકમાં બારીક ભાગમાં પણ જ્ઞાનતંતુ વ્યાપી રહેલા છે જેવડે મન શરીરના દરેક ભાગપર અસર કરી શકે છે અને તેથી આખ્ખું શરીર પોતાનું નીયમીત કામ કરે છે. શરીરના કેટલાક ભાગોમાં આપણે મરજી પ્રમાણે મનશકિત વાપરી હીલચાલ કરી શકયે છીયે, જ્યારે શરીરના કેટલાક અવ્યવ અને ભાગોમાં મન અસર કરે છે પણ તેનું આપણને ભાંણ રહેતુ નથી તે સઘળું છુપી મનશકિતના બળથી થાય છે. (જે વિષે વધુ જુવો મારી છપલી ચોપડી પાનું ૧૮ થી ૨૧) એ સઘળા લખાણોપરથી માલમ પડશે, કે

આપણા ભાન સાથે અથવા ભાન વગર મન શરીરના દરેક ભાગો, અવયવ, નસ અને શરીરમાંથી ઉત્પન્ન થતા પદાર્થ પર જ્ઞાનતંતુ વડે અસર કરે છે. હવે મન પેટમાંના બચ્ચા પર કેમ અસર કરે છે તે તપાસ્યે. આપણે જાણ્યું તેમ જેવું બચ્ચાંને માટેનું બીજ ગર્ભસ્થાનમાં જડ લે છે કે તે બીજ માતાનો શરીરનો એક ભાગ હોય તે પ્રમાણે રહે છે, જે પ્રમાણે શરીરના બીજા અવયવ, શરીરમાં ફરતાં લોહીમાંથી પોષણ મેળવી પોતાનું કાર્ય કરવાને શકિતવાન બને છે તેજ પ્રમાણે આ બીજ માતાના શરીરમાંથી લોહી લઇ પોતાનું પોષણ કરે છે (જુઓ પ્રકરણ ૩ જું) ત્યારે પહેલાં તો માતાનું મન લોહી વડે પેટમાંના બચ્ચાં પર અસર કરે છે.

જુદી જુદી મનની અસરથી લોહીમાં જુદા જુદા ફેરફાર થાય છે. ગુસ્સો, કીનો, કપટ, દીલગીરી, ગમગીની વગેરે ખરાબ મનની શકિત લોહીમાં ઝહેરી પદાર્થો ઉત્પન્ન કરે છે જેથી આવી મનની અસરથી શરીરમાં દુઃખ દરદો ઉત્પન્ન થાય છે તેથીજ દલગીરીમાં અને આફતમાં એક માણસ બીમાર પડી જાય છે. એક અમેરીકન માનસિક રસાયણી જણાવે છે કે મન શરીરમાં જુદા જુદા ઝેહેરો કેમ ઉત્પન્ન કરે છે તે તપાસવા જે અખતરો કીધા હતા તે હયાં રજુ કરૂં છું. એ વિદ્વાન જણાવે છે કે "ધારો કે અરધો દજન માણસ એક ઓરડામાં બેઠાં છે, એક નીરાસ, બીજો શોકાતુર, ત્રીજો ખરાબ સ્વભાવનો, ચોથો અદેખો, પાંચમો ખુશમીજાજી, અને છઠ્ઠો રેહેમ દીલનો તેમજ દયાળુ. ગરમીનો વખત હોવાથી તેઓને પરસેવો પડયો હોય. તેઓના પરસેવાના નમુના એક માનસિક રસાયણીકના હાથમાં મુકવામાં આવે. તપાસ કરવામાં આવતાં તેઓની મનની સ્થિતી બરાબર માલમ પડે છે. દરેક ખરાબ વિચાર પોતાનું ચોકસ જાતનું ઝેહેર ઉત્પન્ન કરે છે, જે તેના શરીરપર ખરાબ અસર કરે છે. જ્યારે ખુશી ખુશાલી ભરી લાગણી શરીરને સ્વચ્છ અને તંદરોસ્ત રાખે છે. મનનાં જુસ્સાની દરેક રસાયણીક ઉત્પત્તીમાં ગુનેહગારીની સર્વથી ખરાબ છે. જો આવા ગુનેહગાર માણસનો પરસેવો એક કાચની નળીમાં મુકી સીલેનીક એસીડ (Selenic Acid) આગળ ખુલ્લી રીતે ધરવામાં આવે તો તે પરસેવો રતાસદાર (Pink) થઇ જશે, જે પરથી માલમ પડશે

કે તેમાં ઝેહેર છે. જ્યારે પેલા ખુશ મીજાજી અને રહેમ દીલના માણસનો પરસેવો તેજ એસીડમાં રતાસદાર રંગ પકડતો નથી તેથી જણાય છે કે તે પરસેવામાં ઝેહેર નથી. (એ વિષે જુવો મારૂં પુસ્તક " ગુપ્ત મન શકિતની મહાન શોધો " પાનું ૫૧.)

કેટલીક ગમગીન અને દલગીરી ભરેલી માતાના છોકરાં નબળાં, સાંકળી, અને ચામડીના દરદોથી અને લોહી વીકારના દરદોથી પીડાય છે તેનું કારણ હવે આપણને બરાબર સમજ પડે છે, આપણે જાણ્યું તેમ ગમીગીની, નીરાશી વગેરે માતાના લોહીને ઝેહેરી બનાવે છે. બચ્ચાંનું પોષણ માતાના લોહીમાંથી મળે છે તેથી જો માતાનું લોહી આવી મનની ખરાબ સ્થિતીથી બગડેલું હોય છે તો બચ્ચાંને ઝેહેરી લોહીમાંથી પોષણ લેવું પડવાથી બચ્ચાંને લોહી વીકારના અને ચામડીના દરદોથી પીડાવું પડે છે, અને બચ્ચું તંદરોસ્ત રહેતું નથી. માટે એક માતાને જો તંદરોસ્ત છોકરાં જોઇતાં હોય તો હમેલની વખતે ગમગીની કે દલગીરીથી દુર રહેવું અને જેમ બને તેમ ખુશાલ સ્વભાવ રાખવાની કોશેશ કરવી.

હમેલવાલી સ્ત્રીનું મન બચ્ચાંપર લોહી મારફતે કેમ અસર કરે છે તે જાણ્યું છે, બીજી રીતે હમેલવાલી સ્ત્રીનું મન જ્ઞાનતંતુ વડે પણ અસર કરે છે. આપણે જાણ્યું છે તેમ ગર્ભસ્થાનની આસપાસ સઘળા જ્ઞાનતંતુઓ આવેલાં છે. મન જ્ઞાનતંતુ મારફતે પોતાનું કાર્ય કરે છે. તેથીજ કેટલીક વખતે હમેલવાલી સ્ત્રી એકદમ ધાસ્તી ખાય છે તો બચ્ચું અધુરે મહીને ફુટી પડે છે. મન જ્ઞાનતંતુ વડે કામ કરે છે. ગર્ભ-સ્થાનની આસપાસ જ્ઞાનતંતુ હોય છે. હવે મનના ચોકસ જુસ્સાથી જ્ઞાનતંતુમાં ચોકસ રીતની હીલચાલ થાય છે. આપણાં દરેક માસર-જજુમાં જે હીલચાલ થાય છે તે જ્ઞાનતંતુથીજ થાય છે. માટે મન જ્ઞાનતંતુ મારફતે ગભસ્થાનના માસરજજુમાં ચોકસ રીતે સારી અથવા માઠી હીલચાલ કરે છે. બચ્ચું ગર્ભસ્થાન સાથે એટલો નીકટ સંબંધ ધરાવે છે કે ગર્ભસ્થાનની આ હીલચાલ બચ્ચાંમાં પણ થાય છે તેથી બચ્ચાંમાં સારી માઠી અસર થાય છે. હવે પ્રકરણ ત્રીજાં પ્રમાણે

બચ્ચાંના શરીરના ભાગો અને અવયવનું એક પછી એક બંધારણ થાય છે, આવી રીતે જ્યારે બચ્ચાંનુ બંધારણ થતું હોય તે વખતે માતાનું મન તરેહવાર મનના જુસ્સા અને હવસથી ઉસકેરાય છે, તો જ્ઞાનતંતુ ઉસકેરાઈને ગર્ભસ્થાનનાં માસરજ્જુમાં જબરી હીલચાલ કરી મુકે છે, જેથી બચ્ચાંના અવયવનું બંધારણ શાંત રીતે થતું ન હોવાથી તેનો સારો ઘાટઘટમ આપતો નથી. અને બચ્ચું કદરૂપું જન્મે છે. જે પ્રમાણે એક માટીનું વાસણ બનાવવામાં આવે છે ત્યારે માટીમાં પાણી નાખી માટી નરમ કરવામાં આવે છે અને આવી નરમ સ્થિતિમાંજ તે વાસણનો ઘાટઘટમ કરવામાં આવે છે જે સુકાઈને કઠણ બને છે ને તે ઘાટઘટમ પાકટ થાય છે, પણ જ્યારે માટી નરમ હોય છે તે વખતે કોઈ માટી સાથે ચેડાં કાઢે છે તો વાસણનો ઘાટઘટમ ફેરવાઈ જાય છે તેજ પ્રમાણે બચ્ચાંના બંધારણમાં પણ થાય છે. બચ્ચાંનું બંધારણ થતું હોય તે વખતે મન શાત અને ખુશમીજાજ ન હોય તો જ્ઞાનતંતુ મારફતે ગર્ભસ્થાનમાં તરેહવાર હીલચાલો થાય છે જે બચ્ચાંના નરમ બંધારણને સારો ઘાટઘટમ લેવા દેતું નથી, તેથીજ હવસી અને ગુસ્સાવાળાં માબાપના બચ્ચાં કદરૂપાં પેદા પડે છે જ્યારે સાચો પ્યાર શરીરને એવાં તો શાંત હાલતમાં રાખે છે કે બચ્ચું ખુબસુરત જન્મે છે. માટે હમેલવાળી સ્ત્રીએ હવસથી તો તદ્દન દુર રહેવું જોઈએ પણ ફક્ત સાચો પ્યાર રાખવો જોઈએ.

મનની જ્ઞાનતંતુ વડે કેમ અસર થાય છે?

મન જ્ઞાનતંતુ વડે પોતાનું કાર્ય કરે છે. મન જ્યારે જ્ઞાનતંતુ પર અસર કરે છે ત્યારે એ જ્ઞાનતંતુમાં ચોકસ રીતની હીલચાલ અથવા ધ્રુજરી (vibrations) થાય છે જેથી આપણને જુદી જુદી લાગણી થાય છે. બહારના દેખાવો આપણે જોઈએ છીયે અને આપણને જુદી જુદી લાગણી થાય છે તે પણ બહારની ધ્રુજરી અથવા બારીક હીલચાલ પેલા આપણા જ્ઞાનતંતુમાં તેવીજ ધ્રુજરી ઉત્પન્ન કરે છે, જે આપણા શરીરના સઘળા જ્ઞાનતંતુ પર અસર કરે છે, જેથી આપણને ચોકસ દેખાવો દેખાય છે ને ચોકસ લાગણીઓ થાય છે. હવે આપણને

સમજ પડશે કે ચોકસ દેખાવ એક માતાનાં મન પર પડે છે ત્યારે તેવીજ અસર બચ્ચાંપર થાય છે.

હમેલવાળી સ્ત્રીનું મન બહુજ કોમળ રહે છે, જેબી કાંઇ દેખાવો જુવે છે તે મનમાં લાંબો વખતવેર રહે છે અને તેણીનું ધ્યાન ઘણો વખત પેટમાંના બચ્ચાં તરફજ રહે છે જેથી જેબી દેખાવ જુવે છે અને મનમાં લાંબો વખત રહે છે તેનો બચ્ચાંપર અસર કરે છે, કારણ હમેલવાળી સ્ત્રીનું મન ઘણુંખરૂં આખો વખત પેટમાંનાં બચ્ચાંપરજ રોકાયલું હોય છે.

હવે બીજો સવાલ એ ઉત્પન્ન થાય છે કે માતાની ચોકસ મન શકિત ખીલી હોય અથવા તો ચોકસ અવ્યવમાં કાંઇ ફેરફાર થયો હોય તો બચ્ચાંમાં તેવીજ મન શકિત ખીલે છે અથવા તો તેજ અવ્યવમાં ફેરફાર થાય છે તે કેવી રીતે, તેનું કારણ શું ?

એટલું યાદ રાખવું જરૂરનું છે કે માતાના દરેક અવયવમાં જ્ઞાન-તંતુ હોવાથી દરેક અવ્યવમાં તે અવ્યવને લગતી મન શકિત તેમાં રહેલી હોય છે. હવે એ મન શકિત બચ્ચાંના અવ્યવનું બંધારણ કરે છે. માતાના હરૂદયમાં રહેલી મનશકિત, બચ્ચાંના હરૂદયનું બંધારણ કર-વાને મદદ કરે છે અને તેથીજ બચ્ચાંનું હરૂદયનું બંધારણ થાય છે. માતાના ભેજાંમાં સમાયલી મન શકતિથી બચ્ચાંના ભેજાંનું બંધારણ થાય છે. માતાના દરેક અવ્યવનાં જ્ઞાનતંતુઓને ગર્ભસ્થાનના જ્ઞાનતંતુઓ સાથે સંબંધ હોય છે તેથી માતાના અવ્યવમાં, ભેજાંમાં અથવા તો મન શકિતમાં જેજે ફેરફાર થાય છે, તેવોજ ફેરફાર બચ્ચામાં પણ થાય છે.

હવે શરીરમાં સમાયલાં લોહચુંબીક પ્રવાહ (animal magne-tism) ની વિદ્યાને આધારે આ સવાલ તપાસ્યે. જયારે પણ આપણું મન જ્ઞાનતંતુ મારફતે કાર્ય કરે છે ત્યારે જ્ઞાનતંતુમાં વીજળી અથવા લોહચુંબકી પ્રવાહ ઉત્પન થાય છે. એ લોહચુંબકી પ્રવાહ જયારે કોઇ ચીજમાં એક માણસ પસાર કરે છે ત્યારે તે ચીજને તે માણસ સાથ આકર્ષણ ઉત્પન્ન થાય છે. પેટમાંનું બચ્ચું માતાના જ્ઞાનતંતુમાંથી નીકળતાં એ લોહચુંબકી પ્રવાહ મારફતે માતાને અને બચ્ચાંને આકર્ષણ

રહે છે, તેથી માતાનું મન બચ્ચાંપર અસર કરી શકે છે. એક દાખલો લેતાં એ બાબત વધારે સમજ પડશે.

પ્રૉ. ડા. ફ્રાઉલર એક દાખલો આ પ્રમાણે આપે છે. એક કામદાર ઊનના કારખાનામાં કામ કરતો હતો. એક દીવસે સાંચાકામમાં તેનો એક પગ આવી ગયો એવી ખરાબ રીતે કે બીજા કામદારે તે પગને એક કરવતી વડે કાપી કાઢવાની ફરજ પડી. આ કાપેલા પગની જાંગ આગલની બાજુ એક ચુલા આગલ પડી હતી, અને બીજી બાજુ એટલે પગનો નીચલો ભાગ ઠંડી હવામાં પડી રહયો હતો. આ બનાવ કારખાનાના ત્રીજા મજલાપર બનેલો હતો પણ વાહડકાપ કીધા પછી તે કામદારને નીચે ભોંયતલ્યે લઇ જવામાં આવ્યો. જેવો તેને નીચે લઈ જવામાં આવયો કે તે ફરયાદ કરતો હતો કે મારો પગ જાંગ આગલથી કાપી કાઢયો છે તે ભાગ દાજતો હોય તેમ લાગે છે જયારે પગના આંગલાં આગળનો ભાગ ઠંડો થાય છે. તપાસ કરતાં માલમ પડયું કે તેનો પેલો કાપી કાઢેલો પગ ત્રીજા મજલાપર મુકેલો હતો અને તે કામદાર ભોંયતલયે હતો તે છતાં પેલા કાપી કાઢેલો પગ ત્રીજા મજલા પર ચુલાના તાપથી પગનો ઉપલો ભાગ બળતો હતો તેની પેલા કામદારને લાગણી થતી હતી અને પગનો નીચલો ભાગ ઠંડી હવાથી ઠંડો થઇ જતો હતો તેની પેલાના પગના નીચલા ભાગમાં ઠંડી લાગણી થતી હતી. પેલા વાહડકાપ કરનાર માણસે બરાબર તપાસ કરવા પેલો કાપી કાઢેલા પગને ફેરવીને મુકયો. પગના નીચલા ભાગને પેલા તાપેલા ચુલા આગળ મુકયો અને પગના ઉપલા ભાગને ઠંડી હવા લાગે તેમ મુકયો. હવે પેલા કામદારને પગના ઉપલા ભાગમાં ઠંડી લાગવા લાગી અને નીચલો ભાગ બળતો હોય તેમ લાગું. હવે સવાલ એ ઉત્પન્ન થાય છે કે જો કે પેલો પગ કાપી છુટો કરવામાં આવ્યો છે તે છતાં તે છુટા કીધેલા પગને ત્રીજે માલે જેવી લાગણી થતી તે પેલા કામદારના પગના તેજ ભાગમાં છેક ભોંયતલ્યે તે લાગણી કેમ થતી હશે? આપણે વાંચી ગયા તેમ પેલા કાપી કાઢેલા પગમાં પેલા કામદારનો સુક્ષ્મ લોહચુંબકી પ્રવાહ પસાર થયલો હોવાથી પગ કાપી છુટો કીધા

તે છતાં તે પગ સાથ આકર્પણ થતું હતું. એજ પ્રમાણે માતાનો લોહચું-બકી પ્રવાહ બચ્ચાંમાં પસાર થતો હોવાથી પેટમાંના બચ્ચાંને માતાને એક એકની અસર થાય છે, જેથી પુરવાર થાય છે કે હમેલવાળી સ્ત્રી પેટમાં-ના બચ્ચાં પર પોતાની મરજી પ્રમાણેની અસર કરી શકે છે.

હમેલવાલી સ્ત્રીએ પેટમાંનાં બચ્ચાંને મરજી પ્રમાણેનું ખુબસુરત, તંદરોસ્ત અને બુધ્ધિમાન બનાવવાની થોડીક રીતો.

ડા. ફાઉલરે એક બહુજ અગત્યની શોધ કીધી છે જે હમેલવાળી સ્ત્રીએ ધ્યાનમાં રાખવી જોઇયે. એ શોધ આ પ્રમાણે છે. **હમેલ રહ્યા પછી પહેલા છ મહીના સુધી બચ્ચાંના શરીરનું બંધારણ થાય છે અને ફકત પાછલા ત્રણ મહિનામાં જુદી જુદી મન શકિત જેવી કે સદગુણો, દરીયાપ્ત કરવાની શકિતઓ, કારણ શોધવાની શકિતઓના ભેજાંના ભાગનું પુરતું બંધા-રણ થાય છે.**

એક અજાયબ જેવા સંજોગે આ શોધ થઇ હતી. એક બાપ પોતાની એઅકળી 'ઇડીયટ' જેવી છોકરીને ડૉ. ફાઉલર આગલ લઇ આવ્યો. આ છોકરી બરાબર એક છાકટ માણસની માફક ડોળા ખાઇ ચાલતી, બુદ્ધિ વાપરવા વગર વાત કરતી અને કાર્ય કરતી. તે બાપને આ છોકરી પેટમાં હતી તે વખતે તેની માતાની મનની સ્થિતી કેવી હતી તે વિષે પુછતાં તેણે તેણીનો હેવાલ રજુ કીધો કે,—"આ છોકરીને જન્મવાને બરાબર ત્રણ મહીના અગાઉ મારી બાઇડી અને હું ઘોડા ઉપર બેસી ઘર જતાં હતાં એવામાં રસતામાં ઝાડની ઘટામાં એક છાકટો માણુસ ડોળા ખાઇ જમીનપર પડયો હતો, જેને જોઇ મારી બાઇડી ખુબ ધાસ્તી ખાઇ ગઇ અને મને આજીજી કરી કહેતી, કે આપણે આપણી સલામતીને માટે આ છાકટા માણુસ આગળથી નાહાસી જવું જોઇયે. આવી ધાસતીને લીધે ત્રણ મહીના પછી આ છો-કરી જન્મી તે બરાબર પેલા છાકટ માણસની માફક ડોળા ખાતી અને બેવકુફની માફક વાતચીત કરતી હતી. ડાકટર ફાઉલરને તે છોકરીના ભે-જાંના જુદા જુદા ભાગ તપાસ્તાં માલમ પડયું કે, તેણીની અવલોકન કર-

વાની શકિતઓનો ભેજાંનો ભાગ જે આંખનાં ભવાં આગલ આવેલો છે તે (perceptives) પુરતો ખીલેલો હતો. પણ તેની ઉપરનો બાલ આગળનો કપાળનો ભાગ જયા દરયાફત કરવાની અને તર્ક કરવાની શકિતઓ આવેલી છે તે ભેજાંના ભાગનું પુરતી રીતે બંધારણ થયું હતું નહીં, કારણ ૭ મહીના સુધી પેલી છોકરીનું બંધારણ બરાબર થયું હતું, અને તેથી અવલોકન કરવાનાં ભાગો બરાબર બંધાયા હતા. પણ ત્યાર પછી ખુબ ધાસ્તી ખાધાથી બાકીના ત્રણ મહીનાંમાં જે દરયાફત કરવાની શકિત અને તર્ક શકિતનું બંધારણ થાય છે તે ધાસ્તીને લીધે બંધાતાં અટકી ગયાં હતાં, જેથી તેણી છોકરની માફક દરયાફત અને તર્ક કરવાની શકિત વાપરી શકિત ન હતી અને ગાંડા માણસના જેવી બેવકુફ જન્મી હતી.

આવા કેટલાક દાખલાઓની બારીક તપાસ કર્યા પછી ડા. ફાઉઅરે આ બહુજ અગત્યની શોધ કીધી હતી, કે ફકત છેલ્લા ત્રણ મહીનામાંજ ઉંચી મનની શકિત અને બુધ્ધિ વાસ્તે જોઇતાં ભેજાંના ભાગનું બંધારણ થાય છે.

માટે હમેલવાલી સ્ત્રીએ પહેલા ૭ મહીના બચ્ચાંને તંદરોસ્ત અને ખુબસુરત બનાવવાની કોશેશ કરવી જોઇએ અને છેલ્લા ત્રણ મહીનામાં બચ્ચાંને બુધ્ધિમાન બનાવવાની કોશેશ કરવી જોઇયે.

બચ્ચાંની તંદરોસ્તીને માટે હમેલવાલી સ્ત્રીએ શું કરવું જોઇયે?

(૧) આપણે જાણ્યું તેમ બચ્ચાંનુ પોષણ માતાના લોહીમાંથી મળે છે. માટે માતાએ પોતાનું લોહી સ્વચ્છ રાખવું જોઇયે. લોહી સ્વચ્છ રાખવા માટે સાદો પુષ્ટીકારક ખોરાક ખાવો જોઇયે. તીખો, ખાટો અથવા તો અથાણાં, ચટની અને ખુબ મસાલેદાર ખોરાક ખાવો ન જોઇયે. એવો ખોરાક લોહી બગાડે છે અને દરદો ઉત્પન કરે છે માટે જેમ બને તેમ સાદો પણ પુષ્ટીકારક ખોરાક ખાવો.

બીજું ખુશ મીજાજ રહેવાથી લોહી સ્વચ્છ રહે છે કારણ આપણે જોઇ ગયાં તેમ દરેક ખરાબ સ્વભાવ અને વિચારો આપણા શરીરમાં જુદા જુદા ઝેર ઉત્પન્ન કરે છે માટે ગુસ્સે થવું નહીં. ગમગીનીમાં દલગીર થવું નહી, પણ રમુજી અને ખુશ મીજાજ બનવાની કોશેશ કરવી. વારંવાર ગુસ્સે

થવાથી બચ્ચું ખરાબ સ્વભાવનું તેમજ ઝનુની પેદા પડે છે પણ સારા રમુજી અને ખુશ મીજાજી સ્વભાવથી બચ્ચું પણ ખુશ મીજાજી, તંદરોસ્ત અને નસીબવંત પેદા થાય છે. જેટલી માતા ખુશ મીજાજી રહેશે એટલું છોકરૂ નસીબવંત પેદા પડશે અને પોતાની જીંદગી સુખમાં કાઢશે, કારણ પોતાનો ખરાબ સ્વભાવ, નીરસી, અને દીલગીરી બચ્ચાંને પણ તેવાજ ખરાબ સ્વભાવનું બનાવે છે, જે એક માણસને કમનસીબ બનાવવાને પુરતા છે.

હમેલવાલી સ્ત્રીને સ્વચ્છ હવાની પણ જરૂર છે. માટે રોજ સાજનાં ખુલ્લી સ્વચ્છ હવામાં ફરવું હરવું જોઇએ જેથી લોહી પણ સ્વચ્છ રહશે અને ખોરાક પણ બરાબર પાંચન થશે. હમેલવાલી સ્ત્રીને બે જીવડાને માટે શ્વાસ લેવો પડે છે એક તો પોતાને માટે અને બીજો બચ્ચાંને માટે તેથી હમેલવાળી સ્ત્રીએ જેટલો બને એટલો શ્વાસ દમમાં લેવો જોઇયે, હમેલવાલી સ્ત્રી જો ટાઇટ પટા, લેસો અને કપડા પેહેરે તો બચ્ચાંને માટે પુરતો શ્વાસ લઇ શકેજ નહીં અને ઘણાક દાખલામાં બચ્ચું મરણ પણ પામે છે. ડૉ. ફાઉલર એ વિષે આ પ્રમાણે લખે છે કે "Tight lacing is the chief cause of infantile mortality. That, it inflicts the very worst form of physical ruin on woman and offspring, is self evident. No evil equals that of curtailing this maternal supply of breath; nor does anything do this as effectually, as tight lacing." બાળકોનું મરણનું પ્રમાણ વધવાનું મુખ્ય કારણ કમરે ટાઇટ લેશો અને પટા પહેરવાનું છે, જે સ્ત્રી તેમજ બાળક બન્નેના શરીરને બહુજ ખરાબ રીતે નુકસાન કરે છે એ તદન ખુલ્લું છે. આનું કારણ એટલુંજ કે ટાઇટ કપડાંથી અને પટાથી માતા પુરતી ખુલાસાથી શ્વાસ લઇ શકતી નથી, જેથી બચ્ચાંને માટે જોઇતી હવા નહીં મળવાથી બચ્ચું દુ:ખી દરદી થાય છે અથવા મરણ પામે છે. માટે હમેલવાલી સ્ત્રીએ જેમ બને તેમ હલકાં અને ઢીલા કપડાં પહેરવાં જોઇયે.

આપણે જાણ્યું તેમ હમેલવાળી સ્ત્રીએ બે જીવને માટે શ્વાસ લેવો પડે છે એક તો પોતાને માટે અને બીજો બાળકને માટે, તેથી હમેલવાળી સ્ત્રીએ જેટલી બને એટલી ચોખ્ખી હવા દમમાં લેવી જોઇએ.

શ્વાસ ક્રિયા આપણા મનને શાંત અને ખુશાલ બનાવે છે અને તંદરોસ્તી વધારે છે. શ્વાસ ક્રિયાની અગત્યતા હવે ડાકટરો પણ સ્વીકારે છે. તેઓએ દરદી પાસે ચોકસ રીતે દમ લેવાડવાને વાસ્તે કાચની નલીઓ બનાવી છે. ચોક્કસ રીતે દમ લેવાથી ફેફસાં સાફ રહે છે, મન ખુશાલ રહે છે, અને શરીરમાંનો ઝેરી પદાર્થ નીકળી જઇ લોહી સાફ બને છે, અને નીયમીત ફરે છે. તેથીજ હીંદુ શાસ્ત્રમાં દરેક હીંદુને પ્રાણાયમ એટલે નીયમીત શ્વાસ લેવાને ભક્તિની વખતે ફરજ આપવામાં આવે છે. કેટલાક યોગીઓ શ્વાસ ક્રિયા કરી કેટલાંક જ્ઞાનતંતુઓ ખીલવે છે અને શરીરપર કાબુ મેળવે છે અને જીવન શકિત વધારે છે. શ્વાસ લેવાની ઘણી રીતો છે. કેટલીક બહુ અઘડી છે અને સાધારણ માણસને નુકશાન કરે છે. તેથી હું તમને શ્વાસ લેવાની સેહેલી રીત શીખવું છું. એક શાંત જગાપર ટટાર બેસી ડાબા નસકોરાંમાંથી શ્વાસ જેટલો લેવાય એટલો જોસથી ઉપર ચઢાવો. શ્વાસ ઉપર ચહડાવતી વખતે પહેલાં પેટ ફુગાવવું, પછી છાતી ફુગાવવી, આવી રીતે શ્વાસ ઉપર ચહડાવતી વખતે તંદરોસ્તી અને જોર કલ્પવું, પછી ત્રણ ચાર બોલ્યે ત્યાંવેર એ દમને ઘેરી રાખવો પછી હલવે હલવે જમણાં નસકોરાંમાંથી દમ બહાર કાઢવો, બહાર કાઢતી વખતે એવો ખ્યાલ કરવો કે શરીરનું ઝેહેર આ શ્વાસથી બહાર નીકળી જાય છે. ત્યાર પછી જમના નસંકારાંમાંથી શ્વાસ ચઢાવી દાબું નસકોરૂં આંગલી વડે બંધ રાખવું. એ રીતે એક પછી એક નસકોરાંમાંથી શ્વાસ ચઢાવવો અને બહાર કાહડી નાખવો. આવી રીતે રોજ સહવારે ઉઠતી વખતે અને રાતે સુતી વખતે શ્વાસ લેવો, જ્યારે શરીર સુસ્ત થઇ ગયું હોય અથવા મનશકિત હાકી ગઇ હોય અથવા ગમગીનીથી શરીરમાં ઝેહર જમા થયું હોય તો તુરત આવી રીતે શ્વાસ લેવાથી લોહી સારી રીતે નેસમાં ફરશે, શરીરનું ઝેહેર નીકળી જશે, તેમાં શકિત આવશે, પાચન શકિત સારી રહેશે, ફેફસાનાં દરદો નીકળી જશે અને પેટમાંના બચ્ચાંને તંદરોસ્ત બનાવશે. પણ એટલું યાદ રાખવું જોઇયે કે જ્યાં હવા

ગંદાલી હોય બહુ સરદ હોય અથવા ઘેરાઇ ગયલી હોય. ત્યાં શ્વાસ ક્રીયા કરવી નુકસાનકારક છે, પણ સ્વચ્છ ખુલ્લી હવામાં શ્વાસ ક્રીયા કરવી અને એ વખતે કપડાં સઘલાં ઢીલાં કરી નાખવા, જરા પણ ટાઇટ કપડું રાખવું નહીં, મુખ્ય કરી છાતી અને પેટ આગલનું ઢીલું રાખવું. જો હમેલવાલી સ્ત્રી આ પ્રમાણે સાવચેતી રાખે તો બચ્ચું તંદરોસ્ત જનમશે. આપણે આગલ દાખલા દલીલ સાથે તપાસી ગયા છીયે કે હમેલવાલી સ્ત્રીના મન પર જેવી દેખાવ અથવા છાપ મજબુત પડે છે તેવી બચ્ચાંના બંધારણ પર અસર કરે છે, માટે એક તંદરોસ્ત બચ્ચાંનું ચીત્ર ઉપર મન રાત દીવસ રોકવું કોઇ જોરાવર કસરતબાજ માણુસના ચીત્રોનો છાપ મજબુત મન પર પાડવો. આવા જોરાવર માણુસનું જોર અને શરીરના માસરજજુનાંજ ગોટલાં (muscles) બાજેલા તે ઉપર ખુબ ધ્યાંન રોકવું. આવા ચીત્રમાં માથાથી તે પગ સુધીના સઘળા સખત માસરજજુનું અવલોકન કરવું.

મનપર મજબુત છાપ પાડવાની રીત.

હવે મનપર મજબુત છાપ કેમ પાડવો તે પહેલા જાણવું અગત્યનું છે. આપણે જાણુયે છીયે તેમ જયારે મન શાંત હોય છે, અથવા એક બાબદમાં લીન થઇ ગયું હોય છે, ત્યારે તે બાબતનો છાપ મનપર મજબુત પડે છે. જયારે સવારે ઉઠ્યે છીયે ત્યારે અને રાતે સુવા જઇયે છીયે ત્યારે આપણું મન શાંત રહે છે અને એ વખતે જેવી મનપર છાપ પાડવા માંગ્યે તે પાડી શકાય છે. ઉંઘવા જવા અગાઉ જે પણ મનને સુચના કરવામાં આવે છે, તે કેવી મજબુત અસર કરે છે, તે જાણવું હોય તો જુવો મારૂ પુસ્તક "ગુપ્ત મન શકિતઓની મહાન શોધો" (પાનું ૩૫). ઉંઘવા જવા અગાઉ જેવી છાપ મનપર પડે છે તે જયાંવેર ઉંઘ્યે ત્યાંવેર મનપર મજબુત રીતે રહે છે અને તેની અસર થાય છે.

હમેલવાળી સ્ત્રીએ મનને શાંત કરી બચ્ચાંપર મનની અસર કરવાની એક બહુજ અસરકારક રીત હું આ પ્રમાણે સુચવું છું. હમેલવાલી સ્ત્રીએ એક એકાંત જગામાં રોજ થોડો વખત જવું અને આશાયશથી

શાંત બેસવું અથવા બીછાનાપર લેટવું, સઘળા શરીર પરના કપડાં ઢીલાં કરી નાખવાં અથવા કાહડી નાખવાં અને ખુલી સ્વચ્છ હવા ઓરડામાં આવજાવ કરે તેમ બારી બારણા ખુલ્લા રાખવાની સગવડ રાખવી. પછી સઘળાં શરીરનાં માંસરજ્જુને ઢીલાં કરી નાખવાં. જેમ મરણ પામેલાં માણસના માસરજ્જુ ઢીલાં પડી ગયલાં હોય છે, તેમ આખું શરીર ઢીલું કરી નાખવું. પછી હું આગળ જણાવી ગયો તેમ હળવે હળવે શાંતીથી શ્વાસ અથવા દમ ઉપર ચડાવવો અને પછી પાંચ બોલ્યે ત્યાંવેર ઘેરી રાખી શ્વાસ બહાર કાઢવો જ્યાંવેર આખું શરીર શાંત લાગે નહીં ત્યાંવેર આ રીતે શ્વાસ ચાલુ રાખવો. આ રીતે મન શાંત થશે અને બીજા વિચારોથી મુક્ત થશે. ત્યાર પછી હમેલવાલી સ્ત્રીએ પોતાનું ધ્યાન પોતાના અન્તરમાં એકાંગ્રહ કરવું અને બહારની ચીજો પરથી ધ્યાન કાહડી નાખવું. હવે તેણીએ પોતાનું ધ્યાન પેટ તરફ પોતાનાં બચ્ચાંમાં રોકવું. આવી સ્થિતીમાં હમેલવાલી સ્ત્રી પોતાનાં બચ્ચાંના બહુજ નીકટ સંબંધમાં આવે છે, અને પોતાની મનની અસર સહેલાઇથી કરી શકે છે.

આવી મનની શાંત સ્થિતીમાં આવ્યા પછી ખુબસુરત અને તંદરોસ્ત બચ્ચાંનું એક મોટું ચીત્ર નજર પડે તેમ નજદીકમાં દીવાલ પર ટાંગવું. પહેલાં બચાંની તંદરોસ્તી પર વિચાર કરવો, પેલા ચીત્રમાં બચ્ચું કેવું તંદરોસ્ત છે, જોરમંદ છે, એ બચ્ચાની તંદરોસ્તી અને જોર મનમાં કલ્પયાં કરવું, અને પેટમાંનું બચ્ચું પણ મનની અસરથી એવુંજ તંદરોસ્ત અને જોરાવર થાય છે, એવો ખ્યાલ કરવો. ત્યાર પછી ચીત્રમાં પેલું બચ્ચું કેવું ખુબસુરત લાગે છે તેનો ખ્યાલ કરવો. પેલા ચીત્રમાં માથાથી તે પગ સુધી દરેક ભાગની ખુબસુરતી જુદી જુદી રીતે તપાસવી. સુંદર કરચલીવાલા સોનેરી બાલ, પહોલું અને મોટું સુંદર કપાલ, ચળકતી તેજી આંખ, સુંદર વલાણવાળું આનીયાળુ નાક, ગોલાબની કળી જેવા ગાલો, શોભાયમાન કાન, વગેરે બારીકીથી અવલોકન કરવું. જ્યાં સુધી એ સઘળા ભાગો મનમાં ઠસી જાય, ત્યાંવેર એ ખુબસુરત ભાગો મનમાં કલપ્યા કરવાં. જ્યાં તલક આંખ વીચીને આ ચહેરાને બરાબર આંખ ઉઘાડી હોય તેમ મનમાં જોઇ શકયે નહીં ત્યાં તુલક ચહેરાનો ઘાટઘટમ દરરોજ મનમાં કલપ્યા કરવો. પહેલાં આખા ચીત્રનો

આકાર મનમાં કલ્પવો પછી જુદા જુદા ભાગની ખુબસુરતી કલ્પવી. ચહેરો કલ્પવા પછી શરીરના ભાગો કલ્પવા સુંદર લાંબી ગરદન, પહોળી પહેલવાન જેવી છાતી, ગોલ સુદર હાથો, મજબુત માસરજજુવાળી હાથની બાજુ, લોખંડ જેવી પહોળી હાથની કાંડી, અને ચીતારાના જેવા સેહેજ લાંબા અને પટલાં આંગળાંવાળો સુદર હાથ, ઘણું બહાર નહી નીકળી આવેલું સપાટીવાળુ પેટ, લાંબા મજબુત માસરજજુથી ભરેલા પગ, સુંદર ગોળ આકારવાલી મજબુત જાંગ અને પછવાડેનો ભાગ, મજબુત પગના ટેટાં, સેહેજ લાંબી અને પહોળી પગની પાટલી જેવા કદાવર માણસના લાંબા હાથ ને પગ હોય છે તેવા હાથપગ કલ્પવા. જયાં તુલક આંખ બંધ કરી મનની નજરથી આ સઘળા ભાગો બરાબર જોઇ શકયે નહીં ત્યાં તુલક પુરતી અસર થશે નહીં માટે જયાંસુધી આંખો બંધ કરી આ ખુબસુરત ચીત્રનો સંપુર્ણ રીતે મનમાં આકાર જોઈ શકયે નહીં ત્યાં તુલક ઉપલી રીત પ્રમાણે અવલોકન કરવાનું રોજ ચાલું રાખવું. આપણે ત્રીજા પ્રકરણમાં તપાસી ગયાં તેમ જુદા જુદા મહીનામાં જુદા અવયવો અને ભાગોનું બંધારણ થાય છે તેથી તે મહીનામાં શરીરના તેજ ભાગપર વિશેશ ધ્યાંન આપવું જોઇયે. (પ્રકરણ ત્રીજું જોવું) એ પ્રકરણમાં જણાવ્યા મુજબ હમેલ રહ્યા પછી બરાબર વીસમે દીવસે બચ્ચાંનાં માથાં તથા પગ તરફના ભાગો ઉત્પન્ન થતા જણાય છે, માટે માથાં તથા પગની ઉપર મન શકિતનો વિશેશ ઉપયોગ કરવો. આશરે ચાલીસમે દીવસે શરીરનો આકાર ઉત્પન્ન થાય છે માટે પેલાં ચીત્રમાંનો ખુબસુરત આકાર સારી રીતે એ વખતે કલ્પવો. એ વખતે હાથ અને પગ તરકારીના સાખા જેવા હોય છે, આંગળાં માલમ પડતાં નથી માટે એ વખતે હાથની બાજુ અને પગની જાંગની મજબુતાઇ અને સારો આકાર મનમાં કલ્પવો.

હમેલ રહ્યા પછી **બીજે મહીને** સઘળું ખુલ્લે ખુલ્લું પ્રગટી નીકળે છે. આંખના પોપચાં બરાબર દેખાય છે, નાખ બહાર નીકળે છે, મોહડું મોટું થાય છે, અને ઉઘડેલું માલમ પડે છે. હાથ પગનાં આંગળાં ખુલ્લાં માલમ પડે છે, માટે બીજે મહીને એ ભાગોની ખુબસુરતીપર ખુબ મન

રોકવું જોઇયે. પેલા સુંદર ચીત્રમાં આંખ, નાખ, મોહ અને હાથ પગના આંગળાં જેટલાં ખુબસુરત મનમાં કલ્પાય એટલાં કલ્પવાં જોઇયે.

ત્રીજે મહીને આંખના પોપચાં તૈયાર થાય છે, અને બંધ રહે છે. નાકનાં ફીફરાં અને હોઠ બરાબર દેખાય છે, અને મોહ બંધ માલમ પડે છે. આ મહીનામાં જે બહુ અગત્યનું જાણવું છે, તે, એ, કે બચ્ચાંના પેદા કરનારા અઝ્યવ અથવા પીસાબના અઝ્યવનું બંધારણ થાય છે, એટલે બચ્ચું નર અથવા નારી જાતીનો દેખાવ લે છે. છોકરો અથવા છોકરી મનની અસરે કેમ પેદા કરવી તે હવે પછી બીજા પ્રકરણમાં ખુલાસાથી જણાવવામાં આવશે. હાલ તુરત એટલું યાદ રાખવું કે છોકરો જોઇતો હોય તો ત્રીજે મહીનાની થોડોક વખત અગાઉ નર જાતીના અઝ્યવો પર હમેલવાલી સ્ત્રીએ પોતાનું મન વાપરવું જોઇયે, કારણ છોકરા અથવા છોકરી પેદા થવાનું મુખ્ય કારણ માતાના મન ઉપર છોકરા અથવા છોકરીનો જે આકાર મજબુત પડેલો હોય તે પ્રમાણે થાય છે. માટે જો હમેલવાલી સ્ત્રીનાં મન પર મુખ્ય કરી ત્રીજો મહીનો થવા અગાઉ ભરથારના શરીરનો આકાર મનપર મજબુત ઠરી જાય તો છોકરો આવે. હવે પછી એ વિષેની ઘણી દલીલો રજુ કરવામાં આવશે. હાલ તુરત હયાં એટલું જાણવું બસ છે. ત્રીજે મહીને હરદયનું ચાલવું માલમ પડે છે. ભેજું માવા જેવું નરમ માલમ પડે છે, કમરના કાંટાનું પણ બંધારણ થાય છે. ફેફસાં, કલેજાં, વગેરે અવયવોનું બંધારણ થાય છે, માટે એ વખતે એક માતા, મનની અસરથી અઝ્યવની મજબુતાઇ અને જોર મનમાં કલ્પવાથી, એ અઝ્યવ જોરાવર બને છે.

ચોથે મહીને સઘળા માસરજજુ બરાબર દેખાય છે અને તેમાં થોડીક હીલચાલ માલમ પડે છે. માટે ચોથે અને પાંચમે મહીને માતાએ બચ્ચાંના માસરજજુ ગોળ ભરેલા અને જોરાવર, મનમાં કલપવાં જોઇયે, અથવા તો કોઇ કસરતબાજ આદમીનું ચીત્ર લઇ તેના ગોળ અને મજબુત માસરજજુ પર ખુબ અવલોકન કરવું, જેથી બચ્ચું જોરાવર માસરજજુનું અને કદાવર દેખાવનું જન્મશે.

છઠા મહીનામાં ચામડીના બે પરો બરાબર થયલા માલમ પડે છે. ચામડીનો રંગ રતાસદાર હોય છે, પણ નાજુક અને લીસો હોય છે, માટે છઠે મહીને અને તેની થોડાક દીવસ અગાઉથી માતાએ સાફ લીસી

સફેદ અને ચળકતી ચામડીપર પેલા ચીત્રમાં ખુબ અવલોકન કરવું જેથી બચ્ચું ખુબસુરત ચામડીવાળું જન્મશે. માબાપ જો કાળાં હોય તો આ વખતે સફેદ રંગની ચામડી પેલાં ચીત્ર મારફતે મનમાં બહુજ કલ્પવી, સફેદ ફુલો, સફેદ પોશાક અને સઘળી સફેદ ચીજોપર ધ્યાન રોકવું જોઇયે.

૭ મહીના સુધી બચ્ચાંનાં શરીરનું બંધારણ થાય છે અને જુદે જુદે મહીને શરીરના જુદા જુદા ભાગોનું કેમ બંધારણ થાય છે, અને માતા પોતાના મનની અસરથી એ ભાગોને ખુબસુરત અને તંદરોસ્ત કેમ બનાવી શકે તે આપણે તપાસી ગયા છીયે.

શરીરના ભાગો બચ્ચાંમાં કદરૂપાં કેમ બને છે ?

જે પ્રમાણે સારાં શાંત મનની અસરથી એ ભાગો ખુબસુરત બને છે તેજ પ્રમાણે ખરાબ દુરગુણી મનની અસરથી બચ્ચું કદરૂપું બને છે.

આપણે જાણ્યું તેમ જુદે જુદે મહીને જુદા જુદા શરીરના ભાગોનું બંધારણ થાય છે. હવે કોઇ મહીને ચોકસ શરીરના ભાગનું બંધારણ થતું હોય તે વખતે માતાનું મન શાંત નહી હોય, મન ગુસ્સાથી, બેચેનીથી અથવા દીલગીરીથી ઉસ્કેરાયલું હોય. તો શરીરના તે ભાગના બંધારણમાં હરકત થાય છે, અને તે ભાગ સારી રીતે બંધાતો નથી; તેથી તે ભાગનો ઘાટઘટમ કદરૂપો બને છે. બીજે અને ત્રીજે મહીને આંખ, નાક, કાન, મોહ, હાથ વગેરેનું બંધારણ થાયછે. આપણે દાખલા દલીલ સાથે જાણ્યું છે, કે માતાના શરીરના જે જે ભાગો ખરાબ હાલતમાં હોય છે તે ભાગોનું બચ્ચાંમાં બરાબર બંધારણ થતું નથી, હવે ગુસ્સો અથવા દીલગીરી ચેહરાના માસરજજુ, આંખ, કાન, નાકને એવી ખરાબ હાલતમાં રાખે છે કે બચ્ચાંની એ ઇંદ્રીઓ કદરૂપી બને છે.

ફ્રાન્સનો વિદ્વાન ડુજેને ઑાવ બોલોન જણાવે છે કે મનની જુદી જુદી સ્થિતિ ચેહરાના જુદા જુદા માસરજજુમાં હીલચાલ કરે છે, એક માણસ તુમાખી બને છે ત્યારે તેનું નાખનુ ટીચકું ઉપર ચઢે છે તેથીજ આપણે કહયે છીયે કે આ માણુસ જરા જરામાં નાંખનું ટીચકું ઉપર ચઢાવે છે. હમેલવાલી સ્ત્રી જો વારંવાર હમેલની બીજે અને ત્રીજે

મહીનામાં તુમાખી સ્વભાવ દેખાડે તો બચ્ચું જન્મે તેનું નાખનું ટીચકું ઉપર ચડેલું માલમ પડે છે. ઉપલા વિદ્વાનના કહેવા પ્રમાણે ધીક્કાર ઉપલા હોથના વચલા ભાગને ખુબ ઉશકેરી કદરૂપો બનાવે છે માટે હમેલવાલી સ્ત્રી એ વખતે વારંવાર ધીક્કાર ધારણ કરે છે તો બચ્ચું કદરૂપા હોથવાળું જન્મે છે. જો હમેલવાલી સ્ત્રી કોઇપર ધીક્કારથી ગુસ્સે થઇ કીનો કપટ રાખે છે, તો તેણીના કાન લાલ થઇ આવે છે અને ખેંચાય છે તેથી બચ્ચાંના કાન કદરૂપા બને છે. હમેલવાલી સ્ત્રી ગુસ્સાવાલી, કીના કપટવાલી, ધીક્કારવાલી હોય છે, તો બચ્ચાંની એ ઇંદ્રીઓ કદરૂપાં બને છે. જયારે હમેલવાલી સ્ત્રી ખુશમીજાજી, માયાળુ, દયાળુ, અને સઉની સાથે પ્યારથી વર્તે છે, ત્યારે તેણીનો ચેહરો કેવો ખુબસુરત દેખાય છે, જે બચ્ચાંને પણ ખુબસુરત બનાવે છે.

હમેલવાલી સ્ત્રી જો હવસી બને તો શરીરને તદન કદરૂપું બનાવી દે છે, અને શરીરનાં સઘલા ભાગો ઉશ્કેરાય છે જેથી બચ્ચું કદરૂપું પેદા થાય છે. કેટલીક વખતે હવસથી ગર્ભસ્થાનમાં એટલી બધી તાણતોડ થાય છે કે બચ્ચું અધુરે મહીને બહાર નિકળી પડે છે. માટે ખુબસુરત બચ્ચાં જોઇતાં હોય તો હવસથી દુર રહેવું અને ભરથાર સાથનો હવસી સંબંધથી તદન જુદા રહેવું. પણ હવસને બદલે સાચો પ્યાર જેમ બને તેમ વધારવો.

આજ બાબતપર લખતાં મીસીસ. ચેન્ડલર જણાવે છે કે "જો હમેલવાળી સ્ત્રી એ વખતની જરૂરીયાત અને શકિતઓને વિષે સમજે, અને પોતાનાં મીનોઇ કાર્યને વાસ્તે પોતાનો દરજ્જો રાખે, બહારના દુરગુણોથી પોતાને અપવિત્ર કરતી અટકે અને પોતાના અંદરના જીવડાને માટે પોતાના આત્માનું સ્નાન કરે, તો ઘણીજ ઝડપથી ધીક્કારવા જેવા કદરૂપા અને કુસંપી જીવડાઓ, જે આદમ જાતના મોટા ભાગની ઉપર ડાઘો પાડે છે, તે નાબુદ થાય."

આપણે જાણ્યું તેમ પહેલા છ મહીના બચ્ચાંના શરીરનુ બંધારણ થાય છે. માટે સુંદર ચીત્રની મદદ વડે પહેલા છ મહીના વેર મનની અસરથી બચ્ચાંને તંદરોસ્તી અને ખુબસુરતી આપવી, જુદે જુદે મહીને

બચ્ચાંના જુદા જુદા શરીરના ભાગોનું બંધારણ થાય છે તે જાણી, આપણને હવે માલમ પડયું છે કે એક હમેલવાલી સ્ત્રી પોતાના મનની અસરથી બાળકના શરીરના જુદા જુદા ભાગો અને અવયવને તંદરોસ્ત અને ખુબસુરત બનાવી શકે છે.

હમેલવાલી સ્ત્રીએ બુદ્ધિમાન બાળકો કેમ પેદા કરવા તેની રીતો.

આપણે જાણ્યું છે કે છઠા મહીના પછી અથવા છેલ્લા ત્રણ મહીના બચ્ચાંની ઉત્તમ મનશક્તિનાં ભેજાંના ભાગોનું બંધારણ થાય છે. માટે હમેલવાલી સ્ત્રીએ છેલ્લા ત્રણ મહીનામાં પોતાની મરજી પ્રમાણેનાં બુદ્ધિમાન બાળકો પેદા કરી શકે. આપણે કેટલાક દાખલાઓ સાથે જાણ્યું કે હમેલવાળી સ્ત્રી મૂખ્ય કરી છેલ્લા ત્રણ મહીનામાં ચોકસ મનશક્તિને સારી રીતે ખીલવે છે, તો બચ્ચું જન્મે છે તે તેજ રીતની અદભુત મનશક્તિ ધરાવતું પેદા પડે છે અને આવીજ રીતે આપણા મહાન નરોનો મોટો ભાગ પેદા થયો છે.

હવે હમેલવાલી સ્ત્રીએ કેવી રીતે ચોકસ મનશકતિવાળાં બચ્ચાં પેદા કરવાં તેની રીતો તપાસ્યે:—એમ ધારો કે એક માતાને પોતાના બાલકને એક મહાન નર તરીકે જન્મ આપવો છે, તો પહેલાં તેણીએ મહાન નરોની જીંદગીના હેવાલોના દરેક પુસ્તકો વાંચવાની કોશેશ કરવી, અને તેઓનાં મહાન કાર્યોનો બારીકીથી અભ્યાસ કરી તેની મનમાં બહુજ વખાણ કરવી. જ્યારે એક આવા મહાન નરોના મહાન કાર્યોના હેવાલો વાંચતાં હોય, તે વખતે તે મહાન નર એ કાર્યો કરે છે એમ નહીં વિચારવું, પણ આ પેટમાંનું બચ્ચું મોટું થઇ આ મહાન કાર્યો કરે છે એમ મનમાં કલ્પવું. આવી રીતનું વાંચણ છેલ્લા ત્રણ મહીના વેર દરરોજ ચાલુ રાખવું, એટલે સુધી કે આ મહાન કાર્યોના હેવાલના ચીત્રો આંખ બંધ કરી મનવડે જોઇ શકીયે, આવી રીતે મહાન કાર્યોનો દરરોજ અભ્યાસ કરી પછી મનને શ્વાસક્રીયાથી કેમ શાંત કરવું તે રીત મેં શીખવી છે, તે પ્રમાણે દરરોજ એક એકાંત જગામાં જઇ શરીરના સઘળા માસરજજુ મુવેલા માણસની માફક ઢીલાં કરી નાખી,

આગળ જણાવ્યા પ્રમાણે શ્વાસ ક્રીયા કરી, પછી શાંત પડી પેટમાંના બચ્ચાંનો વીચાર કરવો, ત્યાર પછી પેલા મહાન નરના મહાન કાર્યોનાં ચીત્રો મનમાં કલ્પવાની કોશેશ કરવી, જાણે આપણે સ્વપનામાં આ મહાન કાર્યો થતાં જોઇયે છીયે તેમ મનમાં કલ્પવું. આવી રીતે મનમાં ચીત્રો કલ્પતી વખતે પેલા મહાન નરને એ મહાન કાર્યો કરતા જોવો નહીં પણ પેટમાંનુ બચ્ચું મોટું થઇ આ સઘળા કાર્યો કરે છે એમ મનમાં કલ્પવું. જો એ મહાન કાર્યોના ચીત્રો છપાયલાં હોય, તો તે ચીત્રો રોજ જોવાં, જ્યાંસુધી આંખ બંધ કરી આપણી મનની નજરથી એ ચીત્રો બરાબર જોઇ શકયે નહીં ત્યાંસુધી એ ચીત્રો રોજ જોવા ચાલુ રાખવાં. તે મહાન નરનું ચીત્ર નજર આગળ રાખવું અને તેને પોતાના ભવિષ્યનું બાળક આવું થશે એમ વિચારી તે મહાન નરના મહાન કાર્યો મનમાં કલ્પવાં. આપણા મનની શકિત મહા બળવાન છે, કેટલી બળવાન છે અને કેવી રીતની છે, તે જાણવું હોય તો આવી બાબતમાં મારૂ "ગુપ્ત મનશકિતની મહાન શોધો"નું પુસ્તક વાંચવું બહુજ ઉપયોગી થઇ પડશે. આપણી મનની શકિત એક જાતનું ઘણું મજબુત બળ (force) ધરાવે છે. હવે એ બળ જ્યારે બચ્ચાંપર પોતાની માતા વારંવાર ફેંકે છે ત્યારે તે બચ્ચાંની આસપાસ એક મદદગાર ફરેસ્તાની માફક રહે છે, એ સઘળું માતાના મનનું બળ બચ્ચાંની આસપાસ વરસોસુધી રહે છે અને તેની ભવિષ્યની મહાન કારકીરદીમાં એક મદદગાર ફરેસ્તા માફક મદદ કરે છે. અને તે બચ્ચાંને ફતેહમંદ અને નસીબવંત બનાવે છે. જ્યારે જો હમેલવાલી સ્રી હમેલની વખતે દીલગીરી અને નીરાશીવાલું મન ધરાવે છે તો, આવી મનશકિતનું બળ પણ તે બચ્ચાંની આસપાસ વરસો વેર રહે છે, અને એક દુ:ખ દેનાર સેહતાનની માફક તેને દરેક કાર્યમાં નીરાશ અને દલગીર બનાવે છે, અને તે કમનસીબ બને છે. એક માતાની પેટમાંના બચ્ચાંને માટેની ખરાં જીગરની દુવા જો વારંવાર કરવામાં આવે તો તે દુવાનું બળ તે બચ્ચાંની આસપાસ વરસો તુલક રહી તેને દરેક રીતની મદદ કરે છે. કેટલીક કહેવતો અજ્ઞાનપણામાં રચાયલી છે તેમાંની એક આ પણ છે કે "માબાપ જન્મ આપે છે પણ નસીબ આપી શકે નહી." મનને લગતી હાલની શોધોને આધારે આ કહેવત ખોટી પડે છે. આપણે જાણ્યું

તેમ હમેલવાલી સ્ત્રીની સારી અથવા માઠી મનની સ્થિતીથી બચ્ચું નસીબવંત અથવા કમનસીબ પેદા પડે છે. માટે હમેલવાલી સ્ત્રીએ ખુબ યાદ રાખવું જોઇયે કે બચ્ચાંના નસીબની ચાવી માતાના પોતાના હાથમાં છે.

હમેલવાલી સ્ત્રીએ છેલ્લા ત્રણ મહીનામાં, મહાન નરોના જીંદગીના હેવાલોનાં પુસ્તકો ઘણા છપાયાં છે, તેમાંનું એક જરૂર ખરીદ કરવું અને તેમાંથી સઘળા મહાન નરોની જીંદગીનો બારીકીથી અભ્યાસ કરવો. તેઓની જીંદગીમાં જે મુશકેલી અને આફતો આવે તે ઉપર ધ્યાંન આપવું નહીં, પણ તેઓના ફતેહમંદી કાર્યોની ઉપરજ મન રોકી રાખવું, ત્યાર પછી એ મહાન નરોમાંથી જે નરની જીંદગી વધુ પસંદ પડે તે નરની જીંદગીનો હેવાલ રોજ સવારે, સાંજે અને રાતે વાંચવો. રાતના સુવા જવાની અગાઉ તો જરૂરજ વાંચીને સુવા જવું. એકુ મહાન નરનું ચીત્ર મળી શકતું હોય તો તે પણ ખરીદવું અને રાતના ઉંઘ આવે તે પહેલાં બંદગી કરી, પછી શ્વાસ ક્રીયાથી મનને શાંત કરવાની રીત પ્રમાણે મનને શાંત કરી, પેલા મહાન નરના ચીત્ર પર નજર રાખી તેની જીંદગીનો હેવાલનો અભ્યાસ કીધો હોય તો તેમાંની બાબતો મનમાં કલ્પવી અને પોતાનાં બચ્ચાંને તે જીંદગી ગુજારતાં મનની નજરથી જોવું અથવા કલ્પવું જોઇયે. ફકત આવા નરના જીંદગીના હેવાલો વાંચવાથી કાંઇ પુરતી અસર થતી નથી. પણ એ જીંદગીના હેવાલો મનમાં કલ્પવા જોઇયે એટલે કે, એ જીંદગીના હેવાલો ચીત્ર માફક મનની નજર આગળ જોવા જોઇયે. જેમ સ્વપ્નામાં દરેક ચીજો જોઇયે છીયે, તે પ્રમાણે જોવું જોઇયે. આવી એકાગ્રહતા રાખવી જોઇયે, બીજી ચીજોમાંથી ધ્યાંન કાહડી નાખવું જોઇયે અને એ બાબતમાંજ રોકી રાખવું જોઇયે. ઇચ્છા શક્તિ અથવા મરજી ખુબ વાપરવી જોઇયે, ધચુપચુ મન રાખવું નહીં પણ દ્રઢ મનથી અને ઘણા ઉમંગથી કામ કરવું જોઇયે. આવી મનની સ્થિતીથી હમેલવાલી સ્ત્રીની મનની અસર બચ્ચાંપર સેહેલાઇથી થઇ શકશે.

આપણે કેટલાક દાખલાઓ તપાસી ગયા છીયે, જેપરથી માલમ પડશે કે હમેલવાળી સ્ત્રી પોતાની મનની અસરથી પોતાના બાળકને એક ફીલસુફ, એક ચીતારો, એક ગણીતશાસ્ત્રી પેદા કરી શકે છે.

આપણે બચ્ચાંપર કેમ અસર કરવી તે રીતો પણ જોઈ ગયા છીયે. એક હમેલવાળી સ્ત્રીનો વીચાર થાય, કે, પોતાના છોકરાને એક નામીગો ચીતારો બનાવવો, પણ પોતે ચીત્રકળા જાણતી ન હોય, તો તેની કાંઇ ફીકર નહીં. મૂખ્ય કરી હમેલના છેલા ત્રણ મહીનામાં જેટલું બને એટલું ચીત્રકળાનું શિક્ષણ લેવું, પોતે જોકે એ કળામાં કુસળતા ન મેળવે પણ એ કળા શીખવાની જે કોશેશ કરે, તે ફકત કોશેશનીજ અસરથી બચ્ચાંને તે મનની વલાણ જનમથીજ મલે છે. જેથી બચ્ચું મોટું થતાં તેમાં કુશળતા મેળવે છે. માતાની તે બાબતમાં પુરવીણ થવાની જરૂર નથી પણ જે જરૂર છે, તે, તેની ખરાં જીગરની કોશેશ, ખંત અને ઉમંગ, જે વડેજ બચ્ચાંને તે રીતની મનની વળાણ મલી શકે છે.

આ રીતે તમારાં બાળકને ફીલસુફ, ચીતારો, કારીગર અથવા તો કોઇ રીતનું તેજ મન શક્તિ ધરાવતું બાળક પેદા કરી શકશો, પણ તેથી કાંઇ તે બાળકની કારકીરદી ફતેહમંદ નીવડશે નહીં. કેટલાક અદભુત મનશકિત ધરાવતા માણસો આપણે જોઇએ છીયે પણ તેઓને ઉમદા સદગુણોની અને વીવેકની જરૂર છે. ઉમદા સદગુણો વગર હાલ આપણે જોઇયે છીયે તેમ, કેટલાક અદભુત મનશકિત ધરાવનાર માણસોએ નાલેસી ભરેલાં કામો કરી, પોતાની જીંદગીની બરબાદી કીધી છે. માટે એક માતાની પહેલી ફરજ એ છે જે બચ્ચાંને ઉમદા સ્વભાવનું અને સદગુણી પેદા કરવાની કોશેશ કરવી જોઇયે. સદગુણી અને ઉમદા સ્વભાવના બચ્ચાં પેદા કરવા માટે એક હમેલવાલી સ્ત્રીએ મુખ્ય કરી છેલ્લા ત્રણ મહીના પોતે સદગુણી અને પવિત્ર રહેવું જોઇયે. છેલ્લા ત્રણ મહિનામાંજ ઉમદા સદગુણો અને ઇશ્વર તરફના ભક્તિભાવની શકિતના ભેંજાંના ભાગનું બંધારણ થાય છે, જે ભાગો બરાબર આપણા માથાંનો ઉપલો વચ્ચેનો ભાગ છે. છેલ્લા ત્રણ મહીનામાં હમેલવાલી સ્ત્રીએ બધા દુરગુણો છોડી દેવા જોઇયે. હવસથી પોતાના શરીરને કદી પણ એ વખતે અપવિત્ર બનાવવું જોઇયે નહીં, રોજ થોડો વખત ઇશ્વરની ભકિતમાં અને ધર્મનાં પુસ્તકો વાંચવા જોઇયે. દુન્યાની લાલચોથી તેમજ કીના કપટથી દુર રહેવું જોઇયે. જે મહાન વીરલા નરો પોતાના સદગુણોથી અને ઉમદા સ્વભાવથી પોતાનું નામ અમર કરી ગયા

છે, તેઓના જીંદગીના હેવાલો જરૂર વાંચવા જોઇયે, એ વખતે કીનો, કપટ, ગુસ્સો, નીરાસી વિગેરે દુરગુણોથી મનને અપવિત્ર કરવું નહી. પણ માયા, દયા, ભકિતભાવ, સર્વ પર પ્રેમ રાખી સચ્ચાઇનો માર્ગ અખત્યાર કરવો જોઇયે. આપણે પેલા ચાર્લસ કીંગસ્લીના જીંદગીના હેવાલ પરથી જાણ્યું છે, કે, તેની માતા હમેલની વખતે દુન્યાની લાલચોથી દુર રહી, એક ગામડામાં જઈ, ત્યાં કુદરતની ખુબસુરતી રોજ નીહાલતી હતી, અને પવિત્રાઇથી દીવસો પસાર કરતી હતી, જેથી ચાર્લસ કીંગસ્લી એક વખણાયલો ધર્મગુરૂ થયો હતો. કેટલાંક દુરગુણી અને હવસી માબાપ એમ કહેશે કે એમ કોણ પછાડા મારે જેમ થાય તેમ થવા દેવાની. શું ઉમદા બચ્ચાં પેદા કરવા એક માતાને ફકટ ત્રણ મહિના સદગુણી રહેવાનું મુશકેલ કામ અને બહુ તકલીફ પડે તેમ છે? ફકત ત્રણ મહીનાની થોડી તકલીફ ન કરે તો જયારે બચ્ચું દુરગુણી જન્મશે અને પોતાના દુરગુણી કામોથી માબાપને નાલેસીમાં નાખશે તેમજ આખી જીંદગીવેર આ રીતે દુઃખ દેશે તે ખમશો? શું વર્ષો સુધીનું આ પ્રકારનું દુઃખ, નાલેસી અને બેકરારી ખમવા તૈયાર છો? ફકટ છેલ્લા ત્રણ મહિના ઉમદા સદગુણોમાં પસાર કરશો તો તમારો છોકરો એક સદગુણી પુરૂષ થશે અને તેના સારાં કર્મોની કીર્તીથી તમારૂં જીગર કેવું હરખાશે! તમને કેવો આનંદ મળશે? એક આવા ઉપયોગી નરને જન્મ આપનારા માબાપને ઘડપણમાં કેવું સુખ મળે છે! કેટલાકો કહે છે, કે, બેહેસ્ત દોજખ બન્ને હયાંજ છે. જેવી કરણી તેવી પાર ઉતરણી. તેમ જે માબાપ પોતાના હવસો પર કાબુ રાખશે નહીં, અને પરણેલી જીંદગી દુરગુણમાં કાહડશે તેઓને તે ઇનસાફી ઈશ્વરના અચુક કાયદા પ્રમાણે એવા દુરગુણી છોકરા જન્મશે કે તેઓની આખી જીંદગી અને ઘડપણને વખતે પણ, દુરગુણી છોકરાંના દુરગુણથી જીવતાં જીવત દોજખમાં પડેલા હોય તેવી કાહડવી પડશે. જયારે સાચા પ્યાર અને સદગુણથી બચ્ચાં પેદા કરનાર માબાપો, ખુબસુરત, શાંત સ્વભાવના માયાળુ, દયાળુ અને નેક ખસલતનાં બચ્ચાંની ઉમદા જીંદગી અને એકમેક તરફની પ્યારની લાગણીથી તેમજ લોકોનો ચાહ અને માન ઇજત પોતાનું છોકરૂં મેલવશે તેથી તે માબાપને કેવું સુખ પ્રાપ્ત થશે?

તેઓનું ઘર શાંતીનું સ્થળ હોય તેવું ઉમદા લાગશે, તેઓનાં કુટુંબમાં જાણે ફરેસ્તાઓ અંદીથ રહી તેઓના સદગુણોને માટે તેઓને દરરોજ આશીરવાદ દઇ તેઓને આનંદ આપતા હોય એમ લાગશે, અને ઘડપણમાં પેલી દુન્યામાં પોતાના સદગુણોને માટેનું બેહેસ્ત ભોગવે તે અગાઉ પોતાના છોકરાના ઉમદા સદગુણોથી આજ દુન્યા તેઓને બેહેસ્ત જેવી લાગશે, હયાંજ બેહેસ્ત જેવો આનંદ ભોગવશે, અને તેઓ એમ કહે તેમાં અચરત થવું નહી, કારણકે બેહેસ્ત ભોગવવું હોય તો સદગુણોથી હયાંજ બેહેસ્ત ભોગવી શકયે છીયે.

હમેલવાળી સ્ત્રી વિષે આ પ્રકરણમાં આપણે જે જાણ્યું છે, તે પરથી આપણને માલમ પડે છે, કે, હમેલવાળી સ્ત્રી પોતાના મનની અસરથી પોતાના બચ્ચાંને પોતાની મરજી પ્રમાણેનું તંદરોસ્ત, ખુબસુરત, બુદ્ધિમાન અને સદગુણી બનાવી શકે છે. એ કીમતી વખતે માતાના મનની જેવી સ્થિતી હોય છે તેવું બચ્ચું જન્મે છે. માટે હમેલવાળી સ્ત્રીએ એ વખતની પોતાની ફરજ સમજી પોતાની તંદરોસ્તી અને મનની શાંતી અને પવિત્રાઇ ઉપર ધ્યાન આપવું જોઇયે. હમેલવાળી સ્ત્રીની મનની બચ્ચાંપર અસર થાય છે તેના દાખલા આપણે તપાસી ગયાં છીયે. તે જાણ્યા પછી આપણી ફરજ છે જે હમેલવાળી સ્ત્રીની દરેક રીતની સંભાળ લેવી જોઇયે. એક ભરથારે અને કુટુંબીએ હમેલવાળી સ્ત્રીને જેટલું બને એટલું સુખ આપવાની ફરજ છે, જે ભરથાર અથવા કુટુંબ હમેલવાળી સ્ત્રીને કોઇબી રીતનું દુ:ખ દે અથવા કોઇબી રીતે તેણીની લાગણી દુખવે તો તે માણસે એક મોટું પાપ કીધેલું કહેવાય; કારણ આવી રીતે દુ:ખ દેવાથી બચ્ચાંને પોષણ કરવાના કુદરતના એક મહાન કાર્યમાં હરકત કીધેલી કહેવાય. અને દુન્યામાં પેદા થતાં એક માનવીને જન્મથીજ બદબખત કીધેલું કહેવાય. જે ગુનાહ કુદરત કદી પણ માફ કરી શકે નહીં. એક સ્ત્રીને હમેલ રહ્યા કે તેણી એક કુદરતનું મહાન કાર્ય કરે છે. તે વખતે ભરથાર તેમજ કુટંબીઓની ફરજ છે જે એ વખતે તેણીને દરેક રીતની મદદ કરવી, દરેક રીતની સગવડ કરી આપવી, દરેક રીતનો આનંદ તેણીને આપવો. દરેક ભરથારની ફરજ છે કે પોતાની મહેરદારને પોતાના આતમીક પ્યારથી જેટલો આનંદ અપાય એટલો

આનંદ અને શાંતી આપવી. એ વખતે તેણી કુદરતના મહાન કાર્ય કરવા, કુદરતના પવિત્ર છાયામાં રહે છે તે વખતે જો એક ભરથાર પોતાના હવસથી તેણીને અપવિત્ર બનાવે છે, તો તેને કુદરત કોઇબી રીતે શીક્ષા કર્યા વગર રહેતી નથી. ઘણીક વખતે એવો ભરથાર બચ્ચાંનો ખુની તરીકે ગણાય છે, કારણ એ વખતની હવસી સંગતથી બચ્ચું અધુરે મહીને તુટી પડે છે અને મરણ પામે છે. માટે એ વખતે એક ભરથારની ફરજ છે જે હવસથી દુર રહી તેણીની સાથે આત્મીક પ્યારથી વરતવું જોઇયે. દરેક સ્ત્રીએ આ પ્રકરણથી જાણ્યું હશે કે હમેલની વખતે માતાની જેવી મનની સ્થિતી હોય છે તેવી મનની અસર અચુક રીતે બચ્ચાં પર થાય છે. માટે હમેલવાલી સ્ત્રીની પહેલી ફરજ છે કે મનને હમેશા શાંત અને ખુશમીજાજી રાખવું, તેમજ ઉમદા વિચારોથી અને ભવિષ્યની મહાન આશાઓથી ભરપુર રાખવું. આપણે જાણ્યું તેમ દલગીરી અને ગમગીની ભરેલું મન બચ્ચાંને કેટલું નુકસાનકારક છે માટે એવા દલગીરી ભરેલા બનાવોમાં ફકત બચ્ચાંને ખાતર ભાગ લેવો નહીં, મનપર દલગીરીનો છાપ પડવા દેવો નહીં, પણ ઝટ કાઢી નાખવો. ઘરનું વહેતરૂં એ વખતે ઘણું કરવું નહીં પણ સગા વહાલાંની મદદ લેવી. ટુકમાં કહયે તો હમેલવાલી સ્ત્રીએઃ—

(૧) શાંત ખુશ મીજાજી અને ભરથાર તરફ પ્યારની લાગણીવાળું મન રાખવું.

(૨) કદી પણ ગુસ્સે અથવા દલગીર થવું નહીં.

(૩) સારી સ્વચ્છ હવામાં રોજ ફરવા હરવાનું ચાલુ રાખવું.

(૪) મનને ખુશ રાખે તેવી દરેક ચીજોમાં ભાગ લેવો, રમત ગમતમાં પણ ભાગ લેવો.

(૫) સાદો પણ પુષ્ટીકારક ખોરાક ખાવો, મસાલેદાર તેમજ ટીખો ખાટો ખોરાક ખાવો નહીં, દારૂ પીવો નહીં, ઘણું માસ ખાવું નહીં ફ્રુટ વધારે ખાવી.

(૬) હવસી સંગતથી દુર રહેવું.

(૭) પુરતી ઉંઘ અને આરાયશ લેવી, ઠાક ચઢે તેવું કામ કરવું નહીં.

(૮) ખરાબ કદરૂપા દેખાવો જોવા નહી, જો જોવામાં આવે તો દ્દઢ મન રાખીને, તેની મન પર અસર થવા દેવી નહી, પણ ઝટ કાઢી નાખવા.

(૯) કુદરતની ખુબસુરતીપર, સુંદર ફુલ, ફલપર, ખુબસુરત બચ્ચાંપર, અને ખુબસુરતી રજુ કરે તેવાં ચીત્રોપર દીવસનો મોટો ભાગ ધ્યાન રાખવું, જેથી બચ્ચું ખુબસુરત જન્મશે.

(૧૦) બચ્ચાંની તંદરોસ્તીને માટે જોરાવર કદાવર, કસરતબાજોના ચીત્રોમાં તેઓના મજબુત માસરજજુનું બારીકીથી અવલોકન કરવું જેથી બચ્ચું જોરાવર અને કદાવર જન્મશે.

(૧૧) હમેલ રહયાના પેહેલા છ મહીના બચ્ચાંની ખુબસુરતી અને તંદરોસ્તી મેળવવાની રીતો શીખવી છે તે અમલમાં મુકવી.

(૧૨) હમેલના છેલ્લા ત્રણ મહીનામાં બચ્ચાંને જેવી ચાહે તેવી મનશકિતવાળું બનાવવાની રીતો શીખવી છે તે પ્રમાણે કરવું એ ત્રણ મહીનામાં હમેલવાલી સ્ત્રીએ ઉમદા માયાળું, દયાળું, પ્યારવાળો સ્વભાવ રાખવો, નામાંકીત, વીરલા નરોના જીંદગીના હેવાલોનો બારીક અભ્યાસ કરવો. જેવું નાંમાંકીત બચ્ચું પેદા કરવા માંગતાં હોય તેવા નામાંકિત નરના જીંદગીના હેવાલોનો ખુબ ઉમંગ અને ધ્યાનથી રોજ અભ્યાસ કરવો, ધર્મના પુસ્તકો વાંચવાં, વાયજો સાંભલવી અને તનની અને મનની પવિત્રાઇ રાખવી. હમેલવાલી સ્ત્રીની તેમજ બચ્ચાંની બીમારી જન્મ આપતી વખતની સંભાલ, જન્મેલા બચ્ચાંની માવજત અને કાંઇબી દુખવગર જન્મ આપવાની રીત વિષે ખુલાસેથી જાણવું હોય તો મારી ચોપડી "સ્ત્રીનો મદદગાર ફિરેસ્તો જુવો પ્રકરણ ૪થું હમેલવાલી સ્ત્રીને જ્ઞાન."

હમેલવાળી સ્ત્રીને ખુબસુરત તંદરોસ્ત અને બુધ્ધિમાન બાળકો પેદા કરવા માટે પુરતું જ્ઞાન આ પ્રકરણમાં દાખલા દલીલ સાથે આપવામાં આવ્યું છે. કેટલાક ખરા બનેલા દાખલાપરથી, ભવિષ્યની માતા સેહેલાઇથી સમજી શકશે કે તેણીમાં મરજી પ્રમાણેનાં છોકરાં પેદા કરવાની શક્તિ છેજ. એ મહાન ઇશ્વરી શક્તિ

સહેલાઇથી કેમ વાપરવી તેની સહેલી રીતો પણ આ પ્રકરણમાંજ શીખવવામાં આવી છે. હવે જે સ્ત્રી દ્રઢ મનની અને ઉત્તમ સદગુણો ધરાવતી હશે, અને એક માતા તરીકેની ઉમદા ફરજ સમજતી હશે, તે સ્ત્રી તકલીદી, હવસી અને હલકા પ્રકારની મોજ શોખ જે મોડે વહેલે દુઃખી દરદી અને બદબખ્ત બનાવે છે, તેથી દુર રહી સદગુણનું ઉમદા સુખ પ્રાપ્ત કરવા, ઉત્તમ બુદ્ધિવાળું બાળક પેદા કરવાની પોતાની પવિત્ર કોશેશ કરશે જે વડે પોતાનું અને પોતાના દેશનું કલ્યાણ કરશે.

પ્રકરણ ૯ મું.

બચ્ચાંની ઉત્પન્તિમાં કોણ બળવાન ? માતા કે પીતા ?

બચ્ચાંની ચોકસ મન અને તનની શક્તિ માતાથી અને ચોક્કસ પીતાથી મલે છે તેની સમજણ.

કુદરતી રીતે એક અગત્યનો સવાલ ઉત્પન્ન થાય છે, કે બચ્ચાંની શરીર અને મનની રચનામાં એક માતા બળવાન ભાગ બજાવે છે કે પીતા ? આપણે ગયાં બે પ્રકરણમાં કેટલાક દાખલાઓ તપાસી ગયા છીયે, જેમાં કેટલાંક બચ્ચાં પીતાની ચોકસ મનની સ્થિતીને આભારી હતા, જ્યારે કેટલાંક માતાના મનની સ્થિતીને આભારી હતા. હવે આ પ્રકરણમાં એ બેમાંથી વધારે બળવાન શક્તિ કોણુની છે, તેનું તોલ કરવું બહુ અગત્યનું થઈ પડશે. કેટલાક શરીરનીરચનાના શાસ્ત્રીઓ (physiologist) નું એવુ કહેવું છે કે બચ્ચાંને ઉત્પન્ન કરનાર ખરેખર તો બાપ છે. અને બચ્ચાંનું પાલણ કરનાર માતા છે. તેઓના કહેવા પ્રમાણે એક પીતાનું બીજ શુક્ષ્મદર્શક યંત્ર વડે તપાસ્તાં માલમ પડે છે કે તે બીજમાં નાના જીવડા હોય છે જેમાંનો એક જીવડો માતાના બીજના નાના કોષમાં આમેજ થઈ પોતાનું જીવન રક્ષણ મેલવે છે. માતાનું બીજ તો ફક્ટ એ જીવડાનું પોષણુ કરવા માટે છે જેથી ખરેખર બચ્ચાંની ઉત્પત્તિ કરનાર તો પીતા છે. જ્યારે કેટલાક શરીરીશાસ્ત્રીઓ (Physiologists) તે માનવા સાફ ના પાડે છે અને જણાવે છે કે, માતાનું તેમજ પીતાનું બીજ સરખી રીતે

બચ્ચાંની ઉત્પન્તિમાં કાર્ય કરે છે. બચ્ચાંની ઉત્પન્તિમાં કેટલી વખતે થોડી મીનીટમાં એટલે એકજ સ્ત્રી સંગતમાં પીતા પોતાનું કાર્ય પુરૂં કરે છે, જ્યારે એક માતાને તે બીજનું પાલણુ કરવાને નવ માસ પોતાના પેટમાં રાખવું પડે છે. તે છતાં કેટલીક વખતે બચ્ચું પીતાના ગુણુ ધરાવે છે અને કેટલીક વખતે માતાના જેવું જન્મે છે. વળી આપણે ગયાં પ્રકરણમાં તપાસી ગયા તેમ હમેલવાળી સ્ત્રીની શરીરી અને મનની સ્થિતી બચ્ચાંમાં ઉતરે છે.

જોકે એક પીતા બચ્ચાંની ઉત્પત્તિમાં થોડોજ વખત ભાગ લે છે તે છતાં કેટલીક વખતે બચ્ચાંપર બહુ બળવાન અસર કરે છે. આગલા પ્રકરણમાં વાંચી ગયા તેમ પેલા દારૂ પીધેલા બાપે એવી છાકટ મનની સ્થિતીમાં બચ્ચાના બીજને ઉત્પન્ન કરવાથી, તેને ત્યાં છોકરી આવી તે તદન છાકટ માણસ જેવી બેવકુફ હતી. આ પ્રકારના કેટલાક દાખલાઓ આપણે તપાસી ગયા તે ઉપરથી માલમ પડે છે કે જોકે પીતા બચ્ચાંની ઉત્તન્તિમાં થોડોજ વખત ભાગ લે છે, તે છતાં તે બહુ બલવાન અસર કરી શકે છે. માટે એક પીતાએ બીજની ઉત્પન્તિને વખતે (એટલે સંગતની વખત) ઉમદા અને શાંત મનની સ્થિતીમાં રહેવું જોઇએ. આ સઘલા દાખલાઓની તપાસ કરતાં માલમ પડે છે કે, માતા અને પીતા બન્ને બચ્ચાંની ઉત્પન્તિમાં સરખી અસર કરી શકે છે. જો કે માતા હમેલની વખતે પોતાના મનની અસરથી મરજી પ્રમાણેની બચ્ચાંપર અસર કરી શકે છે.

એ બાબતપર પ્રૅા. ફાઉલર જણાવે છે કે "લાંબા વખતના અનુભવથી ખરા બનેલા દાખલાઓની મોટી સંખ્યાથી સાબેત થાય છે, કે કેટલાંક બચ્ચાં લગભગ તદન બાપને મળતાં અને કેટલાંક માતાને મલતા હોય છે. તોપણુ મોટે ભાગે બચ્ચાં માબાપને બન્નેને વારંવાર સરખી રીતે મળતાં આવે છે. પીતા પોતાના બચ્ચાંને શરીરનો ઘાટઘટમ, હાડકાં, માસરજ્જુ, મનની વલણો, દરયાફ્ત કરવાની શકિત આપે છે. જ્યારે માતા, માયા, દયાની લાગણીઓ, ઉમદા સદગુણો, જ્ઞાનતંતુથી ઉત્પન્ત થતા સ્વભાવો, ખુબી પારખવાની શકિત (taste) અને વિદ્વતાની શક્તિ આપે છે.

મા અને બાપની જુદી જુદી મન અને શરીરની વળણુ બચ્ચાં-માં કેમ ઉતરે છે, તે બરાબર જાણવું હોય તો ખચ્ચર (mule) પરથી બરાબર માલમ પડે છે. ખચ્ચર કેમ પેદા થાય છે તે આપણે જાણીયે છીયે. ઘોડા અને ગધેડીના સંબંધથી ખચ્ચર પેદા થાય છે.

હવે ખચ્ચર પોતાના કાન, હાડકાં, શરીરનું બંધારણ, ખડતલ-પણું, ચાલવાની ઢપછપ, મોહડેથી ભાંસવુ, બુદ્ધિબળ, હઠીલો સ્વભાવ, લાત મારવાની ટેવ, આગલો શરીરનો દેખાવ અને રંગરૂપ, ગધેડા-બાપ તરફથી મેળવે છે. ખચ્ચરની ઉંચાઇ અને લંબાઈ તેની માપર આધાર રાખે છે. જો ખચ્ચરની માતા ગધેડી હોય છે તો તેની ઉંચાઈ તેમજ લંબાઇ નાની હોય છે, પણ જ્યારે ખચ્ચરની માતા મોટી ઘોડી હોય છે તો ખચ્ચરની ઉંચાઇ અને લંબાઈ બહુ મોટી હોય છે. કારણ માતા પોષણ કરવાની ચીજો બચ્ચાંને આપે છે તેથી જો માતા મોટાં કદની હોય છે તો બચ્ચાંને પોષણ વધુ મળે છે, તેથી બચ્ચું કદાવર બને છે, તેથી બચ્ચાંનું કદ માતા પર આધાર રાખે છે, જોકે કેટલી વખતે બાપ પણ બચ્ચાંના કદ પર થોડીક અસર કરે છે.

એજ પ્રમાણે સીદ્દણમાં અને સફેદ બાપના બચ્ચાં (Mullattoes) ચોકસ ગુણો ધરાવે છે. પશ્ચિમ તરફના કેટલાક સફેદ લોકો આફ્રિકન સીધ્ધનોના સંબંધમાં આવ્યાથી, તેઓના બચ્ચાં માબાપની જુદીજ ખાસિયતો ધરાવતા માલમ પડયા છે. આવા છોકરાં બહુજ હુશીયાર માલમ પડયાં છે. ફ્રેડ ડગલાસ જે આવીજ રીતે આફ્રીકન સીધ્ધનથી પેદા થયો હતો તે બુધ્ધિબળમાં, અને છટાદાર, જુસ્સાદાર, તકરારી, કરડું, તાના મહેણાથી ભરપુર બોલવામાં એટલો તો કુશળ હતો કે થોડાકજ તેની બરોબરી કરી શકયા હતા. આવા સફેદ માબાપ-ના અને સીધ્ધણના છોકરા બહુ ઉંચ મનશક્તિ ધરાવતાં હોશીયાર હોય છે પણ તેઓ શરીરે બહુ નબલા હોય છે જોકે સીધણો તો બહુ મહેનતુ હોય છે. પણ આ બચ્ચાં ઘણું શરીરનું કામ કરી શકતાં નથી, પણ મનનું કામ બહુજ કરી શકે છે. આનું કારણ શું ? કારણ એજ

કે બાપ તરફથી બચ્ચાંને શરીરની મજબુતાઇ મળે છે. પણ આવાં બચ્ચાંની ઉત્પત્તિની વખતે બાપ અને માની મનની સ્થિતિ તપાસી હોય તો માલુમ પડશે કે સફેદ બાપ-(અંગ્રેજો જે આફ્રીકા જઇને વસે છે તેઓમાં કેટલાક હવસી જીવડા પોતાનો હવસ તૃપ્ત કરવા સીધ્ધણ સાથે ખરાબ સંબંધ રાખે છે,) સીધ્ધણમાં કાંઇભી ખુબસુરતી જોતો નથી, તેઓને સીદ્દણનો ચહેરો પણ જોવા ગમતો નથી, પણ તેઓનો હવસ તૃપ્ત કરવાનું બીજું સાંધણ નહી હોવાથી સીધ્ધણ સાથે સંબંધ રાખવો પડે છે, જેનું પરીણામ શું આવે છે. બચ્ચાંના બીજની ઉત્પત્તિ વખતે બાપ કાંઈબી સારી મનશકિત વાપરી શકતો નથી તેનામાં પ્યાર મુદ્દલ હોતો નથી પણ બેદીલી, ફકટ પોતાનો હવસ તૃપ્ત કરવાં જનાકારીનું કામ કરે છે જેથી બચ્ચાંને બાપ તરફથી શરીરની મજબુતાઈ મળવી જોઈએ તે મળતી નથી. પ્રો. ફાઉલર પણ એમજ જણાવે છે કે "Fathers impart more of the physical to their children than mothers. Fathers, however, more freqently impart the form, bones, muscles propensities, and reflectives."

બાપ બચ્ચાંને શરીરનુ બંધારણ શરીરનો ધાટઘાટ, હાડકાં, માસરજજુ, મનની વલણો અને વિચાર કરવાની શકિતઓ આપે છે. સફેદ બાપ અને સીધ્ધણ માતાના બચ્ચાં શરીરે મજબુત હોતાં નથી તેનું કારણ આપણે જાણ્યું તેમ બાપનું જનાકારીનુ કાર્ય બદસુરત સીધ્ધણ સાથ થયાથી પોતાનો ઉત્તમ પ્યાર વાપરી શકતો નથી. આપણે જાણ્યું તેમ પ્યારથીજ માબાપના ગુણો અને શરીરના બંધારણના તત્ત્વ બચ્ચાંને મળે છે પણ હયાં બાપનો પ્યાર મુદ્દલ ન હોવાથી બચ્ચાંને જે બાપ તરફથી શરીરની મજબુતાઇ મળવી જોઇયે તે મળતી નથી તેથી આવાં બચ્ચાં શરીરે નબળાં જન્મે છે.

હવે સીધ્ધણનાં બચ્ચાં બહુજ કુશળતા ધરાવનાર હોય છે તેનું કારણ શું? તેનું કારણ તેઓની માતા છે. પ્રૉ. ફાઉલર જણાવે છે કે "While children oftener resemble their mothers in their

affections, moral sentiments, nervous temperament, tastes and literary faculties " માતા તરફથી આપણે આગળ જોઇ ગયા તેમ બચ્ચાંને માયા, દયાની લાગણીઓ, ઉમદા સદગુણો, જ્ઞાનતંતુથી ઉત્પન્ન થતા સ્વભાવો, ખુબી પારખવાની શકિતઓ અને વિદ્વતાની મનની શકિતઓ મળે છે. એક સીદ્દણને જનાકારીના કાર્ય-માં એક ગોરો ખુબસુરત સાથી મળે છે ત્યારે તેણીની મનની સ્થિતી પ્યારથી કેટલી ભરપુર હોવી જોઇયે. આવી ઉત્તમ મનની આનંદી સ્થિતીમાં સીદ્દણ માતા હોવાથી તેણી આપણે તપાસી ગયા તેમ જે જે મનની શકિત આપે છે તે સઘળી બહુ ઉત્તમ પ્રકારમાં બચ્ચાંને મળે છે. તેથી આવું બચ્ચું બહુ કુશળતા ધરાવતું અને ઉત્તમ મન-શકિત ધરાવતુ જન્મે છે.

સીદ્દણોમાં અને ગોરા બાપના બચ્ચાંના ઉપલા દાખલાપરથી માલમ પડે છે, કે માબાપ બન્નેનો એક એકપર પ્યાર હોતો નથી તો માબાપના જે જે ગુણો બચ્ચાંમાં ઉતરવા જોઇયે તે ઉતરતા નથી. તેથીજ કેટલીક વખતે વિદ્વાનના છોકરાં વિદ્વાન પેદા થતાં નથી. જ્યારે એક ભરથાર અને મહોરદારનું તન અને મન પ્યારથી એક થઇ જાય છે, ત્યારેજ બચ્ચાંમાં તેઓના ઉમદા ગુણો ઉતરે છે. કેટલાક મહાન છટાદાર બોલનાર પોતાની માતાથી થયા છે, કારણ સ્ત્રીઓ મોટે ભાગે બોલવામાં કુશળતા ધરાવે છે, એક મોટો વકતા પેત્રીક હેનરીએ પોતાની વકતાબાજી માતા તરફથી મેળવી હતી. જે પુર-વાર કરે છે કે છતાદાર બોલવાની શકિત બચ્ચાંને માતા તરફથી મળે છે.

પવિત્રાઈ પણ બચ્ચાંને માતા તરફથી મળે છે. કારણ એક સ્ત્રી હમેશા પવિત્રાઇને નીતિભરી જીંદગી ગુજારવાની ફરજ પડે છે. કારણ જો તેઓ પવિત્રાઈ રાખે નહી, તો તેઓનું ભવિષ્ય બરબાદ થાય છે, અને કોઇ તેઓની સાથે પરણતું નથી. તેથી તેઓને પવિત્ર જીંદગી ગુજારવાની ફરજ પડે છે, જે દેખાડે છે કે બચ્ચાંને ઉમદા સદગુણો માતા તરફથી મળે છે. જે મહાન ધર્મગુરૂ થયા છે, તેઓ માતાના સદગુણોને આભારી છે. માતા જ્યારે બચ્ચાંને આવા સદગુણો આપે

છે, ત્યારે માતા કેળવાયલી હોય તો બચ્ચાં કેવા ઉમદા સદગુણો અને મન શકિત ધરાવે! તેથી સ્ત્રી કેળવણી કેટલી અગત્યની છે તે આપણુને માલમ પડે છે. આપણે સઘળા દાખલાઓ તપાસી ગયા છીયે તેપરથી માલમ પડે છે કે એક સ્ત્રીએ સારી નીતિ રીતીથી ભરપુર કેળવણી લેવાની બહુજ જરૂર છે, આવી કેળવાયલી સ્ત્રીના બચ્ચાં ઉંચી મન શકિત ધરાવતા પેદા થાય છે, જયારે હીંદની સ્ત્રીઓ ઉત્તમ પ્રકારની કેળવણી લઇ ઉંચી મન શકિત ધરાવનારા બેટાઓ પેદા કરશે ત્યારે હીંદુસ્થાનનું દલીદર ફીટશે.

બચ્ચાંને ૯) મહીના તલક માતા પેટમાં રાખે છે, અને આપણે દાખલાઓથી જાણ્યું છે તેમ એ નવ મહીનામાં મનની અને શરીરની અસર કરી શકે છે. પ્રૉ૰ ફાઉલર જણાવે છે કે "Woman receives from the male only the rudiments of life, its framework anatomy organs; and mental faculties as it were the warp of their joint fabric while its manufacturing, weaving, drying, figuring, etc. are hers." એક સ્ત્રી મરદ તરફથી એક જીવડાના જીવની શરૂઆતના તત્વ મેળવે છે, તે બચ્ચાંના શરીરનું બંધારણ, તેની રચના, અવયવ અને મન શક્તિઓ તેણીને મલે છે. જે પ્રમાણે એક કપડાંને વણવા પહેલા દોરાના ટાંટણા જોઈયે તેમ તેઓ સાથે મળી પહેલાં ટાંટણા પેદા કરે છે, પણ એ દોરાના ટાંટણામાંથી કપડું વનવું, તેની ઉપર ચોકસ તરાહ પાડવી, ચોકસ કુમાસનું કપડું બનાવવું એ સઘળું કામ સ્ત્રીનું છે. માટે સ્ત્રીઓને કેળવણી ઉંચા પ્રકારની મલવી જોઇયે અને મુખ્ય કરી બચ્ચાં વિષેના જ્ઞાનની બહુજ જરૂર છે. આપણે જાણ્યું તેમ એક માતાને બચ્ચાં પેદા કરવાના કાર્યમાં ઘણા મહીના ભાગ લેવો પડે, જયારે ભરથાર તો કેટલીક વખતે થોડીક મીનીટમાં બચ્ચાં પેદા કરવાનું કાર્ય સંપુર્ણ કરી શકે છે. પણ એ થોડીક મીનીટના કાર્યમાં બચ્ચાંને નસીબવંત અથવા કમનસીબ બનાવી શકે છે. માટે જોકે એક પુરૂષ બચ્ચાંના પેદા કરવાના કાર્યમાં નજીવા જેવો ભાગ લેય છે તે છતાં એ કાર્યનું બળ કેટલું બધું છે. જે પ્રમાણે એક બંદુકને ફોડવાને

વાર લાગતો નથી પણ તે ફોડી કે તેનું બળ દેખાય છે. તેજ પ્રમાણે એક બાપનું આ બચ્ચા પેદા કરવાના કાર્યમાં આવુંજ બળ હોય છે. માટે ભરથાર અને મહેરદાર બંન્નેએ પોતાના કાર્યની જોખમદારી સમજવી જોઇયે. બન્નેએ એ પવિત્ર કાર્યમાં પોતાના બને એટલા ઉમદા સદગુણો વાપરવા જોઇયે, એક એક તરફ અત્યંત પ્યારથી વર્તવું જોઇયે અને ઉમદા બચ્ચાં પેદા કરવાની નેમજ એકલી ધ્યાનમાં રાખવી જોઇયે.

મનુષ્ય જાતની ઉન્નતીમાં એક સ્ત્રી ઘણો સારો ભાગ બજાવી શકે છે. તેઓનાજ હાથમાં આપણી ભવિષ્યની ઓલાદની બેહતરીની ચાવી છે. આપણે સ્ત્રી જાતીને માન આપ્યે છીયે તેમજ દરેક કેળવાયલા દેશોમાં સ્ત્રી જાતીને મરદ માન આપે છે. તેનું કારણ શું ? એજ કે તે મનુષ્ય જાતને જન્મ આપનાર છે, તે બચ્ચાંને નવ મહીના પેટમાં રાખી તેનું પાલણ પોષણ કરનાર છે, અને તે એક માતા છે, એવાજ ખ્યાલથી સ્ત્રી જાતી તરફ મરદો માનની નજરથી જુવે છે, કારણ દરેક મરદ સ્ત્રી જાતીનેજ પેટે જન્મ લીધો છે. માટે દરેક સ્ત્રીને માતા તરીકેની કેળવણી લેવી જોઇયે કારણ તેણીનુ આ દુન્યામાં એજ કુદરતનું મહાન કાર્ય કરવાને જન્મી છે. પેલા વિદ્વાનના બોલમાં કહયે તો "Girls, young ladies, mothers be implored to regenerate the race by learning and fulfilling your creative mission perfectly." છોકરીઓ, જુવાન બાનુઓ, માતાઓ તમારૂં બચ્ચાં પેદા કરવાનું કાર્ય સંપુર્ણ રીતે શીખી તેને અમલમાં મુકી મનુષ્ય જાતની ઉન્નતી કરવાની આજીજી સ્વિકારો. તમારા માં મહાન નરો પેદા કરવાની શક્તિ ઇશ્વરે મુકી છે, જે દાખલા દલીલ સાથે આપણે સાબેત કીધું છે. માટે એ શક્તિનો વાજબી ઉપયોગ કરો! પુરૂષો સરકારને લગતા, ધર્મને લગતા કેળવણીને લગતા, નીતિને લગતા સુધારાઓ કરી શકે છે. પણ તમે તો મનુષ્ય જાતને સુધારી અને આ દુન્યાને પાછું બહેસ્તમાં ફેરવી નાખવાની શક્તિ ધરાવો છો. જ્યારે તમે આવી મહાન શકિતઓ ધરાવો છો ત્યારે એ શકિત કેમ વાપરવી તે જાણો. આ પુસ્તક તમને એ શકિતઓ પુરતી રીતે સમજાવે છે, તમને ઇશ્વરે બચ્ચાંને જન્મ આપવા પેદા કીધાં છે, માટે

કુદરતનું એ મહાન કાર્ય કરવાની ફરજ સદા કરવા તૈયાર રહો. તમારી શરીરની અને આત્માની સઘળી શકિતઓ ઉમદા બચ્ચાં પેદા કરવામાં વાપરો, તમારો સર્વેથી મનનો મોટો જુસ્સો, અને ખાસ ઉમદા ફરેસ્તાઇ બચ્ચાં પેદા કરવાનો હોવો જોઈયે, નહીં કે સારા પોસાક અને ઘરેણાંને માટે. જયારે આવી ઉમદા નેમવાળી સ્ત્રી ઉમદા બાળકો પેદા કરે, અને જયારે તેઓ મહાન નરો પેદા થાય છે, અને મનુષ્ય જાતમાં સુખનો પ્રસાર કરવાને મહાન કાર્યો કરે છે, ત્યારે તમામ કુદરત તેને જન્મ આપનાર માતાને પોતાના દેવતાઈ આશીષ આપે છે, અને મનુષ્ય જાતના મોહમાંથી ખરાં જીગરથી નીકળતા બોલો હમેશાં સાંભળ્યે છીએ કે "ધન છે આ મહાન નરની માતાને કે તેણીએ આવા નરને પેદા કીધો છે." એક બાપ, બચ્ચાં પેદા કરવાના કાર્યમાં થોડો ભાગ લે છે, પણ તે થોડા વખતમાં બચ્ચાંનાં બંધારણને માટે એવાં તત્વો ઉત્પન્ન કરી શકે છે, કે જેથી બચ્ચું ઉત્તમ અથવા તો જન્મથી કમનસીબ પેદા થાય છે. મોહોરદાર તરફના સાચા પ્યારથી, શાંત મનથી અને ઉમદા સદગુણોથી સંગત કરવાથી એક બાપ બચ્ચાંને માટે ઉત્તમ બીજ પેદા કરી શકે છે. એક ભરથારે જાણવું જોઈએ કે કુદરતે સ્ત્રીને પેદા કરી છે, તે કાંઇ હવસ તૃપ્ત કરવા નહીં પણ ઉમદા બચ્ચાં પેદા કરવાં. સ્ત્રીના દરેક અવ્યવો તપાસતા માલમ પડે છે કે તેઓ બચ્ચાંની ઉત્પત્તિ અને બચ્ચાંની ઉન્નતી અને પોષણને માટેજ છે, માટે એ અવ્યવ હવસથી અપવિત્ર કરવા વાજબી કહેવાય નહીં. સ્ત્રીના દરેક અવ્યવો ભરથારનો સાચો પ્યાંર એક એક તરફ વધારવા છે. ઉમદા બચ્ચાં પેદા કરવાની હેતુથીજ સ્ત્રી સંગતનો આનંદ ભોગવવો સજાવાર છે. આનંદનુ મુળ આપણા મનમાં છે, હવસ કાંઈ આનંદ આપી શકતો નથી. પણ એક જાતની શરીરની તલબ ઉત્પન્ન કરે છે. પણ સાચો પ્યાર બેઉ જાતીને ઐકયતામાં લાવે છે, બેઉના મનને એક એકમાં હળી મળી રહેલા બનાવે છે. અને તેઓમાં એવી મીનોઇ લાગણી ઉત્પન્ન થાય છે, કે તેઓ એકમેકના શરીરને વીસરી જઈ એકમેકના આત્મા સાથે સંબંધ રાખતાં હોય તેમ લાગે છે. શરીરી સંબંધ કરતાં બે આત્મા-ઓનો સંબંધ એવો તો આનંદી હોય છે, કે તેનું બયાન કોઈ પણ કરી

શકે નહી. આપણો આત્મા ઇશ્વરનો અંશ છે. ઈશ્વર સત-ચીત-આનંદનું સ્વરૂપ છે. તો જ્યારે સઘળા આનંદનો અંશ-આત્મા સાગી જાતીના આત્માના સંબંધમાં આવે છે, ત્યારે તે આનંદનો અંશ પરમેશ્વરના સમાગમમાં આવે છે, અને તે સત-ચીત-આનંદનું ભાન ધરાવવાને શકિતવાન થાય છે. માટે આવો આનંદ ભોગવવો હોય તો તમારી મહોરદારને શરીરી જુસ્સા અને હવસ તૃપ્ત કરવાના હથિયાર તરીકે નહિ ગણતાં, સાચા પ્યારથી આપણા આત્મામાં સમાયલા આનંદના અંશનો ખરો પ્રકાશ મેળવવા અને ઉમદા બચ્ચાં પેદા કરવાના સાધણ તરીકે સ્વીકારજો. આવા આનંદમાં બચ્ચાંનું બીજ ઉત્પન્ન થાય તો તે બચ્ચું દેવતાઇ ગુણો ધરાવવાને શકિતવાન થાય.

હમેલ રહયા પછી તેની સાથે અત્યંત પ્યારથી વર્તવું જોઈયે. તેણી બચ્ચાંને પેટમાં પોષણ આપી જે વેદના ખમે છે. તેથી ભરથારની ફરજ છે કે તે વખતે તેણીને આનંદ મળે તેવાં કાર્ય કરવા, તેણીને પુરતી આશાયશ, અને- ઉંઘ આપવી, તેણીનું મન રીઝવવા તેણીની આસપાસ સુંદર દેખાવો રજુ કરવા અને દરેક રીતે તેણીને સુખી બનાવવાની કોશેશ કરવી. એવા સદગુણો ભરથાર જો વાપરે તો તેણી ઉત્તમ બચ્ચાંને જન્મ આપશે. પણ એ વખતે જો ભરથાર પોતાની મહોરદારને પોતાના કાર્યથી અથવા તો સખત બોલવાથી દુ:ખ દેશે તો કુદરત ઘણી મજબુત શીક્ષા કરશે, તેઓને ત્યાં એવું તો દુરગુણી બચ્ચું જન્મશે કે તેઓને આખી જીંદગી દુ:ખ સોસવું પડશે, અને વળી મહોરદારને એ વખતે કોઇપણ રીતનું દુ:ખ થાય તો તે બીમાર થશે, અને તેણીની સખત બીમારીની વેદના તેને ખમવી પડશે. માટે ભરથાર અને મહોરદારે બચ્ચાંની પેદાયસમાં ઉમદા સદગુણો વાપરવાની જરૂર છે. એકમેક તરફ સાચો પ્યાર, એકમેક તરફની ફરજ અદા કરવી, અરસપરસ સુખ આપવાની કોશેશ કરવી અને કુદરતનું મહાન કાર્ય કરવાને જે શકિત ઇશ્વરે માણસને આપી છે, પેલી બચ્ચા પેદા કરવાની મહાન શકિત આપણને આપી છે. તે શકિતનો ઉમદા ઉપયોગ કરવામાં આવશે તો ઉમદાં બચ્ચાં પેદા થશે અને તેઓ ઘડપણમાં સુખી થશે એટલુંજ નહીં પણ દેશ તરફ પણ એક ઉમદા શહેરી તરીકે પોતાની ફરજ અદા કરશે.

પ્રકરણ ૧૦ મું.

છોકરો અથવા છોકરી મરજી પ્રમાણે પેદા કરવાની કેટલીક શોધો.

આજ જમાના થયાં શરીરી શાસ્ત્રીઓ અને વિદ્વાનો છોકરો અથવા છોકરી કેવી રીતે ઉત્પન્ન થાય છે તેનો ભેદ સમજાવવી શકયા નથી.અને તેમાંના કેટલાક લાંબો વખત એ બાબદનો અભ્યાસ કરી એમ કહેતા હતા, કે ઇશ્વરે આ બાબદમાં પોતાનો ભેદ એવો તો છુપો રાખ્યો છે કે મનુષ્ય જાત એ ભેદનો પડદો કદી પણ ખુલ્લો કરી શકશે નહીં. પણ આ પ્રકરણમાં એ બાબદની કેટલીક ખાત્રીપૂર્વક શોધો રજુ કરવામાં આવશે, જે પરથી તમને માલમ પડશે કે મનુષ્ય જાતને ઇશ્વરે જે બલવાન મનશકિત આપી છે, તે જો આલુ ખંતથી વાપરવામાં આવે તો કુદરતનો એ ભેદ સમજી શકાય છે. તમામ કુદરત ઇશ્વરે બનાવી છે, તે માણસ જાતને જ્ઞાન આપવા ખાતરજ છે. મનનો વાસ્તવીક ઉપયોગ કરવાથી, કેટલાક કુદરતના ભેદો આપણે સમજી શકયા છીયે. ખરેખર, છોકરો અથવા છોકરી કેમ પેદા થાય છે એ કુદરતના સઉથી મોટામાં મોટા ભેદોમાંનો આ એક મોટો ભેદ છે. સંગત કરવાનું કાર્ય છોકરો અથવા છોકરીની વખતે એક સરખું થાય છે, તે છતાં કોઇ વખતે છોકરો અને કોઈ વખતે છોકરી પેદા થાય છે, આનો ભેદ શું? આપણે થોડા વખતમાં ખાત્રીપૂર્વક રીતે જાણીશું કે આ મોટો કુદરતનો ભેદ હાલની કેટલીક શોધોથી સમજી શકયા છીયે.

હવે સવાલ એ ઉત્પન્ન થાય છે કે આવી શોધો બહાર પાડવી ફાયદાકારક છે કે? આવી શોધો જો દરેક માણસ અમલમાં મુકે તો સઘળાઓ નરજાતી પેદા કરી, નારી જાતીનો મોડે વેહેલે નાશ થઇ જાય, અને કુદરતનું કાર્ય પુરતી રીતે થઇ શકે નહીં, કારણ મનુસ્ય જાતની વૃદ્ધિને માટે બેઉ જાતીની સરખી જરૂર છે.

આ બાબતની શોધોનો અભ્યાસ કર્યા પછી માલમ પડે છે કે આ વાંધો ટકી શકતો નથી, કારણ આ શોધોનો ઇસારો પશ્ચિમ તરફથી કેટલાક વરશો થયાં બહાર પડ્યો છે, તે છતાં આપણામાંના કેટલા માણસો જાણે છે? ગમે તેવી શોધો બહાર પડે છે તે છતાં તે શોધોનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન માણસ જાતનો મોટો ભાગ મેળવી શકતો નથી. વળી એ શોધોને અમલમાં મુકવાની રીતો કાંઇ સેહેલી હોતી નથી તેથી સઘળા અમલમાં મુકતા નથી, પણ જેઓ બહુ ઉલટ અને હોશ ધરાવે છે તેઓજ અમલમાં મુકે છે. આજે હીંદુઓમાં કેટલીક કોમોમાં નારી જાતીની સંખયા બહુજ ઓછી છે. તેઓ એ જાતીને જન્મ આપવા બહુજ ખુશી છે. જો આવી શોધોથી નારી જાતી ઓછી થઇ જાય અને તેઓની માંગણી બહુ થતી હોય તો કુદરતી રીતે એ જાતીને પેદા કરવા લોકો ઉલટ પકડે. જો એ જાતી ઓછી થઇ જાય અને પછી નર જાતીને પોતાના સાથી મેલવવો મુશ્કેલ પડે તો પછી નારી જાતી પર બહુજ માંગણી થાય, એ જાતી તરફ વધારે ચાહ ઉત્પન્ન થાય, અને તેથી માબાપો પોતાના આવા લાભ અર્થે એ જાતી પેદા કરવા પડી જાય. આ સઘલી દલીલો પરથી માલમ પડે છે કે આ શોધોથી કોઇબી રીતે નારી જાતીને નુકસાન પુગવાનું નથી.

પ્રાચીન કાળના વખતથી એ જાતીનો ભેદ શોધવા ઘણાક વિદ્વાનોએ કોશેશ કીધી છે અને તેઓએ જુદી જુદી પોતાની દલીલો રજુ કીધી છે. કોઇ પોતાની દલીલ એક રીતે રજુ કરે છે તો કોઇ વલી બીજીજ રીતે પોતાની દલીલો રજુ કરે છે. આપણે ત્યાં પ્રાચીન કાળથી તે આજ સુધી જે દલીલો બહાર પડી છે તે ટુંકમાં તપાસીશું કે જેથી આપણને એ બાબતનું પુરતું જ્ઞાન મલશે.

આજે હજારો વરસની વાત ઉપર હીંદુ શાસ્ત્રમાં છોકરો અથવા છોકરી કેમ પેદા થાય છે, તે નીચે પ્રમાણે જણાવે છે. ક્રીષણ જુર વેદનું ગર્ભ ઉપનીશદમાં લખેલું કહેવાય છે કે જો બાપનું બીજ વધારે બલવાન હોય છે તો છોકરો જન્મે છે, અને માતાનું બીજ બલવાન હોય છે તો છોકરી જન્મે છે. મા અથવા બાપ એકમેકની સંગતમાં વધારે ઉમંગ જે ધરાવે તેવી જાતી પેદા થાય છે. એ શાસ્ત્રમાં

વધુ એમ જણાવે છે કે, સંગતની વખતે માબાપનું મન ફીકર ચીંતા-વાળું હોય છે તો છોકરૂં આંધલું પાંગળું, ખુંધુ યા હાથ પગ વગરનું જન્મે છે. ચંદ્રમાં અથવા સુર્યના ગ્રહણ વખતે બચ્ચાંનું બીજ પેદા કરવામાં આવે છે, તો, તે બચ્ચું હાથ પગ વગરનું જન્મે છે. વળી હીંદુ શાસ્ત્રમાં બીજે ઠેકાણે એ બાબત નીચે પ્રમાણે લખેલી છે. ઘોરીનાથ પોતાની વહાલી મહોરદાર ઘોડીને એક સ્ત્રી દુર બેઠા પછી અથવા માસીક માંદગી પછીના દીવસમાં ભરથારની સંગત કરવાથી કેવાં બચ્ચાં પેદા થાય તેની સમજણ નીચે પ્રમાણે આપે છે. "મારી વાહલી સમજ ! એક સ્ત્રી દુર બેઠા પછી ચોઠે દીવસે સ્નાન કરે છે ત્યારે તેણી શરીરે અને મને પવિત્ર બને છે. અને ભરથારની સંગત ફાયદાકારક નીવડે છે. હયાં જેગી દીવસો લખવામાં આવે છે તે એક સ્ત્રી દુર બેઠા પછીના દીવસ જાણવા. સાધારણ રીતે એક સ્ત્રી ત્રણ દીવસ દુર બેસે છે અને ચોથે દીવસે દસ્તાન વહેતું બંધ થાય છે અને સ્નાન કરી પવિત્ર બને છે. હવે પછીના દીવસો વિષે હયાં લખવામાં આવે છે.

પાંચમો દીવસ— જો એક સ્ત્રીને છોકરી જોઇતી હોય તો દુર બેઠા પછી પાંચમે દીવસે ભરથારની સંગત કરવી. આ દીવસની સંગતથી છોકરી જન્મશે જે કુટુંબ અને મીત્ર મંડળમાં બહુ ચાહ પામશે અને તેણીને પેટે ઘણી છોકરી જન્મશે.

છઠો દીવસ—આ દીવસની સંગતથી છોકરો પેદા થાય છે જે સાધારણ જીંદગી ગુજારે છે.

સાતમો દીવસ—છોકરી જોઈતી હોય તો ખાસ આ દીવસ છે, આ દીવસના સંગતથી છોકરી પેદા થાય છે તે સ્વતંત્ર જીંદગી ગુજારે છે અને બહુ પૈસાવાળી થાય છે.

આઠમો દીવસઃ—આ દીવસની સ્ત્રી સંગત બહુ ઉમંગથી કર-વામાં આવે છે તો છોકરી જન્મે છે. જે અદભુત ખુબસુરતી ધરાવશે. તેણી સારી કેલવાયલી, મજબુત મનની, પવિત્રાઈવાલી, અને ભરથાર સાથે અત્યંત પ્યારથી વર્તતી જન્મશે.

દસમો દીવસઃ—છોકરો પેદા કરવાને આ દીવસ સારો છે. આ દીવસની સંગતથી પેદા થતો છોકરો બહુજ પૈસાવાળો જન્મશે, માણસાઇ ઉત્તમ ગુણો ધરાવશે, દુન્યામાં નામાકિત થશે.

અગીયારમો દીવસઃ—આ દીવસની સંગતથી છોકરી પેદા થશે. તેણી બહુ ખુબસુરત ડહાપણવાળી, શોધક બુધ્ધિવાળી, સ્ત્રી જાતીના સદગુણો જાળવનારી અને પવિત્રાઇવાળી જન્મશે.

બારમો દીવસઃ—આ દીવસની સંગતથી દુન્યામાં સઉથી સુખી છોકરો પેદા થશે. એક પ્રમાણીક અને ઉદાર દીલનો રાજદ્વારી નર થશે અને સઘળા દેશીઓના વખાણ પામશે અને આખી દુન્યામાં વખણાયલો છટાદાર વકતા થશે.

તેરમો દીવસઃ—આ દીવસની સંગતથી છોકરી જન્મશે જે ધરમદાર, મજબુત બાંધાની એક પવિત્રાઇવાલી સ્ત્રી તરીકે પોતાના હવસો અને ઈંદ્રીઓપર કાબુ રાખનારી, અને સ્ત્રીએ જેવી સદગુણો ધરાવવા જોઇયે તેવા સદગુણોવાલી અને સચ્ચાઇની ચાહનારી તરીકે સઘળાઓ તેણીને પુજશે.

ચઉદમો દીવસઃ—આ દીવસની સંગતથી છોકરો જન્મશે. આ છોકરો કાઇબી રીતના પાપથી મુકત રહશે, પોતાના હવસોપર કાબુ રાખશે, પવિત્ર જીંદગી ગુજારશે, અને તે કુળ સૃષ્ટીનું પાલણ કરનાર ભગવાન વીષ્ણુના ભકતને જોઇતા દરેક ગુણો ધરાવશે. આખી જીંદગી સુખી ગુજારસે અને તેની બુધ્ધિના સઉ કોઇ વખાણ કરશે.

પંદરમો દીવસઃ—આ દીવસે સંગત કરવી નહીં. એ દીવસ ઈશ્વરની ભકિત કરવાનો છે. જો કોઈ એ દીવસે સંગત કરે છે તો છોકરી આવશે જે ઘણી દુઃખી જીંદગી ગુજારશે.

ત્યારે આ હીંદુ શાસ્ત્ર પ્રમાણે જો છોકરો જોઇતો હોય તો એક સ્ત્રી દુર બેસે ને છઠે, આંઠમે, દશમે, બારમે, યા ચઉદમે દીવસે સંગત કરવી. છોકરી જોઈતી હોય તો એક સ્ત્રીની માસીક માંદગી થવાને, પાચમે, સાતમે, નવમે, અગીયારમે અને તેરમે દીવસે સંગત કરવી.

આ સઘળું હજારો વરસ અગાઉ હીંદુ શાસ્ત્રમાંથી મલી આવે છે.

અગાઉના યુનાની (ગ્રીક) ફીલસુફો પણ છોકરો અથવા છોકરી કેમ પેદા થાય છે તે વિષે લખી ગયા છે.

હીપોક્રેતીસ એવું જણાવી ગયો છે કે જો બચ્ચાંનું બીજ બહું મજબુત પદાર્થનું બનેલું હોય છે તો છોકરો પેદા થાય છે.

એરીસટોટલ અને એનેકટોગોરાસ એવું જણાવે છે કે છોકરો અથવા છોકરી જમણી અથવા દાબી બાજુના અવ્યવ પર આધાર રાખે છે. માબાપની જમની બાજુના અવ્યવ છોકરો પેદા કરે છે, અને દાબી બાજુના અવ્યવ છોકરી પેદા કરે છે. એ વિષે હાલના વિદ્વાનોએ પણ એ શોધ કરી છે, જે આપણે થોડા વખતમાં જાણીશું હવે આપણે એ બાબતને લગતી હાલ શું શું શોધ થઇ છે તે વિષે ટુંકમાં તપાસ્યે. આપણે હમણા જોઇ ગયા કે હીંદુ શાસ્ત્રમાં છોકરો અથવા છોકરી પેદા કરવાની માસીક માંદગી પછીના ચોકસ દીવસોનો ઉપયોગ કરવાથી થાય છે. તેજ પ્રમાણે હાલ કેટલાક વિદ્વાનો માસીક માંદગી પછીના દીવસોની ઉપર પોતાની દલીલો રજુ કરે છે.

જીનીવાનો પ્રોફેસર મોન્સ. થ્યુરી (Mons. Thury) એ ૧૮૬૩ માં એક ચોપડી છપાવી હતી. જેમાં એ વિદ્વાન જણાવે છે કે છોકરો અથવા છોકરી આવવાનું કારણ સ્ત્રી બીજ કેવા પ્રકારનું હોય છે તે પર આધાર રાખે છે, એક છોકરાને વધારે જોર અને પાકટ અવયવ જોઈ છે તેથી પાકટ બીજમાંથી છોકરો પેદા થાય છે. સ્ત્રી દુર બેસે ત્યારે સ્ત્રીનું બીજ ઉત્પન્ન થાય છે હવે જ્યારે સ્ત્રી દુર બેસવાથી મુકત થાય છે ત્યાર પછી થોડા દીવસ પસાર થાય છે ત્યારે સ્ત્રીનું બીજ પાકટ થાય છે. માટે સ્ત્રી અડકાવાથી મુકત પામ્યા પછી સાત આંઠ, દીવસ પછી જો ભરથાર સંગત કરે છે તો છોકરો આવે છે. પણ જો અડકાવા પછી સ્નાન કરી બીજેજ દીવસે ભરથારની સંગતમાં રહે તો છોકરી આવે છે કારણ પેલી સ્ત્રીનું બીજ મુદલ પાકટ થયલું હોતું નથી.

બીજો વિદ્વાન મેયર એ વિષે લખતાં ઉપલી દલીલ બીજીજ રીતે સમજાવે છે. એક સ્ત્રી દસતાનથી મુકત થયા બાદ લગભગ દશ દીવસ પછી ભરથારની સંગત કરવાથી છોકરો જન્મે છે તેનું કારણ એજ કે સ્ત્રીનું બીજ જ્યારે તેણી અડચણમાં હોય છે ત્યારે ઉત્પન્ન થાય છે, અને જ્યારે તે ઉત્પન્ન થાય છે તે વખતે તે બીજમાં પોષણ ઘણું હોય છે અને તેથી સ્ત્રી તત્વો ઘણાં બળવાન હોય છે પણ જેમ જેમ દીવસો પસાર થતાં જાય છે તેમ તેમ એ બીજનું બળ ઓછું થાય છે અને બાર, તેર દીવસ પસાર થવા બાદ મરણ પાંમે છે. સ્ત્રી સ્નાન કરી રહ્યા પછી તુરત ભરથારની સંગત કરે છે તો છોકરી આવે છે કારણ તે વખતે સ્ત્રીનું બીજ બહુ બળવાન હોય છે અને સ્ત્રી તત્વોને પુરતું પોષણ મળેલું હોય છે. પણ સ્ત્રી સ્નાન કરી રહયા પછી લગભગ દસ દીવસ પછી ભરથારની સંગતમાં રહે છે તો છોકરો આવે છે કારણ એટલા વખતમાં સ્ત્રીનું બીજ બહુ નબળું પડી ગયલું હોય છે, લગભગ મરણ તોલ હાલતમાં હોય છે તેથી પેલા ભરથારનું બીજ જે બળવાન હોય છે તેજ કાર્યશાધક રહે છે, તેથી છોકરો આવે છે; બીજા વિદ્વાનો વળી એમ સમજાવે છે કે સ્ત્રી અડકાયા પછી ભરથારની સંગતનો જુસ્સો બહુ ધરાવે છે. તેણીનો સંગતનો જુસ્સો બહુ બળવાન હોવાથી તે વખતે બચ્ચાંનું બીજ ઉત્પન્ન થાય છે તો છોકરી ઉત્પન્ન થાય છે. પણ સ્નાન કીધા પછી દસેક દીવસ પસાર થવા દેવામાં આવે છે તો તેણી-નો સંગતનો જુસ્સો બહુજ નબળો પડી ગયલો હોય છે તે વખતની સંગતથી છોકરો જન્મે છે.

"Intercourse in from two to six days after the cessation of the menses produces girls, in from nine to twelve boys"— "Medical Reporter."

"મેડીકલ રીપોર્ટર" નામનું વૈદકપત્ર એમ જણાવે છે કે "દસ્તાનનુ વહેવું બંધ થયા પછી બેથી છ દીવસમાં સંગત કરવામાં આવે તો છોકરી પેદા થશે, પણ નવથી બાર દીવસમાં સંગત કરવામાં આવે તો છોકરો આવશે."

આ સઘળી દલીલો સ્ત્રીની માસીક માંદગી સાથે સંબંધ ધરાવે છે. એ વતરોગે બીજી ઘણી દલીલો છે તેમાંથી થોડી અગત્યની રજુ કરીશું.

જાણીતો શીલસુફ દારવીન એ બાબે જણાવે છે કે કુદરતમાં દરેક ચીજ પોતાનું રક્ષણ પોતેજ શોધે છે. તેથી ભરથાર મોટી ઉમરનો હોય અને બાયડી નાની ઉમરની હોય તો, ભરથાર જલદી મરણ પામે અને તેની જાતીનું આ દલીલ પ્રમાણે રક્ષણ થવું જોઇયે, તેથી છોકરો જન્મે છે કે તેના મરણ પછી તેની જાતી પાછી હૈયાત રહે. આ દલીલ પ્રમાણે જો છોકરો જોઇતો હોય તો પેલા હીંદુઓમાં ૬૦) વરસના ભાયડા સાથે ૧૮ વરસની કન્યા પરણે છે તેમ લગ્ન કરવાં, તો પછી છોકરોજ આવે.

કેટલાકો પોતાની દલીલ ખોરાકની ઉપર રજુ કરે છે. એ બાબત પર ડૉ. લીયોપોલ્ડ સેન્ડ એક ઘણું રસીલું અને અગત્યનું પુસ્તક "The Determination of sex" કરીને લખેલું છે. આ તબીબના હાથમાં સ્ત્રીઓના કેટલાક કેસો હતા. આ કેસોની બારીક તપાસ કીધાથી તેને માલમ પડયું કે જે સ્ત્રીની પીસાબમાં મીઠાસ (sugar) જતી હોય તે સ્ત્રીને ત્યાં છોકરી જન્મે છે. પીસાબમાં મીઠાસ જવાથી છોકરી કેમ જન્મતી હોશે તે વિષે સમજાવતાં તેણે પોતાની દલીલો બે બીજી દલીલોપર રચેલી છે. એક તો આપણે તપાસી ગયા તેમ પાકટ સ્ત્રી બીજ (Ripe ovum)ની. જો સ્ત્રીનું બીજ બરાબર પાકટ થયું હોય તો છોકરો આવે છે અને બીજી દલીલ (cross Heredity) ની છે. એક જાતી પોતાની જાતીને પેદા કરતી નથી પણ સામી જાતીને પેદા કરે છે, એટલે સ્ત્રી છોકરાને પેદા કરે છે જ્યારે છોકરી ભરથારનાં બીજની અસરથી પેદા થાય છે.

બીજના પાકટપણાંને માટે સમજાવતાં તે લખે છે કે જયારે સ્ત્રીના સઘળા અવ્યવ પોતાનું નિયમીત કાર્ય કરે છે ત્યારે બીજ પણ પાકટ હાલતમા આવે છે. જયારે શરીરમાં દરેક રીતના બંધારણ કરનારી શક્તિઓ બરાબર કામ કરે છે ત્યારે પીસાબમાં મીઠાસ

(sugar) જતી નથીં શરીરની જાલવણીને લગતા શરીરમાં દરેક રસાયણીક કાર્યો થાય છે તે કાર્યો સ્ત્રીના બીજને પાકટ કરવાને જરૂરના છે. તેમાં મુખ્ય ખોરાક છે. ખોરાક શરીરમાં ગયા પછી બરાબર પાચણ થાય છે, તો સ્ત્રી બીજ પાકટ બને છે. જો ખોરાક બરાબર પાંચન થતો નથી તો પીસાબમાં તે માલમ પડે છે, અને સ્ત્રી બીજ બરાબર પાકટ થતું નથી, જયારે પીસાબમાં મુદલ મીઠાસ માલમ પડતો નથી ત્યારે સ્ત્રી બીજ બહુ ઉત્તમ પ્રકારે પાકટ થાય છે. જયારે સ્ત્રી બીજ બરાબર પાકટ થતું નથી ત્યારે તે નબળા પ્રકારનું હોય છે, કારણ તેને પુરતું પોષણ મળતું નથી.

છોકરાના અવયવ છોકરી કરતાં મજબુત હોય છે તેથીજ નબળું બીજ છોકરીને પેદા કરે છે.

સ્ત્રીના શરીરમાં જેવો ખોરાક જાય તે બરાબર પાચન થાય તો પીસાબમાં મીઠાસ મુદલ માલમ પડતી નથી. જેથી બીજ પુરતું પાકટ અને મજબુત થાય છે, જે વડે છોકરાના અવયવનું બંધારણ થાય છે.

આ દલીલ પરથી માલમ પડે છે કે એક સ્ત્રીએ છોકરાનો જન્મ આપવાને માટે ચોકસ રીતનો ખોરાક ખાવો જોઇયે. શરીરને મજબુત બનાવે એવો ખોરાક લેવો જોઇએ, જે સહેલાઇથી પાંચન થાય અને પીસાબમાં જતી મીઠાસને અટકાવે. જે ખોરાકમાં મીઠાસ હોય અને સ્ટાર્ચ (Starch) એટલે કાંજી અથવા કલેપવાલો ખોરાક બહુ ખાવો નહીં જેવા કે ચોખા એમાં બહુ સ્ટાર્ચ હોય છે. માટે ખોરાકમાં થુંલા સાથના ઘઉ, દુધ, જેઓ માસ ખાતા હોય તેઓ માંસ, ઇંડાં, દરેક રીતની દાળો, વગેરે બહુ ઉપયોગી થઇ પડશે. બનતાં સુધી મીઠાઇ અથવા તો ખોરાકમાં મીઠાસ વાપરવો નહીં. આવો ખોરાકમાં ફેરફાર હમેલ રહે તે અગાઉના દીવસોમાં અને તે પછીના કેટલાક દીવસોમાં થવો જોઇયે, આવા ખોરાકના ફેરફારથી પીસાબમાં જતી મીઠાસ હલવે હલવે બંધ પડશે.

ડા૦ લીયેપોલ્ડે કેટલીક સ્ત્રીઓના કેસો હાથમાં લીધા હતા. તેઓને ચોકસ રીતનો આપણે તપાસી ગયાં તેવો ખોરાક આપી અને તેઓની પીસાબમાંની મીઠાસ વારંવાર તપાસી તેઓને છોકરો જણાવી પોતાની દલીલ પુરવાર કરી આપી છે. કેટલાકો કહેશે કે ખોરાકને અને પીસાબમાં જતી મીઠાસ સાથ છોકરા, છોકરીના પેદા થવાને શું સંબંધ? આ સવાલનો જવાબ પણ એ વીદ્વાન તબીબ ખુલાસેવાર આપે છે. ચોકસ રીતનો ખોરાક શરીરના બંધારણ પર અને મુખ્ય કરી ચોકસ અવયવની ગતીમાં ફેરફાર કરે છે, જેથી ચોકસ અવ્યવ બહુ તેજી બને છે જે છોકરો પેદા કરવા મદદ કરે છે. વળી આવી રીતના ખોરાકથી પીસાબમાં જતી મીઠાસ બંધ પડી જાય છે. ઉપલા તબીબના કહેવા પ્રમાણે જયારે એક સ્ત્રીની પીસાબમાં મીઠાસ જાય છે ત્યારે તેણીના પેદા કરવાના અવ્યવમાં ચોકસ રીતનો ફેરફાર થાય છે તેથી જો પીસાબમાં જતી મીઠાસને બંધ કરવામાં આવે તો એ સ્ત્રીના પેદા કરવાના અવ્યવ એવી રીતના તેજી બનાવે છે કે છોકરાને માટેનું બીજ ઉત્પન્ન કરી શકે છે. પીસાબમાં જતી મીઠાસ આપણે જાણી ગયા તેવો ખોરાક ખાધાથી બંધ થાય છે. જો ડા. સેન્કનાજ બોલમાં બોલ્યે તો " If a woman be dieted according to our method, she can reach a stage in which she becomes sexually superior to the man, and her offspring will then be male in accordance with the law of the cross heredity of sex. " જો એક સ્ત્રીને આપણી રીત પ્રમાણેનો ખોરાક આપવામાં આવે તો તેણી એવા તબક્કાપર આવે કે જેથી તેણી એક પુરૂષ કરતાં પેદા કરવાના કાર્યમાં ચહડયાતી થાય અને આપણે જાણ્યું તેમ એક જાતી પોતાની જાતી પેદા કરતી નથી પણ સામી જાતી પેદા કરે છે તે પ્રમાણે તેણી એક છોકરાનો જન્મ આપે છે.

હવે ડા. સેન્કની રીત અમલમાં નીચે પ્રમાણે મુકી શકાય:—

જો કોઇ સ્ત્રીથી નીચે સુચવેલી પીસાબ તપાસવાની રીત સમજ ન પડે, તો, પોતાના ઘરના દાકટરને આ લખાણ વંચાવવું અને તેમાં

લખ્યા પ્રમાણે પોતાની પીસાબની રોજ તેના દવાખાનામાંથી તપાસ કરી મંગાવવી.

પહેલાં તો જાણવું જોઈયે કે સ્ત્રીને કાંઈ ચોકસ રીતનું દરદ છે કે નહીં, અથવા તો તેના પેદા કરતા અવ્યવમાં એવો તો બગાડો નથી કે જેથી બચ્ચાં પેદા થતાંજ નહીં હોય. જો આવી રીતની કાંઇ પણ અડચણ હોય નહીં તો પછી તેની પીસાબ વારંવાર તપાસવી. પીસાબ માપવાને માટે એક મોટું પીસાબ માપવાનું ગલાસ લેવું, જે ૨૪ કલાકની પીસાબ એકઠી થઇ શકે તેવું મોટું હોવું જોઈયે. પહેલવહેલી તપાસ કરતી વખતે પેલા ગલાસમાં ફોરમેલાઈન (formaline) નામની દવાના થોડાક ટીપાં નાખવા જેથી પીસાબ લાંબો વખત રહેવા છતાં ખરાબ થઇ જતી નથી અને બરાબર તપાસ કરવાને માટે જેવીને તેવીજ હાલતમાં રહે છે. ચોવીસ કલાકમાં જેટલી પીસાબ એકઠી થઈ હોય તેને આસરે ૨૦૦) ગ્રામ જેટલી એક બાટલીમાં ભરી મજબુત બુચ દેવો, અને તપાસને માટે રાખવી, પોતે તપાસ કરવી અથવા કોઇ તબીબને ત્યાં તપાસ કરવા મોકલવી. પહેલાં લીતમસ કાગજ (litmas paper) જેવડે કોઇબી રીતનો તેજાબ (acid) પરખાઇ આવે છે. જો પીસાબ સાધારણ પ્રકારની હોશે તો સાધારણ રીતે પેલા "લીટમસ પેપર" પર તેજાબ (acid) જણાઈ આવશે. ત્યાર પછી પીસાબની સ્પેસીફીક ગ્રેવીટી (Specific grevity) એટલે અમુક ભાગનો વજન કેટલો છે તે જાણવું જોઇયે. આ કામ કરવાને માટે ખાસ કાચનુ વાસણ બનાવવામાં આવેલું છે, જેને 'એલતઝમન યુરોમીટર' (Ultzman's Urometer) કરી કહેવામાં આવે છે, જેથી પીસાબ કેટલી ઘટ છે (density) તે સેહેલાઈથી પરખાઈ આવે છે. સાધારણ પીસાબ ૧૦૧૫ થી ૧૦૨૦ જેટલી ઘટ હોય છે. પીસાબનું ઘટ થવું અથવા પાટલું થવું બીજી ચીજો પર આધાર રાખે છે. મીઠી પીસાબના મરજવાળા માણસની પીસાબ બહુજ ઘટ હોય છે. જેઓ ખુબ પુષ્ટિકારક ખોરાક, છોકરો જણવા ખાય છે, તેઓની પીસાબ બહુ ઘટ હોય છે. લગભગ પેલાં મેજર ગલાસમાં ૧૦૩૦ જેટલી ઘટ દેખાડે છે. પીસાબ કેટલી ઘટ છે તે તપાસ્યા પછી તેમાં મીઠાસ કેટલી છે તે તપાસવું જોઈયે.

એ તપાસવાને માટે ડાકટરને ત્યાં પીસાબ મોકલવવામાં આવે તો ઠીક પડે, કારણ સાધારણ માણસને એમ તપાસવાનું કામ બીકટ થઈ પડશે. પીસાબમાં જતી મીઠાસને તપાસવાની ત્રણ રીતો છે તે અમલમાં મુકવી જોઇયે. (૧) Nylander's the fermentation test. (૨) Trommer's test. (૩) Phenyl hydrazin test. એ રીતોથી પીસાબ તપાસવી જોઇયે. આવી રીતે માલમ પડે કે પીસાબમાં મીઠાસ જાય છે તો ખોરાક બદલવો જોઇયે. ઉપર જણાવ્યા મુજબ ખોરાક લેવો. મીઠાસવાળો ખોરાક ખાવો નહીં અને જયાં સુધી મીઠાસ પીસાબમાં તદન બંધ થઇ જાય ત્યાંસુધી ખોરાકમાં ફેરફાર ચાલુ રાખવો.

પીસાબમાં મીઠાસ તપાસ્યા પછી તેમાંથી ખોરાકની પુષ્ટી Albumen or Nitrogen) કેટલી પસાર થઇ જાય છે તે તપાસવી જોઇયે તે તપાસવાને માટે Moritz's volumetric ની રીત વાપરવામાં આવે તો ઠીક પડશે.

આવી રીતે પીસાબમાં જતી મીઠાસ વારંવાર તપાસવી, જયાં સુધી જરા પણ મીઠાસ જતી બંધ પડે ત્યાં સુધી તપાસવાનું કામ ચાલુ રાખવું અને ખોરાકમાં ફેરફાર ચાલુ રાખવો. આવો ફેરફાર એક ભરથાર બાઈડીની સંગતમાં આવે તેની ઘણા દીવસ અગાઉથી ચાલુ રાખવો જોઇયે.

હવે આ બાબતની બીજી અગત્યની શોધ રજુ કર્યે તે અગાઉ આપણે જાણવું જોઇયે કે જાતી કોણ પેદા કરે છે, એક સ્ત્રી કે મરદ? છોકરી શું સ્ત્રીના બીજમાંથી પેદા થાય છે? અને છોકરો મરદના બીજમાંથી અથવા છોકરો છોકરી બેઉ પેદા કરવાની બેઉ જણમાં શકિત છે? અને વળી એ બાબતને લગતો બીજો સવાલ એ ઉત્પન્ન થાય છે કે સંગતની વખતે જે બીજ ઉત્પન્ન થાય છે તેજ વખતે જાતીના તત્વો તેમાં હોય છે કે હમેલ રહ્યા પછી બચ્ચાંની જાતી પેદા થાય છે?

એ બાબતના જે જે સવાલો ઉત્પન્ન થાય છે તેનો ફડચો પહેલાં થવો જોઇયે પછી આપણે બીજી અગત્યની દલીલો રજુ કરીશું જે સહેલાઇથી સમજ પડશે.

બચ્ચાંની જાતી કેમ, ક્યારે, અને કોણથી પેદા થાય છે ?

એ બાબત પર કેટલાક વિદ્વાનોમાં મતફેર ઉભો થાય છે. કેટલાકોનું કહેવું એવું છે કે સ્ત્રીનું બીજ છોકરી પેદા કરે છે, અને મરદનું છોકરો પેદા કરે છે, પ્રો. થ્યુરી પોતાની "Cross Heredity"ની દલીલમાં એમ જણાવે છે કે એક જાતી પોતાની જાતીને પેદા કરતી નથી પણ સામી જાતીને પેદા કરે છે એટલે મરદ છોકરી પેદા કરે છે.

રીચારજી નામનો વિદ્વાન પોતાની દલીલમાં જણાવે છે કે માતાના અવ્યવમાં સઘળી પેદા કરવાની ક્રિયા થાય છે એ ક્રિયાને પહેલી તેજી આપનાર પણ એ અવ્યવોજ છે. પેદા કરવાના કાર્યનું મધ્ય મીંડું એમાંજ સમાયલું છે. મરદનું કાર્ય એટલુંજ છે કે એ સ્ત્રીના અવ્યવને તેજી બનાવવાં અને તેમાંથી શરીરનું બંધારણ કરવું, જો બરાબર બોલ્યે તો ગર્ભમાં ફેરફાર કરવો. માતાની પેદા કરવાની શકિત જો બહુજ ઉંચ્ચા પ્રકારની હોય છે તો છોકરો જન્મે છે, જે બહારના દેખાવમાં માતાને મળતો આવે છે.

જો એમ બને કે જે બળો માતામાં કાર્ય કરે છે તે બાપ કરતાં નબલા પ્રકારનાં હોય છે તો છોકરી જન્મે છે. આ છોકરી બાપના સ્વભાવની હોય છે અને બાપને મલતી આવે છે.

જાતી (sex) માબાપથી વારસામાં મળતી નથી. બહારનો દેખાવ અને સ્વભાવીક ખાસિયતો માબાપમાંના એકને મળતી આવે છે, તે છતાં દરેક કેસોમાં સામી જાતીની અસરો માલમ પડેછે અને કેટલીક વખત સ્વભાવમાં અને બહારના દેખાવમાં ફેરફાર કરી શકે છે.

ડૉ. ટ્રૉલ લખે છે કે "As woman develops the egg, it is certainly more reasonable to suppose that she also develops the sex, in other words, that sex is inherent in the egg, than that it is communicated by the male. સ્ત્રી જ્યારે બીજને (ગર્ભ)ને ખીલવે છે ત્યારે તેનીજ જાતીને પણ ખીલવે છે જો બીજા બોલમાં બોલ્યે તો જાતી ગર્ભમાં અથવા બીજ સાથે ઉત્પન્ન થાય છે એમ માનવું વધારે વાજબી છે. અને નહીં કે મરદ જાતી ઉત્પન્ન કરે છે.

પ્રૉ. વીસમેનનું કહેવું છે કે એક જાતીમાં બેઉ જાતી પેદા કરવાની શકિત હોય છે. જેમકે એક માતાના બીજમાંથી છોકરી તેમજ છોકરો બન્ને ઉત્પન્ન થઈ શકે છે. એ વિદ્વાનના બોલોમાં બોલ્યે તો In the human race we know that all the secondary sexual characters are transmitted by individuals of the opposite as well as of the corresponding sex. A fine soprano voice for instance, may be transmitted from mother to grand-daughter through a son and a black beard from the father to the grand son through a daughter. And in other animals, the sexual character of both sides must be present in every sexually differentiated organism, some of them becoming manifest and others remaining latent. આપણે જાણ્યે છીયે તેમ મનુંષ્ય જાતમાં એક જાતીને લગતી ખાસિયતો સામી જાતી ઓલાદમાં આપે છે. અને વળી તે જાતી તેજ બચ્ચાંની જાતીને આપે છે. દાખલા તરીકે ઘણોજ મધુર અવાજ પૌત્રિને એટલે છોકરાની છોકરીને પોતાના છોકરા તરફથી વારસામાં આપે છે, અને કાળી દાઢી એક બાપ પોતાના પૌત્ર એટલે છોકરાંના છોકરાને પોતાની છોકરી તરફથી વારસામા આપે છે. બીજા પ્રાણીઓમાં બેઉ જાતિના ગુણો એક જાતિમાં માલમ પડે છે, કેટલાક ગુણો જાહેરમાં આવે છે અને કેટલાક ગુણો બાતેનમાં રહે છે. એવા ઘણાક દાખલાઓ મળી આવે છે જેપરથી માલમ પડે છે કે એક જાતીમાં બેઉ જાતી પેદા કરવાની શકિત હોય છે.

હવે બીજો સવાલ ઉભો થાય છે તે એ કે હમેલ રહ્યા પછી બચ્ચાંની જાતિ ઉત્પન્ન થાય છે કે બચ્ચાંનું બીજ ઉત્પન્ન થાય છે તેજ વખતે સાથે જાતિના તત્વ પણ હોય છે?

આ સવાલનો ફડચો લાવવા કેટલાક વિદ્વાનો એવા અનુમાન પર આવ્યા છે કે જે વખતે બચ્ચાંનુ બીજ એકમેકની સંમતથી પેદા થાય છે તેજ વખતે બચ્ચાંની જાતિ પણ નકકી થાય છે.

મેયર હોપર એ બાબતમાં લખે છે કે I have incontestably proved against Alhfeld that the sex is determined at conception. મેં અહલફેલ્ડની સામે કંઈ પણ સંદેહ વગર પુરવાર કીધું છે કે બચ્ચાંની જાતી તેનાં બીજની ઉત્પન્તીની વખતેજ નક્કી થાય છે.

હવે બીજની સાથે જાતિ નક્કી થવાનું કારણ શું તે હવે પછીની અગત્યની દલીલો અને શોધો રજુ કરીશ તેથી પુરતી રીતે સમજ પડશે.

જમણી બાજુના અવ્યવ છોકરો પેદા કરે છે અને ડાબી બાજુના અવ્યવ છોકરી પેદા કરે છે.

છેક અગાઉના યુનાની (ગ્રીક) ફીલસુફો એરીસટોટલ અને હીપોક્રેટીસે જાહેર કીધું છે કે છોકરો અથવા છોકરી જમની અથવા ડાબી બાજુના અવ્યવની તેજી ઉપર આધાર રાખે છે.

આપણે આગળ જાણી ગયા તેમ એક પુરૂષનું બીજ હમેશાં તેના બે ગોળ અવ્યવમાંથી પેદા થાય છે. સ્ત્રીનું બીજ ગર્ભસ્થાનની એક જમણી ગમ મરદના જેવોજ ગોળ અવ્યવ હોય છે અને બીજો એવોજ અવ્યવ ગર્ભસ્થાનની ડાબી ગમ હોય છે તેમાંથી પેદા થાય છે. એ ગોળ અવ્યવમાંથી બીજ પેદા થઇ ગર્ભસ્થાનમાં દાખલ થાય છે. એક મરદના આવા અવ્યવ પેટની બહાર હોય છે જયારે સ્ત્રીના એવાજ અવ્યવ પેટની અંદર હોય છે.

સ્ત્રી અને મરદનાં બન્નેનાં બીજને ઉત્પન્ન થવાને માટે જમની અને ડાબી ગમ મળી બે ગોળ અવ્યવ હોય છે. હવે કેટલાક વિદ્વાનોનું ધ્યાન ખેંચાયું કે આવા અવ્યવ બે હોવાનું કુદરતનું કારણ શું ? કોઇ વખતે જમની ગમના અવ્યવમાંથી બીજ ઉત્પન્ન થાય છે ને કોઇ વખતે ડાબી ગમના અવ્યવમાંથી બીજ ઉત્પન્ન થાય છે. શું એકજ આ અવ્યવ મરદ અને સ્ત્રીને હતે તો નહીં ચાલતે ? અથવા તો જમની ગમના અવ્યવમાંથી બીજ ઉત્પન્ન થાય તે જુદા પ્રકારનું હશે અને ડાબી બાજુના એ અવ્યવમાંથી બીજ ઉત્પન્ન થાય તે શું જુદા પ્રકારનું હશે ? સ્ત્રી અને મરદ એ બે જાતિ છે અને એકજ જાતિને જુદી જુદી રીતના

બીજ ઉત્પન્ન કરવાને બે અવ્યવ હોય છે તેથી શું એમ નથી ઠરતું કે એક બાજુના એ અવ્યવમાંથી છોકરાનું બીજ ઉત્પન્ન થાય અને બીજા એવાજ અવ્યવમાંથી છોકરીનું બીજ ઉત્પન્ન થાય? કુદરતી રીતે આવા સવાલો વિદ્વાનોના મનમાં ઉત્પન્ન થયા. આજે સેંકડો વરસની વાત ઉપરનો યુનાની (ગ્રીક) ફીલસુફ હીપોક્રેટીસ (Hippocrates) જણાવી ગયો છે કે એક મરદના જમની ગમના આવા અવ્યવમાંથી છોકરાનું બીજ ઉત્પન્ન થાય છે, અને ડાબા અવ્યવમાંથી છોકરીનું બીજ ઉત્પન્ન થાય છે. હાલમાં થોડાંક વરશોની વાત પર જરમનીના એક તબીબ પી. એફ. સીક્સ્ટ (Sixt) એમ. ડી. "An exposition of the Mysteries of Nature concerning of generation of Man and the Voluntary Choice of the sex of the progeny જાતિનો કુદરતનો ભેદ અને આપણી મરજી પ્રમાણે છોકરો અથવા છોકરી પેદા કરવાની રીત એ નામનું એક પુસ્તક રચ્યું હતું જે ડા. ટ્રોલે ખરીદી લઇ બહાર પાડયું છે, જે પુસ્તકમાં તેના કર્તાની દલીલ એવી હતી કે એક મરદના અને સ્ત્રીના જમની ગમના અવ્યવમાંથી જો બીજ ઉત્પન્ન થાય તો તેમાંથી છોકરો પેદા થાય છે અને સ્ત્રી અને મરદના ડાબી ગમના એ અવ્યવમાંથી બીજ ઉત્પન્ન થાય તો તેમાંથી છોકરી પેદા થાય છે. મરદનું આ જમની ગમના અવ્યવમાંથી બીજ ઉત્પન્ન થયું હોય, અને સ્ત્રીનુ બીજ આવા ડાબા અવ્યવમાંથી ઉત્પન્ન થયું હોય તો એ બે બીજો એકમેકમાં આમેજ થતાં નથી અને હમેશ રહેતા નથી. પણ જયારે સ્ત્રી અને મરદ બન્નેના બીજો એકજ બાજુ જેવાંકે જમની બાજુના અવ્યવમાંથી ઉત્પન્ન થાય તોજ એ બન્ને બીજ એકમેકમાં આમેજ થાય છે અને હમેશ રહે છે.

ડા. સીક્સ્ટે કેટલાક અખતરાઓ કીધા છે. આવી બાબતમાં દલીલો ઉપયોગી થઇ પડતી નથી. એ દલીલોને અખતરાઓથી પુરવાર કરવી જોઇયે. એ તબીબને ઉપલી દલીલો ખબર હતી. પણ તેના અખતરા થયલા નહીં હોવાથી તેને એ બાબતપર ભરૂશો હતો નહીં. નીચે જણાવ્યા મુજબ એક બનાવ બન્યો જે પરથી એને અખ-

તરા કરવાની ટક મળી હતી. ૧૭૮૨ ની વસંત ૠતુમાં બે નાના ખસી કીધેલા એટલે તેઓના ગોળ અવ્યવ કાપી કાઢેલા, કે જેથી કુકરો વધારે ફરબે થાય છે, તેવા બે નાના કુકરો ખરીદયાં એવી મતલબથી કે તેઓને ખુબ ફરબે બનાવી માર્ચ મહીનામાં કાપી ખાવા. થોડાંક મોટાં થયાં કે પેલા ડાકટરને તપાસ કરતાં માલમ પડયું એ કુકકરોમાંના એકનો દાબો અવ્યવ ભુલમાં કાપી નાખતા વીસરી ગયા હતા. આ બનાવથી તે કાંઇ ગુસ્સે થયો નહીં પણ ઉલટો ખુશી થયો અને તેણે નીશ્ચય કીધો કે આ ટકનો લાભ લેવો અને કયો અવ્યવ છોકરાનું બીજ ઉત્પન્ન કરે છે તેનો અખતરો કરવો. આ મતલબથી તેને એક કુકકરી ખરીદી અને આ કુકકરીને પેલા જમનો અવ્યવ કાપી નાખેલા અને ફકટ દાબા અવ્યવવાલા કુકકર સાથે એક ઓરડામાં તાલુ દઈ રાખયાં જેની ચાવી પોતા પાસેજ પેલો તબીબ રાખતો હતો.

પેલી કુકકરી થોડા વખતમાં હમેલવાલી થઇ. દીસેમબર મહીનામાં તેણીએ આઠ બચ્ચાંનો જન્મ આપ્યો. એ સઘળા બચ્ચાં કાંઇ પણ સંદેહ વગર નારી જાતીનાં હતાં એટલે સઘલી કુકકરીઓ જન્મી હતી. જોકે આ અખતરાથી પુરતી રીતે પુરવાર થયું હતું કે દાબો અવ્યવ નારી જાતી પેદા કરે છે, તે છતાં પેલા ડાકટરે આ અખતરા પર સંપુર્ણ વિશ્વાસ નહીં મુકતાં કેટલાક બીજા અખતરાઓ કીધા હતા. પેલા ડાકટરે એ કુકકર અને કુકકરી સાથે બીજો અખતરો કરવાનો વિચાર કીધો. તે પેલી કુકકરીની ઉપર બહુ દેખરેખ રાખતો હતો કે તેણી બીજા કુકકરોના સંબંધમાં આવે નહીં. ૧૭૮૬ ના માર્ચ મહીનામાં આ કુકકરી બચ્ચાં પેદા કરવાની સ્વભાવીક ખાસિયત દેખાડવા લાગી. પેલાં કુકકરને તેણી સાથે રાખ્યો. જુલાઇ મહીનામાં તેણીએ અગીયાર બચ્ચાંનો જન્મ આપ્યો. આ સઘળા બચ્ચાં માતાની જાતી એટલે નારી જાતીના જન્મયાં. આવી રીતે પુરતી સાબેતી મળ્યા પછી, ડાકટર સીકસ્ટે પોતાની માનીતિ બાબતને વિષે કાંઇ શંકા દેખાડે નહીં તેથી આવાજ અખતરાઓ તેને પોતાના મીત્રો પાસે કરાવ્યા અને તેઓ પણ ફતેહમંદ નિવડયા. પોતાની સંપુર્ણ ખાતરી કરવા એ ડાકટરે કેટલાક અખતરાઓ ચાલુ રાખ્યા.

બીજા અખતરાઓ કુતરાની ઉપર કીધા. એક કુતરો અને બે કુતરીઓ ખરીદી તા० ૨ છી સપટેમબર ૧૭૮૬ માં પેલા કુતરાનો જમનો અવ્યવ પોતે કાપી નાખી અને પેલી બે કુતરી જે પેલા કુતરાનીજ જાતની હતી તેઓના સંબંધમાં લાવ્યો. આ કુતરીઓને ઘણીજ સંભાળથી જુદા જુદા ઓરડામાં રાખ્યાં અને તેની ચાવી પોતા પાસે રાખી હતી. અને એટલી સંભાળ લેતો હતો કે તેઓને પોતાને હાથે ખોરાક ખવડાવતો અને પોતાના જાતની મીત્રો વગેરેને તે ઓરડાઓમાં દાખલ થવા દેતો હતો નહીં. દરેક રીતની શંકા મટાડતો અને કોઇબી રીતની ભુલચુક ન થાય તેની પુરતી સંભાળ રાખતો હતો.

આ કુતરાઓમાંથી એક કુતરો તા० ૮ મી જાનેવારીએ ૧૭૮૩ માં એક કુતરી સાથે સંગતમાં આવ્યો અને ૧૨ મી માર્ચે પેલી કુતરીએ આઠ બચ્ચાંનો જન્મ આપ્યો, જે બધાં નારી જાતિનાં હતાં. એજ પ્રમાણે બીજા કુતરાઓ બીજી કુતરીઓના સંબંધમાં આવ્યા અને તેઓના બધાં બચ્ચાં નારી જાતિનાં હતાં. જે વખતે આ કુતરાપર અખતરા કરતો હતો તે વખતે સાથે સાથે સસલાંઓ પરબી અખતરા કરવા માંડયા. આ ડાકટરે ત્રણ સસલાં લીધાં અને તેઓ દરેકનો પેલો જમનો અવ્યવ કાપી નાખી અને ત્રણ સસલીઓ સાથે એક ઓરડામાં બંધ કીધાં. દરેક પાંચ અથવા છ અઠવાડિયાં પસાર થાય નહીં એટલા એક એક બચ્ચાં પેદા થતાં હતાં જે સઘલાં બચ્ચાં નારી જાતિવાલાંજ પેદા થયાં. આ ડાકટરે પોતાના મીત્ર મી० હોલ્ઝલરને આવા અખતરા કરવા સુચવ્યું અને તેને ત્યાં પણ સઘળાં બચ્ચાં નારી-જાતિવાળાં પેદા થયાં. આવી રીતે ડાકટર સીકસ્ટ પોતાના દરેક અખતરામાં ફતેહમંદ નીવડયો તેથી ઉલટમાં આવી નારી-જાતિના જાનવરોના પેટ ચીરી તેઓના ગોળ અવ્યવ કાપી નાખી અખ્તરા કરવાનો વિચાર કીધો. આ વાઢકાપમાં કેટલાંક જાનવરો મરી ગયાં. એ વાઢકાપ બહુ જોખમ ભરેલું હોય છે. આખું પેટ ચીરી તેમાંથી ગર્ભસ્થાનની આજુબાજુ ગોળ અવ્યવ હોય તે કાપી નાખવા. આ જોખમ ભરેલા વાઢકાપથી કેટલાંક જાનવરો મરી જાય છે. નર જાતિને એ ગોળ અવ્યવ બહાર રહે છે તેથી તેમાંનો એક અવ્યવ કાપી

નાખવામાં વધુ જોખમ હોતો નથી, પણ નારીજાતિમાં મજકુર અવ્યવ કાપી નાખવામાં જોખમ સમાયલો છે. નારીજાતિમાં કાપી નાખવાની કાંઇ જરૂરની નથી પણ આ તબીબે ફક્ત અખતરાને ખાતર આ વાહડકાપ કીધી હતી. આ વાહડકાપની જરૂર નથી તેનું કારણ એકે જો મરદનું બીજ જમના અવ્યવમાંથી નિકલ્યું હોય તો સ્ત્રીના ડાબા અવ્યવમાંથી નીકળેલા બીજ સાથે ભેળાતું નથી પણ તેણીના જમનામાંથી નીકલેલાં બીજ સાથેજ આમેજ થાય છે.

ડાકટર સીક્સ્ટે જે કુતરીઓ પર વાહડકાપ કીધી તે સઘળી મરી ગઈ. ફક્ટ બે કુતરીઓ જીવતી રહી. ૧૭ મી આગષ્ટ ૧૭૮૮ ને દીવસે આ બે કુતરીઓના જમના અવ્યવ કાપી કાહડી, એઓને એજ અવ્યવ કાપી નાખેલા કુતરા સાથે સંબંધમાં ૧૬ મી દીસેંબરમાં લાવવામાં આવ્યાં. ૧૮ મી ફેબરવારી ૧૭૮૭ માં પેલી કુતરીએ પાંચ બચ્ચાંનો જન્મ આપ્યો. આ સઘળાં બચ્ચાં નારી જાતિવાળાં હતાં. આ સઘળા અખતરામાં ડાકટર સીક્સ્ટ ફતેહમંદ નીવડ્યો હતો. એ સઘળા અખતરા પુરતી સંભાલથી અને ખંતથી પોતે કીધા હતા અને વળી પોતાના મીત્રો પાસે પણ જાનવરોપર કરાવ્યા હતા. એ સઘળા ફતેહમંદ અખતરા ઉપરથી ડાકટર સીક્સ્ટ નીચે પ્રમાણે પોતાનું અનુમાન રજુ કરે છે.

"From all these experiences, I believe to be justified in the following conclusions.

"1. Each testicle secerns and contains its peculiar sperm.

"2. Each ovary contains its peculiar eggs, the right one the male and the left the female ones.

"3. The seeds from the right testicle is capable only of fructifying the eggs of the right ovary, and that of the left, those of the left ovary alone."

"મારા આ સઘળા અનુભવો ઉપરથી નીચલા અનુમાનો માનવાને હું વાજબી ધારૂં છું.

"૧. એક મરદનો દરેક ગોળ અવ્યવ ચોકસ જાતનું જુદું બીજ ઉત્પન્ન કરે છે અને ધરાવે છે.

"૨. સ્ત્રીના બન્ને ગોળ અવ્યવ જુદું જુદું બીજ ધરાવે છે. જમની બાજુનો છોકરાનું બીજ અને ડાબી બાજુનો છોકરીનું બીજ.

૩ મરદના એ જમના અવ્યવમાંથી નીકળેલું બીજ સ્ત્રીના એવાજ જમના અવ્યવમાંથી નીકળેલાં બીજ સાથેજ આમેજ થાય છે, અને ગર્ભ બનાવે છે, અને વળી મરદના ડાબા અવ્યવમાંથી નીકળેલું બીજ સ્ત્રીના ડાબા અવ્યવમાંથી નીકળેલાં બીજ સાથેજ આમેજ થાય છે."

આપણે ડાકટર સીકસ્ટના જે અખતરાઓ તપાસ્યા છે તે સઘળા જાનવરોપર અજમાવવામાં આવ્યા હતા, માણસપર અખતરા અજમાવવામાં આવ્યા ન હતા. હવે આપણે માણસોમાં એવા દાખલા મળી આવે છે કે નહી તે દાખલા તપાસ્યે.

૧૭૩૫ માં હીલદેસહેમનો ડાકટર એલહીંગ જણાવે છે કે "મેં એક સ્ત્રીને જોઇ હતી જેને નવ છોકરાનો જન્મ આપ્યો હતો. તેણીએ એકબી છોકરીનો જન્મ આપ્યો ન હતો. તેણી જન્મ આપતાં મરણ પામી હતી. તેણીએ બધા છોકરાનો જન્મ આપ્યો હતો તેથી તેણીનું પેટ ચીરી અંદરના અવ્યવ તપાસવાની મારી ઉલટ ઉસ્કેરાઇ. તેણીનું પેટ ચીરતાં માલમ પડ્યું કે ગર્ભસ્થાનની જમની ગમનો ગોળ અવ્યવ (ovary) તદન સારો અને સંપુરણ હાલતમાં હતો જયારે ડાબી ગમનો આવો અવ્યવ સુકાઇ ચીમરાઇને સુકકાં ચામડા જેવો હતો."

આ સ્ત્રીનો એ જમનો અવ્યવ બહુ તેજી હતો અને ડાબો રદ થઇ ગયો હતો તેથીજ સઘળા છોકરાનો જન્મ આપતી હતી.

૧૭૯૦ માં દલબર્ગના પ્રીન્સનો એક હજુરયો મરણ પામ્યો. ડાકટર રૂલમેનના કહેવાથી ડાકટર થીલોને તેની ઉપર વાહડકાપ કરતાં માલમ પડ્યું કે તેનો ડાબો ગોળ અવ્યવ તદન સુકાઈ ચીમડાઇ ગયો હતો, અને એવો તો સંકોચાઇ ગયો હતો કે તેમાંથી બીજ ઉત્પન્ન થઇ શકેજ નહી. આ માણસ પરણ્યો તે અગાઉ 'રેલીંગ' અથવા (હદ ભરીલે છે તે)ના કટેરાપર પડવાથી તેનો ડાબો ગોળઅવ્યવને બહુજ ઇજા થઇ હતી અને ડાકટર

ફલમેનની સારવારમાં હતો. ઇજા બહુ થયાથી એ અવ્યવ તદ્દન રદ થયો હતો. થોડા મહીના પછી એ છોકરી સાથની વિધવા સાથે પરણ્યો. પરણ્યા પછી તેને ત્યાં પાંચ છોકરાઓ પેદા થયા હતા. તેનો ડાબો અવ્યવ રદ થઇ ગયલો હોવાથી તેને ત્યાં એકપણ છોકરી પેદા થઇ હતી નહીં. માણસ જાતમાં પણ માલમ પડતા આવા દાખલાઓથી પુરવાર થાય છે કે માણસનો જમનો અવ્યવ છોકરો પેદા કરે છે અને ડાબો છોકરી પેદા કરે છે.

હવે સવાલ એ ઉત્પન થાય છે કે છોકરો જોઇતો હોય તો શું એ ડાબો અવ્યવ કાપી નખાવો ? આમ કરવું સંભવીક નથી. તેથી ડા. ટ્રાલ ડા. સીકસ્ટનું મત ટાંકતા આ રીતે પોતાનુ મત આપે છે:-

According to the theory of Sixt, it is only necessary that the right or left testicle be firmly compressed or drawn up toward the abdomen, in the act of seminal emission, to beget a boy or a girl. It is always the case that, during coition, one or other is drawn up so as to compress the spermatic vesicles;—આ ડાકટરના કહેવાનો સાર એ થાય છે કે બચ્ચાને માટેનું બીજ સંગતની વખતે એકજ ગોળ અવ્યવમાંથી પેદા થાય છે. અને એ અવ્યવ તે વખતે પેટ તરફ ખેંચાય છે તેથી છોકરો પેદા કરવાને માટે નર જાતીનો એ જમાનો અવ્યવ ઉપર ખેંચાયલો રહેવો જોઇયે. એ અવ્યવ આવી રીતે રહેવાને માટે કેટલાકો ચોકસ રીતે પટા બનાવવા સૂચવે છે જયારે ડાકટર સીકસ્ટ ચોકસ રીતે સુવા જણાવે છે. એ પટો આ રીતે બનાવવામાં આવે છે, એ પટો બે પટાનો બનેલો છે. "એક પટો પેટપર બાંધવામાં આવે છે. એ પટાને જમની ગમ એક આગળ અને એક પાછળ મળી બે બટન ટાંકેલા હોય છે. આગળના બટનમાં બીજો પટો ભેરવવામાં આવે છે ને એ પટાને બે પગ વચેથી જમની ગમથી પસાર કરી પછવાડે લઇ જઇ બીજા પાછળના જમની ગમના બટનમાં ભેરવવામાં આવે છે, જેથી કરી એ બે અવ્યવમાં જમનો ગોળ અવ્યવ ઉપર ખેંચાયલો રહે છે"

ડા૦ ટ્રોળ જણાવે છે કે ૧૮૬૫ માં ન્યુયોર્કમાં રહેતો એક પાદરી મને મલ્યો હતો જેણે મને જણાવ્યું કે "જયારે હું શહેરમાં રહેતો હતો તે વખતે મારૂ બીછાનું એવી રીતે હતું કે હું હંમેશાં મારી બાઇડીની જમની બાજુએ સુતો હતો જે વખતે મારી બાઇડીએ ત્રણ છોકરાનો જન્મ આપ્યો. પણ જયારે હું ગામડામાં રહેવા જતો ત્યારે મારૂં બીછાનું એવી રીતે ગોઠવવામાં આવતું હતું કે મારી બાઇડીની ડાબી બાજુએ સુવાની ફરજ પડતી હતી, જેથી એ વખતે મારે ત્યાં ત્રણ છોકરીનો જન્મ થયો હતો." ડાકર સીકરટ પણ છોકરો પેદા કરવા બાઇડીની જમની બાજુએ સુવા જણાવે છે.

આ બાબત નાજુક હોવાથી જેમ કેટલાક વિદ્વાન લખનારોએ તદન ખુલાસાથી લખ્યું છે તે પ્રમાણે લખવાને મારી કલમ ચાલતી નથી. છોકરો અથવા છોકરી પેદા કરવાનો વિશય હાથ ધરેલો હોવાથી એ બાબતની મુખ્ય શોધો વિદ્યા આધારે મારે રજુ કરવી જોઇયે તેથીજ આવી નાજુક બાબત લખવાની મને ફરજ પડે છે. હું મારા વાંચનારને એટલીજ અરજ કરૂં છું કે કુદરતનો કાયદો એવો છે કે બેઉ જાતી લગભગ સરખી રીતે પેદા થવી જોઇયે તેથી જેઓને ત્યાં છોકરો થતો ન હોય તેઓએજ હયાં દરસાવેલી ડાકટરોની રીતો અમલમાં મુકવી વાજબી ગણાશે. આપણે સાધારણ રીતે જાણુયે છીયે કે કેટલાકોને ત્યાં બધા છોકરા હોય છે જયારે કેટલાકોને ત્યાં બધી છોકરી પેદા થાય છે. આવા માબાપોને માટે ઉપલી શોધો ઘણી ફાયદા કારક થઇ પડશે. પણ બનતાં સુધી કુદરતનો જે નીયમ છે, કે બેઉ જાતી પેદા થવી જોઇયે, તે ખુબ ધ્યાનમાં રાખવો જોઇયે અને બેઉ જાતી પેદા કરવાની ફરજ સમજવી જોઇયે. કેટલાંક માબાપો પોતાને ત્યાં છોકરી પેદા થયલી જોઇ દલગીર થાય છે. એ એઓના નબળા સદગુણો દેખાડી આપે છે. મોટા નરો દુન્યામાં ઘણાક માબાપોને ત્યાં પેદા થયા છે. પણ તેના પ્રમાણમાં કેટલાં માબાપે મહાન બાનુઓ પેદા કરવાને ભાગ્યશાળી થયા છે ? ખરેખરાં ભાગ્યશાળી માબાપો તેજ થશે કે જેઓ મહાન બાનુઓ પેદા કરી શકશે; કારણ મહાન બાનુઓ પેદા કરવાથી આપણા દેશ, અને ધર્મની આબાદાની વધારે થશે. મહાન નરો વટીક

કબુલ કરી ગયા છે કે દેશની આબાદાની બાનુઓના હાથમાં છે આપણને વળી નેપોલ્યન વિષેની લીટી યાદ આવે છે કે

"કહે નેપોલ્યન દેશને કરવા આબાદાન
સરસ રીત છે એજ કે દો માતાને જ્ઞાન"

તેથી મહાન બાનુઓ પેદા કરવાથી માબાપો ખરેખર પોતાની ફરજો ઉમદા રીતે બજાવી શકશે. વળી આવી મહાન બાનુઓ પેદા કરવાથી તે માબાપોને પૈસે ટકે અને બીજી રીતે વેદના ખમવી પડશે નહી, પણ એક છોકરા કરતાં પોતાની ઉંચી મનશકિતથી તેમજ ઉમદા સદગુણોથી વધારે સુખી કરશે. આવી રીતનું બાળક પેદા કરવા તમને પુરતું જ્ઞાન આપ્યું છે જેનો ઉમદા હેતુથી ઉપયોગ કરવાને તમને પુરતી રીતે અરજ કરવામાં આવે છે.

હમેલવાળી સ્ત્રી છોકરો જન્મે કે છોકરી તે પારખવાની રીત.

આપણે જમની અને ડાબી બાજુ વિષે કેટલાક દાખલા દલીલો રજુ કીધા છે. છેક યુનાની ફીલસુફો સેંકડો વરસની વાત ઉપર પણ એજ મત ધરાવતા હતા. હીપોક્રીટસ નામનો એ વખતનો યુનાની (ગ્રીક) ફીલસુફ પણ એમજ જણાવી ગયો છે. એરીસટોટલ પણ એમજ જણાવે છે. એરીસટોટલની ચોપડીમાં એ વિષે લખ્યું છે કે સ્ત્રીના શરીરની જમની બાજુમાંથી છોકરૂં પેદા થાય તો છોકરો અને ડાબી બાજુમાંથી છોકરી પેદા થાય છે. આવીજ દલીલોથી હમેલવાળી સ્ત્રી છોકરો જન્મે કે છોકરી તે અગાઉથી પારખી શકાય છે. એરીસટોટલ જણાવે છે કે જો હમેલવાળી સ્ત્રીના પેટમાં છોકરો હોય છે તો માતાનું પેટ જમની ગમથી વધારે ઉપસેલું હોય છે અને તેણીને જમની ગમ ભાર લાગે છે. છોકરાની હીલચાલ પણ જમની ગમજ થાય છે. વળી માતાની જમની છાતી પણ વધારે કઠણ માલમ પડે છે, આ ચીન્હો માલમ પડે તો જાણવું કે તેના પેટમાં છોકરો છે એથી ઉલટું જો આ

ચીન્હો માતાની ડાબી બાજુએ માલમ પડે તો જાણવું કે તેણી છોકરીનો જન્મ આપશે.

મરજી પ્રમાણે છોકરો અથવા છોકરી પેદા કરવાની કેટલીક દલીલો અને દાખલા રજુ કીધા છે. દરેક વિદ્વાનો પોતાની દલીલો જુદી જુદી રીતે રજુ કરે છે. વાંચનારને કુદરતી રીતે વિચાર આવશે કે કોણની દલીલ અમલમાં મુકવે અને ખરી માન્યે ? આ મુશકેલ સવાલનો ફડચો કરવાની સેહેલી રીત એ છે કે એ સઘળી દલીલોનો અભ્યાસ કરીને સઘલી દલીલોમાંથી મુખ્ય બાબતો એકઠી કરી તેમાંથી એક નવી દલીલ બનાવી જોઇયે કે જે વડે આ સઘલી દલીલો પોતાની મેળે ઉપયોગમાં આવે.

(૧) જો છોકરો જોઇતો હોય તો મહોરદાર માંસીક માંદગીમાંથી અથવા દુર બેસવાથી મુકત થાય અથવા નાહી રહયા પછી આઠ દશ દીવસ પછીજ સંગત કરવી એમ કરવાથી ડા. થ્યુરીની દલીલનો ઉપયોગ કીધેલો કહેવાશે.

(૨) ડા. સેન્કની ખોરાકની દલીલને અમલમાં મુકવા એક મહો-રદાર પોતાના ભરથારની સંગતમાં આવે તેના ઘણા દીવસ અગાઉથી પોતાના ખોરાકમાં ફેરફાર કરવો. તેણીએ પોતાની પીસાબ ડાકટર પાસે તપાસાવવી કે તેમાં મીઠાસ ઘણો જાય છે કે નહી. જો મીઠાસ જતો હોય તો મીઠાસવાલો ખોરાક ખાવો નહીં, ઘણા ચોખા, અથવા પટેટા ખાવા નહીં પણ થુલા સાથના ઘઉની રોટલી, દુધ, સઘળી જાતની દાલ, વટાણા, ગોશ, માછલી, ઈંડા, મેવો વગેરે પુષ્ટીકારક ખોરાક ખાવો જોઇયે.

(૩) ડા. રીકસ્ટના જણાવ્યા મુજબ શરીરની જમની બાજુનો અને જમના ગોળ અવ્યવનો ઉપયોગ કરવો.

(૪) કેટલાકોની દલીલ પ્રમાણે એક જાતી પોતાની જાતીને પેદા કરતી નથી પણ સામી જાતીને પેદા કરે છે (cross heredity) તેથી છોકરો જોઇતો હોય તો એક સ્ત્રી એ મનપર નર જાતીનો દેખાવ

અને તેના સઘલા અવ્યવની રચના સંગતની વખતે અને તે અગાઉ મનમાં રાખવા જોઇયે. બહુ બારીકીથી નર જાતીના શરીરનો ખુબસુરત દેખાવ મનમાં થસાવવો જોઇયે.

(૫) આપણે ત્રીજા પ્રકરણમાં તપાસી ગયાં તેમ શરીરના જુદા જુદા ભાગો હમેલ રહયા પછી જુદે જુદે મહીને બંધાય છે. હમેલ રહયા પછી ત્રીજે મહીને બચ્ચાંની જાતીના અવ્યવનું બંધારણ થાય છે તેથી હમેલવાલી સ્ત્રીએ હમેલ રહયા પછી પહેલા ત્રણ ચાર મહીના દરરોજ નર જાતીના દરેક અવ્યવોના છાપો મનમાં થસાવવા. જેથી પેટમાંના બચ્ચાંના જુદા જુદા અવ્યવના બંધારણની વખતે એ અવ્યવો નર જાતીના આકારના પેદા થશે. મુખ્ય કરી હમેલ રહયાની ત્રીજે મહીને વિશેશ ધ્યાંન પુગાડવું જોઇયે.

આવી રીતે સઘળી દલીલો એકત્ર કરી ઉપયોગમાં લેવામાં આવે તો તેનું પરીણામ બેશક ફાયદાકારક નીવડશે.

ઉપર દરશાવેલા સઘળા દાખલા દલીલોથી આપણે કુદરતનો એક મોટો ભેદ જાણી શકયા છીયે. કુદરતે પોતાની મહાન મન શક્તિથી આપણા શરીરના જુદા જુદા અવ્યવો બનાવ્યા છે અને જયારે આવી શોધો થાય છે ત્યારે તેનો વાસ્તવીક ઉપયોગનો આપણને કાંઇ ખ્યાલ આવે છે. આપણા શરીરના કોઇબી અવ્યવ નકામા નથી એમ આપણી સાધારણ સમજથી જાણુયે છીયે તે છતાં શરીરના દરેક અવ્યવનું કાર્ય આપણામાંના કેટલાક થોડા માણસો જાણે છે. ?

જયારે આપણે ઇશ્વર તરફના ભક્તિભાવથી કુદરતે પેદા કરેલી ઉપયોગી ચીજનું અવલોકણ કર્યે છીયે ત્યારે તે પેદા કરનારનુ મહાન દહાપણને કેવી માનની નજરથી જુઇયે છીયે અને આપણામાંથી હલકા વીચારો કેવા દુર થાય છે ?

આપણે જાણ્યું છે તેમ આજ હજારો વરસ થયાં છોકરો અથવા છોકરી કેમ પેદા થાય છે તેનો ભેદ જાણવાને કેટલા બધા વિદ્વાનોએ

કોશેશ કીધી છે અને સેવટે તેઓની અથાગ મહેનત અને ખંતથી આપણે એ ભેદ સમજી શકયા છીયે. આપણે જોઇ ગયા તેમ જુદા જુદા વિદ્વાનોએ એ ભેદ સમજાવવાની જુદી જુદી કોશેશ કીધી છે. આ વિદ્વાનોની જુદી જુદી કોશેશોથી એ બાબતનુ આપણને જુદું જુદું જ્ઞાન મલ્યું છે, જે આપણને ભવિષ્યને માટે બહુજ ઉપયોગી થઈ પડશે એટલુંજ નહી પણ જેઓ ઈશ્વરની પેદાયશને ભક્તિભાવથી જુવે છે તેઓને એ બાબતનું બારીકીથી અવલોકણ કરી ઈશ્વરની મહાન મનશકિત પોતાનું કાર્ય કેવી રીતે કરે છે તે તપાસવાને ઉમદા તક મલે છે.

પ્રકરણ ૧૧ મું.

ભવિષ્યના માબાપને છેહલા બે બોલ.

માબાપ થવું એ સહેલું કામ છે. પણ માબાપ તરીકેની ફરજો સમજવી અને બચ્ચાંના હકો સાચવી તેઓને પેદા કરવાનું કામ મુશકેલ છે. દરેક કાર્ય કર્યે તે અગાઉ તે કાર્યનું જ્ઞાન મેળવવાની જરૂર છે. અજ્ઞાનપણે એક કામ કરવાથી મુશકેલીમાં આવવું પડે છે, એટલુંજ નહીં પણ પોતાની આજુબાજુનાને પણ મુશકેલીમાં આવે છે. એજ પ્રમાણે બચ્ચાં પેદા કરવાના શાસ્ત્રના અજ્ઞાનપણાથી થાય છે. આજે કેટલાક જુવાન પરણેલાં જોડાં પોતે શરીરે દુ:ખી દરદી થઇ ગયાં છે એટલુંજ નહી પણ તેઓની ઓલાદને પણ દુ:ખી દરદી પેદા કીધી છે. કેટલાકોને વારંવાર એવું કહેતાં સાંભળ્યે છીયે કે એવા જ્ઞાનની જરૂર શી છે કુદરતનું કામ કરવા દેવો. રોજ લખ્ખો બાળકો પેદા થાય છે ની? જો કુદરતને કુદરતનું કાર્ય કરવા દઇયે તો આજે જે મહાન શોધોથી માણુસ જાત જે આશીરવાદ ભોગવે છે તે ભોગવતે નહીં. રેલવે, સ્ટીમરો, સાંચાઓ, જુદા જુદા શાસ્ત્રોની મદદથી જે જ્ઞાન મેળવ્યું છે તે મેળવતે નહીં, જો કુદરતને કુદરતનું કામ કરવા દેતે તો આપણે રહેવાને માટે સુંદર મકાનો નહીં મલતે અને આપણે જંગલી જેવાજ રહેતે કુદરતને ખુબસુરત બનાવનાર માણુસ છે, કુદરત આપણુને માટી અને પથરા આપે જે જેને આપણી મનશકિતનાં બળથી સુંદર ઈમારતો બાંધયે છીયે, માટી જેવી માટીની ઉપર મનશક્તિ વાપરી તેમાંથી સુંદર વાસણો બનાવ્યે છીયે. તો કુદરતે આપણામાં બચ્ચાંનુ બીજ ઉત્પન્ન કરી આપે છે તો તેમાંથી શું કુદરતને દીપાવે તેવાં ઉત્તમ

બચ્ચાં બનાવી ન શકીયે ? પહેલાં કુદરતના નીયમોનો અભ્યાસ કરવો જોઈયે પછીજ તેપર આપણી મરજીનું બળ વાપરી શકયે, જયાંસુધી કુદરતના ભેદી કાયદાઓનું જ્ઞાન મેળવ્યે નહીં ત્યાંસુધી કુદરતની બલીહારી, અને કુદરતની ખુબસુરતીને કાર્યસાધક બનાવી શકયે નહીં માટે કુદરતના ભેદી કાયદાનું જ્ઞાન મેળવવાની જરૂર છે. જયાંસુધી મનુષ્ય જાત બચ્ચા પેદા કરવાના કુદરતના ભેદી કાયદાનાં જ્ઞાન વગર બચ્ચાં પેદા કરશે ત્યાંસુધી માણસ જાત કે જે ઈશ્વરની સર્વ પેદાયશમાં સર્વથી શ્રેષ્ટ ગણાયલી છે તેમા છુપાયેલી ઉતમ ખુબસુરતી જોવાને કમનસીબ રહીશું,

બચ્ચાં પેદા કરવાના ભેદી કાયદાથી અજ્ઞાન માબાપને આપણા હીંદના એક અભણ માળી સાથે સરખાવ્યે અને જ્ઞાની માબાપને યુરોપ તરફના પુરવીણ બાગબાન સાથે સરખાવ્યે તો તુરત આપણા જ્ઞાનથી કુદરતને મરજી પ્રમાણે કાર્યસાધક કેમ બનાવી શકાય છે તે માલમ પડે. એક હીંદનો માલી બાપદાદાથી થોડુંક જ્ઞાન મેળવી એક નાના બાગમાં આમતેમ ઝાડ રોપશે ને ઝાડને ખત પાણી આપશે, પણ ઝાડ બીજમાંથી કેમ ઉગે છે, ઝાડ પોતાનું પોષણ મેળવી કેમ વધેછે, બીજની અંદર જુદાં જુદાં તત્વો ઉમેરવાથી અને જુદી જુદી દવાઓ નાખવાથી તેમાંથી ઝાડ ઉગવાની શકિતમાં કેવી રીતે ફેરફાર થાય છે તે એ બાપડો કંઇ જાણતો નથી.

યુરોપનો એક જ્ઞાની બાગબાન લેવો અને તે પોતાના મનનાં બળથી કુદરતને કેવી દીપાવે છે, કુદરતની શકિતઓને પોતાની મરજી પ્રમાણે કેમ પોતાના ઉપયોગમાં લેછે તે તપાસો ? એવા એક બાગબાનના બાગમાં ફરતાં તે બાગની સફાઇ, તેની સુંદરતા, જુદા જુદા ઝાડોની ગોઠવણ, ઝાડોનુ પ્રફુલીત ઉગવું, સુંદર ચીત્રકળાની આકૃતીથી બનાવેલા કયારાઓ આપણા મનને એટલું તો ખુશનુમાં કરી નાખે છે કે આપણે દુન્યાની સઘળી ચીજો વીસરી જઇયે. પણ વધુ અચંબો પમાડે તેવું તો એ માલમ પડે છે કે ચોકસ ફળો જેમાં ઠલયા ઘણા હોય છે તે ફળોને આ બાગબાને ઠળીયા વગરના ઉગાડયા છે. શું આ એક અજાયબી નથી. ઠલયાવાળાં ફળને ઠળયા વગરના કેમ ઉગાડી

શકાય ! આ બાગબાને કુદરતને પોતાની મરજી પ્રમાણે કેવી કાર્યસાધક બનાવે છે. આનું કારણ શું ? આનું કારણ એજ કે આ બાગબાન કાંઇ આપણા હીંદના માલીની માફક બાપદાદા જેમ કરતા આવ્યા તેજ કરવું પણ તેથી વધુ જ્ઞાન મેળવવું નહી એવો વીચારનો આળસુ નથી. આ બાગબાને બાગબાનીને લગતો ઉંડો અભ્યાસ કીધો છે. પોતે પોતાની મરજી પ્રમાણે નવી શોધો કરવા અખતરા કીધા છે. પોતે પોતાના બાગબાનીના કામનો ઉંડાણ અભ્યાસ કીધો છે, એટલા સુધી કે એક બીજના જુદા જુદા તત્વો ઝાડ ઉગવામાં કેમ કામ લાગે છે તે તે જાણે છે એ તત્વોની ઉપર ગરમી, ઠંડી, પાણી વિગેરે કેટલા પ્રમાણમાં જોઇયે તે જાણે છે, એ બીજમાં જુદા જુદા વસાણાં દાખલ કરવાથી જુદો જુદો ફેરફાર થાય છે. તે તે જાણે છે, એક ઝાડ બીજ-માંથી કેમ મોટું થાય છે અને પોતાનું પોષણ જમીન પાણી અને ખટમાંથી કેમ લે છે તે જાણે છે. આવી રીતે ઝાડપાણને લગતા કુદર-તના કાયદાનું જ્ઞાન મેળવી તે કાયદાઓને ચોકસ રીતે અમલમાં મુકી મરજી પ્રમાણેનો ઝાડમાં અને તેના ફળમાં ફેરફાર કરી શકયો છે. તેને એક ફલમાં કુદરતના શું કાયદાથી બીજ પેદા થાય છે તેનો અભ્યાસ કરી તે કાયદા જાણી તે કાયદા પર મરજીનું બળ વાપરી બીજ વગરનાં ફળ પેદા કરવાને શકિતવાન થયો છે. ત્યારે હવે પ્રીય વાંચનાર ખ્યાલ કર કે જ્ઞાન કેટલું અગત્યનું છે? જ્ઞાન કુદરત પર કેવી સત્તા આપે છે. અંગ્રેજીમાં કહેવત છે તેમ "knowledge is power." "જ્ઞાન એ એક સત્તા છે." પેલા યુરોપ તરફના બાગબાને બીજના જુદા જુદા તત્વનું જ્ઞાન મેળવ્યું અને ઝાડપાણના કયા કાયદાથી ફળમાં બીજ ઉત્પન્ન થાય છે તે જાણ્યાથી એ બાગબાનમાં બીજ વગરના ફળ ઉગાડવાની સત્તા આવી. જયારે બાગબાન ઝાડપાણના બીજનું જ્ઞાન મેળવી તેપર આટલી હદ સુધી સત્તા મેળવી શકે છે તો મનુષ્ય બીજ વિષેના જ્ઞાનથી શુ આપણે બાળકોમાં ફેરફાર કરી ન શકયે ? બેશક આપણે બાળકોમાં મરજી પ્રમાણેનો ફેરફાર કરી શકયે જો પેલા બાગબાનની માફક જ્ઞાન મેળવ્યે તો. પ્રિય વાંચનારને એવીજ રીતનું જ્ઞાન

આપવાને ખાતર આ પુસ્તક લખવામાં આવ્યું છે. આ પુસ્તક મારફતે વાંચનારને બીજ કેમ ઉત્પન્ન થાય છે, બીજના જુદા જુદા તત્વો બચ્ચાંના બંધારણમાં કેમ કાર્ય કરે છે માતાના પેટમાં બીજમાંથી જુદે જુદે મહીને જુદા જુદા અવયવનું બંધારણ કેમ થાય છે અને વળી મનની બળવાન અસર બીજની ઉત્પતિની વખતે અને બચ્ચાના બંધારણની વખતે કેમ થાય છે તે દાખલા દલીલ સાથે સમજાવવામાં આવ્યું છે.

માણસ જાતની બહેતરીને માટે આ સઉથી અગત્યની બાબત ખતમ કરૂં તે અગાઉ મારા પ્રિય વાંચનાર-ભવિષ્યના માબાપોને પોતાના દેશ તરફ, આદમ જાત તરફ, કુદરત તરફ, તે કુદરતના પેદા કરનાર તરફની પવિત્ર ફરજો ઉત્તમ બાળકો પેદા કરી કેવી રીતે બજાવવી તે સમજાવવાની મારી છેલ્લી કોશેશ કરીશ.

આ રીતનું ઉત્તમ બાળક પેદા કરવા માબાપને આ પુસ્તક મારફતે કેવું ગ્નાન મેળવ્યું છે તે ટુકમાં તપાસી જઇયે કે જેથી ભવિષ્યના માબાપની ખાતરી થાય કે મરજી પ્રમાણેનું બાલક પેદા કરવાને જોઈતું પુરતુ ગ્નાન દાખલા દલીલો સાથે આપવામાં આવ્યું છે. હવે એ ગ્નાનનો લાભકારક ઉપયોગ કરી માબાપ તરફની પવિત્ર ફરજ અદા કરવાને તેઓમાં રહેલા સદગુણો ઉપર આધાર રાખે છે.

આપણે બાલકની ઉત્પતિનું ગ્નાન મેલવ્યું છે. એ ગ્નાન પુરતું મેલવવા મનુષ્ય બીજ કેવી રીતે અવ્યવોમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. એ બીજમાંના જુદા જુદા તત્વો જુદા જુદા અવ્યવના બંધારણને અને ઓલાદથી ઉતરતી ખાસિયતો અને દરેક રીતના માબાપના ગુણો માં બચ્ચાંમા ઉત્પન્ન થવાને કેમ કાર્ય કરે છે તે જણાવવામાં આવ્યું છે. ત્યાર પછી એ બીજ માતામાંથી કેવી રીતે પોષણ મેલવે છે અને વધે છે તે જાણ્યું છે. માતાના પેટમાં એ બીજ-માથી જુદે જુદે મહીને જુદા અવ્યવનો આકાર કેમ ઉત્પન્ન થાય છે તે વિષે પુરતી સમજણ આપવામાં આવી છે.

બચ્ચાંને ખુબસુરત અને તંદરોસ્ત કેમ પેદા કરવાં તે પણ જણા-વવામાં આવ્યું છે. કેટલાક દાખલા દલીલો સાથે આપણે તપાસ્યું છે

કે બચ્ચાં પેદા કરવાની સંગતની વખતે અને તે અગાઉ જે દેખાવો અને છાપ મન પર મજબુત બેસે છે તેવા ઘાટઘટમનુ છોકરૂં પેદા થાય છે, ખુબસુરત બચ્ચાંને પેદા કરવાને માટે માબાપોએ ખુબ-સુરત માણસોના ચીત્રો આખો વખત નજર આગળ રાખવા જોઈયે, સુંદર ફુલો ફળો પર, કુદરતના સુંદર દેખાવો પર ધ્યાન રાખવું જોઈયે. કદરૂપાં બચ્ચાં પેદા પડવાનું મુખ્ય કારણ કેટલી વખતે હવસ, ગુસ્સાવાલો ઝનુની સ્વભાવ હોય છે. હવસ શરીરમાં તા-ણુતાડ કરી માણસને જાનવરી દેખાવ આપેછે, માટે હવસથી દુર રહેવું જોઇયે અને અરસપરસ સાચ્ચા પ્યારથી વર્તવું જોઇયે. ગુસ્સો અને કીનો કપટ પણ તેવીજ અસર કરે છે, માટે એ બધા દુરગુણોથી દુર રહી ખુશમીજાજ, ભોળો સ્વભાવ અને ભરથાર મહોરદારે એકમેક તરફ ઉભરાઇ જતા હૈયાના સાચાં પ્યારથી વર્તવું જોઇયે જેથી બાળક ખુબસુરત ઘાટઘટમનું જન્મશે. માબાપ કાળા રંગના હોય તે છતાં સ-ફેદ રંગનુ બચ્ચું પેદા કરવાની રીત જણાવી છે. કેટલાક દાખલા દલીલો સાથે તપાસ્યું છે કે સફેદ માબાપને ત્યાં કાળા બચ્ચાં જન્મયાં છે અને કાલા માબાપને ત્યાં સફેદ બચ્ચાં જનમ્યાં છે કારણ એટલુંજ કે જેવા રંગનો છાપ માબાપના મનપર પડે છે તેવા રંગનું બચ્ચું પેદા થાય છે. જો માબાપ સફેદ રંગપર અને સફેદ રંગના બચ્ચાંનાં ચીત્રોપર પોતાનું ધ્યાન મુખ્ય કરી સંગત વખતે અને બીજી વખતે પણ રાખે તો બચ્ચું સફેદ રંગનું જન્મે.

ત્યાર પછી સંગતની વખતે માબાપના મનની જુદી જુદી સ્થિતિ બચ્ચાંની ખુબસુરતી, તંદરોસ્તી અને બુધ્ધિ બલપર કેટલી મજબુત અસર કરે છે તે જણાવવામાં આવ્યું છે. કેટલાક ખરા બનેલા દાખલા દલીલો સાથે જણાવવામાં આવ્યું છે કે ખરાબ વિચારોથી કીના કપ-ટથી, ગુસ્સાથી, કોઇ રીતની બીમારીથી, આફતથી, કોઇ વાહલાંના મરણ ગમગીનીથી, કોઈ પણ રીતનો કજીયો કંકાસથી, પૈસા તકાની તંગીથી મનની સ્થિતિ ખરાબ થઇ હોય, તે વખતે સંગત કરવામાં આવે તો લુચ્ચું, ચોરટું, કદરૂપું, દુ:ખી, દરદી, કજીયાખોર, બરીયલ જનુની અને કેટલીક વખતે ઘડીયત જેવું બચ્ચું જન્મે છે. માટે સંગ-

તની વખતે માબાપ ખુશાલ સ્વભાવના, એકમેક તરફ સાચ્ચા પ્યારની લાગણી ધરાવતાં અને પુર તંદરોસ્તીમાં હોવા જોઈયે. અરસ પરસ સંગતથી ખુશાલ થતાં હોય, બન્ને જણાં રાજી હોવા જોઇયે એક પણ બેચન અથવા નારાજી નહોતું જોઈયે. એ વખતે મનમાં ઉમદા સદગુણી ખ્યાલો હોવાથી, કોઈ સદગુણી બુદ્ધિમાન નસીબવંત પુરૂષની જીંદગી વાંચી તેના ખ્યાલથી મન ઉંચ સ્થિતિમાં અને ઉમદા સદગુણોથી ભરપુર હોય તે વખતે સંગત કરવાથી જે બીજ ઉત્પન્ન થાય છે, તો તે બાળકમાં ઉમદા સદગુણો આમેજ થાય છે અને તે બાળક તેવાજ સદગુણો ધરાવતું પેદા થાય છે જે દાખલા દલીલો સાથે આપણે તપાસી ગયા છીયે.

ત્યાર પછી પ્યારથી ઉત્તમ બાળકો કેમ પેદા થાય છે તે જણાવવામાં આવ્યું છે. પ્યારની શકિત કેમ ઉત્પન્ન થાય છે, પ્યારનું રહેઠાણ કયાં આવ્યું છે. પ્યાર માબાના શરીરને કેવી રીતે તંદરોસ્ત બનાવે, પ્યારથી માબાપના શરીર કેવા ઉત્તમ પ્રકારના આનંદમાં વ્યાપી રહે છે, અને તેઓનું મન કેવા ઉમદા સદ-ગુણોથી ભરપુર રહે છે, પ્યાર માબાપનાં મનની ગુપ્ત રહેલી શકિતઓ કેવી રીતે ખીલવે છે, પ્યાર માબાપના શરીરને તંદરોસ્ત અને ખુશાલ રાખે છે અને મનને આનંદી અને ઉમદા ખ્યાલોથી પુર રાખે છે. અંગ્રેજીમાં કહેવત છે કે "God is Love" ખુદા પ્યાર છે, આપણે લોકો ખોદાને "સત-ચીત આનંદ" કહયે છીએ. ખુદાનું સર્વથી મોટું સ્વરૂપ પ્યાર છે, માણુસ જાત ખુદાનું સ્વરૂપ છે "Ye are the temples of God," માટે સાચો સદગુણી પ્યાર જયારે એક ભરથાર અને મહોરદારમાં ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે તેઓને શરીરી સંબંધનો ખ્યાલ રહેતો નથી તેઓ એકમેકના આત્માને નજરે જોતા હોય તેમ લાગે છે, તેઓ આત્મા, જે ઇશ્વરી અંશનો બનેલો છે તે અંશ વડે ખુદ ઈશ્વર કે જે એક પ્યારનું સ્વરૂપ છે તેને જોતા હોય તેનાં ઉત્તમ આનંદમાંથી થયલા હોય તેમ તેઓને લાગે છે. તે પરમ કૃપાલુ ઇશ્વરે માણુસ જાતને આવા આનંદનો ખ્યાલ આપવા એ જાતીઓ બનાવી છે. જેઓ પોતાના સદગુણોથી,

ઉમદા પ્યારથી સામી જાતી તરફ વફાદારીથી રહે છે તોજ તેઓ આ ઈશ્વરી આનંદ ભોગવવાને શકિતવાન થાય છે. પ્રીય વાંચનાર, જયારે આવો ઉમદા પ્યાર એક ભરથાર અને મહોરદારને ઈશ્વરી આનંદમાં લીન કરી નાખે છે, અને તેઓને શરીરે અને મને એવાંતો બળવાન, શ્રેષ્ટ, અને ઉમદા બનાવે છે કે તેઓ જાણે માણસ જાત હોય નહીં, આ દુન્યાના રહીશો નહી, પણ તેઓ ખરેખર દેવતાઈ હોય, ઈશ્વરી અંશના બનેલા હોય, એવી પવિત્ર સ્થિતિમાં આવે છે, એવી સ્થિતિમાં તેઓની સંગતથી બીજ ઉત્પન્ન થાય છે તો તેમાંથી કેવાં બાળકો પેદા થાય તેનો બે ઘડી ખ્યાલ કર? ખરેખર, એવી સ્થિતીમાં માબાપ આવે તો તેઓ દેવતાઇ બાળકો અને ચાહે તો મહાન રૂશી જેવા પેદા કરી શકે. માટે એ ભવિષ્યનાં માબાપો! હવસના જાનવરી જુસ્સાથી દુર રહી આવા ઉત્તમ પ્યારથી એકમેક સાથે વર્તજો જેના બદલામાં ઈશ્વર તમને કલપી નહીં શકાય એવો આનંદ ઉત્પન્ન કરવા ઉપરાંત તમો ગોયા ઈશ્વરી સ્વરૂપ ધરાવનારાં બચ્ચાં પેદા કરી શકશો.

હમેલવાળી સ્ત્રીનું મન બચ્ચાંના બંધારણ તંદરોસ્તી, ખુબસુરતી અને બુદ્ધિ બળપર કેવી અસર કરે છે તે ખરા બનેલા દાખલાઓ ટાંકી સમજાવવામાં આવ્યું છે.

હમેલવાળી સ્ત્રીની બાબતમાં કુદરતનો એક મોટા કાયદા વિષે ડા. કેલોગ જણાવે છે કે "In brief, the law seems to be that, such is the intimate connection between the mother and the embryo, that the exercise of any faculty of her mind or soul, or any organ of her brain or body stimulates and develops in proportionate degree the corresponding faculty or organ in the incipient child." ટુકમાં કહયે તો આ કાયદો આ પ્રમાણેનો માલમ પડે છેકે માતાને અને ગર્ભને એટલો તો સંબંધ રહે છે, કે, માતાની કોઇબી મનની અથવા શરીરની શકિત ચાલુ વાપરવામાં આવે તો બરાબર તેવીજ મનની અથવા કોઈ શરીરીના અવ્યવની શકિત ભવિષ્યના બચ્ચાંમાં

ઉશ્કેરાય છે અને ખીલે છે. હમેલવાલી સ્ત્રી આ ઉમદા કાયદો જાણે કે તે-ણીના મનની શકિતઓ અને શરીરના અવયવો ગર્ભમાં રહેલા બચ્ચાંના મન અને અવયવપર અસર કરી શકે છે તો તેણી મરજી પ્રમાણેનું બચ્ચું પેદા કરી શકે. આવી રીતે મરજી પ્રમાણેનું બચ્ચું પેદા કરવાને માટે હમેલ-વાલી સ્ત્રીને બચ્ચાંના શરીરનું બંધારણ જુદે જુદે મહીને કેમ થાય છે તે જણાવવામાં આવ્યું છે કે જેથી તેણી બચ્ચાંના જુદા જુદા અવય-વને પોતાના મનની અસરથી ખુબસુરત અને તંદરોસ્ત બંધારણ આપી શકે.

હમેલવાલી સ્ત્રીને બીજો બહુજ અગત્યનો કાયદો જણાવવામાં આવ્યો છે, તે એ કે પહેલા છ મહીના બચ્ચાંના શરીરનું બંધારણ થાય છે અને છેલ્લા ત્રણ મહીનામાં જુદી જુદી મનશકિતનાં ભેજનાં ભાગોનું બંધારણ થાય છે. આ અગત્યનો કાયદો જાણ્યા પછી હમેલવાલી સ્ત્રી પહેલા છ મહીના આગળ જણાવી ગયા તે રીત પ્રમાણે બચ્ચાંના શરીરનું ખુબ-સુરત તેમજ તંદરોસ્ત બંધારણ કરી શકશે અને છેલ્લા ત્રણ મહીનામાં જુદાં જુદાં સારાં પુસ્તકો વાંચી અને બીજી રીતે પોતાની મનની જુદી જુદી શકિતઓ ખીલવવાની કોશેશ કરી બચ્ચાંને મરજી પ્રમાણેનું બુધ્ધિ-માન બનાવી શકશે.

પોતાની મરજી પ્રમાણેનું ખુબસુરત અને બુધ્ધિમાન બાલક પેદા કરવાને જણાવવામાં આવેલા કાયદાઓ જો હમેલવાળી સ્ત્રી બરાબર અમલમાં મુકશે તો ઘણું સંતોશકારક પરીણામ લાવી શકશે.

ત્યાર પછી મરજી પ્રમાણે છોકરો અથવા છોકરી પેદા કરવાની કેટલીક રીતો જણાવવામાં આવી છે.

મરજી પ્રમાણેનું બાળક પેદા કરવાને આપણે કુદરતના કેટલાક કાયદાઓ જાણ્યા છે એટલા સુધી કે બીજ કેમ ઉત્પન્ન થાય છે. બીજમાં બચ્ચાંના બંધારણને માટે શું શું તત્વો સમાયલા છે, એ તત્વો શું શું કામ કરી શકે છે? જુદે જુદે મહીને જુદા જુદા અવય-વોનું બંધારણ કેમ થાય છે, મન બચ્ચાંના બીજપર અને બચ્ચાંના બંધારણપર કેમ અસર કરે છે તે પુરતી રીતે જાણવા પછી, મનની

અસરથી બચ્ચાંનો સફેદ રંગ કેમ પેદા કરવો, બચ્ચાંના દરેક અવયવને ખુબસુરત ઘાટઘટમ કેમ આપવો અને તેઓને તંદરોસ્ત અને મજબુત કેમ બનાવવાં, મનની અસરથી બચ્ચાંઓ મરજી પ્રમાણેની મનશક્તિ કેમ ખીલવવી. મરજી પ્રમાણે છોકરો અથવા છોકરી કેમ પેદા કરવી, ઓલાદમાં છેક છઠ્ઠી પેહેડી સુધી માબાપની ખાસિયત અને બીજમાં સમાયલા ચોકસ તત્વો કેમ કાર્ય કરે છે તે સઘળું આપણે જાણ્યું છે. આ સઘળું જાણવા બાદ કોઈ એમ કહી શકશે કે બચ્ચાંનું પેદા થવું તો કુદરતના હાથમાં છે આપણો તેપર કશો અખત્યારજ નથી. હું ધારૂં છું કે કોઇપણ માણસ જેનું મન સારી રીતે કામ કરતુ હોશે તે મરજી પ્રમાણેનું બાળક પેદા કરવાંને જે ખરા બનેલા દાખલા દલીલો પુરવાર કરી આપ્યા છે તે કાર્યસાધક નથી એમ કહેવાની હીમત કરી શકશે નહીં.

કુદરતના દરેક કાર્યો ચોકસ કાયદાઓથીજ થાય છે. બચ્ચાં પેદા કરવાનુ કાર્ય પણ ચોકસ કાયદાઓથીજ થાય છે. એ કુદરતના ચોકસ કાયદાઓ પ્રમાણે બચ્ચુ ખુબસુરત બને છે, અને એ કાયદાઓનો ભંગ થવાથીજ બદસુરત પેદા થાય છે એજ પ્રમાણે બચ્ચાંનુ તંદરોસ્ત થયું, બુધ્ધિમાન થવું એ પણ ચોકસ કાયદાએથીજ થાય છે. જયાંસુધી આપણે એ કુદરતના કાયદાઓથી અજ્ઞાન હતા ત્યાંસુધી બચ્ચાંનુ પેદા થવાનો ચોકસ સંજોગો ઉપર આધાર રહેતો હતો અને તેથી આપણી મરજી વગરનાં જે બાલકો પેદા થયાં હતાં તેને કુદરતના ફાંટાબાજ પરીણામ સમજતા હતાં, પણ હવે આપણે જાણ્યું છે કે એ કાંઈ કુદરત ફાટાં નથી, કુદરત તો ચોકસ અચુક નીયમથીજ પોતાનું કામ કરે છે પણ આપણાં અજ્ઞાનને લીધે અને આપણી આલસાઇને લીધે એ કુદરતના નીયમો સમજવાની કોશેશ નહી કરવાથી અને કુદરતના કાયદાનો ખરાબ રીતે ભંગ કરવાથી આપણુને કુદરત તરફની એ શીક્ષા હતી. એક બારગી કુદરતના ભેદી કાયદા આપણી જાણમાં આવ્યા ન હોય તો આપણા કાર્યમાં સદગુણ અને ઉમદા સ્વભાવ

વાપરવામાં આવે તો કુદરતના કાયદાને આડકટરી રીતે માન આપ્યે છીએ. તેથી કુદરતની શીક્ષા ખમવી પડતી નથી.

કુદરતને બે જાતી પેદા કરવાનું કારણ શું ? બન્ને જાતીઓના શરીરના જુદા જુદા અવ્યવોની તપાસ કરતાં માલમ પડશે કે બે જાતી પેદા કરવાનો કુદરતનો નીયમ એજ છે કે બેઉ જાતી એકમેક સાથે મળી ઉમદા સદ્દગુણો ખીલવી ઉત્તમ બચ્ચાં પેદા કરી શકે. આ કુદરતનો લાભકારક કાયદાનો કેવા ભંગ થાય છે! દુન્યામાં ઘણાખરાં દુષ્ટ કર્મો આ કુદરતના કાયદાનો ભંગ કરવાથીજ થાય છે. કેટલીક સ્ત્રી આ કાયદાનો ભંગ કરી પૈસા મેળવવા ખાતર વેશ્યાનો ધંધો લઈ બેઠી છે, કેટલીકોએ આ કાયદાનો ભંગ કરી બદ કર્મોથી છોકરાં પેદા કરી પોતાની શરમ ધાંકવા તેઓના ખુન કરી પોતે આપઘાટ કીધા છે, કેટલીક સ્ત્રીઓ લોભ લાલચોને આધીન થઇ કુમારી જીંદગીમાં દુરગુણોથી પોતાનુ શરીર ભ્રષ્ટ કીધું છે, પોતાની પાકદામાન ખોઇ બેઠી છે, પોતાનું ઉમદા ભવિશ તદન રદ કરી નાખ્યું છે. કેટલીક પરણેલી સ્ત્રીઓ પરણવાની મુળ મતલબથી દુર રહી છોકરાંઓનો અટકાવ કરે છે અને ફક્ત પોતાના હવસ તૃપ્ત કરે છે જેથી તેઓના શરીરમાં દરદો ઉત્પન્ન થાય છે. કેટલાક પુરૂશો કુદરતનો એ મૂખ્ય કાયદાનો ભંગ કરી સ્ત્રી જાતીને તો પોતાના હવસ તૃપ્ત કરવાનુ હથીયાર તરીકે ગણે છે. આવી રીતે આ અકુદરતી કાર્યને લીધે બન્ને જાતી ઘણા દુઃખદરદોના ભોગ થઇ પડયા છે, મરદો પોતાની મરદાનગી ખોઇ બેઠા છે, સ્ત્રી વાંજણી થઇ ગઇ છે.

બેઉ જાતીના જુવાન્યાઓ આ કુદરતના કાયદાનો ભંગ કરી પોતાને હાથે પોતાના અવ્યવમાં બગાડો કરી કેવાં શરીરે દુઃખી દરદી થઈ કમોતે મારયા જાય છે. આપણો જુવાન વર્ગ જે શરીરે નબળો પડી ગયો છે, અને પોતાના ખીલતા બહારને ધુળ કરી નાખે છે. પોતાના દુરગુણી વીચારથી પોતાના પેદા કરનારા અવ્યવ બગાડી નાખે છે. અને તેથીજ તેમની જુવાનીનો ખીલતો બહાર કરમાઇ જાય છે.

પ્રીય વાંચનાર! કુદરતે જે કારણસર અવયવો બનાવ્યા છે તેનો અનીતિથી ખરાબ રીતે ઉપયોગ કરવાથી માણુસ જાતમાં કેટલી બદીઓ દાખલ થઇ છે, કેટલા જીવડાઓ કમોતે દુઃખી દરદી થઈ મરી ગયા છે અને મરે છે. પરણેલી જીંદગીમાં જેઓ હદમાં રહેતા નથી તેઓ પોતાના હવસથી કેટલી ખરાબી કરે છે તે વીષે લખતાં ડા. એલીસ સ્ટોકહેમ એમ. ડી. લખે છે કે In long years since, the agonizing cries of heart-broken, suffering women, the terrible death rate of little children have proven that in marriage relation there is such a perversion of nature, such grievous wrongs committed that one needs a pen of fire to express the living, burning thoughts, and carry the conviction of truth into the very lives of men and women. Unless by some divine miracle the eloquence of a thousand inspired dens cannot stay the floodtide of wrong and injustice now done to women and children under the cover of the marriage law.

આ લખાણુનો સાર એજ છે કે-વરશો થયાં દુઃખી દરદી થયલી સ્ત્રીના શોકાતુર રૂદનો અને નાના બચ્ચાંનાં મરણનું ભયંકાર પરમાણ એવું સાબેત કરે છે કે પરણેલી જીંદગીમાં એવાં તો અકુદરતી કાર્યો થાય છે, એવાં તો દુષ્ટ કર્મો કરવામાં આવે છે કે જેનું વાસ્તવીક બયાન કરવાને, અને સ્ત્રી અને પુરૂષની જીંદગીમાં આ સચાઇની ખાતરી કરી આપવાને આગ જેવી કલમ વાપરવી જોઇયે. કોઈ ઇશ્વરી મોજેજા વગર હજારો પવિત્ર વાકચાતુરી પરણુવાના કાયદાના રક્ષણ હેઠળ સ્ત્રી અને બચ્ચાંને જે ગેરઇનસાફ થાય છે, જે દુષ્ટ કર્મો કરવામાં આવે છે તેનો અટકાવ કરી શકશે નહીં.

જેઓ બચ્ચાં પેદા કરવાના કુદરતના કાયદાથી અજ્ઞાન રહી એ કાયદાઓનો ભંગ કરે છે તેઓ કેવા શરીરે દુઃખી થાય છે અને ખરાબ ઓલાદ પેદા કરી પોતે અને બીજાઓને કેમ દુઃખી કરે છે તે હવે આપણે બરાબર જાણ્યું છે. આવું ખરાબ અને ભયંકર પરીણામ

આવવાનું કારણ શુ ? ફકત એ બાબતનું અજ્ઞાનપણું. જો મનુષ્ય જાતમાં આવાં જ્ઞાનનો પુરતો ફેલાવો કરવામાં આવે અને ભવિષ્યના માબાપને દરેક રીતની જોખમદારી પુરતી રીતે જણાવવામાં આવે તો મનુષ્ય જાતને કેટલો ફાયદો થાય?

ભવિષ્યના માબાપો! તમને આ પુસ્તક મારફતે એ બાબતનું બન્યું છે એટલું પુરતું જ્ઞાન આપવામાં આવ્યું છે, તમે કુદરતનો એક મહાન ભેદ જાણ્યો છે. જે મનુષ્ય જાતની બેહતરી અને ઉન્નતીને માટે શ્રેષ્ટ છે. દાખલા દલીલ સાથે જાણ્યું છે કે ચોરો, લુચ્ચા, ખુની, કદરૂપા, હવસી, ઇડીયટ જીવડાઓ તેમજ તેનાથી ઉલટાજ પ્રકારના મહાન નરો કેમ પેદા થાય છે, મરજી પ્રમાણેના બાળકો પેદા કરવાની શકિત તમે ધરાવી શકોછો. ખરા બનેલા દાખલા દલીલો સાથનું એ બાબતનું જ્ઞાન તમે હવે મેળવ્યું છે. હવે તમારી મોટી ફરજ અદા કરવાનું કામ તમારાં અંતકરણને સોપું છું. આ લખાણ વાંચયા પછી કહેશો કે મનુષ્ય જાતની બેહતરી અને ઉન્નતીને માટે બચ્ચાંની ઉત્પતી શિવાય કયો સવાલ વધારે અગત્યનો છે?

કેટલાંકો કેળવણી ઉપર વીશેષ ધ્યાન આપે છે. પણ જયારે જો બચ્ચાં દુર્ગુણી અને ઈડીયટ જેવાં પેદા કરવામાં આવે તો પછી કેલવણી શું કરી શકે? મનુષ્ય જાતની ચાલચલણનો ખાસ અભ્યાસી ડાકટર બરનાડ હોલેંડર જણાવે છે કે The fundamental character, dispositions of an individual may be inherited as much as are his physical and intellectual qualities. All education and experience can do is to teach the individual to control his actual inclinations, do we not find sometimes that all the training fails in curbing the natural inclinations. "જે પ્રમાણે શરીરી અને બુદ્ધિબલના ગુણો બચ્ચાંમાં માબાપથી ઓલાદમાં ઉતરે છે તેજ પ્રમાણે એક માણસની મુખ્ય ચાલચલણ અને સ્વભાવો પણ વારસામાં મળે છે. કેલવણી અને અનુભવ તેને પોતાના સ્વભાવ અને

મનની વળણુને અંકુશમાં રાખતાં શીખવે છે. કેટલીક વખત શું માલમ પડતું નથી કે જાતી મનની વલણુને અંકુશમાં રાખવાને સઘલી કેલવણી વ્યર્થ જાય છે ? ”

માટે જો તમારા છોકરાંને બુદ્ધિમાન અને સદગુણી જોવા ચાહતાં હોય, તો બચ્ચાંનું બીજ ઉત્પન્ન થાય તે વખતે અને બચ્ચાંના બંધારણની વખતે સંભાળ રાખવાની છે. તે વખતે જેવી તમારા મનની સદગુણી બુધ્ધિમાન સ્થિતિ હશે, તેવાં બચ્ચાં પેદા થશે. પણ તમારા દુર્ગુણથી બીજ ઉત્પન્ન કરી પાછળથી કેળવણીથી સદગુણી બનાવવાની કોશેશ કરશો તો બહુજ મુશ્કેલી ખમવી પડશે અને તેનું પરીણામ પણ મનમાનતું આવશે નહીં. માટે બચ્ચાંના સદગુણ, બચ્ચાનું બુધ્ધિબળ, બચ્ચાંની ખુબસુરતી અને તંદરોસ્તી સઘળું બચ્ચાં પેદા કરતી વખતની માબાપની મનની સ્થિતિપર આધાર રાખે છે એમ દાખલા દલીલ સાથે જોઈ ગયા છીયે. ત્યારે સેવટે જાણવાનું એજ છે કે જયારે બચ્ચાંને પેદા કરો તે વખતે તમારૂં મન ઉંચ સ્થિતિમાં રાખજો. માણસાઇ સ્વભાવ માણુસમાં ક્યારે પ્રગટી નીકલે કે જયારે તેનું મન ઉંચ સ્થિતીમાં હોય આપણે ઈશ્વરની સર્વ પેદાયશમાં શ્રેષ્ટ છીયે, કારણ આંપણે ઉંચી મનશકિત ધરાવ્યે છીયે. આપણી મનની બળવાન અસરથી આ પૃથવીપરના પથર અને માટીને વાપરી સુંદર ઈમારતોથી બાગ બગીચાથી કેવી રળીયામણી બનાવી શકયા છીયે. કેવી મહાન શોધો કીધી છે ! પૃથવીપરની નાનામાં નાની રજકણુની અંદર શું થાય છે તે જાણુવાને શકિતવાન થયા છીયે. એટલુંજ નહીં પણ હજારો બલકે લખ્ખો માઇલોપર આવેલા તારા અને સેતારા વિષે પણ જાણી શકયા છીયે.

આ પ્રકારની બળવાન મનશકિતનો સારો ઉપ્યોગ કરવાથી આપણે માણુસ તરીકેનો ઉંચો દરજજો ભોગવી શકયે છીયે. એ મન શકિતનો ખરાબ ઉપ્યોગ કરવાથી માણુસમાં સેતાનના જેવી શકિત પ્રગટી નિકળે છે અને પોતે દુઃખી દરદી થવા સાથે બીજાને પણ દુઃખ દે છે. ખરાબ મનશકતિ શરીરમાં જુદા જુદા પ્રકારના ઝેરો કેમ ઉત્પન્ન કરે છે અને દુઃખ દરદો કેમ

ઉત્પન્ન થાય છે તેમજ સારી મનશક્તિ વાપરવાથી દુ:ખ દરદો કેમ સાજાં થાય છે તે 'ગુપ્ત મન શક્તિની મહાન શોધો'વાળા મારા પુસ્તકમાં ખુલાસાવાર જણાવ્યું છે. ખરાબ મનશક્તિ માબાપનાં શરીરને દુ:ખી દરદી બનાવે છે એટલુંજ નહીં પણ ખરાબ મનશક્તિથી બચ્ચાંને પેદા કરવામાં આવે છે તો તે બચ્ચાંને દુ:ખી દરદી કમનસીબ અને બદસુરત બનાવે છે. માતા હમેલની વખતે ગમગીન રહે છે તો બચ્ચાંનું માથું મોટું થાય છે અને તેમાં પાણી ભરાય છે જેથી બચ્ચું ઈડયટ જેવું જન્મ છે. કીના, કપટ, ગુસ્સાથી, બચ્ચું બદસુરત બને છે, નાખ, કાન, મોટા થઇ જાય છે, તેજ પ્રમાણે ઉંચ મનશક્તિનો ઉપયોગ કર્યા વગર હવસથી બચ્ચાં પેદા કરવામાં આવે છે, તો બચ્ચાં જાનવરી ખવાસના ઈડયટ જેવાં પેદા થાય છે.

કુદરતે આપણને મનની ઉમદા બક્ષેશ કીધી છે અને સંસારના કાર્યમાં મનપર કાબુ રાખતાં શીખવે છે, જ્યારે પણ મનનો સારો ઉપયોગ કરતા નથી, અને તેપર કાબુ રાખતા નથી ત્યારેજ તરેહવાર શીક્ષા ખમવી પડે છે. તેજ પ્રમાણે પરણેલી જીંદગીમાં પણ છે. પરણેલી જીંદગીમાં જેઓ પોતાના મનનો કાબુ રાખતો નથી, તેઓને તરેહવાર શીક્ષા ખમવી પડે છે. શરીર દુ:ખી દરદી થઇ જાય છે અને તેનાં દુ:ખ ખમવા પડે છે, અને વળી છોકરાં દુ:ખી દરદી પેદા થાય છે, ત્યારે તેઓના પણ દુ:ખ વેઠવા પડે છે. જો ભરથાર અને મોહોરદાર એકમેક તરફ પ્યારથી વર્તતાં નથી અને વારંવાર કજીયો કંકાસ કરે છે તો બચ્ચાં બદસુરત અને ખરાબ સ્વભાવના જન્મે છે એ રીતે તેઓને શીક્ષા ખમવી પડે છે.

આ પુસ્તકમાં જે જે શોધો જણાવવામાં આવી છે તે આપણને એજ મહાન શીક્ષણ આપે છે કે તમારે ઉત્તમ બાળકો પેદા કરવાં હોય તો તમારી પરણેલી જીંદગીમાં તમારા મનપર કાબુ રાખો, મનને પવિત્ર રાખો, એકમેક તરફ હૈયું ઉભરાઇ જતું હોય એવા પ્યારથી એકમેક સાથે વરતો, કીના, કપટ, કજીયો કંકાસ, હવસ, બદસુરત દેખાવ વિગેરથી મનને અપવિત્ર બનાવી બચ્ચાંનું બીજ ઉત્પન્ન કરશો નહીં, નહીં તો ખરાબ બાળકોથી મોટી શીક્ષા ખમવી પડશે. પણ મહાન નરોના મહાન કાર્યોના હેવાલો વાંચી, મનને

ઉંચી સ્થિતિમાં લાવી, મહાન પેગમબરો જેવી પવિત્રાઇ રાખી મનને પવિત્ર બનાવી, અને માણસજાત ઈશ્વરનું સ્વરૂપ છે એ સદા ધ્યાનમાં રાખી, એ સ્વરૂપની ખુબસુરતી કેવી હોવી જોઇયે તે મનમાં કલ્પી, અથવા ખુબસુરત બાલકો તેમજ પુરૂષોનાં ચીત્રોપર અવલોકન કરી, મનને ખુબસુરત બનાવી, ભીનોઇ પ્યારના આનંદથી એકમેકના આત્માંમાં આમેજ થઈ જઈ, દરેક શરીરની રગેરગને આત્મીક પ્યારથી આનંદી બનાવી, તેના ઉત્તમ તેજથી બીજ ઉત્પન્ન કરી, તે બીજને માતાએ નવ મહીનાવેર આગલાં પાનાઓમાં સુચવેલી રીતોથી બાળકનું શરીરનું બંધારણ ખુબસુરત કરી, ઉત્તમ મનશકિત બાળકમાં ઉત્પન્ન કરી, બાળકને પેદા કરવામાં આવશે, તો ખરેખર, તે બાળક ગોયા 'ઈશ્વરના સ્વરૂપ'ના એલકાબને અને મોભાને લાયકનુંજ પેદા થશે. આવાં બાળકો ઉત્પન્ન કરનાર માતા પીતા ઇશ્વરના સર્વથી મોટા આશીશ મેળવવાને નસીબવંત થશે.

જયારે એક મહાન નર પેદા થાય છે ત્યારે તે એકલો નર કરોડો માણસનાં નસીબો ફેરવી નાખી કેનો ઉપયોગી થઇ પડે છે! એક **ગલૅડસ્ટન** જેવા, એક હીંદના **દાદા દાદાભાઈ નવરોજજી** જેવા મહાન નરો કરોડો માણસોની કેટલી સેવા બજાવે છે અને સુખ આપે છે? આપણા મહાન નરો થાય છે તે માબાપની ચોકસ વખતની મનની સ્થિતિને આભારી છે. કેવી રીતે મહાન નરો પેદા કરવા એ વિશે જાણવા પછી તમારી ખાસ ફરજ છે કે ભવિષ્યની ઓલાદની બેહેતરીને માટે, તમારા પોતાનાં સુખને માટે, તમારા દેશ અને ધર્મના કલ્યાણને માટે, ઉત્તમ બાળકો પેદા કરવાં. ભવિષ્યની ઓલાદનો આ અગત્યનો સવાલ છે, ભવિષ્યની ઓલાદની બેહતરી કરવી તમારા હાથમાં છે, તેને ઉત્તમ બનાવવાનું પુરતું જ્ઞાન તમોએ મેળવ્યું છે, અને જયારે તમો એ જ્ઞાનનો પુરતો ઉપ્યોગ કરશો, જયારે એ જ્ઞાનનો પુરતો ફેલાવો કરશો, ત્યારેજ આપણામાંથી દુરગુણી, દુઃખી દરદી, કદરૂપા જીવડાઓ જે માણસ જાતના મોભાને દાઘ લગાડે છે, તે જીવડાઓ પેદા થતા અટકશે, ત્યારેજ માણસ જાતમાં જે ઇશ્વરી સ્વરૂપ છુપું છે તે પુર રોશનીમાં પ્રગટી નીકળશે, ત્યારેજ એ સ્વરૂપમાં છુપાયલી ઉત્તમ ખુબસુરતી માલમ

પડશે, ત્યારેજ ઉત્તમ સદ્ગુણી જીવડા એકમેક તરફના પ્યારથી આનં-દમાં રહશે, ત્યારેજ તે જમાનો કે જેને માટે કવીઓ, ફીલસુફો અને પેગંમબરો અગાહી કરી ગયા છે, તે જમાનો જેમાં માણસ ઉત્તમ સદગુણો, ઉત્તમ પ્યાર, ઉત્તમ ખુબસુરતીવાળા પેદા થશે, તે સોનેરી જમાનામાં ઉતાવળે આવી પોહોચીશું. આવો જમાનો શેવટનો લાવવા આખી કુદરત પોતાનું ચાલુ કાર્ય કરે છે, અને તેજ જમાનો જલદી લાવવા આપણે પેદા થયાં છીએ. જેઓ એ જમાનો જલદી લાવવાની પોતાના અંતકરણથી કોશેશ કરે છે, તેઓ કુદરતના આશીશ મેળવે છે, અને જેઓ પોતાના દુરગુણથી એ સોનેરી જમાનાને પોતાનો જલદી રસ્તો લેવામાં અટકાવ નાખે છે તેઓ ભારી શીક્ષા ખમે છે અને દુ:ખી થાય છે, માટે આ કુદરતની ઉમદા નેમમાં હળી મળી કાર્ય કરી તમારી મહાન ફરજ બજાવી, તમારો તેમા લાયક હીસ્સો આપી, કુદરતના સર્વથી ઉમદા આશીશ મેળવવાને તમો સામર્થવાન થાવો! આમીન!

ગુપ્ત મનશક્તિની મહાન શોધો.

જેવડે માણસ દુઃખ દરદ, મોત. અને નસીબપર કાબુ રાખી શકે.

(ખરા બનેલા દાખલાથી સમજણ)

કીંમત ફક્ત રૂ-૧-૦-૦ કર્તા-બ. શો. જાં. બનાજી

માનસિક અભ્યાસની જરૂર—દુઃખદરદો અને મોત ઉત્પન્ન થવાનાં કારણો-મન શાનું બનેલું છે?—**વિચારશક્તિને લગતી મોટી શોધો**—વિચારશક્તિ કેમ ઉત્પન્ન થાય છે?—વિચારની ઝડપ, ચપળતા, અને બળ—તેનું બળ તપાસવાનો સાંચો—વિચારના આકારોનો ફોટોગ્રાફિક પુરાવો—મનનું સ્થળ—મન ભેજા વગર કામ કરી શકે છે, દાખલા સાથે—મનનું એક છુપું (subjective) અને બીજું જાહેર (objective) સ્વરૂપ—તેમના પુરાવા—છુપાં મન (subjective mind) ની મહાન શોધ. **છુપાંમનની ભેદી ખાસચિતોની શોધો**—છુપા મનપર સુચનાશક્તિ (suggetion) ની ભેદી અને ચમત્કારિક અસરોની દાખલા દલીલ સાથની તપાસ-છુપુંમન શરીરના દરેક ભાગ અને અવયવ ઉપર કેટલો કાબુ ધરાવે છે તેના હિપ્નોટિઝમના કરવામાં આવેલા પ્રયોગથીપુરાવા. ઉંઘ—ઉંઘ આપણા પોતા ઉપરનુ હિપ્નોટિઝમ છે—ઉંઘમાં દુ;ખદરદો કેમ સાજા કરવાં, માઠી દુરગુણી ટેવો કેમ સુધારવી, અભ્યાસને માટે છુપી મનશક્તિ. કેમ ખીલવવી, ખોવાયલી ચીજો કેમ શોધવી તેની સેહેલી રીત, દાખલા સાથે—મન શરીરના દરેક ભાગ અને અવયવ ઉપર કેવી બળવાન અસર કરે છે તેની શારિરિક અને માનસિક શાસ્ત્રથી દાખલા સાથે સમજણ—એક માતા પોતાની મનશક્તિથી

પેટમાંનાં છોકરાં ઉપર ભેદી અસર કરી પોતાની ધારણા પ્રમાણેનું બચ્ચું બનાવી શકે (દાખલા સાથે)—મન શરીરમાં દુઃખદરદ, મોત અને ઝેહેરો કેમ ઉત્પન્ન કરે છે તેની વૈદકશાસ્ત્રના દાખલા દલીલ સાથે સમજણ—મનથીજ સઘળાં દુઃખદરદો ઉત્પન્ન થાય છે અને સાજાં થાય છે—તબીબોના દાખલા. **છુપાંમનનો દુઃખદરદો સાજાં કરવાનો જાતી ગુણ**—ફકત મનનીજ અસરથી નાશકારક દુઃખદરદો કેમ સાજાં થાય છે તેના તબીબોએ આપેલા દાખલા સાથે સમજણ—સુચનાશકિત (suggestion) થી દુઃખદરદો સાજાં કરવાને માટે છુપાં મનપર કાબુ મેળવવાની સેહેલી રીત—શ્વાસ ક્રિયાથી તંદરોસ્ત બનવાની રીત. **મોત પર કાબુ મેળવવાની રીત**—મોત વિષે વિદ્વાનોના મનો ઇચ્છાશકિતનાં બળ (Will-power) થી મોતમાંથી બચેલાં માણસોના ડાકટરોએ આપેલા દાખલાઓ—ઇચ્છાશકતિના બળથી મોત સામે બચાવ કરવાની રીત, **નસીબપર કાબુ મેલવવાની રીત**—નસીબનું બંધારણ ગુપ્ત રીતે કેમ થાય છે તેની સમજણ—કલ્પનાશકિત (imagination) મનની એકાગ્રતા (concentration) અને ઇચ્છાશકિત (Will-power) એ ત્રણને ખીલવી, નસીબપર કાબુ મેળવવાની રીત.—જાતી ભોગ અને પ્યારની નસીબપર અસર—કોઇપણ દુરગુણ કાઢી નાખવાની સેહેલી રીત—મનને લગતી મહાન શોધોનો ટુંક સારાંશ.

The Greatest Discovery of Psychology Enabling Man to Control Death, Disease and Destiny.

By

B. S. J. BANAJEE.

Price Rs. 1-8-0.

CONTENTS.

Introduction—What is Mind—What is man—What is Thought—Photographic proofs of Thought—Images, and Telepathy—Experimental proofs of Thought as a force or an energy—The Localization of the Mind—Mental actions without the brain—The dual aspects of the mental organism—The Greatest Discovery is the Discovery of the Subjective or Unconscious Mind. Physiological and Psychological proof of its discovery.—The chief characteristics of the Subjective Mind **Its manifestations in Hypnotism**. Experimental tests of its functions of recording every impression and perception, perfect memory, control over every part of the body, and obedience to every suggestion—**Its manifestations in Sleep.**—Sleep is auto-hypnotism.—How to find out lost or misplaced articles, to cure diseases and evil habits, and to develop latent faculties in *Sleep* (examples of each case)—**Its manifestations in ordinary consciousness through suggestions.** Cases of

death and poisoning caused by suggestions—**Psycho-Physiological** proofs of the mind and its influence on the body —The influence of a mother's mind on her unbornchild— **Psycho-Pathology**. Examples of mind as a causal factor in most organic and functional diseases. List of such diseases. **Psycho-Therapy or Mind-cure**. Case of persons cured simply by the influence of the mind—The Therapeutic value of a striking mantel-piece—The inherent power of the subjective mind to cure diseases, or the cure of diseases is inherent in the mind and not in anything else— How to control the body by Will-power—The Psycho-physiological explanation of how a suggestion produces desirable changes in the body—**How to control Death**—What causes Death? Examples of immortal Sages, cases of persons who resisted *Death* through *Will-power*—How to control Death by Willpower--Psychological Explanation—Laws of suggestion—The influence of breathing exercise on the mind and body—Some auto-suggestions to cure diseases, such as pain, insomnia, etc. **How to control Destiny**—What is Destiny? Man is the Principle of Attraction Individualised —How to develope *imagination*, *concentration*, and *Willpower* to control Destiny—An important pleasant Exercise to cure evil habits—The Power of Love on Destiny—Conclusion.